LETO XIX., ŠTEV. 181 LJUBLJANA, NEDELJA, 3. AVGUSTA 1958

SLOVENSKI Poročevalec

Izdaja in tiska Časopisno podjetje Slovenski poročevalec — Direktor Rudi Janhuba. Glavni in odgovorni urednik Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526 — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1-II, telefon 3-522 do 23-536. — Oglasni oddelek Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Žiro račun pri Komunalni banki Ljubljana štev 600-704/1-367 — Mesečna naročnina 230 din.

Zadružni sveti v kmetijskih zadrugah

V svoji aktivnosti naj kmetijska zadruga razvija one oblike proizvodnega sodelovanja, ki bistveno povečujejo proizvodnjo, krepijo zadružne sklade in na ta način ustvarjajo pogoje za veliko, moderno socialistično proizvodnjo — tako določa naloge splošne kmetijske zadruge na zadnjem kongresu sprejeti program ZKJ.

Takoj pa se lahko, ob upoštevanju te okvirne programske naloge ustavimo ob dejstvu, da so bile doslej zadruge spričo pomanjkljivosti v svojem organizacijskem mehanizmu premalo močne, da bi bile kos vsem zahtevnim nalogam. Precej so zaostajale za močnim splošnim razvojem oblik delavskega in družbenega upravljanja in prav to zaostajanje jim je prečesto jemalo potrebno akcijsko sposobnost.

Že na prvi pogled so bile vidne dovolj jasno odražajoče se organizacijske razlike med kmetijskimi zadrugami in ostalimi gospodarskimi in drugimi organizacijami. Na eni strani: od delovnega kolektiva preko delavskega sveta, upravnega odbora in številnih komisij do direktorja podjetja široko razvejan, vendar enoten in v enotno akcijo usmerjen demokratični mehanizem upravljanja, na drugi strani pa je bila vrsta zadrug, katerih glavna dejavnost niti ni bila usmerjena v kmetijsko proizvodnjo. Širokega organa družbenega upravljanja v zadrugah ni bilo. Širše članske setanke so predstavljali le dokaj poredki občni zbori, medtem ko so člani upravnih odborov skozi zadružne cilje in programe zasledovali često le ozke interese. V kmetijskih zadrugah, kjer so imeli upravnike — le-ti spričo preozkih zakonskih pooblastil in obveznosti niso izvajali zadostnega nadzora nad zakonitostjo in potrebe družbene skupnosti so bile zategadelj v premnogih zadrugah dosti premalo upoštevane.

Zadružni sveti bodo izpolnili že omenjeno vrzel v mehanizmu zadružnega družbenega upravljanja. Predstavljali bodo ne samo zastopstvo zadružnega članstva pri upravljanju, obenem pa bodo v njih sorazmerno zastopani tudi delavci in uslužbenci kmetijskih zadrug in njihovih samostojnih obratov. Ravno ta vpliv bo pozitiven in bo vnašal v delo zadružnih organov smer, katere je bilo v dosedanji praksi premalo.

Po navodilu za volitve zadružnih svetov in upravnih odborov kmetijskih zadrug, ki ga je izdal sekrtariat zveznega izvršnega sveta za zakonodajo in organizacijo in po odloku Izvršnega sveta LRS LRS, objavljenem v zadnji številki Uradnega lista LRS, bodo morale biti prve volitve v zadružne svete opravljene do 31. decembra t. l. Upravni odbori kmetijskih zadrug bodo morali zato v času od 15. septembra opraviti razpis volitev. Pri tem pa bo potrebno upoštevati določbo, da morajo biti volitve razpisane najmanj 15 dni pred dnem, določenim za volitve. Kmetijske zadruge in okrajne zadružne zveze so sedaj pred kopico pomembnih nalog, saj bo treba še pred imenovanjem obeh volilnih komisij — za volitve članov zadružnih svetov izmed vrst zadružnih članov in za volitve iz vrst delavcev kmetijskih zadrug in njihovih samostojnih obratov in pred izbiro volilnih odborov ter komisij za pripravo seznamov volilcev — razmisliti tudi o kar najboljših kandidatih. Pred razpisom volitev pa bo po vseh kmetijskih zadrugah treba sprejeti tudi nova zadružna pravila.

frje

Priprave se nadaljujejo

Hammarskjöld nadaljuje zasebne pogovore — V Londonu ugodno ocenjujejo prve ukrepe za dokončno določitev datuma sestanka

NEW YORK, 2. avg. (Reuter-AFP-Tanjug). Generalni sekretar OZN Hammarskjöld je danes nadaljeval zasebne pogovore z nestalnimi članicami Varnostnega sveta, delegati Japonske, Kanade, Švedske, Paname in Kolumbije, po včerajšnjih razgovorih z zastopniki petih stalnih članic sveta. Ti razgovori sodijo v okvir priprav za sestanek na najvišji ravni.

Eno izmed najbolj delikatnih vprašanj je, ali bi bilo treba na sestanek sveta povabiti tudi tiste države, ki niso članice. Dalje se bo treba sporazumeti o datumu in kraju konference.

Stalni delegat SZ v OZN Sobolev se je sinoči pogovarjal z generalnim sekretarjem Hammarskjöldom o sklicanju posebnega zasedanja Varnostnega sveta. Švicarski veleposlanik v Washingtonu pa se je pogovarjal s pomočnikom ameriškega zunanjega ministra Wilcoxom, kar je dalo povoda domnevam, da se ZDA pripravljajo za sestanek na najvišji ravni v Zenevi in ne v New Yorku.

V Londonu ugodno ocenjujejo prve korake za dokončno določitev datuma konference. Velika Britanija je že včeraj po svojem stalnem delegatu v Varnostnem svetu zahtevala, naj bi bil sestanek 12. avgusta »ob udeležbi predsednikov vlad ali drugih posebej določenih delegatov in da bi na tem sestanku obravnavali nekatere zadeve Srednjega vzhoda«.

Iz Pariza pa poročajo, da se predsednik francoske vlade de Gaulle za zdaj ne namerava udeležiti sestanka v Varnostnem svetu. Baje temelji to de Gaullovo stališče na prepričanju, da ima lahko tako predlagani sestanek v Varnostnem svetu samo značilnost propagandne tribune, da omejena korist takšnega sestanka ne opravičuje izgubo časa predsednikov vlad, da bi bila Francija celo brez svojih delegatov dostojno zastopana po svojih zaveznikih in naposled bi ublažitev napetega položaja na Srednjem vzhodu bila učinkovita samo s sporazumom, sklenjenim med Vzhodom in Zahodom.

»Washington Post« piše, da ameriška vlada doslej ni razložila nobene politike glede konference in da se namesto tega »obupno oklepa preteklosti«. »New York Herald Tribune« pa meni, da bo do sestanka prišlo le, če premier Hruščev ne bo skušal »igrati vlogo tožilca proti neobstoječi ameriški agresiji« na Srednjem vzhodu. Britanski dnevnik »Daily Telegraph« opozarja na nesoglasja med zahodnimi državami in pravi, da je do njih prišlo, ker je Zahod zagotovo računal s francosko privolitvijo. Neodvisni zahodnonemški časopis »Die Welt« pa meni, da je »čut skupne odgovornosti za usodo zahodnega sveta padel zdaj najnižje«. Današnji indijski tisk pa piše, da je v New Delhiju povzročila nezadovoljstvo in zamero izjava ameriškega zunanjega ministra Dullesa, ki je dejal, da bi nastale težave, če bi povabili Indijo, naj se udeleži konference na najvišji ravni.

Diplomatska kronika

BRIONI — Predsednik republike Josip Broz Tito je danes dopoldne sprejel na Brionih izrednega in opolnomočenega veleposlanika Republike Indije Ali Yavar Junga, ki mu je izročil poslanico premiera Nehruja.

Pri sprejemu je bil navzoč tudi državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović.

Delo jugoslovansko-avstrijske komisije

Bled, 2. avg. (Tanjug) Jugoslovansko-avstrijska komisija, ki so jo ustanovili februarja 1958, je imela od 31. julija do 2. avgusta na Bledu drugi del svojega plenarnega zasedanja.

Začetek »druge faze«

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

BEJRUT, 2. avg. (Telegram). — Danes je bila v Bejrutu tiskovna konferenca, ki jo je priredil ameriški veleposlanik v Libanonu MacClintock. Na tiskovni konferenci je veleposlanik potrdil, da mislijo ZDA umakniti svoje čete, brž ko bo to zahtevala nova libanonska vlada. Pripomnil pa je: »vlada tega še ni zahtevala, bo pa v kratkem«.

Davi so se sestali voditelji opozicije z novim predsednikom Šehabom. Govorili so o zelo pomembnih zahtevah, in sicer o odhodu starega predsednika in sestavi nove vlade. Trenutno je to najvažnejše in v tem smislu potekajo napori politikov. Zahteve, ki jih postavlja opozicija, so predvsem tele: 1. da mora biti novi predsednik vlade sprejemljiv za opozicijo; 2. da ne sme biti član parlamenta; 3. da njegovi politični pogledi ne smejo biti v nasprotju z novim položajem; 4. da ni bil nikoli prej predsednik vlade in da je član opozicije. Govorijo o tem, da bi utegnil postati predsednik vlade Rapid Karame. Hkrati je bila sklicana seja vlade, toda o sestavi prihodnje vlade ni bilo nič sklenjenega. Govorijo, da bodo sklicali zasedanje parlamenta, ki bo glasoval o zaupnici, če sedanja vlada drugače ne bi hotela odstopiti.

Dva dni po izvolitvi generala Šehaba za predsednika libanonske republike vsi pričakujejo, da bo nastopila »druga faza« reševanja libanonske krize. Čeprav kaže, da sta dva nujna pogoja za rešitev krize odhod predsednika Chamouna in umik ameriških čet, bi se morala tema dvema pogojema pridružiti še razpust vlade Samija Solha. Ta je ustvaril nevzdržen položaj, ko je bojkotiral predsedniške volitve s tremi ministri. Preprečili so mu celo, da bi govoril po radiu.

Položaj se je še zapletel, ko so včeraj sporočili, da so prispele nove ameriške »podporne enote«, kljub temu, da je Dulles izjavil, da so ZDA voljne umakniti svoje čete na zahtevo nove libanonske vlade.

Kriza se je uradno začela, ko je odstopil finančni minister Pierre Edde. Nato je včeraj prišlo do številnih posvetovanj, danes opoldne pa se je sestala vlada. Vse kaže, da je prišlo do nove kristalizacije nesoglasij: skrajneži zahtevajo, naj minister ostane na svojem položaju, zmerneži pa iščejo drugačno rešitev. Na včerajšnjih posvetovanjih se je v vladnih vrstah menda zakrpala ta nesloga, toda danes se kljub temu širijo glasovi o dveh tendencah v Solhovi vladi. Ministrski predsednik Solh je baje odločen iti do konca, medtem ko zahtevajo drugi, ki naj bi jih podpiral tudi Chamoun, takojšnjo spremembo vlade. Samo nova vlada bi namreč zahtevala od ameriških čet, naj zapustijo Libanon.

Opozicija še vedno trdi, da je dobila zagotovilo od sil, ki lahko vplivajo na potek dogodkov, da bo Chamounovemu odhodu, ki ga pričakujejo vsak čas, sledil padec Samija Solha, čigar položaj je postal nevzdržen. Računajo, da se bo vse to zgodilo pred 10. avgustom. Nova vlada bi nato zahtevala umik ameriških čet in bi tako zaključila drugo fazo v smeri normalizacije položaja, kar bi v očeh javnosti veljalo kot zmaga opozicije. Dotlej pa se opozicija ne misli razorožiti. Z druge strani pa kaže, da tudi v opoziciji vlada razdvojenost in naveličanost za nadaljnji boj. Zakaj »progresivna« opozicija v nasprotju s parlamentarno ali tradicionalno opozicijo je v glavnem sestavljena od arabskih nacionalistov in socialistov. Kljub nesoglasjem z nekdanjimi opozicijskimi politiki pa ti nacionalistični in socialistični elementi nočejo ovirati reševanja problema, ampak izražajo svoje nesoglasje, da bi se lahko pozneje nanj sklicevali. Po njihovem mnenju do rešitve ne more priti, dokler so ameriške čete v državi.

Medtem pa so neopredeljene sile na delu, da bi uresničile drugo fazo, kar posebno velja za predsednika parlamenta Osseirana, sredinskega voditelja Faraona, ki je včeraj obiskal predsednika Šehaba in druge. Ti politiki so trdno prepričani, da bo druga faza uspela.

Najvažnejša osebnost pa, to je predsednik Šahab, še ni spregovorila. Vsi pričakujejo, da bo povedal, kaj misli, in da bo ukrepal. Govorijo, da na tihem pripravlja izjavo o svoji politiki in cilji, v kateri bo namignil Združenim državam, naj odidejo iz Libanona. Baje bo pri tem primerjal sedanji položaj z letom 1943, ko so se Francozi pripravljali na evakuacijo.

Jaka Štular

De Gaulle v atomskem središču

Pariz, 2. avg. (Reuter). Predsednik francoske vlade general de Gaulle je odpotoval davi z letalom na jug Francije, kjer bo obiskal atomsko središče

Sporazum s Francijo

PARIZ, 2. avg. (Tanjug). — Med Francijo in Jugoslavijo je bil danes v Parizu podpisan dokončni sporazum o ureditvi starih francoskih finančnih terjatev do Jugoslavije.

Te terjatve, ki izvirajo še iz terjatev do Srbije in bivše Jugoslavije, so bile prvotno s francoske strani ocenjene na kakih 170 milijonov dolarjev, toda obe strani sta se sporazumeli, da se je ta znesek zmanjšal na deset milijonov dolarjev. S tem sporazumom je tudi urejeno vprašanje odškodnine za francosko nacionalizirano imetje v Jugoslaviji v znesku kakih 12 milijonov dolarjev. Rok za izplačilo prve vsote desetih milijonov dolarjev je 13 let, medtem ko naj bi se izplačilo odškodnine za nacionalizirano imetje zaključilo v 17 letih.

V okviru klavzul sporazuma je predvidena možnost odpiranja srednjeročnih kreditov za jugoslovanska podjetja v Franciji v znesku 21 milijonov dolarjev, predvsem za nabavo opreme za zgraditev industrijskega kombinata. Povečal se je tudi manipulativni kredit za olajšanje trgovinske zamenjave med obema državama s sedanjih treh milijonov na šest milijonov dolarjev, medtem ko se je tako imenovani obratni kredit, določen s sporazumom o gospodarskem sodelovanju in tehnični pomoči med Francijo in Jugoslavijo, povečal od 1500 na 2500 milijonov francoskih frankov.

Razrešitve v Jordaniji

Aman, 2. avg. (Reuter-AP). Jordanski kralj Husein je danes razrešil dolžnosti in odvzel državljanstvo dvema diplomatoma v jordanskem veleposlaništvu v Bagdadu.

Ne trenutek, temveč razvoj

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

BAGDAD, 2. avg. (Telegram) — Silen zamah obnove, ki ga je dala revolucija vsem področjem nacionalnega življenja, je čutiti tudi v iraškem tisku. V novem podnebju, podnebju svobode, se počutijo iraški listi in novinarji, kot da pada vsaka beseda na plodna tla in se žele kar najbolj zvesto vključiti v tok novega življenja.

V Bagdadu izhaja sedem dnevnikov, pričakujejo pa, da bosta skoraj začela izhajati dva nova. Značilno je, da so to v glavnem stari, prej prepovedani listi, ki jih je dušila diktatura Nuri El Saida. Pojavljajo se s svojimi starimi imeni: »Svoboda«, »Država«, »Vesti«, »Čas«, »Iraški čas«, »Prebujenje«, »Republika«. — »Republika« je danes najbolj vpliven list in se je nekdaj imenoval »Narod«. Njegov lastnik je Salan Badel Aref, minister za notranje zadeve in podpredsednik vlade. Dva nova lista, ki bosta pričela v kratkem izhajati, se bosta imenovala »Glas naroda« in »Glas liberalcev«. Oba lista bosta predstavnika levega krila socialnodemokratske stranke.

Osnovni temi iraških listov sta od vsega začetka revolucija in arabska enotnost. Značilen je na primer uvodnik v »Republiki«. Glavni urednik tega lista Hamadi piše, da je »osnovni namen imperialistov« bil le-ta, »da vladajo s področji Srednjega vzhoda s pomočjo razdruževanja arabskih držav. Posebne napore so vlagali z namenom, da bi se iraško ljudstvo oddvojilo od drugih arabskih narodov. Danes je položaj drugačen.« »Iraška revolucija — piše Hamadi — ni trenutek, temveč razvoj. Revolucija ima svojo preteklost, sedanjost in prihodnost. Revolucija je v unifikaciji vseh Arabcev.« Te težnje ne izražajo zaradi ekonomske steriorne arabske enotnosti, ampak tudi zaradi združevanja vseh nacionalnih sil tako v političnem, kot tudi v drugem smislu. V osnovi take težnje je namreč prepričanje, da pomeni pravzaprav ta notranjo enotnost, ki se trenutno odraža v vsenarodni podpori novemu režima in revoluciji, tudi najtrdnejše jamstvo njenih osnovnih pridobitev — svobode in narodne neodvisnosti ter pogoj za dosego njenih nadaljnjih ciljev — socialno ekonomskih, političnih in drugih, pa tudi za arabsko združitev v najširšem smislu besede.

Napovedi v tisku in v izjavah merodajnih političnih osebnosti kažejo, da gre pri tem v prvi vrsti za formiranje enotne partije ali gibanja, ki bi zbralo okoli sebe vse nacionalne politične skupine. Sam premier Kasem je dal predlog v tem smislu in sodeč po mnogih znakih obstaja splošna naklonjenost, da se ta iniciativa uresniči, iz pisanja tiska pa je videti, da v tej smeri podvzemajo tudi določene ukrepe.

Realni pogoji za uresničenje te zamisli res obstajajo. Vse bivše opozicijske stranke so imele v bistvu iste cilje: osvoboditi deželo tiranije in doseči notranjo reformo na demokratičnih osnovah. Sedaj, po revoluciji delajo skupno za uresničitev ostalih ciljev, ki so prav tako skupni. Vse te notranje okoliščine, povezane z zunanjimi, ustvarjajo močno razpoloženje v prid formiranja enotne partije nacionalnih sil, oziroma njihovega povezovanja in spajanja v enoten politični organizem.

Obstoja tudi predlog, o katerem je bilo v javnosti govora, da se formira narodna fronta. K njej bi pristopile vse bivše opozicijske stranke na enotni politični osnovi, ki bi jo bilo treba izdelati. Toda mnogi so proti temu, ker bi — kot poudarjajo — tako organizacijo ena ali druga stranka lahko spodkopala, kar bi lahko zelo škodovalo nacionalni stvari.

Tisk toplo priporoča Kasemov predlog o eni stranki in poudarja, da bi ta predlog, če bi bil uresničen, odigral zelo pomembno vlogo pri utrditvi političnega položaja v državi zaradi česar tudi uživa prvenstveno pozornost javnosti.

Kako bo to vprašanje rešeno, bomo šele videli. Dejstvo je, da obstaja in ga vsi občutijo. Taka ali taka rešitev — to je notranja stvar iraškega ljudstva in njegovih predstavnikov. Smisel iraške revolucije je tudi v tem, da je ustvarila pogoje, da taka in podobna vprašanja rešuje navsezadnje samo iraško ljudstvo v skladu s svojimi interesi in pojmovanji — svobodno.

Žarko Bošič

VREME

Stanje 2. avgusta: Frontalne motnje se še vedno zadržujejo za Alpami. Za njimi se proti zahodni Evropi ponovno krepi greben visokega zračnega pritiska.

Napoved za nedeljo: Pretežno sončno vreme z deloma povečano oblačnostjo v popoldanskem času. Zjutraj v nekaterih kotlinah megla. Nočne temperature med 15 in 18, najvišje dnevne okoli 30 stopinj C.

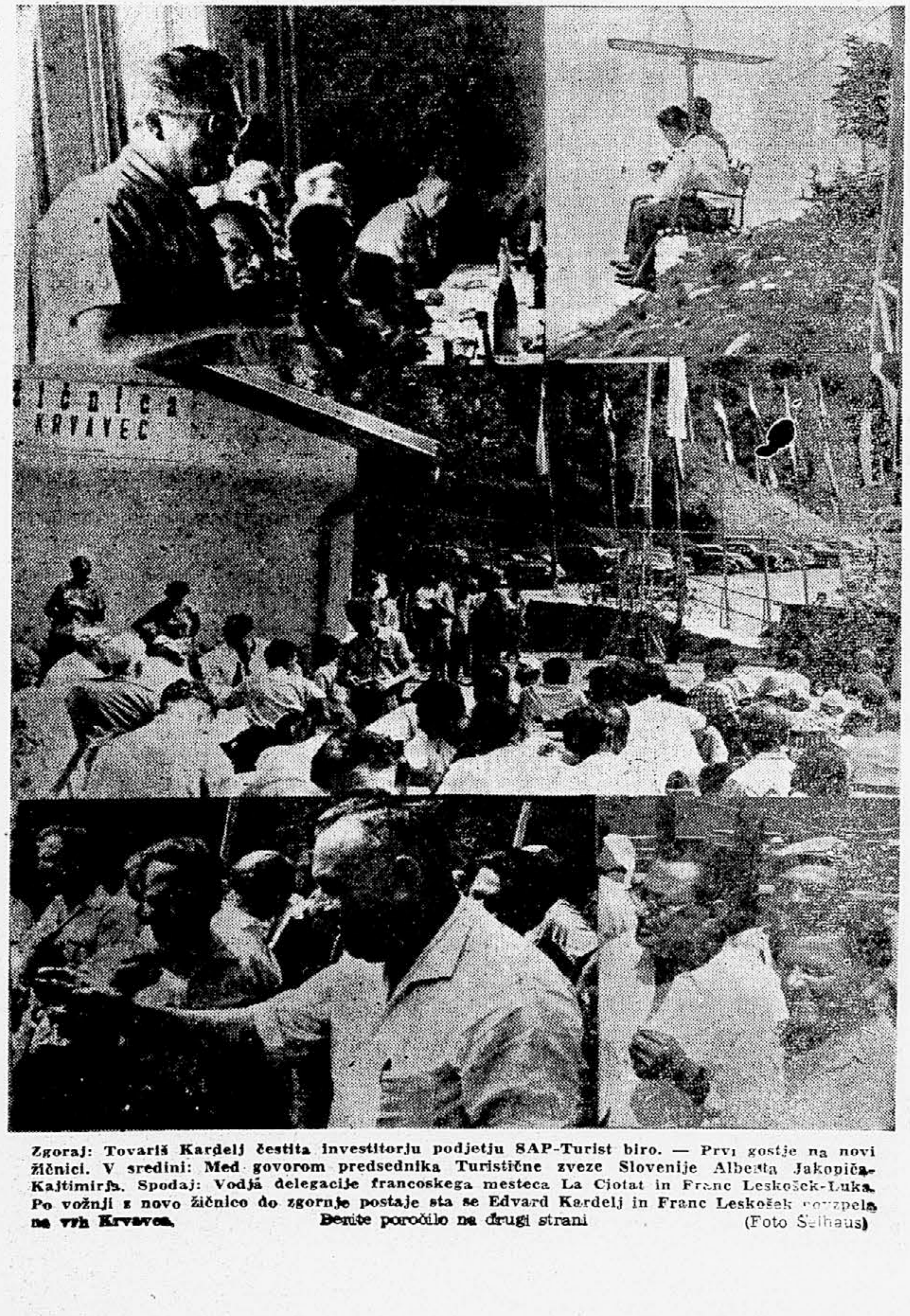

Zgoraj: Tovariš Kardelj čestita investitorju podjetja SAP-Turist biro. — Prvi gostje na novi žičnici. V sredini: Med govorom predsednika Turistične zveze Slovenije Alberta Jakopiča-Kajtimirja. Spodaj: Vodja delegacije francoskega mesteca La Ciotat in Franc Leskošek-Luka. Po vožnji z novo žičnico do zgornje postaje sta se Edvard Kardelj in Franc Leskošek povzpela na vrh Krvavca. Berite poročilo na drugi strani (Foto Šilhaus)

V počastitev 90 letnice grafične organizacije

Maribor, *2. avgusta.* — Ob 90. obletnici grafične organizacije na Slovenskem, je bila danes slavnostna seja republiškega odbora sindikata grafičarjev Slovenije. Predsednik republiškega odbora Jože Jurač je pozdravil med drugimi gosti člana Izvršnega sveta LRS *Toneta Fajfarja*, predsednika centralnega odbora sindikata grafičarjev Jugoslavije *Veljka Brkića*, predsednika koroških tiskarjev iz Celovca, predstavnike republiških sindikatov in okrajnih oblasti ter druge.

Tajnik republiškega odbora sindikatov grafičarjev Slovenije Jože Paradiž je na slavnostni seji orisal napore grafične organizacije ter njene borbe za uveljavljanje pravic delavskega razreda. Poudaril je, da je grafična industrija po osvoboditvi napravila velik korak naprej v svojem razvoju, čeprav tiskarne zaradi vedno večjih naročil še ne morejo zadostiti vsem potrebam.

V imenu Izvršnega sveta LRS je Tone Fajfar čestital grafičarjem k pomembnemu jubileju. Dejal je, da bo morala grafična organizacija še bolj kot doslej skrbeti za nove strokovne kadre, ki jih ni mogoče kupiti z denarjem, temveč pridobiti le s skrbno izbiro, poglobljenim delom in velikim trudom.

Predsednik centralnega odbora grafičarjev Jugoslavije Veljko Brkić je izročil republiškemu odboru Slovenije spomenico centralnega odbora v spomin na 90. obletnico in v znak priznanja za aktivno delovanje pri graditvi socializma. Predsednik sindikata koroških tiskarjev Hans Pawlik je čestital slovenskim kolegom k jubileju in povabil slovensko delegacijo grafičarjev, naj se udeleži proslave 90-letnice koroških grafičarjev, ki bo letos 5. oktobra v Celovcu. Dejal je, da je pri obisku v naši državi videl, kako velike napore smo v preteklih letih vložili za izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi. Slovenskim grafičarjem je izročil spominsko darilo, izdelek koroškega grafika. V imenu OLO Maribor je pozdravil zbrane grafičarje predsednik Tine Lah, ki jim je zaželel prijetno bivanje v industrijskem Mariboru. Prav tako so pozdravili zbrane slovenske grafičarje predstavnik Zveze sindikatov Slovenije Roman Albreht, podpredsednik Novinarskega društva Slovenije Jože Kušar, pomočnik direktorja »Slovenskega poročevalca« Zlatko Močnik ter predstavniki republiških sindikalnih odborov grafičarjev, ki so izročili slovenskim tovarišem lepa darila.

Po končani slavnostni seji so grafičarji položili venec pred spomenikom talcev v Mariboru. Nocoj bo v veliki unionski dvorani slavnostna akademija.

O. Z.

Proslava ilindenske vstaje

Skoplje, 2. avg. (Tanjug) Danes so v Makedoniji proslavili 14-letnico proglasitve Ljudske republike Makedonije in obletnico ilindenske vstaje makedonskega naroda proti otomanskemu imperiju l. 1903. V Kruševu, kjer so makedonski uporniki z Nikolo Karevijem na čelu proglasili pred 55 leti kruševsko republiko, ki je bila po trinajstih dneh krvavo zadušena, so zastopniki družbeno-političnih organizacij in mnogi kruševski prebivalci položili vence na grobove padlih borcev med ilindensko vstajo.

Za današnji praznik je v Strumici začela obratovati tovarna konzerv, ki bo na leto izdelala 480 ton paradižnikovega soka in predelala 120 ton povrtnine.

GRAFIČNA INDUSTRIJA PRESEGA POLLETNI PLAN ZA 10 ODSTOTKOV

Beograd, 2. avg. (Tanjug) V prvih šestih mesecih letos so jugoslovanska podjetja grafične industrije izdelala za 12 odstotkov več blaga, kakor v istem času lani. Glede na dobo januar—junij leta 1957 se je izdelava časopisov povečala za 24%, knjig za 9 odst., obrazcev za administracijo za 2 odst., razne embalaže pa za 35 odst.

S tem povečanjem je bil polletni plan za leto 1958 presežen za okoli 10 odstotkov, pričakujejo pa, da bo v enaki višini presežen tudi plan za vse leto.

Povečanje proizvodnje v grafični industriji je tem pomembnejše, ako se upošteva, da podjetja nimajo dovolj strokovne delovne sile. V grafičnih šolah je 945 učencev, medtem ko je grafični industriji potrebnih 1960 strokovnih delavcev. Za omiljenje pomanjkanja strokovnih kadrov so bila vložena že znatna sredstva in pričakujejo, da bo ta zadeva urejena do konca prihodnjega leta.

V naši državi so doslej delale samo štiri industrijske grafične šole, medtem ko srednje-tehničnih grafičnih šol ni bilo. Letos bodo odprli v Zagrebu višjo tehniško šolo, podobno šolo pa bodo dobili v Beogradu prihodnje leto. V letu 1959 bodo odobrena tudi sredstva za zgraditev industrijske šole v Ljubljani, ki se bo kasneje razvila v višjo grafično šolo. Združenje grafične industrije bo poslalo meseca septembra več strokovnjakov v triletno inženirsko šolo v Leipzig.

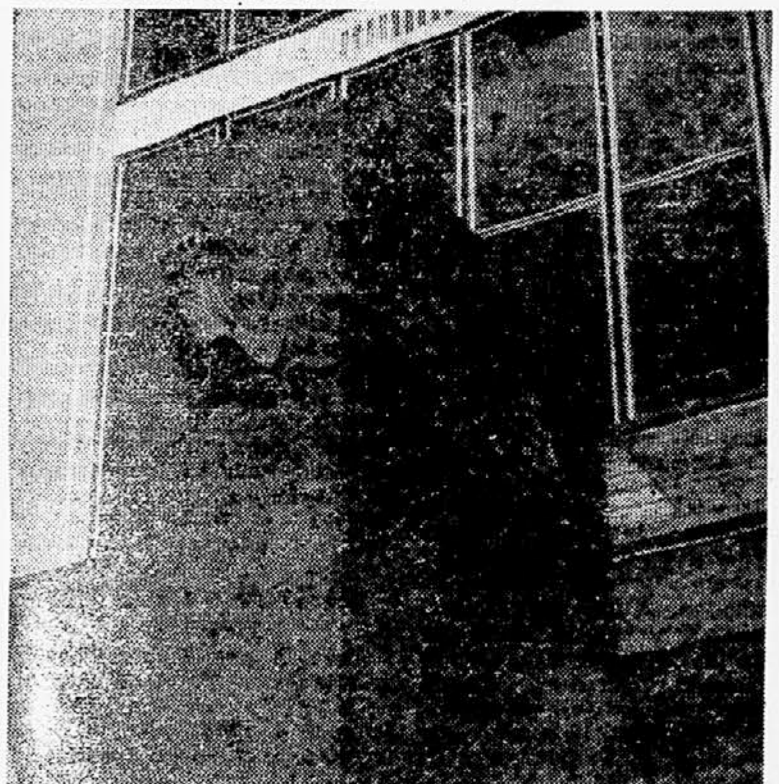

KRANJ, 2. avgusta. — **Danes, nekaj minut po 18. uri, so na Primskovem pri Kranju na slovesen način izročili svojemu namenu novo sodobno tekstilno šolo in odkrili spomenik v spomin na 22. obletnico velike tekstilne stavke. Krajši govor o pomenu tekstilne stavke v Sloveniji je imel predsednik OLO Kranj Vinko Hafner. Po končanem govoru je tov. Hafner odkril spomenik in izročil simbolične ključe nove šole direktorju tekstilne srednje šole v Kranju. V kulturno-umetniškem delu programa je sodeloval pevski zbor »France Prešeren« in godba na pihala DPD »Svoboda« Center Kranj. Poleg predstavnikov družbenega in političnega življenja Kranja je svečanosti prisostvovala tudi delegacija francoskega mesta La Ciotat, ki se mudi v Kranju na prijateljskem obisku.** I. V.

Srečanje na meji

Delčevo, 2. avg. (Tanjug) Po sporazumu med FLRJ in LR Bolgarijo so se danes sestali na jugoslovansko-bolgarski meji pri Delčevu obmejni prebivalci brez potnih listov in vizumov. Za zbrano ljudstvo je bil prirejen bogat kulturno-umetniški program.

Naša gledališča na svetovni razstavi

Bruselj, 2. avg. (Tanjug) Ansambel akademskega eksperimentalnega gledališča iz Zagreba je prispel danes v Bruselj, kjer bo v prihodnjih tednih tednih sodeloval na mednarodnem festivalu študentskih gledališč v okviru svetovne razstave. Ta festival se je začel nocoj s predstavo Aristofanove »Ptice« v izvedbi beograjskega študentskega gledališča, gledališče jugoslovanskih študentov pa bo uprizorilo v ponedeljek eno izmed iger Marina Držiča.

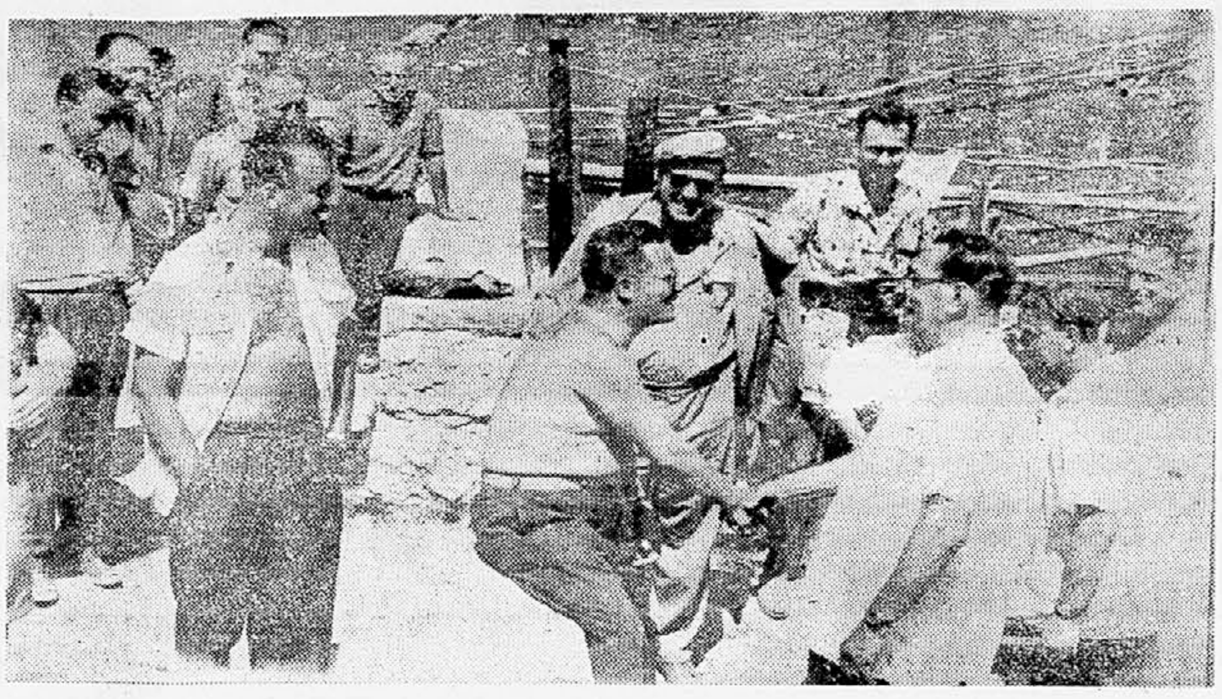

Po vožnji z novo žičnico do gornje postaje sta se Edvard Kardelj in Franc Leskošek povzpela na vrh Krvavca.

Krvavška žičnica odprta

Tudi tovariš Kardelj meni, da je krvavška žičnica največja pridobitev gorenjskega turizma

KRANJ, 2. avgusta. — Po večtedenskem poskusnem obratovanju je danes stekla krvavška žičnica tudi za turiste. Ob pekočem soncu je pričel slavnostno odprtje predsednik delavskega sveta SAP-Turist biro.

Kar precej gostov je bilo ob otvoritvi tega pomembnega turističnega in gospodarskega objekta Gorenjske. S podpredsednikom izvršnega sveta FLRJ Edvardom Kardeljem, je prišel tudi član zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek. V Zanivcu, spodnji postaji krvavške žičnice, sta se prisrčno pozdravila z zveznim sekretarjem za blagovni promet in predsednikom Turistične zveze Jugoslavije Marjanom Brecljem, članom Centralnega komiteja ZKJ Borisom Ziherlom, članom republiškega izvršnega sveta Janezom Vipotnikom, sekretarjem LS LRS Mihom Potočnikom, predsednikom OLO Kranj Vinkom Hafnerjem, sekretarjem okrajnega komiteja ZKJ okraja Kranj Francem Popitom in drugimi gosti.

»Iskreno čestitam investitorju in graditelju žičnice na Krvavec« je dejal predsednik Turistične zveze Slovenije Albert Jakopič, ko je pognal v obratovanje krvavško žičnico. Dejal je še, da je ta, za našo republiko tako pomembni turistični objekt zgradilo podjetje ob izdatni podpori okrajnih ljudskih odborov Kranj in Ljubljana v zelo kratkem času, z resničnim socialističnim poletom.

Gostom ni bilo treba dvakrat reči naj se popeljejo z žičnico. V dobri uri jih je prepeljala blizu 300 do pod 1800 m visokega Krvavca.

K slovesnemu začetku obratovanja žičnice pa so razen domačinov prišli tuji tujci. Med temi je treba vsekakor omeniti delegacijo francoskega mesta La Ciotat.

Po »vzponu« na Krvavec je večina gostov odšla še na včeraj odprti VIII. gorenjski sejem.

A. Č.

Po Jugoslaviji...

● EPIDEMIJA TREBUŠNEGA TIFUSA V TITOVEM VELESU

Prve primere trebušnega tifusa v Titovem Velesu so opazili že v začetku maja. Ker pa temu niso posvetili potrebne pozornosti in so mislili, da gre le za slučajna posamezna obolenja, je ta nemarnost imela hude posledice in povzročila veliko vznemirjenje med prebivalci. Nastala je prava epidemija trebušnega tifusa. Po najnovejših podatkih je obolelo v tem mestu nad 100 ljudi zaradi trebušnega tifusa. Zato so sedaj odredili nujne ukrepe, da bi se epidemija ne razširjala. Začeli so cepiti prebivalstvo proti trebušnemu tifusu. Razen tega so poostrili nadzorstvo nad higieno v prodajalnah živil, pri javnih studencih itd. Uvedli so tudi sistematične preglede osebja, zaposlenega v trgovini in gostinstvu, in začeli množično akcijo za uničevanje muh in drugega mrčesa. Glavni vzrok epidemije trebušnega tifusa v tem mestu je pomanjkanje zdrave pitne vode, kakor tudi neurejenost nekaterih komunalnih naprav. Zato so se odločili, da bodo čimprej razširili vodovod in kalanizacijo.

● ZANIMIVOSTI FOLKLORNEGA INŠTITUTA V SKOPLJU

Folklorni inštitut Makedonije v Skoplju, ki je bil ustanovljen pred osmimi leti s posebno znanstveno nalogo, je dosegel že lepe uspehe in si pridobil ugled tudi izven naše države. Njegova naloga je smotrno zbiranje in znanstveno proučevanje izdelkov makedonske narodne umetnosti, sistematiziranje in konserviranje folklornega bogastva ter skrb za njegovo sodobno praktično uporabo v industriji, glasbi, domači obrti, gradbeništvu itd.

Najbolj solidne uspehe v tem inštitutu je doslej brezdvomno dosegel muzikološki-koreografski oddelek, čigar fonoteka ima sedaj zbranih okoli 4000 narodnih pesmi, posnetih na magnetofonske trakove v izvirni obliki. Nad polovico teh pesmi so že znanstveno analizirali.

Tudi oddelek za narodno tekstilno umetnost ima lepe uspehe. Makedonsko narodno-tekstilno ornamentiko proučujejo v tem oddelku in so dosegli že lepe uspehe v praktičnem uporabljanju. Z ureditvijo problema kadrov bo folklorni inštitut Makedonije dobil še ugodnejše delovne pogoje.

Novo stanovanjsko naselje v Sarajevu

Sarajevo, 2. avg. (Tanjug). Ta mesec bodo začeli graditi prvi del stanovanjskega naselja »Slobodan Princip-Seljo« v Sarajevu. V prvi fazi, ki mora biti končana do aprila leta 1960, bodo zgradili 14 večnadstropnih hiš s 770 stanovanji. Prva stanovanja morajo zgraditi do oktobra leta 1959, do aprila leta 1960 pa morajo izročiti v uporabo vsa stanovanja.

Ko bo naselje povsem zgrajeno, bo imelo 2828 stanovanj s 11.312 prebivalci. Vsi načrti poslopij so izdelani po smernicah za gradnjo stanovanj. Cena kvadratnega metra gradbene površine bo v teh poslopjih 20.375 din, medtem ko so prej potrošili do 38.000 din za kvadr. meter. Poslopja bodo gradili v skupinah po štiri, ki bodo imela v svojem ombočju otroško igrišče, zelene trate in pralnico. Naselje »Slobodan Princip-Seljo« bodo zgradili v podaljšku naselja Grbavica I na levem bregu Miljačke, tako da bo na tem področju nastalo v doglednem času veliko sodobno stanovanjsko naselje Sarajeva.

Zbor beograjske židovske občine na svetovnem festivalu

Beograd, 2. avg. (Tanjug) Štirinajst pevcev mešanega zbora židovske občine v Beogradu bo odpotovalo jutri na III. festival židovskih zborov v Izraelu, na katerem bodo sodelovali zbori iz 12 držav Evrope in Amerike. Na prvem in drugem festivalu leta 1952 in 1955 je nastopil z velikim uspehom tudi židovski zbor iz Jugoslavije.

Razen na festivalu bo zbor priredil nekaj samostojnih koncertov v večjih mestih Izraela. Na programu zbora so jugoslovanske in židovske zborovske skladbe ter vrsta naših narodnih pesmi. Dirigent je Borislav Paščan, dirigent Beograjske opere.

Odprt je sejem v Skoplju

Skoplje, 2. avg. (Tanjug) Danes so v Skoplju odprli VIII. sejem jugoslovanske industrije, trgovine in obrti. Letos razstavlja na sejmu 206 razstavljavcev iz vse države, 62 več kakor lani. Uprava sejma ni mogla ugoditi prijavam mnogih razstavljalcev, ker ni imela dovolj razstavnih prostorov, ki pa so letos za okoli 1200 kv. m večji kakor lani.

Največ razstavljalcev — 113 je iz Makedonije, 55 iz Srbije, 26 iz Hrvatske, 8 iz Slovenije in 4 iz Bosne in Hercegovine. Razstavljajo izdelke kovinske, tekstilne, lesne, živilske, kemične industrije in druge.

Odprli so tudi prvo republiško razstavo kmetijskih pridelkov in strojev, ki kaže povojne uspehe v kmetijstvu te republike. Na razstavi sodeluje 76 kmetijskih organizacij, kakor tudi tovarne kemičnih sredstev in kmetijskih strojev. Razstava ima komercialni značaj. Sejem bo odprt do 10. avgusta.

Občinski praznik v Tržiču

Tržič, 2. avgusta — S številnimi domačimi prireditvami: otvoritvijo modernih trgovinskih lokalov na Ravnah, slavnostno sejo ObLO, polaganjem vencev na grobovih padlih ter veličastnim zborovanjem na Trgu svobode, se je v Tržiču pričel praznik letošnjega občinskega praznika. V okviru praznovanja bodo v Tržiču v teku prihodnjega tedna številne športne, kulturno-umetniške in ostale prireditve.

I. V.

OBVESTILO OBIRALCEM HMELJA

Enako prejšnjim letom pričakujejo proizvajalci hmelja tudi letos prihod obiralcev, ki jim bodo pomagali pospraviti letošnji pridelek. Na splošno je pridelek dober zlasti sodimo, da bodo lahko obiralci dnevno nabrali lepo število običajnih meric (škafov).

Cena obiranju je letos določena za 1 škaf brez hrane 55 din, s hrano pa 45 din.

Uspeli smo tudi letos, da je odobren 25% popust od 1. avgusta do 1. septembra za prevoz obiralcev po železnici od vseh odhodnih postaj NR Hrvatske in Slovenije.

Popust je odobren za 2. razred vseh potniških vlakov do namembnih postaj: Ponikva pri Grobelnem, Št. Jur pri Celju, Celje, Petrovče, Žalec, Št. Peter v Sav. dolini, Polzela, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Pesje in Velenje.

Obiralci hmelja kupijo pri odhodu na postaji celo karto in obrazec K 13, kar jim bo služilo na povratni vožnji za nakup polovične vozne karte.

Na splošno se bo obiranje začelo med 8. in 12. avgustom, torej nekaj dni prej kot običajno, zato prosimo, da se čimprej odločite za delo.

V kolikor nimate direktne veze s proizvajalci se glede zaposlitve obrnite na področno kmetijsko zadrugo ali na Poslovno zvezo Žalec.

Vse obiralce prosimo, da se prednjih navodil drže, da potujejo pod vodstvom skupinovodje, glede raznih informacij pa naj se obračajo na Poslovno zvezo Žalec.

Proizvajalci hmelja vas veselo pričakujejo, mi pa vsem obiralcem želimo čim več uspeha pri njihovem delu.

Iz pisarne Kmetijsko proizvajalne poslovne zveze Žalec

Stranski obrati

Smotrnost gospodarjenja, ki ga zahteva novi sistem delitve dohodka v gospodarstvu, je ponovno postavil v ospredje tudi vprašanje stranskih obratov. To ni nov problem. Pri zaostrenem kriteriju rentabilnosti in spričo zahteve po mobilizaciji notranjih rezerv pa je postalo to vprašanje aktualno. Obstoj ekonomsko neupravičenih stranskih obratov namreč zmanjšuje rentabilnost osnovne dejavnosti gospodarske organizacije, zamegljuje jasnost kalkulacij, s katerimi mora računati gospodarska organizacija, onemogoča pravilno izkoriščanje zmogljivosti, kar je pogoj za večje finančne uspehe, ne ustvarja prave predstave o produktivnosti proizvodnje, omogoča nepravilno delitev ustvarjenega dohodka, povzroča nepravilen sestav organov delavskega upravljanja v podjetju itd. Prav zato, ker družbeni plan veliko računa prav z izkoriščanjem notranjih rezerv v podjetjih — in na tej osnovi temelji velik del povečanja proizvodnje v prihodnjem razdobju, — je pravilna ureditev vprašanja stranskih obratov problem, od katerega je precej odvisno, kako bodo ta planska predvidevanja uresničena.

Dejstvo je, da imajo danes gospodarske organizacije veliko število stranskih obratov, ki so ekonomsko neutemeljeni ali pa so preveliki za potrebe posamezne gospodarske organizacije. Prav tako je pogosto zaslediti nekake težnje po avtarkiji v okviru gospodarske organizacije, ki teži, da bi se popolnoma osamosvojila in postala neodvisna od proizvodov in storitev drugih gospodarskih organizacij. Odkod in zakaj ta pojav? V obdobju distribucije in splošnega pomanjkanja blaga in uslug je bil ta pojav še nekako razumljiv. Gospodarska organizacija ni mogla računati, da bo dobila vse proizvode in storitve na trgu, ker je primanjkovalo kapacitet, ni bilo prave blagovne izmenjave in je bilo v njenem interesu, da se je čim bolj osvobodila zavisnosti od zunanjih činiteljev. Na tak način je najbolje zagotovila možnosti za izpolnitev svojega plana.

Te zunanje okoliščine so se za gospodarske organizacije danes že bistveno spremenile. Blagovna menjava je že znatno napredovala in gre le še v primeru posameznih deficitarnih proizvodov za administrativno distribucijo. V ostalem pa gospodarske organizacije že lahko pridejo do proizvodov in storitev, ki jih potrebujejo, v okviru redne blagovne izmenjave. S tega stališča obstoj posebnih stranskih obratov v sedanjem obsegu gotovo ni več na mestu.

Če imajo gospodarske organizacije še vedno številne stranske obrate in v takem obsegu, morajo imeti za to svoje razloge.

Tak razlog, ki navaja gospodarske organizacije na vzdrževanje stranskih obratov v takem številu in obsegu, je navidezna cenenost in rentabilnost take proizvodnje. Zdi se, da so lastne storitve in usluge cenejše kot usluge in proizvodi, ki jih gospodarske organizacije kupujejo od drugih gospodarskih organizacij. Ta cenenost pa je samo navidezna. Že na prvi pogled je jesno, da morajo biti proizvodi in usluge tiste gospodarske organizacije, ki se s tem peča kot svojo osnovno dejavnostjo, za katero je specializirana, cenejše. Če bi to bil zanikal delitev dela, ki je temelj blagovne menjave. Blagovna menjava ima svoj osnovni razlog prav v tem, da vsakdo proizvaja tisto, za kar je najbolj usposobljen, za kar ima najboljše pogoje in za kar porabi najmanjšo količino potrebnega dela. Iz tega sledi, da mora biti nekaj narobe v kalkulaciji cene proizvodov in storitev takih, ekonomsko neutemeljenih stranskih obratov.

Običajno so kalkulacije za stranske obrate nepravilne, kolikor jih gospodarske organizacije sploh delajo. Zelo veliko je primerov, da so kalkulacije za stranske obrate pomanjkljive, ali pa jih sploh ni. Ker so kalkulacije nepravilne, ker nepravilno izkazujejo rentabilnost stranske proizvodnje, ali ker jih sploh ni, se gospodarskim organizacijam zdi, da je taka proizvodnja bolj poceni in bolj ekonomična. V tem primeru moramo postaviti vprašanje nad pravilnostjo kalkulacij v celotnem poslovanju take gospodarske organizacije. Tak vprašaj bi bil dejansko zelo na mestu v mnogih primerih. Tu gre očividno za slabo poslovanje in nezadostno usposobljenost vodstva v celoti.

Vedno pa tega dejstva ne moremo razložiti z določeno anarhijo in nesposobnostjo. V mnogih primerih gre za popolnoma zavestno izkrivljanje dejstev. To je pogosto zlasti v takih gospodarskih organizacijah, ali kjer je osnovna dejavnost v posebnem interesu skupnosti, in jo je ta pripravljena zaščititi tudi če pride gospodarska organizacija v težave pri svojem rentabilitetnem računu, ali pa tam, kjer gospodarska organizacija najde vedno zadosti »prostora« za najbolj ohlapne kalkulacije, ker trg take kalkulacije še vedno prenese. V bazični industriji (na primer premog, črna metalurgija itd.) je skupnost za te vrste proizvodnjo posebno zainteresirana in jo je pripravljena zelo daleč zaščititi v njeni rentabilnosti, saj je taka proizvodnja osnovnega pomena za vso našo proizvodnjo. Prav v takih primerih prevaljujejo gospodarske organizacije omenjenih strok celo vrsto drugih svojih stroškov na to osnovno proizvodnjo. Proizvode in usluge svojih stranskih obratov interno obračunavajo niže kot dejansko stanje, razliko med kalkulirano in dejansko ceno pa prevaljujejo na osnovno proizvodnjo. Cene proizvodov in uslug stranskih obratov so zato navidez nižje, dražji pa je zato na primer premog in izdelki črne metalurgije. Slabo gospodarjenje [illegible] tedaj ne plačuje gospodarska organizacija sama, ampak potrošnik, posredno ali neposredno.

In zakaj imajo prav gospodarske organizacije teh strok, če jih že obravnavamo, poseben interes za tako poslovanje. Poleg splošnih vzrokov, ki jih lahko spravimo na skupni imenovalec, da je laže slabo gospodariti kot pa dobro, je tu še poseben interes. Delavci v črni metalurgiji in rudarji imajo popolnoma upravičeno posebne ugodnosti, česar ni smatrati kot privilegij, ampak kot normalno povračilo za njihovo dosti težje delo od povprečnega. Ker pripadajo te ugodnosti podjetjem takih strok v celoti, so takega statusa deležni tudi delavci, ki nimajo ničesar opraviti niti z rudarstvom niti s črno metalurgijo. Jasno, da je s strani teh delavcev čutiti odpor proti temu, da bi se posamezen obrat osamosvojil in postal samostojno podjetje, ker bi s tem avtomatično prišli v drugo stroko, za katero teh ugodnosti ne bi bilo, poleg tega pa bi se pokazala rentabilnost njihovega poslovanja v pravi luči.

Tu pa se že neha tako dejanski kot samo navidezni interes podjetij za vzdrževanje stranskih obratov, ki so nepotrebni. Ob takem stanju je dejansko mnogo večja, kot pa je izkazana, ker so dosežena proizvodnja deli na vse zaposlene v podjetju. Stranski obrati vplivajo na to, da je uradno priznana produktivnost rudarja manjša, kot pa je dejansko. Zato pa mora rudar ob svoji višji proizvodnji deliti del tega, kar je sam zaslužil, tudi z drugimi, ki so opravljali lažje delo. Rudarju se ob takem navideznem, dejansko pa neresničnem interesu podjetja, godi neposredna krivica, za katero pa ob takem stanju ne more videti pravega vzroka, vsaj ne tam, kjer dejansko je. Podobno velja tudi za ostala podjetja na primer v črni metalurgiji itd.

Ob vsem tem pa ekonomsko neutemeljeni stranski obrati vplivajo na to, da naše razpoložljive zmogljivosti dejansko niso pravilno in polno izkoriščene in da imamo pogosto določeno pomanjkanje blaga tam, kjer za to ni nikakih materialnih razlogov. Prav v Trbovljah je primer, da mesto nima sredstev za normalno opravljanje mestnega potniškega prometa, podjetja na tem področju pa imajo tak vozni park, da bi zadoščal za vse potrebe. Toda ti avtobusi so izkoriščeni samo ob delovni izmeni, drugače pa stojijo neizkoriščeni.

Klg

Ob robu dogodkov

Zgodnja ugibanja

Ko je pred kratkim med libanonsko krizo v britanskem spodnjem domu drdral svoj govor zunanji minister Selwyn Lloyd (sueškega spomina), je začela opozicija nenadoma striči z ušesi. Ali je bilo to mogoče? Ne da bi spremenil višino glasu in v isti naglici je Lloyd pravzaprav izražal vero v Združene narode. Dva dni pred tem se je britanski zunanji minister skoraj norčeval iz vloge OZN v Libanonu.

Ko je opozicija spoznala, da Lloydove besede pomenijo, da konservativna vlada sprejema predlog Hruščeva o sestanku na najvišji ravni s pogojem, da ga skličejo v okviru OZN, je začela na moč pozdravljati in odobravati Lloydov govor. Llozd, ki je slab govornik in je doživel že toliko hladnih prh tudi od svojih konservativnih kolegov, se je splošno ozrl naokrog. Ni mogel verjeti, da mu opozicija iskreno ploska. In vendar je bilo tako.

Ta dogodek sicer nima nič opraviti z govoricami, da bi utegnil Macmillan jeseni razpisati nove parlamentarne volitve. Je pa značilen za rastočo priljubljnost konservativne vlade v javnosti. Te ne gre pripisati samo temu, da se je finančni in gospodarski položaj Velike Britanije utrdil, ampak tudi temu, da je konservativna vlada storila v zunanji politiki nekaj korakov, ki so bili ljudem všeč.

Takoj v začetku leta je Macmillan prišel na dan s predlogom o nenapadalnem paktu med Vzhodom in Zahodom. Čeprav je ta predlog obvisel nekje v zraku, je pomenil, da zna Britanija misliti in tudi ukrepati po svoje, ne da bi morala za vsako malenkost spraševati strica Sama za svet.

Po sestanku NATO v Kjöbenhavnu so članice severnoatlantskega pakta — po zgledu ZDA — zavrnile tako imenovani načrt Rapackega o brezatomskem pasu. In čeprav ga je tudi Britanija zavrnila, je to storila zelo obzirno.

Naposled — da omenimo še najvažnejšo in najnovejšo Macmillanovo potezo — se je pojavil predlog o sestanku na najvišji ravni v Varnostnem svetu. Tudi v tem primeru je Britanija ravnala samostojno, saj je znano, da ZDA ta predlog prav nič ni dišal. Seveda za konservativce ne kaže vse rožnato. Njihov zakon o stanovanjskih najemninah je še vedno tako nepriljubljen, kot je bil. Drži pa, da britanska javnost izredno pozorno zasleduje mednarodno dogajanje in je občutljiva za vsako poslabšanje v svetu. Britanci dobro vedo, da bi še ena vojna pomenila konec civilizacije na britanskih otokih. Tako so govorice o morebitnih parlamentarnih volitvah jesni v zvezi s celim kompleksom vprašanj v britanski politiki. Nihče ne ve, če bodo volitve res jeseni, niti Macmillan najbrž še ne. Toda če bi prišlo do sestanka na najvišji ravni in bi ta pokazal vsaj nekaj uspeha, bo postala zadeva mnogo bolj jasna.

Bip

Fanfani v Bonnu

V Londonu so se zelo zanimali za italijanske predloge — Italija ne bo zahtevala udeležbe na sestanku predsednikov vlad

BONN, 2. avg. (AP). Italijanski premier Fanfani je prispel z letalom iz Londona v Bonn, kjer se bo z Adenauerjem posvetoval o krizi na Srednjem vzhodu. Premiera Fanfanija sta na letališču sprejela kancler Adenauer in zunanji minister von Brentano.

V Londonu sta se italijanski premier Fanfani in predsednik britanske vlade Macmillan posvetovala o položaju na Srednjem vzhodu, o konferenci na najvišji ravni in o evropski svobodni trgovinski coni. V uradnem sporočilu je rečeno, da so državniki popolnoma zadovoljni z rezultati razgovorov. V britanskih odgovornih krogih pravijo, da je Fanfani ocenil britanski predlog za sestanek na najvišji ravni v okviru Varnostnega sveta kot najboljšo rešitev. Fanfani je tudi predlagal, da bi povečali gospodarsko sodelovanje med državami Srednjega vzhoda in Zahodom. Pravijo, da so se britanski državniki zelo zanimali za italijanske predloge.

Predsednik britanskega zunanjega ministrstva je o sestanku v Londonu izjavil: »To je bila odlična konferenca«. Dodal je, da so britanski državniki odkrili, da ima italijanska vlada glede problemov Srednjega vzhoda podobno mnenje kot vlada Velike Britanije. Po besedah istega predstavnika so ugotovili podobnost stališč tudi glede konference najvišjih predstavnikov v okviru OZN. V krogih britanskega glavnega mesta poleg tega poudarjajo, da je sedaj nekoliko več optimizma glede svobodne evropske trgovinske cone tako z italijanske kot z britanske strani.

Po mnenju današnjih londonskih listov Italija ne bo zahtevala, da bi se udeležila sestanka v Varnostnem svetu, ker ne želi še bolj zapletati položaja glede konference. Londonski komentatorji tudi pravijo, da sta oba premiera bila za to, da bi določili rok za začetek funkcioniranja svobodne trgovinske cone, in sicer naj bi ta začela delovati skupaj s skupnim tržiščem zahodnoevropskih držav.

Izraelski demanti

Washington, 2. avg. (Reuter). Izraelsko veleposlaništvo v Washingtonu je zanikalo poročila, da bi bil Ben Gurion poslal premieru Hruščevu poročilo, s katerim naj bi zahteval njegovo posredovanje za sestanek med Ben Gurionom in Naserjem. Predstavnik veleposlaništva je rekel, da izraelski premier ni poslal nobenega takšnega sporočila sovjetski vladi.

Nad tisoč mrtvih

Strahotno uničenje zaradi eksplozije skladišča municije blizu Ria de Janeira — Predsednik Kubitschek na kraju nesreče

RIO DE JANEIRO, 2. avg. (Reuter). Sinoči je eksplodiralo veliko vojaško skladišče municije blizu Ria de Janeira. Skladišče je popolnoma uničeno, požar pa se je razširil po okolici in še ni pogašen.

General Magalhaes, načelnik generalnega štaba prve vojaške oblasti, je umaknil garnizije iz ogroženih področij. Danes dopoldne je eksplodiralo tudi skladišče municije v Kambui, za katerega je prevladovalo prepričanje, da ne bo eksplodiralo. Strokovnjaki ne vedo, ali so vsa skladišča, ki so bila grajena v obliki satovja, eksplodirala, ter so zato hudo zaskrbljeni zaradi nevarnosti, ki grozi reševalnim ekipam. Po približnih ocenah je blo za 7.5 milijona dolarjev škode samo zaradi eksplodiranja vojaškega materiala.

Nesreča se grozi spremeniti v pravo katastrofo. Prvi eksploziji je sledila cela vrsta eksplozij, ki so trajale vse do davi. Zaradi eksplozij je bilo čutiti potres v samem Riu de Janeiru ,ki je 18 km od kraja nesreče. Požar se z veliko hitrostjo širi na vsa bližnja naselja, ceste pa so polne pogorelcev in ljudi, ki bežijo pred nevarnostjo. Gasilci, ki so prihiteli na kraj eksplozije, ne morejo delati zaradi velikega obsega požara, pa tudi zaradi panike med prebivalstvom.

Danes dopoldne je prispel na kraj nesreče predsednik Brazilije Kubitschek skupaj s člani generalnega štaba. Na kraj nesreče so poslali vojaške enote, da bi pomagale reševati. Požar je videti nad 10 km daleč.

Po zadnjih poročilih je bilo v eksplozijah ubitih več kot 1000 ljudi. Vladni funkcionarji pa se bojijo, da je število žrtev še mnogo večje.

Zaradi eksplozij v skladišču je bilo popolnoma zbrisano z zemlje naselje Deodoro, ki je imelo več kot 1200 prebivalcev. Vse brazilske radijske postaje so prekinile redne programe in pozivajo prebivalstvo, naj daruje kri za številne ranjence. Prav tako pozivajo lastnike motornih vozil, naj bodo na razpolago reševalnim ekipam.

Spet pogovori med ZDA in LR Kitajsko

Washington, 2. avg. (AP). ZDA so sinoči imenovale svojega veleposlanika v Varšavi Jakoba Beama za svojega predstavnika na razgovorih, ki jih imata ZDA in LR Kitajska na ravni veleposlanikov že tri leta. Razgovori so bili doslej v Ženevi. Ker pa sta oba veleposlanika, ki naj bi se pogovarjala, akreditirana v Varšavi, bi bilo logično, če bi se razgovori nadaljevali tam.

Rim zavrača sovjetsko noto

RIM, 2. avg. (AFP). Uradne reakcije Italije na sovjetsko protestno noto ne bodo objavili pred Fanfanijevo vrnitvijo. Predstavnik vlade in ministrstvo za zunanje zadeve pa sta zavrnila kot netočne sovjetske trditve, da stopa Italija v vojne avanture in da s svojim vedenjem ogroža mir.

V Rimu opozarjajo, da Fanfanijeva pot v ZDA, Britanijo in Zahodno Nemčijo nasprotno dokazuje, kako si italijanska vlada prizadeva doseči popuščanje napetosti na Srednjem vzhodu, pri čemer predvsem upošteva pravice arabskih narodov.

Glede letanja ameriških letal čez italijansko ozemlje pa opozarjajo na izjavo premiera Fanfanija, da je anglo-ameriška intervencija odvrnila nevarnost resnejših dogodkov na Srednjem vzhodu in prinesla element popuščanja napetosti, kar med drugim dokazuje izvolitev generala Šehaba za novega predsednika Libanona in priznanje iraške republike.

Sovjetska zveza je namreč sinoči v Italiji protestirala, ker so ameriške čete uporabljale letališča Italije ob potovanju na Srednji vzhod. Podobno noto je SZ poslala tudi Izraelski vladi, ki jo je obtožila, da je neposredna udeleženka pri akcijah ZDA in Velike Britanije in da je neposredno odgovorna za povečanje napetosti v tem delu sveta. Noti je izročil pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Zorin.

Kritika gradbene industrije

Praga, 2. avg. (Tanjug). V članku, ki ga je objavil list »Rude Pravo«, sekretar CK KP ČSR ostro kritizira gradbeno industrijo, ker ta ne izpolnjuje svojih nalog. Černik pravi, da podjetja ministrstva za gradbeništvo tudi letos niso izpolnila svojih planov.

MNOGOSTRANSKO FINANSIRANJE

Rio de Janeiro, 2. avg. (USIS). Na včerajšnjem zasedanju interparlamentarne unije v Riu de Janeiru so sprejeli resolucije o svobodni izmenjavi informacij, o prekinitvi jedrskih poskusov ob ustreznem mednarodnem nadzorstvu in o povečanju tujih investicij v gospodarstvu slabo razvitih držav. S tem se je končala 10-dnevna razprava o raznih mednarodnih problemih.

Konferenca je poleg tega sprejela zahtevo, da bi obnovili pogajanja o razorožitvi v okviru OZN, in je sprejela predlog, da bi priporočili državam, ki odgovarjajo za nesamostojna ozemlja, da bi se zavzele za sprejem zakona, po katerem bi nesamostojna ozemlja dobila zares demokratične parlamente. Konferenca se je s 346 proti 99 glasovom tudi opredelila za mnogostransko finansiranje dolgoročnih projektov za razvoj nerazvitih držav in proti finansiranju na dvostranski osnovi. V zvezi s tem so priporočili sestavo »mednarodnega kodeksa za investicije«, ki bi definiral pogoje enakopravnih odnosov med tistimi, ki dajejo posojila, in tistimi, ki si izposojajo. Kodeks naj bi vseboval tudi posebna določila za zaščito zasebnih investicij.

Še vedno spopadi z uporniki

Djakarta, 2. avg. (Reuter). Idonezijske vladne čete so povečale svoj pritisk na področja, ki jih imajo v svojih rokah uporniki. Najhujši boji so bili pri bivših uporniških oporiščih v Bukitingiju in Medanu. V nočnem napadu na Bukitingi so uporniki imeli 187 mrtvih, tri dni kasneje pa je pri Medanu padlo 65 upornikov. Uradnih poročil sicer ni, domnevajo pa, da so uporniške čete precej močne na Celebesu, na Sumatri pa je več manjših skupin gverilcev.

Poleti v vesolje

Washington, 2. avg. (Reuter). Šef nacionalnega posvetovalnega odbora za astronavtiko dr. Hugh Dryden je na seji odbora za polete v vesolje ameriškega predstavniškega doma zatrdil, da bodo morda že v enem letu možni poleti v vesolje s pomočjo ameriške rakete »Atlas«. Dryden pravi, da je raketa dovolj močna, da bi odnesla v vesolje tovor, težji kot eno tono. V raketi naj bi bila tudi kabina za pilota.

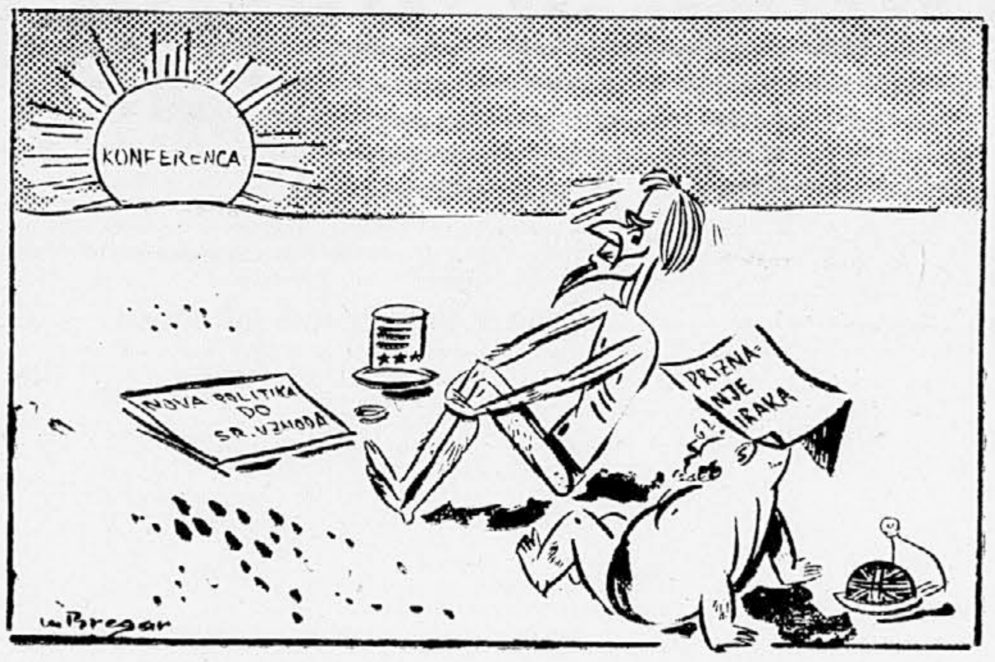

— Uh, že pripeka; treba se bo s čim zavarovati ...

Ciper spet pred OZN?

Predsednik turške vlade Menderes je pozval ciprske Turke, naj prekinejo s terorizmom — Nove žrtve na otoku

ANKARA, 2. avg. (AP). Predsednik turške vlade Adnan Menderes je sinoči pozval ciprske Turke, naz prekinejo s terorizmom. Pozval jih je, naj pomagajo oblastem zagotoviti mir na otoku. Menderes je rekel, da bo kmalu prišlo do dokončne odločitve o prihodnosti otoka in da te odločitve terorizem ne more niti spremeniti niti odgoditi.

Davi so blizu Suskija na Cipru našli trupla nekega Grka in njegove žene. Policija preiskuje primer. V predmestju Nikozije pa je bil danes ubit britanski vojak. Britanska armada je začela z velikimi operacijami v vzhodnem delu Cipra, kjer je bilo zadnje dni več smrtnih žrtev in protibritanskih demonstracij. Avtomobilska cesta med Famagusto in Nikozijo je zaprta.

V Nikoziji je bil popoldne ubit en Grk, v nekem drugem mestu na severu otoka pa je bil ubit ieki Turek. V istem kraju sta bila dva Turka ranjena.

Po zatrdilih atenskih obveščenih krogov bo Grčija tudi letos načela ciprsko vprašanje pred Generalno skupščino OZN, ker dosedanja diplomatska dejavnost Londona in Aten tudi ni izpolnila pričakovanj, saj ni nobenega upanja, da bi našli rešitev, ki bi bila sprejemljiva za Ciprčane in za Grčijo. Kot pričakujejo, bo grška zahteva izročena sekretariatu OZN pred 16. avgustom, ko je zadnji rok za predlaganje točk dnevnega reda Generalne skupščine.

Živahna politična dejavnost v grški prestolnici, ki naj bi našla najboljšo rešitev za ciprski problem, se je tako končala z odločitvijo, da bodo spet prosili za posredovanje svetovno organizacijo. Grška vlada noče sprožiti vprašanja pred Varnostnim svetom, ker bi lahko pritožba ostala v manjšini in je v tem primeru ne bi mogli dati na dnevni red Generalne skupščine. Vlada pa se bo šele v prihodnjih dneh odločila, kaj bo zahtevala od OZN: samoodločbo ali načelno proučevanje problema.

OZN je že dvakrat proučevala ciprski problem, vendar pa resolucij, ki so bile sprejete, niso izvajali, ker so nastali nesporazumi glede tolmačenja resolucij. Bistvo spora je v tem, da so v Atenah mnenja, da morajo rešiti problem Ciprčani in predstavniki Velike Britanije, medtem ko v Londonu in *Ankari pravijo, da je tudi* Turčija neposredno prizadeta pri reševanju ciprskega problema.

TELEGRAMI

HELSINKI — Predsednik finske republike Kekkonen je dal mandat za sestavo nove vlade Oni Hiltunanu, poslancu socialnodemokratske stranke. Oni Hiltunani je dobil mandat potem, ko so predstavniki KP Finske dvakrat brez uspeha poskušali sestaviti vlado.

ATENE — Zahodna Nemčija in Grčija sta sklenili načelen sporazum o dolgoročnih kreditih in tehnični pomoči Grčiji. Po sporazumu bo Nemčija dajala kredite samo za določene objekte

ALŽIR — Francoski vojaški konvoj je 100 km jugozahodno od Alžira padel v uporniško zasedo. Deset vojakov je padlo, eden je bil hudo ranjen, dva pa pogrešajo.

TEHERAN — Vladar Kuwaita šejk Sabah je odpotoval z letalom v Teheran na tridnevni uradni obisk. Opazovalci pripisujejo razgovorom velik pomen glede na to, da je bil Sabah pred kratkim v Bagdadu in v Damasku.

COLOMBO — Predsednik cejlonske vlade Bandaranaike je izjavil, da so po določilih zakona o izrednem stanju pred dvema mesecema vsega skupaj aretirali 6000 ljudi.

GUAM — V Apro na otoku Guamu na Tihem oceanu sta pripluli dve japonski ribiški ladji, ki sta bili pokriti z radioaktivnim prahom, katerega so povzročile ameriške jedrske poskusne eksplozije. Ameriški vojaški zdravniki so člane posadke pregledali. Domnevajo, da mornarjem ne grozi večja nevarnost.

ATENE — V Kelafoniji so požari uničili 15 vasi, na Peloponezu je včeraj pogorelo več kot 10.000 plemenitih sadnih dreves. Požari so izbruhnili zaradi visokih dnevnih temperatur, ki presegajo 40 stopinj Celzija.

DUNAJ — Škodo, ki jo je povzročilo neurje, katero je predvčerajšnjim divjalo na področju Milstattskega jezera, so ocenili na 50 milijonov šilingov. Zaradi hudournikov je izgubilo življenje 15 ljudi.

RIM — Včeraj so v Italiji zabeležili največjo temperaturo v Bariju, in sicer 37 stopinj Celzija. V Neaplju je bilo včeraj 35 stopinj Celzija.

»Hamburg Ahoi«

Dvorana št. 117 v prvem nadstropju Bundeshausa, kjer so redne vladne tiskovne konference, je bila popolnoma zasedena. Več sto novinarjev je sedelo, še več pa jih je stalo po presledkih in okrog mize, kjer je sedel kot po navadi vladni tiskovni predstavnik von Eckardt in predstavniki ministrstva. Ozračje je bilo resno in napeto. Srednjevzhodna kriza je na vrhu, ameriški marini so na libanonskih tleh, nad Nemčijo letajo letala, ki nosijo s seboj rakete, šifranti vsega sveta šifrirajo in dešifrirajo poročila in brzojavke.

Gospodje na čelu dvorane so prišli, oboroženi z najnovejšimi informacijami in podatki, spregovoriti besedo o tem, kako gledajo na vse to skozi tisoče oken palače Schaumburg in ministrstva za zunanje zadeve. Tiskovne konferenca je trajala točno tričetrt ure (in to je že dolga konferenca), toda na koncu so uradni gospodje odšli iz dvorane št. 117, ne da bi dali kakršenkoli odgovor na vprašanja o stališču bonnske vlade. Nihče jih ni vprašal o tem. Vsa vprašanja so veljala — veleizdaji. Začelo se je tretje dejanje veleizdajalske tragikomedije, ki je tiste dni v Bonnu zasenčila veliko svetovno politiko. Glavni igralci v igri so minister, novinar in nekaj »varuhov ustave«.

TAJNA POLICIJA SLAVI ADVENT

Toda začnimo z začetka, s prvim dejanjem, pri »varuhih ustave«. Pod tem nekoliko arhaičnim imenom se v Zahodni Nemčiji skrivajo zelo sodobni ljudje; organi zveznega urada za zaščito ustave. Urad, ki ima ta lepo zveneči naslov, pa po svojem namenu in delovanju ni nič drugega kot sedež tajne politične policije zahodnonemške republike. O njej se zelo malo piše in malo ve, to pa je za ustanovo te vrste zelo pohvalno: dejavnost poteka v tajnosti, kar je prvi pogoj za kakršenkoli uspeh. Samo enkrat se je zvezni urad za zaščito ustave javnosti pokazal v polnem »blišču«. Takrat se je o njem mnogo pisalo in obširno, in bil je, kot pravijo, v središču pozornosti. To je bilo pred štirimi leti, ko je tedanji vrhovno načelnik službe Otto John pobegnil v Vzhodno Nemčijo, naravnost k sovražniku. John se je medtem vrnil, se skesal, bil obsojen, pred nekaj dnevi pa tudi pomiloščen in vse bi bilo v največjem konspirativnem redu, ko se tik pred zadnjim božičem ne bi zgodilo nekaj veselega, toda zelo nerodnega.

Vsa dežela je bila v predbožičnem razpoloženju in kölnski varuhi ustave, zvesti sinovi matere cerkve, so se odločili, da bodo v službenih prostorih proslavili advent. Toda slovesna pobožna atmosfera verske proslave jih ni dolgo veselila, zato so se preselili na drug kraj v mestu.

Razpoloženje je bilo na višku in da bi bolj proslavili praznik, so si preskrbeli tudi damsko družbo in v jutranjih urah se je vsa družba preselila v nek kölnske bar, in sicer v bar, ki ga poznajo pod imenom »Hamburg Ahoi«. Tukaj se je zabava nadaljevala z glasno razpravo o najbolj intimnih zadevah tako konspirativne ustanove. Ostali gosti so imeli priložnost slišati, kako gleda ta ali oni iz ustavovaruške družbe na svojo ustanovo in vse bi bilo zelo zabavno in napeto kot v kakšnem pustolovskem romanu, če se ne bi gospodje sprli v svojih ocenah, koliko je ta ali oni šef sposoben za svojo službo. Mnenja so si bila zelo nasprotna, razlike precejšnje, razpoloženje na višini in nenadoma je sredi splošne zmede počila klofuta. Dal jo je eden od varuhov ustave, dobil pa jo je njegov kolega. Prvi klofuti je sledila druga, drugi tretja ni mirna božična proslava tajne policije se je spremenila v javen pretep, ki se je končal tako, da so »varuhe ustave« vrgli iz bara »Hamburg Ahoi«.

Po rangu najvišji udeleženec proslave in pretepa je bil premeščen iz Kölna v Kassel, šef zveznega urada za zaščito ustave pa je moral s posebno uredbo prepovedati svojim podrejenim, da bi v skupinah obiskovali gostilne in bare, da bi pijani hodili po javnih prostorih in da bi v javnosti gobezdali o službenih stvareh. V tolmačenju uredbe pa je bilo rečeno, da je najvišji član družbe odgovoren, da bi v primeru pijanosti poskrbel, da spravijo »mokrega bratca« na varno še preden bi lahko začel govoriti o službenih zadevah.

NA ODER STOPITA GROF IN MINISTER

Tako se je prvo dejanje te ustavo-varuške komedije končalo po vseh pravilih discipline. Zavesa se je zagrnila in dogodke je pokril prah pozabe. Do drugega dejanja verjetno sploh ne bi prišlo, če ne bi stopil na oder sodelavec nekega tukajšnjega tednika, mladi grof Nayhauss. Le-ta je vse podrobnosti dogodka raziskal, točno opisal in objavil v svojem tedniku. Tako resno je to vzel, da poleg drugih podrobnosti ni pozabil niti imen igralcev iz prvega dejanja, niti njihovih službenih položajev. Tako je javnost mogla zvedeti, da je klofute dobil referent za zbiranje informacij o komunistih Schoul, da je bil v družbi tudi njegov nadrejeni, v zgodbi pa so bili tudi vsi podatki o ženskih članih vesele družbe varuhov ustave.

Naslednji igralec v drugem dejanju pa je bil najvišji branilec reda Zahodne Nemčije. Sami oni gospod notranji minister Gerhard Schröder. Prebral je podlistek grofa Nayhaussa in se strašansko razjezil. Za to je imel dva razloga. Predvsem o božični proslavi svojih podrejenih sploh ni bil uradno obveščen in je za vse skupaj zvedel šele mesec in pol po dogodku iz tiska. Poleg tega je presodil, da je bil napisan na podlagi informacij iz samega ministrstva. To pa je pomenilo, da sedijo v najbolj zakonsperirani ustanovi Zvezne republike ljudje, ki niti ni treba, da bi bili pijani, ampak da dajejo popolnoma trezni najbolj kočljive podatke o ljudeh in dogodkih v uradu predstavnikom »sedme sile«.

V uradu so uvedli strogo preiskavo o tem, kdo je dal podatke o slabem varovanju lastnega ugleda. Toda preiskava je slabo delovala, ker se še danes, pet mesecev po članku ne ve, kdo je dal podatke. Sredi te neuspešne notranje raziskave pa je pred nekaj dnevi grof Nayhauss dobil nenaden poziv na sodišče, in sicer kot obtoženec. Tožbo je vložil sam vrhovni državni tožilec na zahtevo ministra za notranje zadeve, in sicer je grofa obtožil »veleizdaje«. Grof — sodelavec v svojem članku ne bi bil smel imenovati imen udeležencev razprave v »Hamburg Ahoi«. S tem je škodoval varnosti države in njenim koristim.

Novinarja je preiskovalni sodnik intervjuval tri ure. Lahko si predstavljate, kako si je gnal skromni uslužbenec pravice. ko je vodil preiskavo po uradni tožbi notranjega ministra in po neposrednem nalogu ministra za pravosodje. Uspelo mu pa ni: v treh urah preiskave bi moral zvedeti, od koga je novinar dobil podatke. Tega podatka ni dobil. Toda kaže, da je šla njegova prizadevnost nekoliko predaleč.

Glavni urednik lista, ki je objavil članek, piše o podrobnostih preiskave takole: »Grof Nayhauss mi je dal častno besedo in zato to tiskamo ne glede na posledice, in sicer: preiskovalni sodnik mu je dejal, da ne bo kaznovan, če pove ime uradnika urada za zaščito ustave, od katerega je dobil podatke.« Toda grof je molčal in minister za notranje zadeve še zdaj ne ve, kdo je neprevidni izdajalec. Medtem pa še vedno teče razprava zaradi veleizdaje.

KDO JE VELEIZDAJALEC?

Po tako razburljivem drugem dejanju je prišlo na vrsto še tretje dejanje. Gledali smo ga že v opisani dvorani štev. 117.

Udeleženci konference so bili razburjeni zaradi ravnanja ministra, pa tudi zaradi obtožbe. Če je navajanje imen in funkcij varuhov ustave veleizdaja, zakaj niso obtoženi uradniki, ki so javno o tem govorili? Tako so vpraševali udeleženci. Tednik s člankom o božični proslavi so brali tožilci, ki morajo po svoji dolžnosti vložiti tožbo, čim zvedo za kaznivo dejanje, se je glasil odgovor. Če je članek zares kazniv, kako to, da se noben tožilec ni spomnil, da bi takoj vložil tožbo, ampak so to storili šele po ukazu od zgoraj? V členu 99 kazenskega prava je govora nasploh o državni tajni, toda nikjer ni posebej rečeno, da so osebnosti in funkcije varuhov ustave zaščitene? Voditelji ustanove Gehlen, Schuebbers in druge javnost pozna in prav tako pozna njihove funkcije. Ali bi lahko zvedeli, pri katerem položaju se začne konspiracija?

Takšna in podobna vprašanja so sredi libanonske krize tričetrt ure preplavljala dvorano 117 v prisotnosti novinarja-»veleizdajalca«, ki se je šopiril na nekem stolu in se verjetno čudil, kakšen halo je povzročil njegov ekskluzivni članek.

Tretje dejanje še vedno traja na bonnskem poletnem gledališču. Za medigro je list obtoženega novinarja v svoji zadnji številki ponovil že prejšnje obtožbe, da je bil minister Schröder nacist, kar je sicer zanikal (to potrjuje tudi list), nikdar pa ni »demantiral, da ni bil član nacistične stranke«.

n tako še čakamo na finale. Ne vemo, ali bo žalosten, in za koga, ali bo smešen, in za koga. Toda v vsakem primeru bo fascikel »Kooperacija Hamburg Ahoi« verjetno končal tam, kjer je končal spis o Ottu Johnu, t. j. v arhivu zveznega urada za zaščito ustave in v arhivu njegovega ministrstva. To pa ni oddelek, kamor bi spravljali spise o zelo uspešnih akcijah.

Djordje Zelmanović

Potovanje, dolgo leto dni

V avtobusu je bilo zelo živahno. Znašli smo se v ogromnem klobčiču, ki se je zamešal v veliki, prastari škatli. Razen mene so bili potniki kmetje, ki so bili na tržnici in so se vračali domov. Težko je ugotoviti, ali je več ljudi ali košar.

Vsak hip nekdo zavpije šoferju:

— Hej, počakaj malo, da izstopim!

Zmeraj se ponavlja ista pesem. Šofer noče niti slišati.

— Imaš postajo, pa izstopi na njej.

Postaja pa je daleč, morda še 4 kilometre. Ljudje neradi hodijo peš po strašni vročini. Zato kolektivno branijo interese prosilca, ker vedo, da bodo tudi oni prišli na vrsto.

Avtobus divja naprej, ljudstvo pa na ves glas vpije. Ker je klobčič nemiren, nas neravna cesta še bolj pretresa.

Naposled se šofer vda ob številnih in zelo sočnih kletvicah.

Takrat nastanejo težave. Klopčič se mora razvozljati, da bi lahko kdo izstopil.

Zgnetel sem se v kot, obdan z debelimi volnenimi oblekami, ki jih ta narod oblači, da bi se zavaroval pred soncem.

Potovanje s skrajnega juga na zahod, na tunizijsko-alžirsko mejo, je zelo naporno in dolgo — leto dni! Zgodilo se je, da sem na neki prehodni postaji v Gafsi čakal celih sedem ur.

Sluh in sluga

Na koncu Gafse, pri železniški postaji, se je razkoračila restavracija. Vstopil sem. Za eno mizo je sedela lastnica, Francozinja, za drugo pa Tunizijec, natakar. Približal sem se lastnici:

— Vode!

Ostro me pogleda in s prstom pokaže natakarja.

Stopim k njemu:

— Steklenico kisle, prosim!

Natakar se na ves glas zadere:

— Ahmed!

Zdajci se pojavi neki revež, ves raztrgan

— Ali tukaj delate? sem ga vprašal, ko mi je prinesel vodo.

— Ne, veli, jaz samo pomagam.

Nikomur ne diši delo v tej vročini, če mu že ni treba delati. Natakar je »odstopil« svoje mesto Ahmedu, zato pa mu plača morda desetino ali osmino svojega zaslužka. Tudi Ahmedu ne diši delo in tudi on bi rad komu odstopil zakup, ko bi le mogel.

Nekaj po lastni krivdi, nekaj zaradi neizenačenega voznega reda in brezkončnega čakanja sem potreboval tri cele dni, da sem prispel na cilj. Naposled sem le prišel do največje oaze v tunizijski Sahari. Imenuje se Nefta.

Boj proti zelenim eskadrilam

Zmračilo se je. Komaj sem prišel, že so se z vseh strani začuli zamolkli udarci. Ljudje so nenadoma začeli tekati in klicati drug drugega.

Sledil sem množici, da bi videl, kaj se je zgodilo. Tik ob naselju so uredili velik zelenjadni vrt, na katerem rasejo buče in neko drugo sočivje. Cel vrt je popolnoma oživel. Prekrile so ga kobilice. Pravkar so priletele, kdo ve iz kakšnih daljav.

Kobilice zvečer niso nevarne. Ker so utrujene od poti, si iščejo samo »prenočišča«. Toda naslednje jutro, če jih ljudje pustijo v miru, bodo »vse požrle« in od vrta ne bo ostal niti — plevel.

Ljudje, ki so izkušeni v boju proti tem smrtnim sovražnikom, uporabljajo stara preizkušena sredstva. Tolčejo po velikih bencinskih posodah in tako plašijo kobilice. Ne pustijo jih, da bi se pomirile.

Preplašene kobilice zapuščajo nasade buč in bežijo naprej v noč, v pesek.

Na tisoče kobilic leti, pada in poginja. Na tisoče jih odhaja, toda na tisoče jih tudi prihaja. Boj traja cele ure, ljudje so utrujeni, toda kobilicam se pridružujejo nove okrepitve. Nove eskadrile pristajajo na izpraznjenih položajih. Ni dvoma, da bi kobilice premagale človeka puščave, da bi mu požrle vse do zadnjega. Toda ponoči dobi zelenica okrepitev. Škropilnice s posebnim strupom uničujejo veliko legijo »zelenih eskadril«.

Noge v vodi, glava na soncu

Za oaze pravijo, da so čudež puščave. V resnici je oaza ali zelenica »čudež vode«. Ni dežja, kakor to ponavadi mislijo. Dogaja se, da celo v oazah več let ne dežuje. Kljub temu vse cvete, vse je zeleno. Oaze živijo od talnih voda. Te vode so ostale od nekdanje vlažnejše dobe in prihajajo z roba puščave, z gora, ki obkrožajo oazo. Vse te vode je treba »zajeti« z zelo premetenimi sredstvi. Posebni saharski vodnjaki, imenovani fogaras, so prav izvirno izkopani in dovršeno izdelani.

Fogaras so pravzparav podzemske galerije, ki zadržujejo vodo, da ne odteka v globino. Galerije so prekrižane z vodnjaki, da se lahko vanje spusti človek in jih vzdržuje.

Še do nedavnega so to urejevanje vodnjakov spremljale velike slovesnosti »tuiza«. Lastnik ob zvokih kakega bobna skliče prostovoljce, da bi pobrali blato, ki se je nagnetlo po jarkih po njegovih vrtovih, da bi blato spravili nekam daleč proč. Prostovoljce nato obilno pogosti in ob tej priložnosti vsi prepevajo in plešejo. Ti plesi so zanimivi, ker se jih udeležujejo tudi ženske z odkritim obrazom in celo starke.

Puščavska vročina pospešuje naglo rast, le da potrebuje vode. In ker so oaze bogate z vodo, so postale za Nomade in prebivalce Sahare nasploh »zemeljski raj«.

Palma je najvažneja rastlina v oazi. To je zelo nežno drevo, ki po pregovoru živi z nogami v vodi, z glavo pa na soncu. Sonca ji res tukaj ne manjka, pa tudi ne vode. Toda palma, ki je zadovoljna z vodo, polno magnezija, se naglo posuši, če voda, s katero se napaja, predolgo ostane pri njenih koreninah. Postana voda je pravi strup za palmo.

Palma rodi dragocene sadove — dateljne. Ob prvi trgatvi dateljnov so velike slovesnosti. Nekaj jih spravijo kot moko, mehke dateljne pa trdo nagnetejo v košarice iz kozlove kože, kjer se spremenijo v mezgo, ki jo Nomadi izredno visoko cenijo.

Med palmami ali okrog oaze, da je videti kot prstan, prebivalci oktobra ali novembra sejejo žitarice — pšenico in ječmen na severu puščave, proso in rž pa na sudanskih izrastkih Sahare. Veliko saharsko proso je zelo koristna žitarica, ker lahko dozori v šestih tednih. Poleg žitaric na zemlji rastejo večja stebla smokev, marelic in sliv. V posebnih vrtovih gojijo bob, fižol, lečo, torej kar precej raznoliko izbiro sočivja.

Glavne oaze ležijo na severu Sahare, kjer je talna voda mnogo obilnejša in ne tako globoka. V Sahari južne Tunizije so tudi pomembne oaze, Nefta pa je, kakor smo dejali, največja.

Nočna diverzacija

Bila je navadna saharska noč. Ne vem, kako takšno noč doživljajo prebivalci, ki so navajeni njene nenavadne, nekoliko grozljive pesmi. Dolga kolona oboroženih mož se polagoma in previdno približuje Nefti. Nato pa oficir pristopi k trem in jih vpraša:

— Ali je vse razumljivo? Tri ure čakam nate.

Kolona je obstala, a ti trije, natovorjeni s težkim bremenom nadaljujejo pot. Nihče jih ni opazil, ko so stopili v naselje. Počasi so se približali kraju, ki je označen na zemljevidu. Odložili so bremena in v nekem zidu izkopali veliko luknjo ...

Čas je potekal. Kolona, ki se je bila utaborila v pesku, je postala nestrpna.

— Še nič, de oficir, čeprav bi se morali že vrniti.

V tem hipu so se zaslišali streli. Spopadli sta se dve patrulji. Patrulja tunizijske vojske in patrulja te skrivnostne kolone. Kolona se je začela umikati proti meji.

Naslednje jutro je pred preiskovalcem tunizijske policije stal majhen, mršav človek. Utegnilo mu je biti kakih 60 let.

— Tebe je ponoči, mu pove preiskovalec, zasačila neka naša enota. Kaj si delal v bližini Nefte?

— Tihotapil sem, odgovori mož.

— Nisi bil sam: kaj sta delala še ona dva, ki sta pobegnila?

— Pomagala sta mi nositi tovor.

— Kakšen tovor?

— Sladkor.

— Kam pa si bil namenjen s tem blagom?

— Odvrgli smo ga v pesek.

— Preiskali smo vso okolico, pa nismo nikjer našli tvojega »blaga«.

— Potem ga je moral nekdo ukrasti.

— Prav. Kaj pa orožje, kaj boš z njim? Preiskava je dolgo trajala. Obtoženec se je zapletal v protislovja. Naposled je priznal: skupina, ki je prekoračila tunizijsko mejo, je pripadala diverzantskim enotam, ki se na strani francoske vojske v Sahari bojujejo proti alžirskim silam. Omenjena trojica je imela nalogo z dinamitom razstreliti del naselja v oazi, da bi ta dogodek pozneje prikazali kot eksplozijo skladišča orožja FLN. Diverzija se je izjalovila po golem naključju. Diverzanti so pozabili, kako je treba ravnati z zapletenim vžigalnim mehanizmom. Nameravali so naslednjo noč oditi, pa se je tudi ta poskus izjalovil.

Podnevi prihajajo nemški turisti, ki se Pdnevi prihajajo nemški turisti, ki se čudijo in vpisujejo v knjigo obiskovalcev: »To je prelepo.« Podnevi se ob potoku kopajo lepe turistke v bikinih.

Noč pa skriva v sebi marsikatero skrivnost in marsikatere grobove. Kri se na pesku naglo suši.

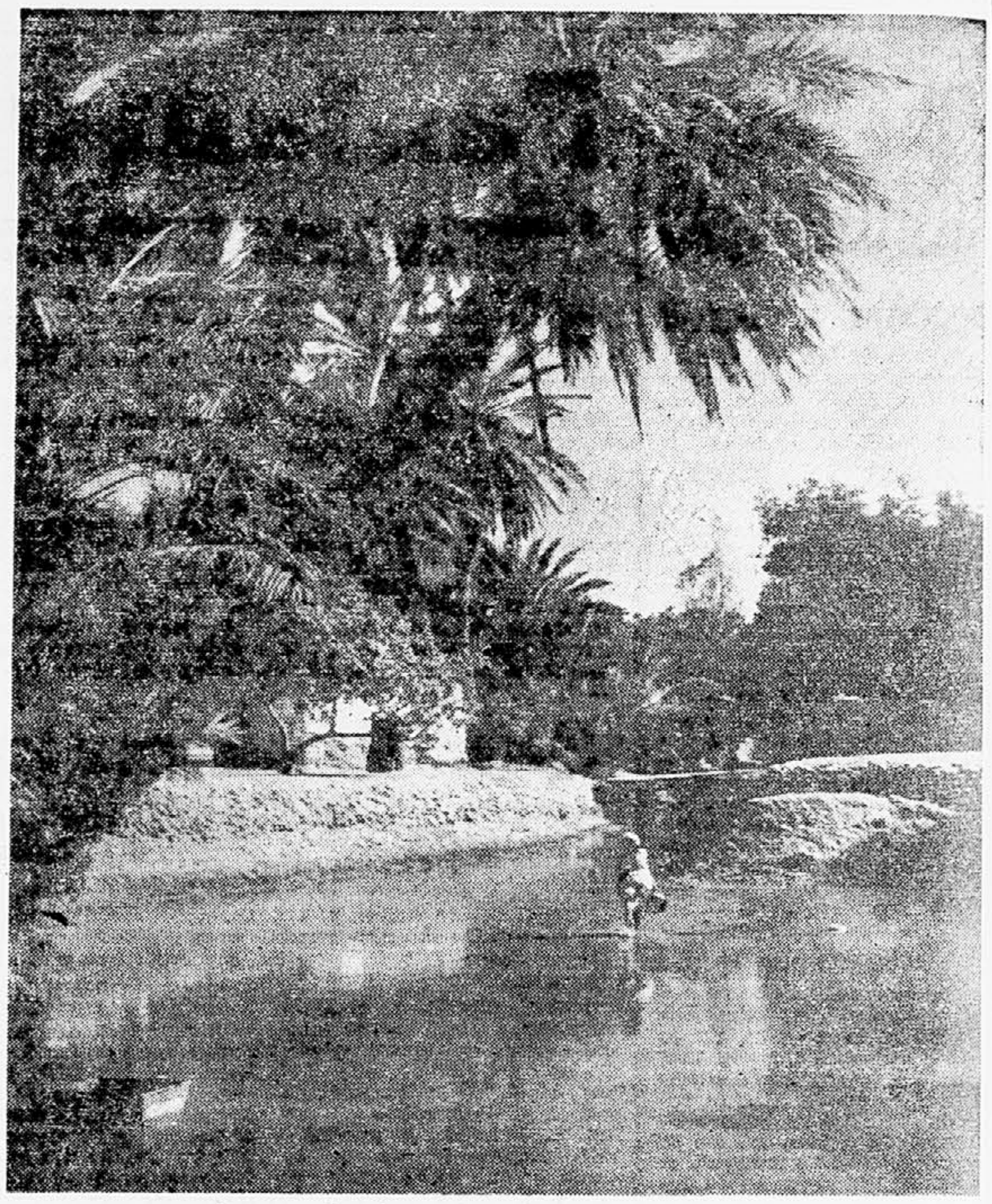

Oaza v puščavskem delu severozahodne Afrike.

Izposojena glosa

Prijatelji ob zalivu

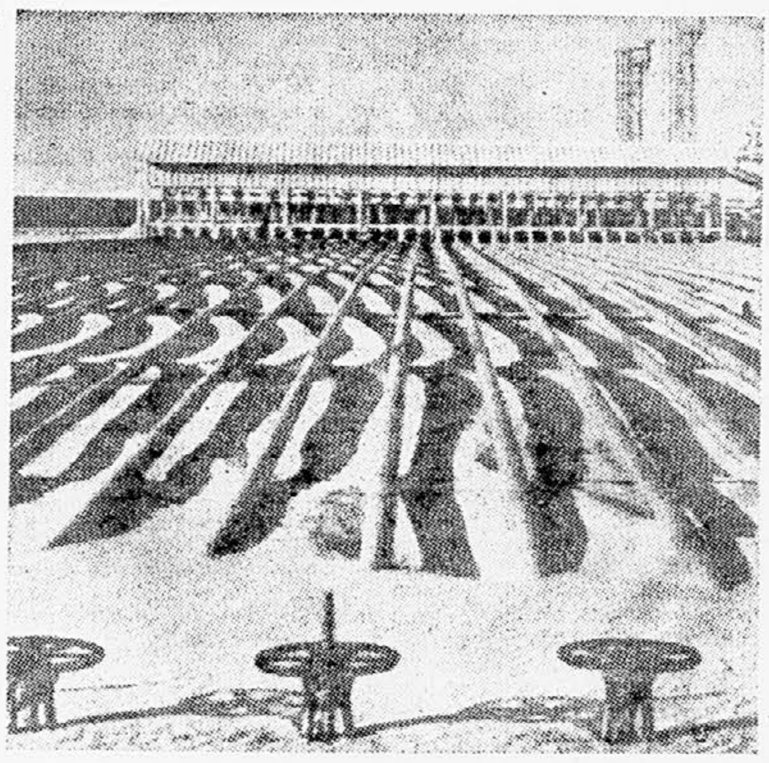

Blagoslov in prekletstvo Srednjega vzhoda: nafta

Britanski tednik »News Statesman« je o dogodkih v Iraku objavil tudi kratko gloso, v kateri sicer izraža obžalovanje, da je bilo treba umoriti Nuri el Saida in iraško kraljevsko družino, a nadaljuje:

»Toda v torijevskem ogorčenem ihtenju je natanko čutil svetohlinski prizvok. Naši tako imenovani »prijatelji« na Srednjem vzhodu se niso nikoli obotavljali poseči po umoru, da bi zaščiti svoje koristi. Vse kaže, da je manj kot en teden pred državnim udarom v Bagdadu Nuri el Said — ki je zasumil, da se nekaj pripravlja, — dal aretirati 27 oficirjev in državnih uradnikov in jih brez razprave dal obesiti. Lani je kralj Husein obsodil 12-letnega dečka na zaporno kazen, ker je pisal pismo Naserju. Pred kratkim je dal obesiti šest političnih nasprotnikov in je prav pred koncem razglasil neusmiljen zakon, ki je določil smrtno kazen praktično za vsakogar, ki bi kritiziral režim. Kralj Saud na svoj način opravi z nasprotniki tako, da jim načrpa vode v želodec, jim zveže splovila z žico in jih obesi z glavo navzdol, dokler jim ne popokajo mehurji. Naši »prijatelji« šejki ob Perzijskem zalivu niso mnogo boljši. Nek moj prijatelj mi je povedal, da so ga prvo jutro v Kuwaitu zbudili ob petih s trkanjem na vrata. Zunaj je stal sel šejka Mubaraka — mogočnega moža »Kuwaita«. Šejk bi bil rad vedel, ali bi se mu moj prijatelj hotel pridružiti, da bi si ogledala bičanje jetnikov. Ko bi britanska javnost poznala ta dejstva, ne morem verjeti, da bi samo za hip dovolila pošiljati britanske vojake v obrambo teh pošasti.

OKUPACIJSKI OTROCI

Bonn, julija. Očetje so prišli v Nemčijo na britanskih tankih, z ameriškimi letali ali na francoskih topovih. Prihajali so iz Belgije, Francije, Nizozemske in Danske. Matere so Nemke, mlada nemška dekleta. Njih pa uradno imenujejo »okupacijski otroci«. Očetje so različnih narodnosti, pa tudi njihova koža ni vedno iste barve. Med njimi so takšni, ki so črni kot oglje, rjavi kot čokolada ali pa pražena kava. To je odvisno od tega, ali je oče iz Virginije ali Arkansasa, Tunizije ali Maroka. Samo službeni status imajo isti. V krstnih listih je povsod isti podatek: »nezakonski«.

Samo nekaj številk

Koliko je danes »okupacijskih otrok« v Zahodni Nemčiji nihče ne ve natančno. Računajo, da jih je skoraj sto tisoč. V Zahodni Nemčiji imajo statistiko tudi o tem. Po nekem uradnem popisu, ki so ga končali leta 1955, jih je bilo takrat sedemdesettisoč. Po istem popisu je bilo 55 odstotkov okupacijskih otrok ameriškega porekla (komentar strokovnjakov: največ vojakov, najboljša preskrba). Nato je 15% francoskih očetov, in britanskih 13% (pripomoba strokovnjakov: čeprav je bilo Britancev mnogo več kot Francozov). Pet odstotkov je Rusov, trije odstotki so Belgijci, ostanek pa se razdeli na druge okupacijske čete. V 3200 primerih so matere izjavile, da so se otroci rodili zaradi posilstva. Leta 1946 se je rodilo največ okupacijskih otrok, več kot 21.000, nato pa vedno manj do leta 1953, ko se je začelo število spet večati, obenem pa je tudi druga razdelitev odstotkov. Leta 1954 so bili v 80% primerov očetje pripadniki ameriške armade, od skupnega števila otrok pa je bilo 7 odstotkov mulatov.

Matere v dobi okupacije in danes

V Zahodni Nemčiji so še vedno tuje čete. Danes niso več okupacijske čete, ampak čete Atlantskega pakta. Statistike kažejo, da niti v novem pravnem statusu število »okupacijskih otrok« ne pada, le, da se je javno mnenje o materah precej spremenilo. Za mlade matere iz prvih let okupacije je bilo več razumevanja. V deželi je bila lakota. Vsi smo bili lačni, pravijo mnogi državljani in predstavniki socialnih ustanov. Ameriški in drugi vojaki so edini imeli hrane dovolj. Ženske in dekleta so se prodajale, da bi lahko nesle svojim staršem kos kruha ali konzervo. To je bila huda neusmiljena borba za življenje proti lakoti. Vsaj v mnogih primerih. Danes se to morda sliši strašno, ampak takrat je bil takšen zakon življenja — ne umreti od lakote. To je bilo pred 12 leti.

Če danes pridete v Heidelberg ali Augsburg ali kamor koli drugam, kjer so tuje čete, vas bo na prvem koraku sprejela idila najbolje režiranih vojnih filmov: visok »ami« s svojo nemško »zaročenko«. V Wiesbadenu, ko se spusti zrak v okolici prekrasnega hotela za neporočene ameriške oficirje v bližini Mainzerstrasse, ne morete po pločniku zaradi množice deklet, ki vstopajo v velike avtomobile z oznakami »US Forces in Germany« le, da za današnje »zaročenke« ni mnogo razumevanja. V državi nihče ne umira od lakote, ameriške konzerve pa so na prodaj tudi v trgovinah.

Kaj pa otroci? Beli otroci niso poseben problem, saj jih je komaj 10% od vseh nezakonskih otrok v Zahodni Nemčiji. Ti otroci tudi v ničemer niso drugačni od drugih otrok. Kaj pa tisti s črno ali s temno poltjo?

»Jaz sem otrok in ti si otrok«

Pred petimi leti, ko se je začela šola, in so zahodnonemški učitelji klicali po imenu nove dijake, so se v klopeh odzvali mnogi črni fanti in dekleta. Vsi so imeli prava nemška imena. Črni Josef Müller in črna Brigitte Mayer sta govorila čisti nemški dialekt kraja, v katerem sta se rodila. V krajih, kjer ni bilo ameriških čet, bi se jim še morda kdo čudil. Toda na Bavarskem, v Baden-Wüttembergu ali Hessenu pa se je le malokdo obračal za čokoladastimi otroci. Še najmanj je barva motila otroke same. Še danes kroži po Nemčiji simbolična anekdota, ki naj bi ilustrirala stališče otrok do svojih črnih sovrstnikov.

V neki frankfurtski četrti vil so uredili otroški dom, v katerem so bili tudi črni otroci. Upravo doma in vzgojitelje je močno skrbelo, kako bodo ostali otroci sprejeli male zamorčke. Dan ali dva po vselitvi se je majhen zamorček približal ograji sosedne vile. Na drugi strani ograje se je pojavil bel otrok, ki je začudeno gledal svojega črnega soseda. Nekaj časa je strmel v majhnega kodravca, nato pa vzkliknil: »Jaz sem otrok in ti si otrok, kaj pa če bi se igrala ...«

Duh preteklosti

Leta so minila in otroci so se spremenili v učence. S prvošolci, s katerimi sedijo v istih razredih, še sedaj ni problemov. Če bi otroci sami presojali in določevali svoje odnošaje s črnimi prijatelji, bi prav gotovo ne bi bilo težav. Toda tisti trenutek, ko so se mali črni državljani Zahodne Nemčije usedli v šolske klopi, so se pokazali duhovi preteklosti med starši in med vzgojitelji.

Mnogi učitelji trdijo, da so črni učenci »v osnovi neumni«. Spričevala zares kažejo pri teh otrocih slabši napredek v posameznih predmetih, ampak to je tudi razumljivo. Skoraj vsi črni otroci so iz socialno ogroženih družin in pogosto živijo v zelo neurejenih razmerah. Na drugi strani pa je preizkušanje inteligence, ki so ga izvedli v mnogih šolah, pokazalo prav pri teh otrocih zelo dobre rezultate. Črne deklice so za 5%, dečki pa 1% nad povprečjem ostalih otrok, če bi lahko izračunali v odstotkih tehnično inteligenco, ter umetniško in športno nadarjenost, pa bi bili rezultati še bolj vidni.

Neka hesenska socialna delavka pripoveduje o 11-letnem Aleksu, ki je vedno zamišljen, ki pa zna popraviti vsa kolesa in avtomobilčke svojih prijateljev. Profesor risanja neke wiesbadenske šole prišteva svoje majhne črne učence med najboljše risarje, učitelj telovadbe pa nima dovolj besed, da bi jih pohvalil.

To pomeni, da bo v nekaj letih morda tudi Nemčija imela svojega Jessie Owensa.

Učitelj se je zamislil ...

Morda ... Le, kdo jih bo sprejel v športna društva? Ali bodo lahko razvijali svojo nadarjenost ...

Od prvega trenutka, ko so otroci šli v šolo, so začela učiteljem prihajati pisma. Pisali so jih očetje in matere: protestiram, ker sedi moj otrok v isti klopi z »bastardom«.

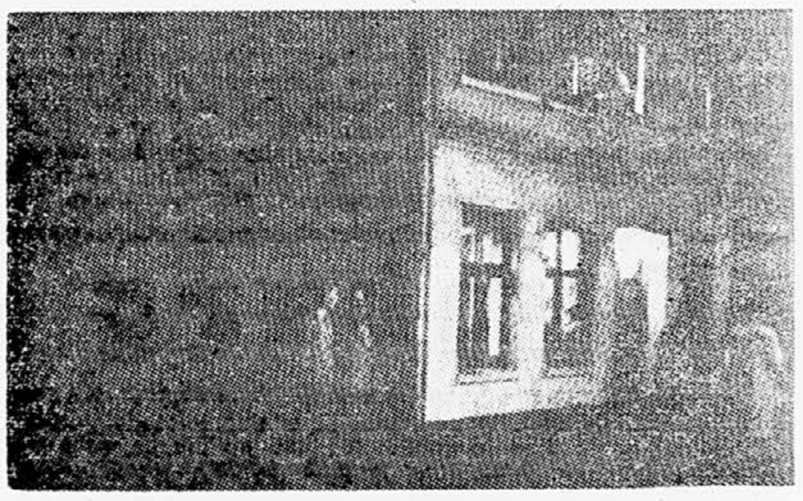

Okraj »Rdečih luči« v Hamburgu

Otrokom v dečjih domovih prepovedujejo, da bi se igrali in družili z zamorci. Posledice niso izostale: na ulicah nemških mest začenja leteti kamenje in črni otroci doraščajo s strahovitim spoznanjem, da so drugačni od bele sredine, v kateri živijo.

Do 14. leta je šolanje v Zahodni Nemčiji obvezno. Zakon velja za vse otroke in nihče ne more prepovedati črnim otrokom, da bi hodili v šolo. Toda čez nekaj let, ko bodo končali šolo, se bodo znašli pred dejstvom, ki ga ne ureja noben zakon: znašli se bodo na pragu življenja v sredini, ki jim ne nudi bleščečih priložnosti. Kdo pa bo pri nas vzel, denimo, za prodajalko črno dekle? Ali pa za kako drugo delo, se vprašujejo že danes ljudje, ki po dolžnosti skrbijo za bodočnost 7000 črnih mladih državljanov Zahodne Nemčije.

Rešitev ali izgnanstvo!

Prvi načrti so doživeli tudi prve napade. Velika nemška firma je objavila, da bo prevzela po končani šoli določeno število črnih otrok, jih izučila in poslala kot svoje strokovnjake v razne azijske in afriške države. Na prvi pogled rešitev ni bila niti tako slaba. Toda kmalu so se pojavili ugovori. V nekem listu so objavili oster napad na takšno »linijo najmanjšega odpora«. Zakaj bi skušali na tako »eleganten« način izgnati naše črne sodržavljane in s tem rešiti problem? Zakaj tudi oni ne bi mogli živeti v državi, kjer so se rodili in kateri pripadajo? Če je barva njihove kože sramota, je to naša sramota, od katere ne moremo pobegniti — tako približno menijo tisti, ki trdijo, da bi morali v duhu polne enakopravnosti tudi črni otroci imeti prostor pod zahodnonemškim soncem. Čez nekaj let se bo pokazalo, kolikšen je ta prostor pod soncem in ali le nimajo prav tisti, ki so hoteli otrokom prihraniti duševne tragedije v spopadih z okolico. Z drugimi besedami, ali ni mogoče res, da le-ti bolje poznajo razpoloženje in okoliščine v svoji domovini.

Djordje Zelmanović

OB OBLETNICI ILINDENSKEGA UPORA LETA 1903

Spomini preživelega vojvode

Srečala sva se kot stara znanca. Tovariš Krsto Germov, s pridevkom »Sakir«, je edini še živ vojvoda* ilindenske vstaje. Pritoževal se je, da ga noge ne ubogajo več. Saj to ni čudno, ko ima na plečih že breme 86 let. Njegovo zagorelo lice, žareče oči, dostojanstvena in krepka drža pa razodevata velikansko moč revolucionarja, ki ga vse trpljenje in vse nevečnosti niso mogle zlomiti in oslabiti. Prsi mu krasi spomenica ilindenske vstaje. Še danes so sveži njegovi spomini na tiste dogodke pred ravno 55 leti.

— Kaj naj vam povem? Mislim, da vas bo zanimalo tisto, česar se tudi sam najraje spominjam.

KAKO SEM POSTAL KOMIT

Puško nosim že od leta 1901. Biti komit** v tistih časih ni bilo lahko. (Tako se spominja Šakir mladeniških dni.) Da so te sprejeli medse, si si moral najprej to zaslužiti. Turška vladavina je bila neznosna. Ljudstvo je zdihovalo, nešteti ovaduhi so pa prišepetavali zarešnom silnega turškega cesarstva o vsakem, tudi najmanjšem ljudskem gibanju. Posebno so se poganjali za komitskimi vojvodi, ker so menili, da bodo čete razpadle, če jih bodo pobili. Vendar so se zmotili.

Tedaj sem bil star 28 let. Mlada kri me ni pustila pri miru. Po vsej sili sem hotel med komite, toda najprej sem moral opraviti naloženo nalo-

Moriovski vojvoda — Krsto Germov — Šakir

go. Sredi Prilepa sem moral na tržni dan ubiti ovaduha, ki je izdal vojvoda Metodija Pačeva. Spominjam se tega, kot da bi bilo danes. Dan je bil lep in sončen. Na sejmišču je bilo toliko ljudstva kot nikoli dotlej. Čakal sem smrti zapisanega oglednika. Skozi vrvež so se prebijali turški zaptije (orožniki) in varovali »red in ureditev«. Tudi on je bil zraven. Ne da bi slutil kar koli, se mi je približeval in pri tem pogledoval kot vsak nasilnež: kot razbojnik je gledal na rajo zviška. Ljudje so se razmikali in mu s tem napravljali prehod, meni pa tarčo. Pritisnil sem na petelina. Pištola je počila in zloglasni turški ovaduh se je zvil v zraku in se zrušil s krvjo oblit. Ubil sem ga. Ljudstvo se je malo preplašilo, toda videlo je tudi tokrat, da ga njegovi bojevniki ne puščajo brez zaščite. Zgubil sem se v gneči in zmedel sled drugemu zaptiji, od tam pa sem se napotil naravnost v hribe.

Tako sem si pri prilepski komitski organizaciji pridobil pravico stopiti v četo. Prišel sem v odred Petra Aceva. Pobiti sem moral še mnogo drugih Turkov, med njimi tudi nekoga, ki mu je bilo ime Šakir. Njegovo ime sem si vzel za psevdonim. Pri Petru Acevu nisem bil dolgo. Poslal me je za političnega komisarja k vojvodi Tole paši. Opravljal sem najrazličnejše naloge, ko pa so ubili Tole pašo, so me na nekem četnem zboru izbrali za vojvodo.

Tedaj se je začelo zame novo življenje. S četo sem bojeval mnoge boje, najbolj živo pa se spominjam bitke pri vasi Čanište. Turški vojaki so napadli neko večjo skupino upornikov, ki jo je vodil Djorče Petrov. Upornike so obkolili. Boj je trajal celih trideset ur. Vtem smo prispeli tudi mi kot okrepitev in udarili Turkom v hrbet. Naše granate — s smodnikom napolnjene steklenice — so povzročile med Turki pravcato zmedo. V slabi uri boja smo odprli prehod in obkoljeni uporniki so se izvlekli. Tam smo prepričljivo pokazali, kako se zna makedonska raja pogovarjati z močnimi gospodarji.

IN ZACELO SE JE

V začetku maja 1903. leta je bil v vasi Smiljevo pri Bitolju kongres VMRO***, na katerem smo sprejeli dokončni sklep o vstaji. Na tem kongresu so prilepski delegati Petre Acev, Pero Tošev in Jordan Trenkov odpovedali vstajo v svojem kraju, in sicer iz dveh vzrokov. Prvič, menili so, da je vstaja provokacija bolgarskega dvora, ki je računal, da bo po tej vstaji dobil knez Ferdinand laže carski naziv. Drugi vzrok za stališče prilepskih delegatov je bilo pa to, da je bil ves prilepski kraj, kjer je bil okoliški vojvoda Petre Acev, slabo oborožen. Kongres je to upošteval in sklenil, da bosta Prilep in Moriovo z Dobrim poljem oporišče za sprejem upornikov in družin, ki se bodo gotovo morale umakniti pred veliko močnejšimi turškimi silami.

Po prihodu s kongresa so delegati oznanili ukaz: »... Vsi mladi ljudje, ki lahko nosijo puško, naj se pripravijo za boj ...« S pospešeno hitrostjo so ljudje pripravljali obleko, obutev in vse tisto, kar potrebuje četaš. Z največjo pozornostjo smo čistili in popravljali puške. Po hribih smo zgradili bivake. Iz vasi so ljudje znosili moko in pripravljali prepečenec. Čakali smo le na dan in uro začetka upora. Vse je bilo pripravljeno.

Prišel je 2. avgust 1903. leta. Natanko opolnoči so napadli uporniki po malih hribovskih krajih turške garnizije, v ravninskih krajih so pa zagorele vse turške utrdbe. V vasi Smiljevo je bila tega dne svatba. Uporniki so izrabili priložnost in napadli vojašnico. Turški nasilniki so spočetka mislili, da so ljudje razpoloženi malo preveč svatovsko, in govorili: »Kaj le streljajo na nas? Gotovo so se ga preveč napili ...«. Preden so se zavedeli in spoznali, za kaj gre, je bilo že prepozno. Vas s 600 hišami je bil osvobojena.

V Kruševu je bilo nekoliko drugače. V jasni in zvezdnati noči so Turki spali, čeprav malo nemirno, kot pač vsi nasilniki in razbojniki. Prebudilo jih je streljanje in kričanje njihovega stražarja. Presenečeni Turki so zagledali skozi strelne line, kako se vali z velikega bukovega gozda v mesto poplava oboroženih ljudi. Kmalu je bila streha turške vojašnice v plamenu. Prepereli in suhi les je prasketal z velikim plamenom in kot kres osvetljeval ves prostor pred vojašnico. Turškim vojakom ni preostalo drugega, kot da so mislili le na rešitev golega življenja; poskakali so v globoko strugo naraslega gorskega potoka in tam je večina utonila. Turški poveljnik je utegnil še toliko, da je zadnjikrat pogledal skozi strelno lino na uporno množico in pri tem je videl nekaj, kar je presenetilo in začudilo tudi njega, starega bojevnika proti makedonskim upornikom. Namesto stare črno-bele zastave z mrtvaško glavo je plapolala v uporniških rokah, obsijana od ognja, krvavordeča zastava.

Kruševo je bilo osvobojeno. Nikola Karev, makedonski socialist, je proglasil po pariški komuni prvo socialistično republiko v Evropi. Zbral in združil je Makedonce, Vlahe, Arnavte, Grke in Bolgare ter začel praktično propagirati bratstvo in enotnost mlade socialistične republike.

Priborjeno svobodo je bilo treba braniti. Veliki in do zob oboroženi turški garniziji v Prilepu in Bitolju sta čakali na ukaz. Iz Skoplja in Soluna so hitele velike vlakovne kompozicije s srditimi anadolskimi vojščaki, s strelivom, strojnicami in topovi. 300.000 sultanovih vojakov, dobro nahranjenih v kasarnah in izurjenih, je krenilo na 30.000 golorokih kmečkih upornikov. Le vsaki peti upornik je imel puško in še to zastarelo tetovko

86-letni Ilindenec Krsto Germov

ali berdanko; z moderno manliherco je bil oborožen komaj vsaki stoti upornik.

Turkom je uspelo, da so ob svoji velikanski moči in slabi oborožitvi upornikov zavzeli Kruševo. Toda zmago so drago plačali s krvjo in z veliko sramoto pred vso Evropo.

Moriovo medtem ni moglo čakati prekrižanih rok in gledati, kako nam padajo tovariši. 4. avgusta se nas je zbralo pod poveljstvom Petra Aceva okoli 1000 oboroženih četašev-komitov. Napadli smo vas Vitolišče. Tedaj sem bil določen za poveljnika bombašev, ki naj bi delovali pod zaščito 30 oboroženih upornikov. Ponoči smo se približali turškim okopom. Odločil sem se, da bom sam metal bombe, da se mi ne bi kdo ponesrečil. Tedanje granate namreč niso bile take kakor današnje, saj je tehtala vsaka okoli 5 starih ok, kar bi se danes reklo nekaj več kot 7 kg. Takšno bombo nisi mogel vreči dlje kot 5 m in zato je bilo treba ravnati zelo previdno, da ni zadelo tudi tistega, ki je bil granato vrgel. Medtem ko smo ležali za zaklonom in čakali ukaz za napad, se je po naključju sama sprožila neka puška. Tako so Turki odkrili naše naklepe in zasedli dobro utrjene položaje. Poveljnik Acev je sklenil, da bo opustil pripravljeni napad, ker so nas Turki pač prekmalu začutili. Umaknili smo se. Tole paša je ostal in se tolkel s Turki, ker je že ob prvem poku začel boj. Iz vasi se pa nismo mogli izvleči tako lahko; ni šlo brez krvave bitke. Z nekaj vojvodi sem prosil poveljnika, naj dovoli, da se vrnem na pomoč Tole paši. Poveljnik je to odobril. Bojevali smo se vse dopoldne. Imeli smo samo dva ranjenca, Turki pa precej ranjenih in mrtvih. Tako se je končala naša akcija, ki naj bi odvlekla glavnino turških sil od Kruševa, obenem z drugimi četami, ki so se uprle po vseh krajih.

Po končanem ilindenskem uporu so me ujeli z zvijačo in stlačili v bitoljski zapor. Obsodili so me na smrt. Toda ob prevratu mladoturške revolucije so me izpustili. Spet sem se lotil starega poklica, četovanja.

Zavoljo preganjanja in terorja sem odšel v Bolgarijo, kjer sem prebil več let v nadaljnjem delu za osvoboditev Makedonije.

V TEMPOVEM OBJEMU

Bilo je leta 1944 v Sofiji. Formiranje bolgarskih partizanskih odredov so pripravljali tudi tovariši Tempo, Apostolski, Rankati in Popović. Nekega večera smo se sešli v našem klubu. Neki precej velik človek mi je stisnil roko in se predstavil za Tempa. Odgovoril sem mu, da sem Šakir. Ni mi spustil roke. Še bolj mi je pogledal v oči in dejal:

— Naši partizani v okolici Prilepa pojejo pesmi o nekem vojvodu Šakiru in njegovih junaštvih.

— Ta Šakir sem jaz.

Objel me je. Dolgo me ni izpustil. Spet je zavrela v meni uporniška kri in čeprav sem bil star že več kot 73 let, me je prijelo, da bi spet zgrabil za puško. — Poslovili smo se kot stari znanci.

Kmalu pa sem dobil po poveljstvu partizanskih odredov v Sofiji poziv štaba partizanskih odredov Makedonije, naj se vrnem. Zelo rad sem se odzval. Spet sem stopil na tla rojstne domovine oktobra 1944. Postal sem borec brigade »Goce Delčev«. Že tedaj so me izbrali za člana ASNOM (makedonski antifašistični narodnoosvobodilni svet).

MOJ PRVI MITING

Nekega dne so mi rekli naj se takoj pripravim in grem na miting v Sliepče. Presenečen sem vprašal, zakaj. Predlagali so te za ljudskega poslanca, so mi rekli. Zmedel sem se prav toliko kot razveselil. Šel sem in razmišljal. Miting, ljudstvo, mladina — treba jim je govoriti. Ne vem pa, kaj in kako bi. Prav do cilja sem mozgal o tem. Ko sem stopil z vlaka, sem se naposled odločil, da bom govoril o ilindenski vstaji in povezal to z našim današnjim bojem. Ljudstvo me je pričakalo z zastavami. Bilo je zelo slovesno. In tako sem se napotil s prepevajočimi ljudmi na kraj zborovanja. Zares se je zbralo veliko ljudstva. Nenadoma je vzkliknil nekdo iz množice: »Naj nam govori čika Šakir ...!« Ljudje pa, pač ljudje, so pritegnili.

Ko sem se vzpel na govorniški oder, mi je srce razbijalo kot preplašenemu zajcu. Zdelo se mi je, da bi raje stal pred naperjenimi puškami kot pa pred množico, ki ji je treba govoriti. Vendar pa nisem mogel iz kože. Začel sem z malce pretrganim glasom: »Tovariši in tovarišice, naše ljudstvo je začelo ta boj že leta 1903 in že tedaj proglasilo prvo kruševsko republiko ...« Opazil sem, da množica odobrava. Malo sem se sprostil in nadaljeval. Zdaj sem bil že bolj zanesljiv. Na koncu so ljudje navdušeno ploskali in me skoraj nosili na rokah. Glej ga, Šakir, sem si dejal, tudi tu si prebil led. Potem so se vrstili mitingi po vaseh in po mestih, toda tedaj nisem imel več treme.

Kot najstarejši poslanec sem začel prvo zasedanje ustavodajne ljudske skupščine LR Makedonije. Kot poslanec sem delal prav do leta 1951, ko so me upokojili. Tudi kot upokojenec ne morem drugače, kot da zmeraj kaj delam. Vsak dan grem v naše Združenje ilindencev, srečam tam stare tovariše, tovariše iz starih bojev in pa tovariše iz poslanskih klopi. Tako mi minevajo ti starčevski dnevi.«

Ves vzhičen je končal pripoved edini še živi ilindenski vojvoda Krsta Germov-Šakir.

Rodoljub Stojković

---

* »Vojvode« so imenov [illegible] titurških uporih ne le vrhovne vodje, temveč tudi vodje oddelkov in odsekov.

** Komit je četaš, oboroženi bojevnik uporniškega gibanja v podjarmljenih balkanskih deželah.

*** VMRO je Notranja makedonska revolucionarna organizacija.

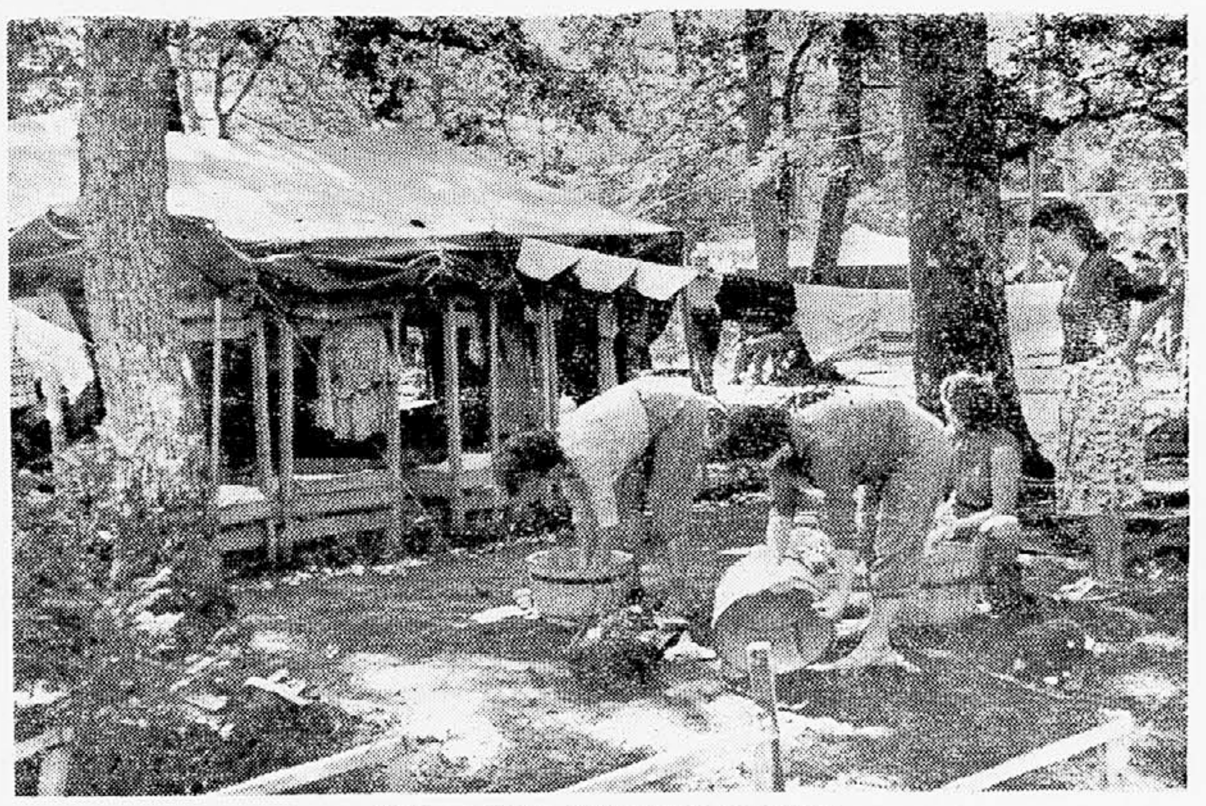

Tudi v prostem času je dela na pretek

Srečanja na trasi

Munir Lonić iz tuzelske brigade v Korenitki mi je povedal kar ganljivo zgodbo svojega otroštva.

Mlad je, dopolnil je šele 16. leto. Medtem ko je pripovedoval, so mu bile oči pod gostimi obrvmi nemirne. Pramen kodrastih las mu je padal na čelo, nabrano v gube hudega deškega življenja.

»Zgodba se mi začne tistega dne, ko sem ostal brez staršev. Oče je bil železničar. Rad je zelo veliko pil. Neke deževne noči se je vračal domov. Bil je pijan. Na mostu je zaslišal žvižg lokomotive in škripanje zavor. Potem je pozabil na vse, na nas in na zemeljsko življenje ... Prinesli so ga domov in po nekaj dneh je umrl za poškodbami.

Mati in trije otroci smo ostali tako rekoč brez vsega.

Minevali so meseci, neskončno dolgi in zoprni. Nekega dne nas je poklicala mati in dejala, da se bo poročila. Obetala nam je, da nas bo kasneje vzela k sebi. Nismo dojeli njene želje, oziroma nismo vedeli, kaj je to poroka.

Dva brata sta mlajša kot jaz. Vse dni sem moral delati, da bi imeli kaj jesti. Trikrat na dan sem šel v gozdove Konjuha. Trikrat na dan sem prinesel drva, da smo trikrat jedli. Ljudje so mi pogosto pomagali, da smo se nekako prebili. Šest let takega življenja je nakopičilo meni precej grenkobe do vsega človeškega.

Ko sem zvedel za mladinsko akcijo, sem se prijavil med prvimi. Niti najmanj mi ni žal, da sem prišel. Veliko sem se naučil. Obiskujem tri tečaje Ljudske tehnike. Najvažneje pa je, da sem zvedel mnogo o življenju, o tistem, česar prej nisem poznal. Žal mi je samo to, da zdaj nismo niti enkrat osvojili prehodne zastave glavnega štaba. Ko smo imeli največji procent — 329 — sem mislil, da je naša. Toda premagali so nas Ohridčani, imeli so še višji procent. Tokrat, trdno upam, bo pa naša ...«

Čete so se razporedile. Munir je stopil v vrsto. Brigada je krenila na delo. Mladi človek, šele rojen, je začel pesem:

»Mladi smo tovariši, gori
nam naša kri,
gradimo avto cesto skozi
slovenske vasi ...«

Ko se bo vrnil v Živinice, vas v senci visokega Konjuha, bo poslal Munir brata materi. Saj sta njena. Sam pa bo odšel v Tuzlo in se izučil poklica. Tovariši iz brigadnega štaba so mu obljubili zanesljivo pomoč.

Dan je jasen in sončen. Prst, napojena z dežjem, izpareva.

V daljavi zamira pesem.

Človek, mlad, srečen v sedanjosti, je našel samega sebe.

*

Zagreb, mesto lepih in širokih bulvarov, poln zelenja in velemestnega hrupa. Skozi vrata glasbene šole prihajajo nasmejani fantje in dekleta.

— Dobro si odigrala Bachov koncert za klavir, — ji je dejal neki fant.

— Hvala za poklon, toda nocoj nisem razpoložena za pogovor.

Ločila se je od družbe in stopila po ulici. Misli so bile polne spominov na naselje, na novo avtomobilsko cesto in na veselo brigadno življenje. Posebno jasen in trden je bil v spominu eden izmed dogodkov: Aprilski dnevi, sneg in deževje, konec meseca, najbolj značilen po mrzlih vetrovih. Prehladila se je in vneli so se ji mandeljni. Ko so odhajale brigade marčne izmene domov, je ležala v ambulanti naselja. Hotela je spremiti tovariše, kakor vsi drugi.

— Tovariš doktor, pustite me, da spremim odhajajoče brigadirje, nič hudega se mi ne bo zgodilo. — je rekla zdravniku.

— Ne, — je dejal zdravnik in s tem pretrgal pogovor. Bila je žalostna. Kaj naj stori?

Nenadoma je zaslišala na hodniku hrup. Vrata njene sobe so se počasi odprla. Prikazala se je razkuštrana glava malega Nenada.

— Milica, naša brigada bi se rada poslovila od tebe.

Zdravnik je nemo gledal mlade obraze, ki so se vrstili pri njeni postelji.

— Na svidenje Milica, oprosti, če smo te kdaj užalili, — je dejal mali Nenad, ki se je poslovil od nje zadnji. Sama je ostala v sobi in zajokala. Tedaj pa je zaslišala nekaj daljnega in neresničnega, pa vendar resničnega: »Trikrat hura za Milico!« Kaj takega ni pričakovala ... Vse te je spoznala tu v naselju, v brigadi jih je videla prvikrat.

Ulica je postala zapuščena, ona je pa še zmeraj hodila zamišljena. Prišla je domov in šla spat. Dolgo ni zaspala.

Zjutraj je rekla mami:

— Mama, ne morem več vzdržati. Pusti me na avtomobilsko cesto še za mesec dni. Zagotavljam ti s častno besedo, da se bom pripravila za izpite. — Mati ji je pomenila vse. Oče je padel med partizani, tam nekje v bosenskih planinah.

— Dobro, Milica, pojdi, vendar pa ne pozabi častne besede.

Prišla je v naselje, pa ne v tisto, kjer je nekdaj že bila, vendarle pa v naselje, kjer je mnogo mladih obrazov, veliko življenja, pravega brigadirskega življenja, polnega srečanj in tovarištva.

Te dni je opravila izpite. Izpolnila je obet. Srečna je, toda ...

— Bliža se dan odhoda in slovesa.

*

Skupina brigadirjev iz tuzelsko-zvorniške brigade vztrajno izkopava velik in debel hrastov štor.

— Zdaj ga imamo pa že zadosti. Bilo jih je več tisoč. Ostal je le še ta. Danes smo se odločili, da bomo opravili tudi z njim, — nam je rekel Aga Nurkić, velik in močan mladenič.

— Zelo globoke korenine ima, toda vseeno ga bomo iztrgali. Kvari nam razgled. Zjutraj, ko pridemo in pogledamo po cesti, ki je vsa ravna in lepa, se pa prav ta štor šopiri tam na sredi ...

Mali Redžo, ljubljenec vseh brigadirjev — in vseh je 146 fantov in deklet — je dopolnil petnajsto leto in ponosno bo pripovedoval tovarišem, da je bil tudi on na avtomobilski cesti.

— Naučil sem se brati in pisati, videl sem Slovenijo in Hrvatsko, ko sem star petnajst let, moj oče je pa star petdeset let, pa se še ni premaknil iz Zvornika. Samo ... — tu je Redžo obstal, kakor da se je zmedel. Pogledal je komandanta in boječe nadaljeval: — Razjezil sem se na komandanta. Brigada mi je kupila novo obleko, perilo in čevlje. Šel sem k njemu, on pa ko da ne sliši.

— Kaj je bilo, Redžo? — smo ga vprašali.

— Pa, veste, hotel sem malo domov, pa me ni pustil. Toda gotovo bi se vrnil.

Kasneje mi je komandant povedal, da so brigadirji zbrali denar in kupili Redžu obleko, čevlje in perilo. Dejal je:

— Prišel je k meni in me prosil, naj ga pustim domov. Prisegal je pri vsem na svetu, da se bo vrnil.

»Samo pokazal bi se doma, kako sem opravljen, pa bi se vrnil.«

Redžo je pazljivo zložil obleko in jo spravil v kovček. Ko bo šel domov, je ne bo oblekel, ker potem ne bi nihče dejal, da je brigadir.

— Vsi bi rekli, da je Redžo »civil«. Pa nisem.

*

Odšli smo s trase, ki pa ni le trasa. Vijugasta bela črta je vsak dan bolj podobna moderni avtomobilski cesti. Betonski sloj polagajo že na zagrebškem sektorju, kmalu pa ga bodo začeli tudi drugod. V vsakem naselju, v vsaki brigadi in na vsaki stezi srečuje človek mlade ljudi, ki so imeli žalostno ali pa veselo preteklost. Ne glede na to so vsi ti zdaj veseli, nasmejani.

Dolgo se je še spreletaval za nami odmev minerskih pozdravov in grmenja min ... vse dotlej, dokler nismo zavili po okljuku za velik hrib.

Muhamed Kopić

Pri delu na cesti

SONCE in SENCE v PULJU

Skušati napisati realen, veljaven komentar o letošnjem filmskem festivalu v Pulju, še preden si si prav utegnil urediti pestre vtise, je kajpada tvegano početje. Velika prireditev, ki naj vsako leto demonstrira kvalitetno bilanco preteklega leta in nakaže tudi smernice za razvoj domačega filma v prihodnje, pokaže svoje sadove ali neuspehe šele mnogo kasneje: v novih delovnih načrtih, v novih iskanjih in v nekem zaokroženem smislu pravzaprav šele leto dni kasneje, na prihodnjem festivalu.

In vendar že danes lahko govorimo o sončnih in senčnih straneh komaj minulega festivala, lahko ga, vsaj v kvantitetnem in tematskem, pa tudi v kvalitetnem pogledu primerjamo z lanskim ter zapišemo glavne pomisleke, ki so vstajali pred udeleženci tako jasni in svareči, da se tudi po preteku daljšega časa ne bodo mogli spremeniti v svoje nasprotje.

Začnimo s pregledom in primerjavo:

Letošnji festival se je od lanskih devetih raztegnil kar na dvanajst dni in pomnožil tudi število prikazanih filmov, domačih in koprodukcijskih. V teh dneh so gledalci v Areni videli šestnajst filmov, dvanajst domačih, tri koprodukcije in en film nejasnega izvora. (Marsikdo je namreč po ogledu »Ceste dolge leto dni« še bolj v dvomih, komu naj ga pripiše, kot prej. Mislim, da ga ne bomo šteli ne med čisto domače ne med koprodukcijske, temveč enostavno med De Santisove filme.) Močno je naraslo letos tudi število prikazanih kratkometražnih filmov, kar gre na račun neodločnosti festivalskega vodstva in žirije ki je najprej določila izbor, potem pa popustila užaljenim protestom odklonjenih.

Lanski festival smo razglasili v znamenju prodora sodobne tematike na filmsko platno. Popolnoma upravičeno, saj je bilo od trinajst filmov kar devet takih, ki so zajemali zgodbe iz naših dni, dva pa s tematiko iz NOB. Letos se je to razmerje premaknilo od sodobnih tem v prid temam iz NOB. Videli smo štiri filme z vojno tematiko (»Kala«, »Skozi veje — nebo«, »Rafal v nebo« in »Edini izhod«), število filmov s sodobno tematiko pa je padlo od lanskih devet na letošnjih šest.

Primerjava kvalitetnega nivoja lanskega in letošnjega festivala se nagiba v prid lanskemu. Nasproti trem lanskim nespornim uspehom (»V soboto zvečer«, »Svojega telesa gospodar«, »Pop Čira in pop Spira«) je letos ostal soglasno zabeležen le zmagovalec, »H 8«. Izrazito izboljšala se je kvaliteta predvajanih koprodukcijskih, k čemur je častno pripomogla slovensko-italijanska »Velika sinja cesta«, čeprav je bila tudi med koprodukcijami močno šibka točka film »Pazi se, La Tour«. Sicer pa bi letošnji festivalski program mogli razdeliti v tri kvalitetne spupine. V prvi, najboljši, vsaj z nekaterimi odlikami dvigajoči se nad povprečje, so filmi »H--8«, »Skozi veje — nebo«, »Črni biseri« in »Štiri kilometre na uro«. V skupini solidnih, a tudi v našem merilu povprečnih filmov so »Kala«, »Dobro morje« (podeljena nagrada »Kekec« izgublja precej veljavnosti saj je bilo »Dobro morje« najboljši in edini mladinski film na festivalu), »Edini izhod« in »Rafal v nebo«. Med razočaranja letošnjega festivala spadajo filmi »Poišči Vando Kos«, »Vrnil se bom«, »Nocoj« in »Trije koraki v prazno« (z edino izjemo igralske kreacije nagrajenca Pavla Vujisića). »Cesta dolga leto dni« zasluži tudi tukaj posebno mesto.

Nagrade so mikavnost in slabost vsakega festivala. Razpravljanje o njih upravičenosti ali neupravičenosti je podobno nošenju vode v mlin. Pripomba, h kateri bodo morali prireditelji festivala v bodoče resno pomisliti, pa je: obilica nagrad, poleg določenih uradnih še dolga vrsta neuradnih z vseh strani, zmanjšuje ugled festivala in njegovih odlikovanj. Le poglejmo: za trinajst igranih filmov (brez koprodukcij so bile poleg rednih nagrad podeljene še tri posebne, ena nagrada komisije »Film in otrok« in dve nagradi — štipendiji tovarn Gevaert in Ferrania. Razen ene so bile vse omenjene nagrade podeljene.) Ali ni to zares malo preveč? Upoštevati moramo še nagrade za kratke filme, priznanja filmskih kritikov in nagrade, ki jih podeljujejo razni časopisi na podlagi anket med svojimi bralci...

Prijetno je zapisati, do so se letos uradna žirija, predstavniki kritikov in publike strinjali v izbiri najboljšega igranega filma. Pripombe o ostalem, od nepodeljene nagrade za glavno žensko vlogo, trikrat razdeljene nagrade za stransko moško vlogo mimo standardne nagrade Bojanu Adamiču do gozda, skozi katerega se je morala prebiti s svojimi odločitvami žirija za kratkometražne flme, bi bile odveč.

Nikakor pa ni odveč vprašanje:

S kakšno utemeljitvijo je bil film »Cesta dolga leto dni« proglašen za **drugi najboljši igrani film festivala?** Festivala filmske produkcije, katere glavni in vselej vidni cilj mora biti stremljenje po umetniški izpovedi resnic naše stvarnosti?... Žal ne poznamo nobenih podrobnejših argumentov za ta sklep žirije.

Kaj bi še zapisali o programu igranih filmov letošnjega festivala? Izbor tematike se iz leta v leto bolj vidno zgošćuje ob sodobnih snoveh. Letošnji odklon je povezan s porastom filmov s tematiko iz NOB, ki ga je spet lahko razložiti z letošnjo obletnico pomembnih dogodkov. Da pa bo naš film še vedno snovno črpal iz tega obdobja dokazujejo že prvi načrti za prihodnje leto. Za razmišljanje o kvalitetni rasti in novih izraznih iskanjih je še vedno prezgodaj. Ob rob le še zapis o tehnični novosti: posegli smo na široko platno in pokazali, da njegove posebne zahteve dovolj dobro obvladamo.

Po drugi strani je že med samim potekom festivala padala v oči zmeda, ki je zavladala v našem kratkem filmu. Ob veliki kvantitativni rasti so se v njem zavozlali kriteriji o klasifikaciji v posamezne zvrsti, pa tudi pojmi o domenah in nalogah kratkega filma. Žirija je s svojimi odločitvami vidno opozorila, da turistični zapisi, formalistična razmišljanja o likovni umetnosti, enostavne reportaže in preprosta propaganda še niso pravi, dobri dokumentarni filmi. Pot v pravo smer so nakazali nagrajenci »Strašno je bilo«, »Deklica z naslovne strani«, »Drvar« in še nekateri drugi. Zapišimo še veselo ugotovitev, da so naše risanke ohranile že pridobljeni ugled.

Slovenski film »Dobro morje« je v Pulju prejel nagrado »Kekec« kot najboljši letošnji mladinski film.

Prvi dan, ko sem prišla v Pulj, se mi je zgodilo tole: ustavila sem se pred Areno, pa me vpraša mimoidoči, možak starejših let in krepkih rok: »Oprostite prosim, kje pa je tukaj Arena?« Mislila sem, da nisem prav razumela, mislila sem celo, da se neumno šali. Ko je na moj odgovor začudeno pogledal in vzkliknil: »Tako velika je?« sem vedela, da sem ga napačno sodila. Gledal je in ni se premaknil z mesta, kot da mu prihaja z ustnic še eno vprašanje. Res ga je zastavil: »Saj tukaj potrebujejo pometače, kajne? Slišal sem tako...«

Moj nepoznani znanec je gotovo dobil delo v Areni. S krepkimi rokami je sukal dan za dnem metlo, da zvečer gledalcev ni pričakovala prejšnjikrat odvržena šara. Tudi on je bil delček festivala in dobro je opravil svoje delo.

Vendar Arena, ta simbol festivala, še ni docela pometena in urejena. Le da bo moral sedaj za metlo prijeti kdo drug in jo sukati tako, da bo leto osorej zares urejena.

Spremeniti bo treba paragrafe festivalskega pravilnika, ki jasno določajo: kopije igranih filmov morajo biti v Pulju najkasneje 19. julija (oziroma dan pred začetkom festivala). Z drugimi besedami: nujno potrebna bo resna, kritična, a nepristranska selekcija programa. Saj nikjer festival ni enostavno revija vseh izgotovljenih filmov v obdobju enega leta, tako je v večji ali manjši meri samo pri nas. Krajši, a kvalitetnejši festival z uravnanim nivojem ne bo znižal ugleda prireditve.

Oddvojiti bo treba festival igranih filmov od festivala kratkih filmov. Čeprav ta predlog, kot tudi prvi, ni izviren, ga ponavljam. Festival kratkih filmov naj se odvija pred Puljskim festivalom, nagrajenci pa naj se vključijo v program osrednjega festivala. Prav gotovo bo potem organizacija enostavnejša, učinkovitejša in boljša.

Čimprej bo treba razrešiti vprašanja udeležbe in konkurence koprodukcijskih filmov oziroma filmov, izgotovljenih z gosti kot režiserji, glavnimi igralci ali drugimi vodilnimi funkcijami. Na to nas je letos opozoril primer Jadran-filma z De Santisovo režijo »Ceste dolge leto dni«. Opozoril nas je pa ta primer še drugače. Izoblikoval se je v veliko svarilo, ki meče senco na festival jugoslovanskega filma, pa tudi na jugoslovanski film in njegove kriterije v izbiri snovi in sodelavcev.

To je bridka, a koristna izkušnja letošnjega festivala.

S. Godnič

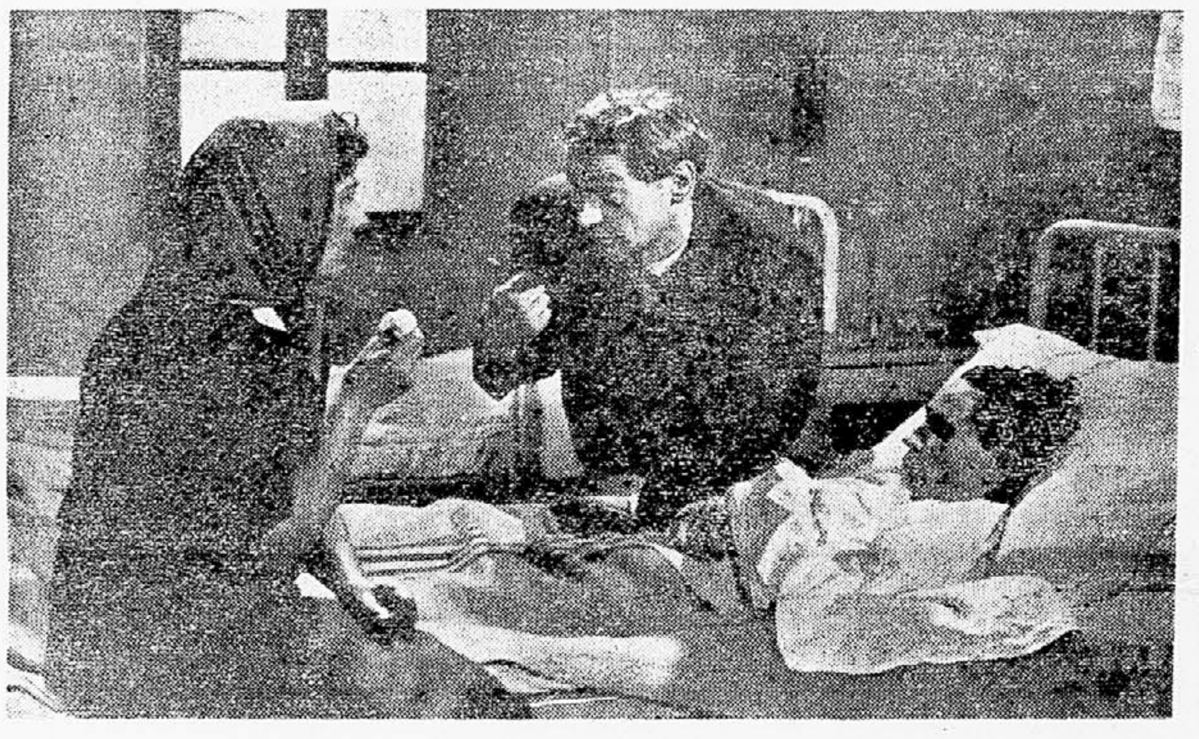
V filmu »Štiri kilometre na uro« je prepričljivo zaživela atmosfera provincialnega mesteca pred tridesetimi leti.

V. festival jugoslovanskega filma v Pulju se je zaključil s predvajanjem barvnega igranega filma »Edini izhod«

OHRID

V SPOMINU NAŠIH AMATERJEV

Prišli so domov, slovenski godbeniki, in dočakali stisk prijateljskih rok. Zakaj izkazali so se: na Ohridu so si naši amaterji priborili kar troje nagrad: dve prvi in eno tretjo.

Nedeljeno zmago si je osvojila **trboveljska godba na pihala** pod taktirko Toneta Hudarina. **Tako je zdaj jasno: v državi ni boljše amaterske pihalne godbe!** Za Trbovlje in za našo slovensko amatersko dejavnost **je to izreden uspeh,** zato bo o njem drugič posebej stekla beseda. Radi bi ji pridali še vtise ob prazniku, ki ga bo godba doživela v Trbovljah, **ko jo bodo rudarji posebej nagradili.**

Izreden je bil uspeh **trboveljskega zabavnega orkestra,** ki ga predstavljamo tudi s sliko. V zadnjem hipu, o tem smo izprašali Miho Gunzka, profesorja Akademije za glasbo, ki je z veseljem ustregel želji svojih trboveljskih rojakov in osnoval orkester, ki ga tudi sam vodi. To nam je povedal:

»Zabavni orkester Svobode center v Trbovljah je bil osnovan leta 1957, v septembru. Člani pihalne godbe so si ga zelo želeli. Trboveljčani tudi. Njegov sestav je zato tak: razen dveh godbenikov sodelujejo vsi v godbi na pihala kontrabasist je pravi veteran, drugi so mladinci.

Orkester šteje osemnajst ljudi, njegov sestav je kompleten. Trobent je pet, pozavne so štiri, pet je tudi saksofonov, spremljave so spet štiri (klavir, kontrabas, kitara in udaralke). Instrumenti so last godbe na pihala.«

»In kaj ste igrali v Ohridu?«

»Najprej obvezno domačo skladbo (izbrali smo Adamičevo »Princesko«), potem Millerjevo »Amerikansko patruljo« in njegovo »Serenado v mesečini«.

»Vas je konkurenca skrbela?«

»V začetku ne. Glede zbranih zabavnih orkestrov nas ni bilo strah. Pozneje pa nas je skoraj popadlo malodušje, saj so vrinili v isto skupino še narodne orkestre »Lola Ribar« iz Beograda in orkester »Tasevski« iz Skoplja, ki uživa velik renome, pa še tamburaški orkester pivovarne v Zagrebu. Naši zastopniki v žiriji so protestirali, vendar so bili Arničevi in Adamičevi napori zaman. Zgnetli so nas pod skupne propozicije. Orkester »Lola Ribar« je požel viharen aplavz za izvedbo kol, za skladbo »Hora-staccato«! »Tasevski« je vnemal občinstvo in računal na prvo mesto.

Končalo se je tako, da smo uspeli. Prvo mesto si sicer delimo s Skopljanci, vendar je primerjava tako različna, da nas delitev ne moti. Uspeh nam je vrnil veselje, bodrile so nas izjave strokovnjakov: »Če bi, kot drugi, nastopili z dvema ali tremi profesionalci (znan je kriterij ohridskega tekmovanja: vsak nastopajoči ansambel ima lahko 25% profesionalnih godbenikov, amaterji so le mladi ljudje do 18. leta!?), bi poželi edinstven uspeh!«

Povprašali smo še tretje nagrajence — člane Ljubljanskega sindikalnega simfoničnega orkestra, kakšni so njihovi ohridski vtisi. Razgovor s predsednikom upravnega odbora dr. Stanislavom Leskovicem je obudil nekaj še vedno aktualnih ohridskih reminiscenc:

»Navdušenje Slovencev, ki so prišli na tekmovanje v Ohrid, je veljalo v prvi vrsti bratski ljubeznivosti tamošnjih ljudi in ustrežljivosti festivalnega odbora. Posebej seveda lepoti pokrajine, ki je očarala vse«.

Ob vprašanju, kako je poteklo tekmovanje, se je obudila še druga reminiscenca:

»Formalno smo si priborili tretje mesto. Dejansko pa smo po izjavah strokovnjakov, ki so izvajanje orkestra poslušali in ga objektivno ocenili, zaslužili boljšo oceno. Ne samo zato, ker se je na tekmovanju pojavil naš ansambel kot edini veliki amaterski simfonični orkester v državi, temveč tudi zaradi tega, ker smo že visoko prekoračili potrebno kvalitetno mejo. Zelo so nas prizadele tekmovalne propozicije. Ne zdi se nam namreč prav, da so bili komorni orkestri uvrščeni v isto skupino kot simfonični, kot tudi ni prav, da so v panogo zabavne glasbe zašli različni folklorni ansambli skupaj s tamburaškimi in zabavnimi. Ni nam jasno, po kakšnih kriterijih je pri taki razvrstitvi možno primerjanje in končno kvalificiranje. Nadaljnjo nesrečo smo imeli v tem, da sta tekmovala v naši skupini tudi dva kompletna šolska komorna orkestra z večino profesionalcev. Tako sta kot poklicna orkestra naravno odnesla prvo in drugo mesto. Sicer pa menimo, da je ohridsko tekmovanje kljub temu velik in spodbuden dogodek za naše amaterstvo, za nas posebej še zelo koristen.«

—mgh—

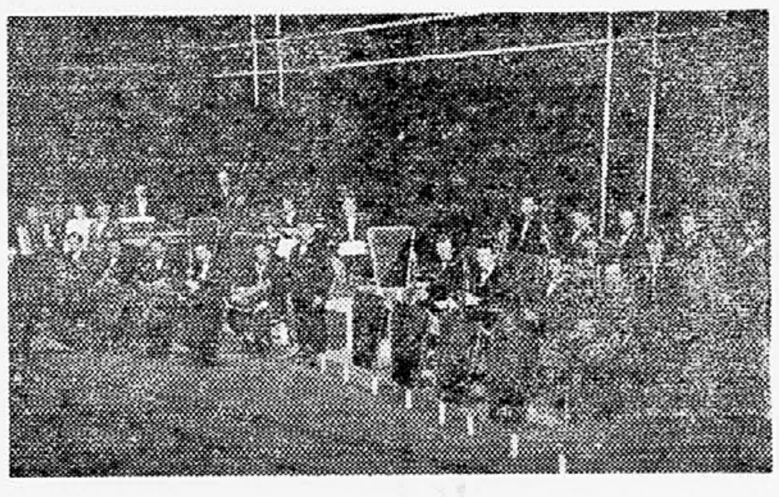

Skopska univerza danes

Pred vojno je bil v Skopliu le filozofski oddelek beograjske Univerze. Nekaj desetin študentov je obiskovalo edino višjo šolsko ustanovo v Makedoniji. Rumena, starinska zgradba ob bregu Vardarja spominja obiskovalce na tiste čase, bogata knjižnica, ki je danes nameščena v njej, opozarja na dogodke, ki so se medtem zgodili in spremenili skopski obraz.

Že 1946. leta so odprli makedonsko filozofsko fakulteto z dvema odsekoma humanističnim in naravoslovno matematičnim. V naslednjih letih so zrasle še druge fakultete: agronomsko gozdarska, medicinska, tehniška, ekonomska in pravna. Šest let intenzivnega razvoja je terjalo izredne napore iniciatorjev in predavateljskega kadra, ki je prihajal v Skoplje iz vseh koncev države. In vendar spada danes skopska Univerza med tiste naše visokošolske ustanove, ki imajo največ študentov, dobro opremljene laboratorije in nove ali adaptirane zgradbe. Naravoslovno matematična in agronomsko gozdarska fakulteta imata svoji hiši, rektorat in pravna ter ekonomska fakulteta pa delujejo v eni izmed največjih skopskih zgradb. Medicinska fakulteta ima nove stavbe za inštitute, klinični blok je še posebej nove prostore, opremljene z najmodernejšimi instrumenti. Mednje spada tudi dragoceno darilo naših izseljencev. Tudi študentje so dobili moderne bloke. Tako je družbena skrb za dvig makedonskega visokega šolstva vredna posebnega priznanja.

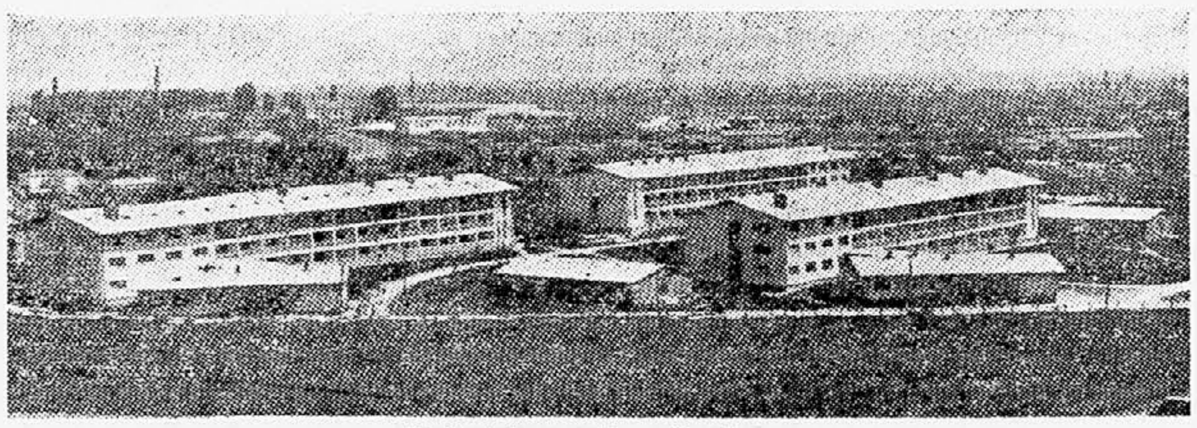
Študentsko naselje v Skopliju

UNIVERZA KOT ČINITELJ KULTURNO PROSVETNEGA IN GOSPODARSKEGA NAPREDKA

Zanimiva je primerjava med letom 1946-47 in številom študentov, ki so obiskovali makedonsko Univerzo deset let pozneje. Prvo leto je imela Univerza le 549 študentov (in vendar je tudi to veliko, če pomislimo na 1941. leto, ko je tik pred vojno študiralo na filozofskem oddelku le 167 študentov). Leta 1957 pa je bilo na skupski Univerzi vpisanih 6.156 študentov! Skupaj z absolventi in vsemi, ki so začasno izgubili študentski statut, je zneslo število slušateljev 10.849. Največ jih je obiskovalo filozofsko fakulteto (31.68 odst.), nekaj manj medicinsko (20.51 odst.), najmanj slušateljev je imela takrat gozdarska fakulteta. Število izrednih slušateljev je padalo iz leta v leto: če jih je bilo leta 1949-50 še 34.5 odst., je njih število v letu 1956 le še 22 odst. Študentk je bilo v letu 1956-57 22 odst. od skupnega števila slušateljev.

Napačno bi bilo, če bi mislili, da obiskujejo skopsko Univerzo le Makedonci in predstavniki nacionalnih manjšin te republike. Tu so tudi Srbi, Črnogorci, Slovenci, Bolgari, Šiptarji, Turki in drugi. Od formiranja skopske Univerze do lanskega šolskega leta je na vseh fakultetah diplomiralo 1094 študentov, med njimi je bilo največ slušateljev filozofske fakultete. Namen je jasen: srednje in srednje strokovne šole so potrebovale predavatelje. Tako je makedonska Univerza prispevala odločilen delež k rešitvi tega zelo kočljivega problema. Tamkaj usposobljeni kadri so izpolnili vrzeli v šolah, bolnicah, različnih ustanovah in v gospodarstvu.

Če je bilo v začetku na skopski Univerzi minimalno število predavateljev, je že leta 1956 štelo 12 rednih profesorjev, 49 izrednih, 66 docentov, 14 predavateljev in 126 asistentov. Še vedno je težak položaj na tehniški fakulteti, kjer je zelo malo predavateljev in očitno pomanjkanje asistentov.

ZNANSTVENA DELA, ZNANSTVENO RAZISKOVALNE IN UČNE USTANOVE

Vzporedno z razvojem Univerze so rasle tudi znanstvene ustanove. Tako delujejo danes v Makedoniji inštituti za makedonski jezik, astrofizikalni observatorij, seizmološka postaja, ekonomski inštitut, zgodovinski inštitut, zavod za geomehaniko in fondiranje, projektantski inštitut, zavod za raziskavo materiala, hidrobiološki zavod v Ohridu, fakultetno kmetijsko in gozdarsko posestvo, v okviru medicinske fakultete pa uspešno opravlja svoje delo 12 klinik. Znanstvene ustanove, med katere moremo šteti tudi nekatere muzeje, Državni arhiv in bogato ljudsko knjižnico, olajšujejo delo Univerze in vsaka zase dvigajo kulturni nivo. Nekatere imajo še poseben namen: pomagajo mladi makedonski industriji.

Makedonska Univerza se lahko izkaže z mnogimi pomembnimi znanstvenimi deli. Na medicinski fakulteti so izdali preko 109 del, kmetijska in gozdarska fakulteta izkazujeta 58 del, predavatelji in asistenti pravne fakultete so napisali 74 del. Na vseh fakultetah izdajajo zbornike, periodične strokovne časopise i. dr. Založniška dejavnost se je široko razpredla tudi po znanstvenih ustanovah in potrjuje vsestransko pomembnost Univerze.

UVAJANJE DRUŽBENEGA UPRAVLJANJA NA SKOPSKI UNIVERZI JE BILO USPEŠNO

Kot povsod, je tudi mlada makedonska Univerza s pomočjo družbenega upravljanja uspešno zaorala nove brazde. Med problemi, ki jih skuša rešiti, je na prvem mestu splošen, tudi na drugih univerzah očiten problem pravočasnega končavanja študija. Sprejeti so bili mnogi koristni ukrepi. Tudi vprašanje prevajateljskega kadra je resno in terja novih rešitev.

Toda ali ni skopska Univerza že do sedaj opravičila vseh prizadevanj in visokih smotrov? Prvi koraki so bili zelo uspešni. Iz nekdaj skromnega oddelka beograjske filozofske fakultete s 167 študenti je prerasla v Univerzo z mnogimi fakultetami, znanstvenimi ustanovami, in z več kot 10.000 študenti.

Lj. Isaiev

TATOVI

Je že tako, državljani, tatje so se dandanes zelo razpasli. Kradejo povsod brez izbire.

Kratko in malo dandanes ne najdeš človeka, ki mu ne bi bili zmaknili še ničesar.

Tudi meni so namreč pred kratkim odnesli kovček, še preden sem prispel do Žmerinke.

In kaj naj, na primer, storimo s tem družbenim zlom? Naj morda tatovom sekamo roke?

Glejte, pravijo, da so na Finskem v prejšnjih časih sekali tatovom roke. Če se je, recimo, spustil kak njihov finski tovariš na tatinsko pot, so mu jo takoj odškrtnili in — poberi se, pasji sin, brez roke! Zato so postali ljudje tam trdnejši. Tam, pravijo, stanovanja lahko celo ne zaklepaš. Če pa, na primer, zgubi državljan na ulici denarnico, mu je nihče ne vzame. Ali pa položiš listnico na viden podstavek, pa ti bo ležala tam menda do konca stoletja... Kakšni bedaki!

Vendar pa denar iz denarnice, najbrž vsaj, vzamejo. Saj vendar ne more biti tako, da ne bi vzeli. Ne samo sekaj roke, še glave žagaj tatovom — pa tudi to, žal, ne bo pomagalo. No, če gre za denarce, je to donosna zadeva. Denarnica je ostala — hvala tudi za to.

Meni so pa, ne da bi dospel do Žmerinke, speljali kovček, in to docela na čisto. Z vsem drobovjem. Še kovčkovega ročaja niso pustili. V kovčku je bilo omelo iz ličja — petak je stalo — šlo je tudi omelo. Toda, čemu jim bo, vragom, omelo!? Zagnali so ga proč, nizkotneži. Pa ga niso odvrgli. Kar z omelom so jo popihali.

Najvažnejše je pa to, da je prisedel k meni zvečer na potovanju neki državljan.

— Bodite — je dejal — prisebni in najprevidnejši na tem potovanju. Tukaj — je rekel — so tatovi zelo predrzni. Popotnike kar naskakujejo.

— Tega — sem rekel — se ne bojim. Zmeraj — sem rek[illegible]em z ušesom pri kovčku. Vse slišim.

Dejal je:

— Ne gre za uho. Tukaj — je dejal — so taki zmikavti, da sezuvajo ljudem škornje. Ne le tisto, kar lahko varuje uho.

— Škornji — sem rekel — so mi tesni. Ne sezujejo se kar tako.

— No — je rekel — vrag z vami. Opravil sem svoje, opozoril sem vas. Vi pa kakor hočete.

Takoj sem zadremal.

Nenadoma, še preden sem dospel do Žmerinke, me je nekdo v temi na lepem zgrabil za nogo. Skoraj jo je, bog pomagaj, odtrgal. Poskočil sem, lopnil tatu po plečih. Odskočil je v stran. Jaz pa za njim z zgornje police. Teči pa nisem mogel.

Potem mi je škorenj na pol sezul — noga je mahedrala v golenici.

Zagnal sem krik. Splašil sem ves vagon.

— Kaj je? — so spraševali.

— Škornji — sem rekel, — skoraj so me jih osvobodili.

Začel sem si nategovati škorenj, pogledal sem — kovčka nikjer.

Spet sem zagnal krik. Pregledal sem vse potnike — nikjer kovčka.

Na véliki postaji sem šel prijavit v posebni oddelek. No, tam so posočustvovali, zapisali.

Dejal sem:

— Ne morete si misliti, kakšne vražje kleščate roke ima.

— Že dobro — so rekli — verjamemo. Pero pa le položite lepo nazaj tja, kjer je bilo.

In dejansko, kako se je pripetilo to, zares ne vem. Samo vzel sem z mize njihovo nalivno pero in ga sunil v žep.

Agent je dejal:

— Hvala bogu — je dejal — imamo posebni oddelek, toda v kratkem času so nam pokradli potniki ves pribor. Neki pasji sin nam je zmaknil celo črnilnik. S črnilom vred.

Opravičil sem se za pero in odšel.

— Ko bi, — sem premišljal, — pri nas začeli sekati roke, bi bilo vražje dosti invalidov. Kar samo se prime človeka.

MIHAIL ZOŠČENKO
1895–1958

Človek brez predsodkov

To se je zgodilo na moskovskem vlaku v vagonu tretjega razreda.

Nekemu debelušnemu državljanu je padel nož na tla, ko je odrezal od hleba zalogaj kruha.

Soseda debelušnega državljana je vprašala z zvedavostjo:

— Kaj je padlo, očka, nožek ali vilice?

— Nožič — je nerad odgovoril državljan in grebel z roko po klopi.

— Moški bo prišel — je rekla državljanka — Če je padel nožek, bo moški...

Moj sosed, človek v zelenih ovojkah in s culo na hrbtu, se je nenadoma razburil. Kar potemnel je od jeze.

— Sram vas bodi, da imate v dvajsetem stoletju predsodke in ste praznoverni.

Državljanka je preplašeno pogledala mojega soseda.

— To je posebno znamenje — je rekla. — Če pade nož, pride za gotovo moški, če vilice, pa ženska... Jaz pa, tovariš, prav nič... Znamenje je táko...

Moj sosed se je zlobno zasmejal.

— Kaj ni — je dejal — spotakljivo?! Povsod naokrog elektrifikacija, tu pa taki predsodki...

Sosed je pomolčal, potem pa spregovoril znova, obračajoč se večidel k meni, vendar tako, da bi ga slišali vsi.

— Da, tovariš, povsod električnost, povsod se pojavljajo vrag ve kakšne velike ideje, povsod — boj z religijo, in po vsem tem pa, dobro me poslušajte, — popolna nevednost in malomeščanski predsodki.

— No, ne ravno povsod — sem rekel.

— Od tega mi ni nič laže — je mračno rekel sosed. — Zavoljo tega, vidite, tovariš, sem se ločil od žene.

— Pa menda ne?

— Bog pomagaj — je dejal. — Četudi nisem partijski človek, ne morem, razumete, živeti z malomeščanko. Vidite, tovariš, šest let sem živel z njo, zdaj pa ne morem. Niso taki časi... Plemenito sem jo prosil, nizkotnico: odvrzi, sem govoril, Katarina Vasiljevna, te svoje stvari, zavrzi, sem govoril z dobroto, malomeščanske predsodke in praznoverje. Ona pa ne! Padel ji je nož na tla — glejte, moški bo prišel; srečala je duhovnika — zmeda se bo razpletla; kolcnilo se ji je — spet posebno znamenje... Fej!

— Pa sta se res razšla ravno zato?

— Bog pomagaj — je rekel sosed — prav zato, in njeno obče vedenje je postalo nekako lahko... Jaz sem jo pa plemenito prosil. Ne mara — je pa potrebno. Ne morem živeti z avšo... Zdaj se pa peljem v Moskvo. In če srečam, na primer, v Moskvi sodobno, pravilno državljanko brez predsodkov, se bom obvezno s táko oženil. Samo težko, če jo bom, tovariš, srečal. O marsičem dvomim..

Sosed je umolknil, zvil cigareto in jo prižgal.

Potem je tiho kolcnil in rekel:

— Nekdo zdajle misli name...

— Ona vendar, tvoja ločena žena; ne more biti drugače, ko da misli nate — se je sočutno oglasila državljanka. — Kako ji je zdajle, revici?

Vse je mogoče. Tudi to je mogoče, da ona misli name. Je pa, prismoda, sama kriva — je odgovoril državljan in pljunil po tleh.

Marija Vojskovič:

Kokoška

Tedaj je bila vojna in okupacija in vsakdo ve, kako je bilo, je pripovedovala vdova. Sredi noči so vojaki razbijali po vratih, preiskovali stanovanja in vlačili ljudi

v zapore. **Moške so pobirali kar po cestah, jih naganjali v kamione in jih pošiljali v taborišča. Hrana je bila pičla. Kdor je imel kaj zamenjati, je hodil na deželo po živež.** Dokler je šlo.

Sredi vsega tistega je zbolel moj mož. Menil je, da ga muči revmatizem in je včasih posedel na soncu. Pa so bila pljuča. Nekaj časa se je vlačil, potem pa je obležal.

Prišel je njegov prijatelj. Sedel je tam pri postelji, pravil to in ono, in vsake toliko časa utihnil in se presedel. Čutila sem, da ima nekaj povedati.

— Slab si, Jernej, je potlej rekel, pa mislim, da ne bo kaj hudega. Močno hrano bi moral imeti, pa bi se popravil.

Midva sva kar molčala. Le kje naj vzamem močno hrano? Ko bi imela vsaj kaj prodati. Pa ni bilo kaj!

—Slišal sem, da daje visoki komisar nekakšne podpore, je nadaljeval oni. Pojdi k njemu, Reza! Nihče ti ne bo zameril. Naj da, hudič, saj ima!

Moj mož pa je zamahnil z roko:

— Nikamor ne boš hodila, je rekel. Rajši umrem.

In je res umrl.

Otroka sta bila takrat še majhna. Ko je sin videl, kako se pogrebci pripravljajo, da bodo spustili krsto z očetom v zemljo, se mi je izmuznil iz rok in se zagnal med ljudi, ki so stali tam okoli.

— Pomagajte mu, je zahlipal, ne more ven...

Lazil je po kupih grušča, se stezal k ljudem, moledoval in si brisal s peščico solze, ki so ga slepile. Ljudje so ga božali po čopastih laseh in nekateri so jokali. Pogrebci so se malce obotavljali, potem pa so le spustili krsto v zemljo.

Dolgo nisem dobila pokojnine. Kako smo se preživeli, bi zdaj težko povedala. Dosti so nam pomagali dobri ljudje. Nekega dne sta prinesla otroka domov jajce. V sosednji hiši pa je imela neka ženska kokljo, ki je pravkar valila.

— Dajte meni tisto jajce, je rekla. Podložila ga bom. Morda se bo prijelo.

In res se je izvalil piščanec. Postlali smo mu v škatli za cikorijo in jo položili vrh štedilnika. Otroka sta venomer lazila na stol in kukala pod cunjico, kjer je ždel piščanec in čivkal. Sčasoma je živalca zrasla, potlej se nista več menila zanjo.

Ko je naša gospodinja zvedela, da imamo kokoš, je bila nejevoljna.

— Še tega vam je manjkalo, je rekla. Kokoš dela nesnago.

Kakor bi žival vedela, da v hiši ni zaželena, ni delala nobenega hrupa. Potrpežljivo je čakala v temni drvarnici, dokler nisem prišla ponjo. Včasih sem jo peljala venkaj na travnik, včasih pa sem jo imela kar pri sebi v kuhinji. Pogrnila sem po tleh časopis in postavila nanj skodelico s pičo. Kakor bi kokoš čutila, da se bojim je premišljeno zabadala kljun v skodelico; nikoli ni stopila s časopisa ali raztresla piče po podu.

— Jej, sem ji prigovarjala, **zakaj močno me je ganila njena pazljivost.**

Tedaj sem bila mnogo sama. — Otroka sta se hodila igrat v soseščino. Nisem jima branila, saj sta tam največkrat dobila tudi jesti. Tako sva ostajali s kokošjo sami.

V tistem času sem mnogo prejokala. Marsikaj se je bilo nabralo v meni, s čimer nisem mogla nadlegovati drugih ljudi, saj je imel vsakdo lastnega gorja dovolj. Jaz sem vsaj vedela, kje je grob mojega moža; mnogo jih ni vedelo za svoje. Mnogo jih je pa vedelo in to je bilo včasih še bolj strašno. Kako so ljudje trpeli!

O vsem tem sem premišljevala in tako se je včasih zgodilo, da sem govorila sama s seboj. Moja kokoš je stopicala okoli mene in včasih se mi je zdelo, da me posluša. Postala je, nagnila glavo po strani in tako je je bila sama pozornost. Ko sem jo gledala, kako premišljeno stopica po tistem papirju in včasih globoko zastoka, kakor bi o nečem preudarjala, se nisem čutila več tako same. Bilo je, kakor da je član naše družine in kakor da ve za moje gorje. Pomagala mi je, kolikor je mogla. Nesla je jajčka. Njena krotka prisotnost mi je bila v tolažbo.

Potem se je nekega dne raznesla vest, da razsaja kokošja kuga. Slišati je bilo, da kokoši poginjajo in nekateri so jih pričeli klati.

Tudi naša kokoš je jela pobešati glavo. Piča ji ni dišala. Kanile sem ji v kljun kapljico olja, pa ni nič pomagalo.

— Poginila bo, je rekla ženska, pri kateri se je bila izvalila. Zakoljite jo, dokler je čas, potem bo dobra samo za v zemljo.

Dvakrat sem jo nesla k sosedovim, da bi jo zaklali, in obakrat sem jo prinesla nazaj. Nisem imela srca, da bi bila to dopustila. Kokoš pa mi je ležala v rokah vsa mlahava in je drobceno čivkala.

— Po njej bo, sem premišljevala, pa se nisem mogla odločiti.

Potem smo jo vseeno zaklali. Storila je to stara teta naše sosede. Nesla jo je v pralnico in nam jo potem zaklano vrgla pod štedilnik.

— Se boste vsaj enkrat najedli, je rekla in šla.

Otroka sta jo vzela izpod štedilnika. Božala sta jo in jokala:

— Naša kokoška, naša kokica..

Tako sta tožila vse do noči.

Kaj sem hotela? Očistila sem jo. Na jetrih je imela tri gnojne pike. To je bilo vse. Toda bilo je znamenje, da je bila bolna. Drugi dan sem jo spekla.

Če zdaj mislim na vse to, ne morem razumeti, kako smo jo vendar mogli jesti. Našo kokoško...

V TEMI

Če zares oslepiš, ne bom zdržala, da bi te gledala, kako brezuspešno tiplješ okoli sebe. To ni ravno svetla bodočnost, kajne? Morda bi bilo bolje, da umreva, je večkrat rekla njegova žena. Vedel pa ni zagotovo, ali se šali ali pa misli resno. Rekla je to skoraj ognjevito.

—Res, je dodala, ubijva se. Strašno je živeti tako, vsak dan težje. Marsikdaj se je tudi on na pol strinjal z njo. Toda drugič je zopet rekel nekako tako:

— Sinoči sem v postelji prišel na misel. Razmišljal sem o tem, kaj bi mogel delati, če bi oslepel. Tega ni mnogo. Celo glasba je izključena. Saj ne bi mogel igrati dovolj dobro, da bi lahko poučeval. Kaj pa misliš o detektivskih povestih? Poizkusil bom, da se spomnim na kakšne. Lahko bi jo narekoval tebi. Detektivske povesti bi si mogel izmišljati celo jaz.

Sedel je, obrnjen z obrazom proti nji. Čez oči bela mrena. Naslonjen je bil na okno. Žalostno. Poizkušala si ga je predstavljati kot slepega pisatelja detektivskih povesti. Ker se dosti ne giblje, se je zredil. Ker ni hodil na sonce, je bled. In te oči so strmele v temo, večno temo. Umor, kri in nož, zločinec v divjem boju z detektivom. To je vse, kar vidi, ti grozotni prizori. V svoji temi si ustvarja še bolj mračno druščino. Stresla se je in okrenila glavo.

— Ne! To ne! To mi ne ugaja. Bolje bi bilo umreti.

Nasmehnil se je skozi mreno.

Ni še bilo gotovo, da bo oslepel. Vid mu je oslabel nenadoma, na roženicah pa so se mu pojavili izrastki. Bilo je nevarno, ker so bile prizadete tudi zenice. Celo če bi se izrastki izgubili, bi ostalo okvarjeno ožilje.

Enkrat ali dvakrat je zares mislil, da se umori, kakor je predlagala njegova žena. Nekaj časa je tudi resno mislil na detektivske povesti. V začetku je bil nekoliko brezglav in si je delal umišljene načrte, kako bi naj zaslužil. Toda kakor se je čas odmikal, tako so postajale misli previdnejše. Zdaj ni več poizkušal računati vnaprej. Kadar in če bo vedel, da bo gotovo oslepel, bo verjetno že našel kako rešitev. O tem ni bilo lahko razmišljati. Pri poskusu, da bi predvidel, kaj se bo zgodilo, bi lahko zašel v zablode.

Jedel je kot otrok. Ona ga je opazovala, kako so mu padala zrna riža čez rob sklede. Sklonila se je, jih pobrala in odvrgla. Bila je razburjena.

— Ali veš, da jem? — je vprašala.

On ni odgovoril. Na slepoto se še ni navadil, zato je bilo tudi to, da je jedel, zaposlitev. To ga je delalo osamljenega, kar je težko prenašal. Čim slabše mu je bilo, tem bolj si je želel biti poleg nje. Vedno bolj se je zavedal njene razdražljive odmaknjenosti. Med njima se je dvigal jez. O vsem tem ni vedel ničesar takrat, ko je bil še zdrav in sposoben za delo. Delal je, kar je hotel. Zdravje umori občutja.

Preden mu je žena dala ribo, je odstranila iz nje vse kosti. Žalostno opravilo, kakor skrb za štiriletnega otroka. Ribo je jedel, ne da bi kazal poseben tek, brezizrazno kot stroj. Samo ustnice so se mu živahno premikale. Ribo je pojedel, toda s paličicami je še naprej lovil po krožniku, skušal ujeti bele lise na njem. Bele stvari je mogel ločiti od drugih, toda ni več.

Njegova žena je spustila svoji paličici in opazovala njegove brezupne napore. Spustila se je v jok.

— Tisto na tvojem krožniku so barvne lise.

— Nič drugega?

— Pojedel si vse, mar ne?

Ni odgovoril. Pogoltnil je ostanek riža in odrinil pladenj. Občutil je strašno jezo.

Vsak dan ga je morala prijeti za rokav, ga peljati na ulico v taksi in se odpeljati z njim k zdravniku. Doktor je govoril z vedno manjšim upanjem.

— Kirurški poseg je kdaj uspešen. Tudi če poskusimo, ne vemo, kako se bo končalo. Zato . . .

Čutila se je osamljeno. Nikogar ni imela, na kogar bi se mogla nasloniti.

Sedla je predenj, kolena med njegova, in nenadoma odprla svojo desno roko ter jo nastavila tri pedi pred njegov obraz. — Ali jo vidiš?

— Lahko rečem, da je nekaj tu.

— Koliko prstov? Pokazala je tri. On je molčal. Slabše je kot včeraj, si je mislila.

— Ne vem.

— Poizkušaj zdaj! Njen glas je bil besen. Nastavila je roko dve pedi pred njegov obraz. Pa tudi zdaj ni videl nič.

— Dva prsta?

Tega ćne ni mogel zadeti števila prstov, dokler mu jih ni nastavila tako blizu, da so mu dotikali nosu. Bil je pobit. Ni se mogel boriti proti njeni strogosti in razdraženosti. Omahnil je na hrbet.

— Prosim te, pripravi posteljo.

— Ali si zaspan?

— Nima smisla, da sedim.

Zagledala se je v njegova debela lica in brado. Brada mu je že precej zrasla. Ogrela je vodo, se postavila poleg njega in mu prav nerodno obrila brado.

— Pridi trenutek sem. Poklical jo je in ona je prišla ter obstala pred njim. Z rokami je otipal njene noge, stopala.

— Kaj hočeš?

Nasmehnil se je in rekel:

— Slišal sem te, kako si hodila. Čuden zvok je to. Vrsta različnih zvokov, zares. Mislil sem, da imaš ravne noge, in tudi v resnici so ravne noge.

To je bilo prvič, da je opazil obliko njenih nog, odkar mu je začel slabeti vid.

Postavil je v vrsto več skled in krožnikov, začel udarjati po njih in rekel, da ima lahko klavir, če sestavi celo skalo.

Bilo je čudno, da ima človek v njegovem položaju še vedno zdrave želje. Kadar je prepuščala svoje telo njegovemu ljubimkanju, se ni mogla iznebiti misli, da čuti nekega drugega človeka. Bil je vasih žalostno in obupno nagel v svojem obnašanju. Njeno življenje se spreminja v sanje, ki se v njegovem mraku zmerom večajo, toda to, je končala misel nenadoma, ni vzrok za obup z njene strani. Če bi morda tudi ona oslepela, bi se začelo zanjo drugo življenje z novimi občutki, očiščeno v svetu miru. Svet, osvobojen barve in oblike, v katerem so samo dotik, okus in zvok. Zaprla je oči in gledala. Svet skrivnosti in domišljije, ki ga do zdaj niti ponoči še nikdar ni občutila, se je zdaj nejasno odpiral pred njo.

Nekega jutra jo je nežno objel in rekel:

— Sploh ne morem več videti.

Ona je za trenutek otrpnila, nato pa mu je pogledala v obraz.

— Ni razlike med svetlobo in temo — je dejal.

— Odpri za trenutek oči.

Obe očesi sta bili nejasni, mrtvi, beli. Prestrašila se je: prestrašil jo je, kakor nikdar dotlej.

Objel jo je tesneje in govoril mirno:

—Vse je v redu. Zdaj se morava navaditi na to.. Poizkusiva, da si izmisliva kako boljšo zaposlitev, ki jo more opravljati slepec. Ne bo tako strašno. Še zmerom je pred nama dovolj sreče.

Svoj obraz je skrila v njegovo ramo in jokala tiho in neslišno. Toda na umiranje ni mislila. Slepota je manjša nesreča, kot je mislila. In tedaj je nežno sklenila obe roki okrog svojega moža, tako kot je delala prej, preden se je vse to začelo.

Tucuzo Išikava

3. avgusta 1958

Najdihojca

Kako se je KOKICA naučila ubogati

Najmlajši izmed veveric, ki so plezale po drevesih v parku, je bilo ime Kokica. Bila je pa tudi najbolj viharna, neugnana in — na žalost — tudi čisto nič ubogljiva! Če je rekla mamica: »Kokica, tega ne smeš!« — je Kokica prav nalašč storila tisto. Očka jo je moral od časa do časa celo ošvrkniti z repom preko ušes — a še to ni pomagalo! Mamica je večkrat rekla: »Kaj sem vendar storila na tem svetu, da sem kaznovana s takim neubogljivim otrokom!« Druge veveričke in veverički so ubogali svoje starše. Kokica se jim je smejala in delala vedno vse le po svoji neumni glavici.

Rada je priskakljala do poti, odkoder so ji otroci ponujali orehe in lešnike. Sedla je na zadnje nogice, pomahala s košatim repkom — in ko je dobila oreh, ga je stisnila k sebi, se obliznila in ne da bi rekla »hvala« odbrzela za najbližji grm.

Nekega dne, ko je spet pritekla k poti, je ugledala Tončka. A Tonček ni imel kot navadno v rokah oreha ali lešnika — ampak neko čudno majhno stvar živo rdeče barve. V Kokici je poskočila radovednost, da še nikoli tega. Oklevala je za hip, dva, nato pa je pomahala z repkom in že je bila rdeča stvar v njenih tačkah. Najpreje je povohala. Nič. Nato je prav previdno iztegnila jeziček in polizala. Joj, kako je bilo to dobro! Od navdušenja je poskočila tri metre v zrak in se prekopicnila po travi. Nato je splezala na najvišjo smreko in lizala tisto sladko stvar prav do večera.

Po večerji je o vsem pripovedovala očku in mamici. Očka in mamica sta se zaskrbljeno spogledala in zmajala z glavo. »Veš kaj je bilo tisto, Kokica?« sta dejala. »Bonbon je bil! In bonboni so sila nevarne stvari. Otrokom, ki jedo preveč bonbonov, začno gniti zobje. Joj, kako to boli! Včasih jokajo tako glasno, da se jih sliši prav do sem! Da, da, bonboni so sila nevarna stvar!«

Ampak, kdaj na svetu je Kokica še ubogala očka in mamico! »Saj me samo strašijo, ne privoščijo mi!« je pomislila in je jedla bonbone še kar naprej. Še huje! Čez nekaj dni se ji je zazdelo, da orehi in lešniki sploh niso več dobri. Začela je jesti samo še bonbone! Niti lizala jih ni več. Trla jih je z zobmi in grizla, da je bilo veselje. Očka in mamica sta jo prosila, rotila — vse zaman.

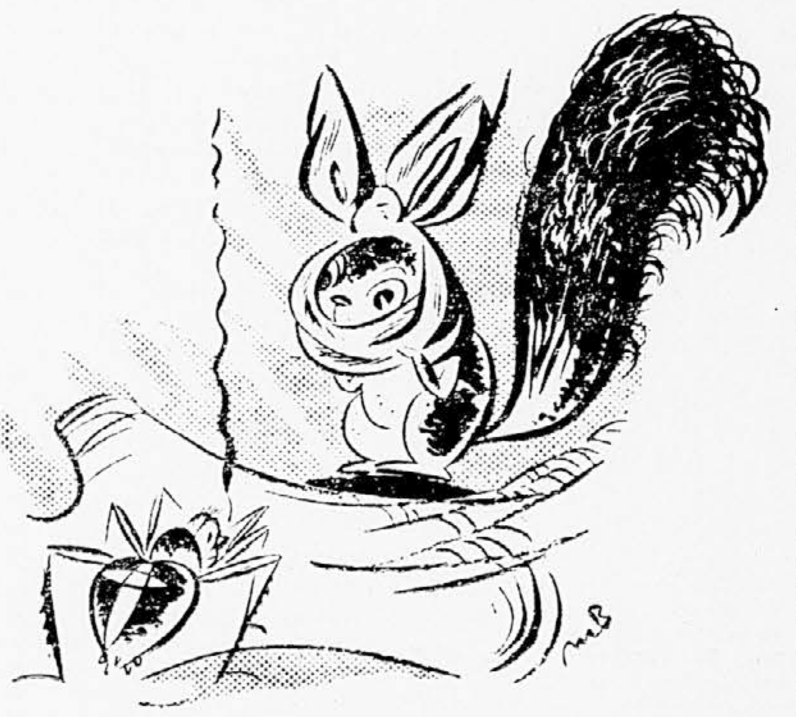

Neke noči se je Kokica prebudila. Že v sanjah se ji je zazdelo, da je nekaj narobe. Zdaj pa je čisto jasno začutila strašansko bolečino, ki ji je kljuvala v gobčku. »Au!« je zastokala. A bolečina je postajala vse hujša in hujša in kmalu je sploh ni bilo mogoče več prenašati. Kokica se je dvignila z ležišča, stekla po drevesu na tla in začela kot brez uma poplesavati po rosni travi. Vmes je vzdihovala: »Au, au, au!«

Ob prvem svitu je stekla k bližnji mlaki. Sklonila se je čisto k vodi in odprla gobček. O groza! V vodi se je zrcalila Kokičina glava z odprtim žrelcem in v levem zgornjem zobu je zijala ogromna črna luknja. Sprva sploh ni vedela, kaj naj bi bilo to. Potem pa je nenadoma zaslišala kot z daljave očkov glas: »…otrokom, ki jedo preveč bonbonov, začno gniti zobje…«

Kokica je zdržala še dva strašna dneva. Ves čas ni jedla, ponoči ni spala, bolečina pa je postajala vse hujša in hujša. Tretji dan ni mogla več. Odprla je gobček in pokazala piškav zob očku in mamici.

Sledil je družinski posvet. Povabili so tudi strička in tetko. A nihče ni vedel svetovati kaj pametnega. To, da otroke včasih bolijo zobje, so vedeli vsi — a kako pomagati, nihče. Saj se še menda nikoli na tem svetu ni zgodilo, da bi kakšno veverico bolel zob. Ves čas posvetovanja je Kokica čepela čisto v kotu in se drla, kot bi jo navili.

Končno je mamici šinila v glavo pametna misel. »K stricu Veveraču stopim,« je dejala. Stric Veverač je bil najstarejši od vseh veveric in prebival je daleč proč od ostalih čisto na vrhu Rožnika. In zelo pameten in učen je bil.

Drugo jutro navsezgodaj se je mamica napotila od doma. Spotoma jo je ujel še dež, tako da se je vrnila domov čisto premočena in strašansko slabe volje. Potem je poklicala predse Kokico. »Zob mora ven,« je dejala. »To je edina rešitev. Tako pravi stric Veverač.«

Popoldne je stopil očka k pajku, ki je stanoval na srečo le nekaj dreves proč in o katerem je šel glas, da plete najlepše in najtrdnejše niti v vsem gozdu. Pogodila sta se in do večera je spletel pajek dolgo, močno nit. »Zdaj se pa le pripravi,« sta dejala mamica in očka. Kokica je bila že tako obupana od bolečine, da je bila pripravljena čisto na vse, samo da bi jo prenehalo boleti.

Izbrali so trdno, močno vejo in posadili Kokico nanjo. Potem so ji en konec vrvi zavezali trdno okrog piškavega zobka, drugi konec pa so pritrdili na vejo. »Tako, Kokica,« je rekel očka, »zdaj se pa krepko odrini in skoči na sosednje drevo!« Kokica je zbrala poslednje sile, se odrinila in — au, au, au! — pristala na sosednjem drevesu. Joj, kako je zabolelo! Ozrla se je nazaj. Z veje je bingljala pajkova nit in na koncu niti se je majal — piškav zob.

Zobobol je odnehal. Kokica je spet lahko jedla in spala in skakala po drevju. A nikdar se je le izpremenilo. Nikoli več ni vzela v usta bonbona, — in če sta poslej očka in mamica za kakšno stvar rekla »NE«, ju je za vsak primer rajši ubogala.

Nadka Lorenz

Tanja in zvezdice

Vsak večer
Tanja gleda v nebo
in svetle zvezde prešteva,
ki se smehljajo nad njo.
Vsak večer…

Zjutraj, ko se zbudi,
brž k oknu skoči,
a gleda — gleda začudeno:
zvezd ni nikjer.
Kje so? Zaman se vprašuje.
Potem zaihti in grenko
zajoka…

Vsak večer in vsako jutro
Tanja gleda v nebo.
A zjutraj s solznimi očmi,
ker zvezdic ni:
sonce jih je pozobalo.

Napisal **Vladimir Brun**

Nekaj številk o človeškem telesu

Poglejmo si malo naš prebavni kanal (usta, požiralnik, želodec, črevo itd.) Ali ste že vedeli, da izloča žleza slinovka v ustih na dan 1.5 litra sline, pri močnem žvečenju pa na uro 0.5 do 0.7 litra? Požiralnik je dolg približno 25 centimetrov. Tekočina premeri to pot v eni in pol sekunde, kruh pa potrebuje kar 6 do 8 sekund. Pri vas, dragi otroci, je sicer želodec nekoliko manjši, pri odraslem človeku pa je v njem prostora za 2500 kubičnih centimetrov hrane, ali 2.5 litra tekočine. Tudi jetra so razmeroma precejšnja in tehtajo nad 1.5 kilograma. Trebušna žleza izloča dnevno do 1.5 litra trebušne sline. Črevo je dolgo 8 do 9 metrov, od tega odpade na tanko črevo okoli 7 metrov, na debelo pa 1.5 metra. V tankem črevesu je okoli 4 milijone črevesnih kosmičev, drobnih izrastkov, ki prevajajo prebavljeno hrano v telo. V tankem črevesu ostane v nekakšno kašo pretvorjena hrana 4 do 5 ur, v debelem črevesu pa 8 do 12 ur.

Vsa hrana v našem želodcu ne ostane enako dolgo. Kaj hitro pošlje želodec naprej ostanke medu — v desetih minutah. Tekočine, riž, postrvi ali kuhana jajca ostanejo v tej naši telesni vreči 1 do 2 uri. Mleko, krompir ali sadje pa tudi kruh ostane že delj časa, 2 do 3 ure. Fižol, pečena perutnina celo do 5 ur, gobe do 7 ur, sardine v olju pa veljajo za najteže prebavljavo hrano in ostanejo v našem želodcu 7 do 8 ur.

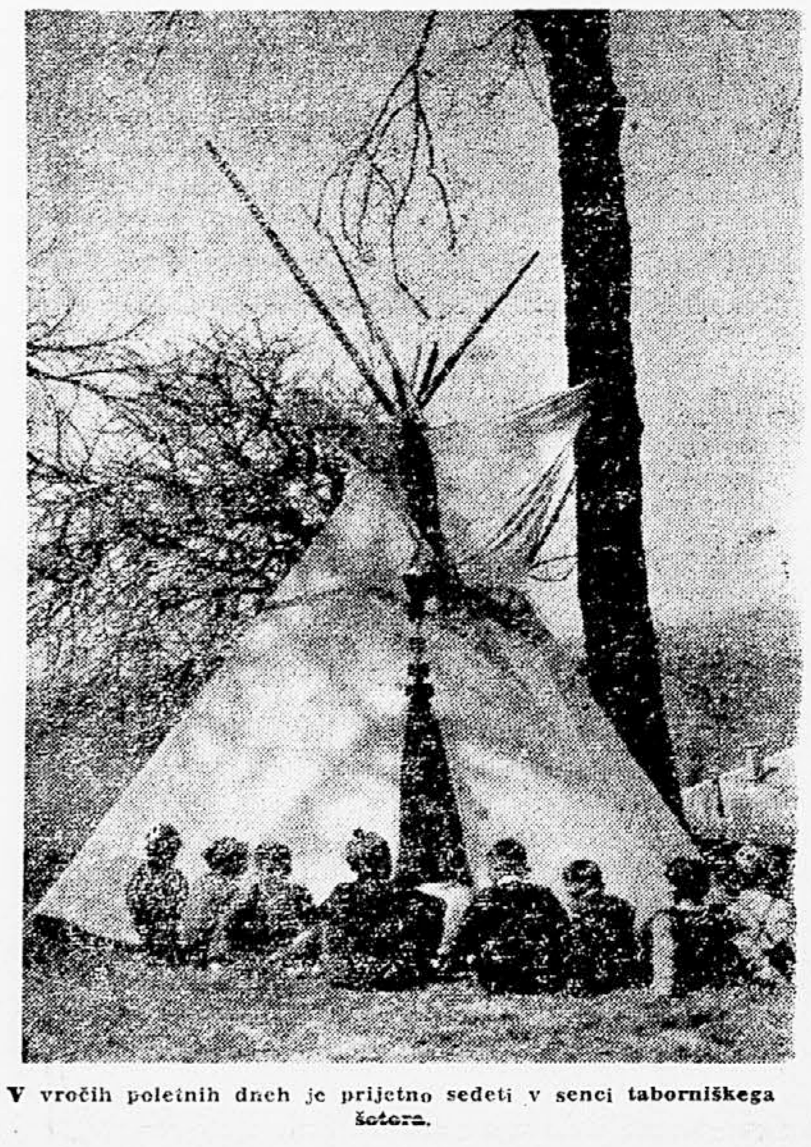

V vročih poletnih dneh je prijetno sedeti v senci taborniškega šotora.

ŽABA

Dva dečka sta šla po cesti preko polja. Okrog njiju je zorelo žito. Po obmejkih je dišala trava. Za žitom se je oglašala prepelica. Pod oblaki je žvrgolel škrjanček. Dečka sta bila vesela lepega jutra.

Zdajci sta opazila, da po kolovozu nekaj leze.

»Žaba!« je zaklical eden. »Pobijva jo.«

Drugi je pobral kamen, da bi vrgel v žabo. Vtem je za njima zaropotal voz. »Počakaj«, je rekel prvi deček, »naj gre kolo čeznjo.«

Stari belec je peljal zvrhan voz detelje. Ko je prišel do dečkov, se je ustavil. Še bolj je sklonil glavo in si ogledal žabo. Potem je potegnil in se ognil na levo stran. Za konjem se je ognil tudi voz in kolo se žabe ni dotaknilo.

Si videl?« je potihem vprašal prvi deček.

»Sem,« je odgovoril drugi in vrgel kamen proč. Nato sta odšla proti domu in precej dolgo nista nič govorila.

29

OMEGA 226 V RAKU

In za sled jih je peljala med griči, ki so se vzpenjali čedalje više, dokler niso prerasli v strme hribe, in jih je slednjič privedla do skalnate pečine, ki jim je zaprla pot. Nenadoma so stali pred zapreko, ki ji tudi najdrznejši plezalec ne bi bil kos — kakor da bi bili zašli v slepo ulico med samimi nebotičniki. »No, zdaj pa imamo!« je vzdihnil Bojan. Mar naj se vrnejo in še enkrat opravijo vso utrudljivo pot? In kam se sploh obrnejo? Najbolj čudno pa je bilo to, da so šli ves čas natanko po sledovih norčavih možakarjev — kam neki so ti izginili? Kakor da bi se bili v zemljo vdrli.

Ko pa so malo dlje stikali naokrog, so naši popotniki le našli rešitev te uganke — vsaj tisti čas so mislili tako: v pečevju so odkrili razpoko in, ko so jo še malo bolje pregledali, so ugotovili, da vodi v veliko podzemeljsko jamo. No morebiti jih pa popelje ta pot pod goro prav na nasprotno stran? Ampak težava je bila z raketo. Z njo pač niso mogli niti skozi tesni vhod. »Treba bi ga bilo razstreliti,« je menil Marko.

A ker tega niso mogli, so sklenili, da pojdejo pač pogledati v podzemlje — potem pa se jim bo nemara že kaj pametnega posvetilo. Oborožili so se s svetilkami, se topleje oblekli (Tanja je povedala, kako jo je nekoč zeblo v Postojnski jami — joj, kako daleč je bilo zdaj to!) in potlej drug za drugim zlezli v skrivnostno temo.

Najpreje niso ničesar videli, a tudi kasneje, ko so se jim oči privadile, ni ob borni razsvetljavi segal njihov pogled dalj kot nekaj pedi pred nosom. Potem se jim je zdelo, da je rov, po katerem so prodirali, čedalje ožji in nižji — in tudi pri srcu jim je bilo vse tesneje. Sklanjali so se v dve gube in previdno tipali v neznano. »A

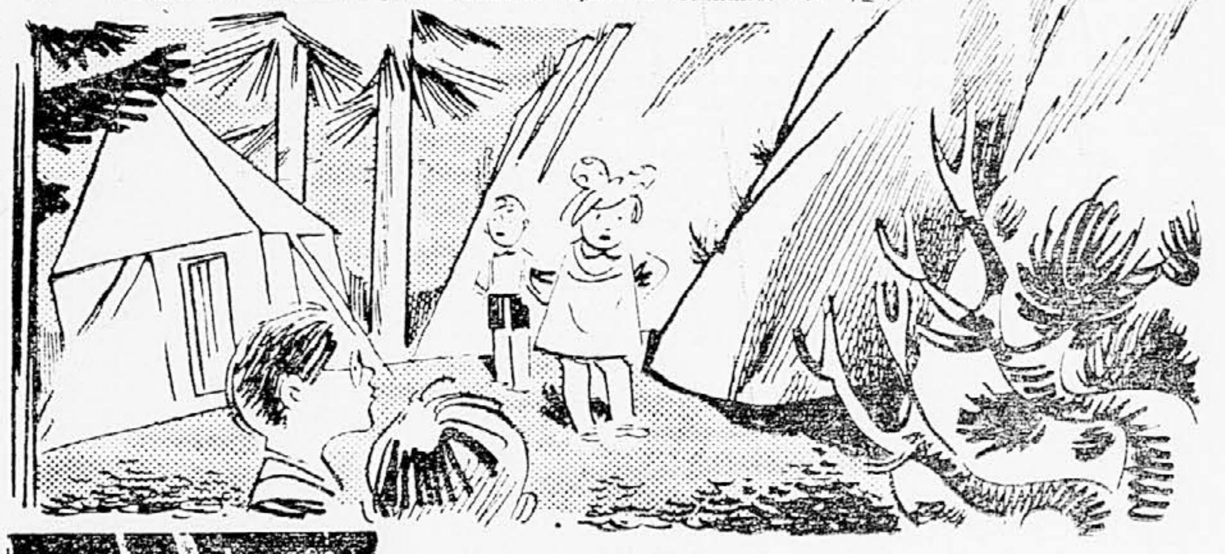

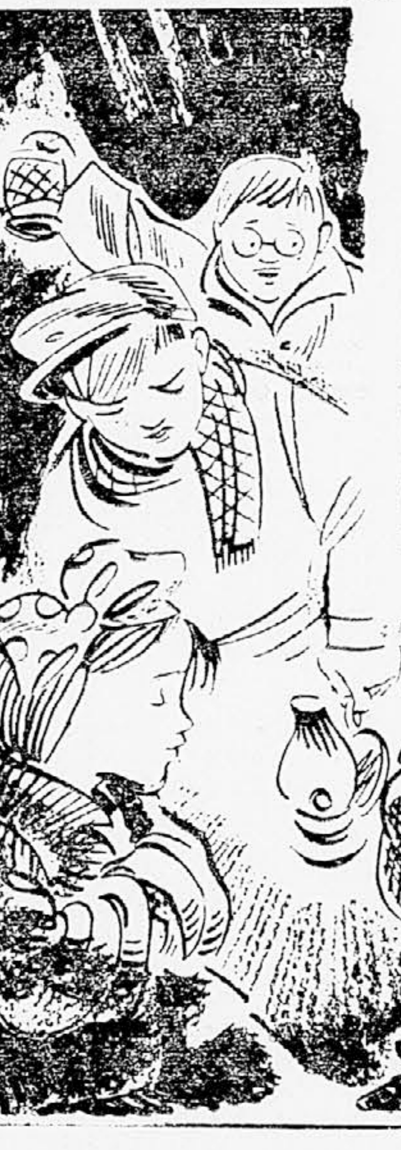

saj so morali tudi šolarji tod,« so se skušali tolažiti.

Nenadoma pa jim je zavel naproti prostoren hlad — prav tako se jim je zdelo. Telesa so se jim kar sama od sebe vzravnala, saj so začutili nad sabo in okrog sebe samo gosto, mehko temo. Dolgo so njihove leščerbe zaman tipale v vse strani, njihovi žarki niso obviseli na ničemer — bilo je jasno, da so se znašli v razsežni podzemeljski dvorani. »Sedaj pa pozor!« je rekel Aleš. »Paziti moramo, da kam ne pademo, kajti zdi se mi, da slišim vodo.« Res se je slišalo neko dokaj oddaljeno šumenje in bučanje, ki pa je bilo v tem nenavadnem svetu tembolj skrivnostno. »Po takihle jamah se pretakajo navadno zelo nepreračunljive in nevarne vode.«

Odločili so se za najbolje, kar so mogli storiti: držali so se stene in tako so počasi obšli vso jamo. Pri tem so naleteli na troje lukenj oziroma rovov, ki so vodili v raznih smereh dalje v podzemlje. In ker so se že nekoliko privadili in opogumili, so sklenili da pojdejo po enem izmed njih še malo naprej. »Srednja pot — najboljša pot!« so rekli in si izbrali srednji rov. Niso pa še prišli daleč, ko je Marko zaklical »Glejte!« in primaknil svojo svetilko čisto k skalnati steni, ki je bila počečkana s čudnimi podobami ali znamenji.

Kamnitnik

Kamnitnik je hribec blizu Škofje Loke, čigar hrbtišče je golo in posejano s skalami. Včasih pa je bil tod vinograd loške gosposke, ki je priganjala tlačane, da so v vinogradu rahljali zemljo in gnojili vinskim trtam.

Pod Kamnitnikom je stala bajta, v njej pa je živel starček, tlačan loškega gradu. Slabotni in bolehni starec ni zmogel težaškega dela v vinogradu, zato je odšel v grad in zaprosil:

»Gospod glavar, odvežite me trde tlake, saj vidite, da sem nadložen in star, delo v vinogradu pa zahteva krepkih rok!«

Glavar loškega gradu, ki je bil hkrati oskrbnik loškega ozemlja, pa je bil surovež, da malo mu podobnih.

»Prej bo obstalo sonce sredi neba, kakor da bi bil za živih dni kdorkoli rešen tlake!« se je zadrl nad starcem, da je ta kar vztrepetal. »Če bi zmogel pot na grad, jo boš tudi v vinograd. Delaj, tlačan, saj si za delo ustvarjen!«

In nagnal je starčka iz gradu, da je reven in ubog odmotoglavil v kamnitniški vinograd, kjer je poslej kopal in se znojil, vmes pa stokal, ker pretežkemu delu ni bil kos.

Njegov jok pa je iz bližnje crngrobske hoste privabil gozdnega škrata, ki je prišel k starcu in ga vprašal:

»Zakaj jočeš, stari mož?«

»Kaj bi ne jokal, ko pa sem preslabih rok za trdo tlako, ki mi jo pod stare, sive dni nalaga oskrbnik loškega gradu,« je odgovoril starček. »Prosil sem ga, naj me odveže tlake, pa me je nagnal in se norčeval iz moje sive glave, češ da sem tlačan, ustvarjen zgolj za delo.«

»Če hočeš, ti bom pa pomagal, da bo prej opravljeno,« se je ponudil gozdni škrat.

»Kako mi boš pomagal, ko si majhen in še slabših rok ko jaz,« se je starec otožno nasmehnil in sedel v senco stare trte, da bi se odpočil.

»Čeprav sem majhen, sem močan za sedem mož. Kar posedi in počakaj, da se vrnem, pa boš videl, kaj vse zmorem.«

To je dejal gozdni škrat in pohitel v crngrobsko hosto, kjer je iz črne zemlje izpuknil ogromno belo skalo, si jo naložil na grbo ter se vrnil v grajski vinograd.

Medtem pa je na črnem konju privihral v vinograd surovi grajski oskrbnik; in ko je videl, da starček poseda, je skočil s konja ter zarjovel:

»Hej, tlačanski pes, ustvarjen si za tlako, a ne za posedanje in lenarjenje!«

In izza štibal potegnil bič ter z njim premlatil starca, da je leta izdihnil pod njegovimi udarci.

Vse to je skrit za skalo videl gozdni škrat, ki je prav takrat prispel v vinograd. Zakričal je, da je odmevalo od Lubnika:

»Surovež, starčka si ubil,
zato od trt tega vinograda
ne boš nikdar več vina pil!«

Prestrašeni oskrbnik je zajezdil jahanca in odvihral na loški grad. Še tisto noč pa je gozdni škrat zabrlizgal na prste in zvabil v crngrobsko hosto vse škrate, ki so prebivali v podzemskih jamah loškega pogorja. Povedal jim je kako in kaj, škratje pa so se maščevali za starčkovo nasilno smrt. V vinogradu so populili vse trte, na opustošeni hribec pa so iz bližnji host in vrhov nanosili toliko skalovja, da je tamkaj še dandanašnji več pečin ko rodne zemlje.

Hribcu, posejanim kamenjem, pa so Ločani vzdej ime — Kamnitnik.

Lojze Zupanc

Rebus

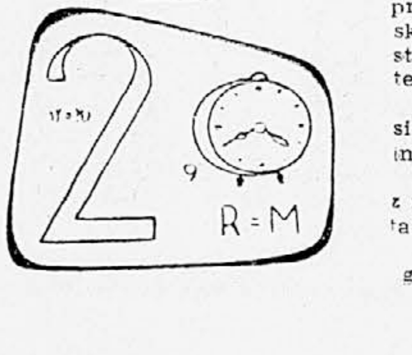

Lojze Beltram:

Uganki

Izpod hriba pribrzi,
teče, skače, v svet hiti
in med potjo žlobudra,
sebe tebi piti da.

(Studenček)

Štiri noge jaz imam,
a hoditi sploh ne znam,
poleg mize tih stojim
in nikoli ne sedim.

(Stol)

„Bios“ v Senjskem prelivu

Bogastvo jadranskega dna

Raziskovalna ekipa se je vrnila z dragocenimi rezultati in čudovitimi doživetji

To jutro nam je »Bios« pripeljal še enega novega člana odprave — ladijskega zdravnika. Upajmo, da ne, toda zelo možno je, da ga bomo danes potrebovali, kajti spustili bomo kamero do globine 25 m s potapljačem (temu je ta globina zadnja meja, glede na našo opremo).

Potapljač ob podvodni steni

Potapljači so se smejali in spraševali prijaznega zdravnika, iznad menažk, polnih izvrstnega brodeta iz škorpen, kaj le misli, da bo pregledoval, saj jim nič ne manjka! Njegov hitri odgovor je spravil Biosčane še v boljšo voljo kot brodet.

»Kaj neki, škrge vendar!«

»Danes bi jih skoraj potrebovali«, se je oglasil eden od »televiznikov«, »če bi se hoteli pobliže seznaniti z morskim psom, ki se je pridružil Biosu med vožnjo iz Novega«.

Znanstveni vodja ekspedicije je ugotovil, da je bil to gotovo morski pes, kajti morska psica gotovo ne bi zapustila »Biosa« po nekaj deset metrih kot ta (na ladjici je bila namreč samo očarljiva zasedba pripadnikov močnega spola). Zverina pa je bila menda kar lep primerek, dolg kakih 6—8 m. Fotograf je bil ves nesrečen, ker ni bil zraven (njegov, menda življenjski sen, je srečati morskega psa in ga slikati pod vodo), prav tako vsi ostali potapljači (če ni bilo z njimi prav tako kot z menoj — resno sem prikimavala in si samo želela, da ga nikoli v življenju ne srečam, vsaj v »morskem elementu« ne).

Tako smo pripluli v Glavino — naše današnje delovno mesto. Razdelili smo se v dve ekipi. »Bios« se je zasidral precej daleč od obale. Tam so začeli spuščati kamero v morje. Ko so na ekranu stekle prve slike, še vedno vse čiste in jasne, smo zapustili ladjico, pustili v pomoč IEV-jevcem in kameri enega potopljača in odveslali v čolnu k stenam, da bi začeli nabirati biološki material. In kot se je dan razburljivo začel, se je tudi nadaljeval.

Morska mačka in hobotnica — razburljiv plen golih potapljaških rok

Po prvih potopljanjih, ko se je naš čebriček za material polnil z najnežnejšimi koralami, debelušnimi kozolnjaki, živordečimi zvezdami in še mnogimi drugimi čudovitimi morskimi prebivalci, se je potapljač naglo dvignil in zviška vrgel v čoln živo morsko mačko, veliko ne dosti manj kot en meter! In to z roko! Hlastala je po čolnu, mi pa smo se junaško skakaje odmikali njenim ostrim zobem. Sreča, da ni ujela drugega kot rebro čolna, v katerega se je srdito zagrizla. Ko smo jo odstranili so se na rebru poznali vtisi njenih zob.

Šele sedaj smo lahko vprašali čudnega »lovca«, kako jo je ujel, saj ni imel s seboj niti osti, katero nosi potapljač vedno s seboj, za vsak primer... Imel je le cepin za sekanje materiala, ki so ga hoteli biologi proučiti (Rdeča kamenotvorna alga (Lithothamnion) tvora pragove, ki segajo ponekod dva metra iz strehe. To je klestil s cepinom in malo preje smo dvignili iz morja cel blok, da bi biološko pregledali njegovo biocenozo). Pri tem je pod pragom na polički počivala morska mačka. Pri sekanju drugega kosa jo je splašil; počasi je splavala mimo njega, on pa jo je, sam ni vedel kdaj, prijel za trup. Obdržati je ni bilo težko, ker je njena koža podobna smirku in ker se pod vodo ni kdovekaj branila. Šele ko se je z njo bližal gladini je začutila, da se z njo dogaja nekaj nenavadnega in je začela z repom opletati okrog sebe. Takrat pa jo je že vrgel v čoln. Oba, lovec in plen sta bila nemalo presenečena nad dogodkom, še bolj pa je strmelo pričujoče občinstvo.

Nedolgo za tem sem doživela še en razburljiv dogodek (ker še nisem dolgo časa potapljač), namreč lov na hobotnico. Potapljač jo je privlekel na dan spet — z roko. Pojasnili so mi, da jih vedno love na ta način in da hobotnice niso take pošasti, za kakršne slovijo. Hobotnica je skrita v podvodni luknji in ker vidi samo potapljačevo roko (in ne celega telesa), jo takoj zgrabi in tako jo privleče ven. Čim pa pride iz jame, zagleda organizem, precej večji od onega v jami, spusti črnilo in skuša pobegniti; v tem hipu pa jo potapljač pograbi za »vrat« glave. Hobotnica je precej šibkejša od človeka, kar pa seveda ne velja za tropske vrste, le za Jadran. Edina neprijetnost pri njenem nenačrtnem boju s človekom je ta, da se z lovkami pogosto prisesa ra ramo ali hrbet in tam pustijo priseski kaj neprijetne podplutbe.

Najzabavnejša igra potapljačev pa je, da mečejo hobotnice na hrbet nedolžnim žrtvam. Učinek si verjetno lahko vsi predstavljate! K sreči je bil naš čoln za take »igre« prenapolnjen z ljudmi in materialom.

»Ubogi ponesrečenec« ali televizijski zvezdnik, ki mu ni bilo usojeno

Ko je Mišo nabiral izredno lepe korale v neki podvodni jami, v precejšnji globini (ca 20 metrov), je nastal na »Biosu« velik preplah. Vsi na ladji so nam začeli divje mahati z rokami, medtem ko so napeto gledali v morje na desni strani »Biosa«. Tudi kričali so nam nekaj, toda zaradi daljave jih nismo mogli razumeti. Še vsa pod vtisom jutranjega pripovedovanja o morskem psu, sem seveda dobila takojšnjo asociacijo na to ljubko žival. S tovarišem, s katerim sva potapljaču dovajala zrak, sva mu dala znak s stiskalko — trije kratki sunki zraka, premor, nato spet redno dovajanje, kar pomeni v potapljaškem jeziku — nemudoma, brez ugovora, iz vode! Hitro se je dvignil iz vode (prehitro, to je dva dni čutil v sklepih kot kesonsko bolezen) in vprašal, kaj se je zgodilo.

»Morski pes«, smo bili vsi razburjeni.

Kakor hitro pa je to slišal, že je bil iz čolna spet v vodi — seveda pozabili smo, da je ves čas čakal, da bi se enkrat srečal z njim v morju. Takrat pa se je razburjenje na ladji še povečalo, slišali smo prve razločne klice:

»Hitro, hitro. pomoč!«

Gotovo je tam že enega požrl! Imeli smo kar precej dela, da smo spravili Miša iz vode, mimogrede naložili še tehničnega vodjo, ki je raziskoval obalo nekoliko oddaljen od nas in na vso moč veslali k »Biosu«. Tu smo izvedeli za vzrok preplaha. Cof je bil pri kameri v globini okrog 25 metrov, v bombi pa, ki mu je dovajala zrak je nanagloma zmanjkalo kisika. Zdaj ga že 5 minut ali več ni iz vode, kazalec na merilcu zračnega pritiska v bombi pa je pravkar obtičal na ničli. Mišo je seveda takoj skočil v morje na pomoč prijatelju in že se je oblačil naslednji potapljač, da zamenja reševalca, če bo potrebno.

Medtem, ko smo vsi ostali na »Biosu« drhte pričakovali kako se bo stvar končala, je bilo pod vodo kaj zabavno, kot smo izvedeli kasneje. Res je Mišo našel Cofa nekako čudno iztegnjenega pred kamero, pred katero je nanosil »ubogi ponesrečenec« cel kup raznih živali. Mišo ga je ves prestrašen pograbil za roko, nakar je Cof nekam čudno zavrtel oči in ni hotel ven. Končno se je reševalcu posrečilo izvleči Cofa iz vode, kar pa je imelo za posledico silno divji nagovor »ponesrečenca reševalcu«. Komaj smo mu dopovedali, kaj se je zgodilo, vsi vprek in vsi veseli, da ima Cof priliko razsajati, namesto, da bi ga zgubili pod vodo. On pa je ves žalosten dodal

»... In ves čas vam prinašam h kameri najrazličnejše živali, se postavljam v najrazličnejše poze (torej poza, v kateri ga je Mišo zagledal, ni bila poza mrtvaka, ampak televizijskega zvezdnika) in zaman!«

»Vsi smo se ozrli proti sprejemniku, ta pa je bil ugasnjen in nihče se ga ni spomnil prižgati — saj bi bilo to najbolj preprosto za razjasnitev položaja pod morjem. Toda nikomur ni bilo zameriti razburjenja, saj je šlo za prijetalja — v bombi ni bilo zraka niti za en vzdih več.

Burja na morju

Nova reševalna akcija — tokrat dve ovci

Popoldne so šli lovci na ribolov s puškami (seveda brez zraka, ker to ne bi bilo športno). Prinesli so nam nekaj lepih rib za dodatek k brodetu, medtem pa sta se Mišo in Pastirček odpravljala spet na reševalno akcijo — tokrat sta reševala dve ovci, ki sta že ves čas obupano blejali na previsu Glavine stene. Reševala sta ju od vrha stene. Eden od njiju se je navezal, drugi pa ga je spuščal navzdol. Ovci sta bili vedno bolj preplašeni in sta se postavili tik ob rob previsne police, tako, da smo že vsi mislili, da bosta skočili v morje. Reševalec se je moral odvezati, ko se je razdalja med njimi tako nepričakovano zvečala, se previdno spustiti k njima in ju za rep privleči do vrvi, na katere jih je navezal, da jih je tovariš potegnil navzgor. Ubogi živalci sta bili tako sestradani, da sta celo medtem nenavadnim transportom mulili rastlinje, ki je v šopih tu in tam rasla iz skalovja. Bili sta rešeni pred tremi beloglavimi jastrebi, ki so ves čas sedeli nad njima na vrhu stene in čakali. Zdaj pa so razočarani odleteli.

Proti večeru, ko tudi stene Glavine mečejo temno senco na morje, je »Bios« zaplul tik k steni, dva potapljača pa sta nam s pomočjo reflektorjev prikazala podmorski svet ob steni na ekramu, le v jami sta se izkazala reflektorja mogoče prešibka. Drugače pa je »predstava« lepo uspela, vsi smo bili zadovoljni, da nam ni bilo treba v večernem hladu v morje, pa smo se kljub temu »udeležili« podvodnega sprehoda. Ostala dva pod morjem najbrž nista bila istega mnenja, vendar sta bila vsa navdušena, kot prava snemalca, da sta nam pokazala, kaj zmoreta kamera in podvodni svet pričarati radovedni publiki.

Burja — edini sovražnik

Dan je bil uspel in razburljiv, mi vsi pa navdušeni. Toda burja nam ni privoščila veselja. Že ponoči je začela s prvimi sunki majati naše šotore in ni prenehala — tri dni.

Šele tretji dan popoldne se je posrečilo »Biosu« pripluti do nas. V Novem, v luki, ga je skoraj odtrgalo, ko mu je počila ena glavnih vrvi, s katero so se privezali. Bili smo vsi veseli, da gremo delat v Butinj, kot smo se dogovorili pred tremi dnevi, toda kapitan je ugotovil, da v takem vremenu in okoliščinah s tako majhno ladjo kot je »Bios« ni mogoče delati.

Razdelili smo se v dve skupini: televizijska ekipa je šla nadaljevat delo z »Biosom« v Rovinj, potapljači-biologi in ostali pa so ostali v Vinci, kjer so skušali izvesti svoj delovni program. »Bios« je odplul, mi pa smo, z ne preveč nežnimi občutki za burjo, ki nam je še kar vedno grozila, začeli urejevati opremo, ki smo jo raztovorili z »Biosa«.

Isti dan, ko nas je ladja zapustila, se nam je pridružil Savo, kustos ljubljanskega muzeja, ki pa raziskuje »nadvodne« živali – pajke, kuščarje in kače. To pot se je zanimal za favno školjev, otočkov in osamljenih otokov. Posebno nas je razveselil z novico, da je odkril, ko je nekaj časa hodil okrog naših šotorov, dve vrsti strupenih pajkov, med njima Latrodectesa, črnega, z rdečimi pikami, ki je v najbližjem sorodu s proslulo »črno vdovo«. En sam ugriz tega, sicer lepega pajka lahko umori otroka, odraslemu pa lahko omrtvi posamezne dele telesa tudi za več let.

Naslednji dan sta fotograf in asistent ostala na Vinci, kjer sta posnela nekaj lepih podvodnih fotografij. Ostali smo se odpeljali z motornim čolnom, ki smo ga dobili v uporabo za ves čas odprave in ga imenovali »gusarski brod — krvavo stegno«, proti Prviću, pri čemer smo kustosa in enega biologa izkrcali na Zecu, kjer je zadnji pregledoval podvodno favno, Savo pa lovil martinčke, ki so se na tem osamljenem otočku razvili v posebne oblike, ker so bili popolnoma izolirani. Dokazujejo, da je bil ta otok lep griček na kopnem, ki ga je voda zalila. Sedaj pa je postal slavni otok galebov. — Na tisoče se jih je dvignilo v zrak, ko smo se približali z motorko otočku, ki ima obliko nekakšnega plitkega krožnika, in ga morski valovi preplavljajo, kadar je huda burja. Galebi, kormorani, čaplje, vsi so prestrašeno vreščali v zraku. Toda z obiskom so se kaj kmalu sprijaznili, kot je kasneje povedal Savo.

Prvi potapljači na Prviću

Naša motorka je pa odplula na Prvić, neobljudeni otok, kjer poleg neštetih ovac, ki jih sem pripeljejo kmetje s Krka, živi samo še svetilničar v svetilniku nasproti Bašče. Pozdravile so nas divje razsekane, ponekod navpične stene otoka, ki so obetale tudi lepa podvodna doživetja in res nismo bili razočarani. Bili smo prvi, ki smo se na Prviću prvič potapljali. Razkrile so se nam divje, romantične podvodne pokrajine, tako gosto naseljene s čudovitimi svojskimi živalmi, da nam je dih zastajal nad lepoto (pa smo se hitro premislili, ker bi bilo to pod vodo zelo usodno). Precej velika polica v obliki ne globoke sklede je bila gosto »obljudena« s kozolnjaki, zvezdami, vijoličastimi morskimi ježki. Korale smo zasledili izredno visoko, celo 2 m pod površino. V razpokah so se skrivale velike, nepoznane ribe. Bili smo očarani. Polica je nato padala globoko v morje, da smo videli samo še temno modrino globine, ki nam je bila nedostopna zaradi prekratke gumaste cevi. Sklenili smo, da se prihodnje leto vrnemo na vsak način z acqualungami, ker pričakujemo velika odkritja v teh globinah, ki so še popolnoma neraziskana.

Naslednji dan smo odšli v Vrbnik (Vrbniče nad morem), prijazno mestece, zgrajeno na precejšnji višini nad morjem, kar nam ni preveč ugajalo v tisti vročini, toda najbrž bi nam, kadar razsaja burja. Nazaj grede smo z velikim trudom našli podvodni greben, plitvino. Pokrovico, ki sega do 1 m pod morsko površino in nato strmo pada navzdol. V globini 15 m je tunel, ki gre skozi greben, in skozi katerega vleče močan vodni tok. Poln je koral in zanimivih živali. Na žalost smo imeli malo časa za daljše raziskovanje, ker smo se namenili v Vošjo (Robinzonov zaliv). To je osamljen skrit zalivček, v katerega je vhod zelo ozek in se kasneje razširi v neke vrste laguno, na koncu katere je majhna peščena plaža. Obdajajo ga skoraj navpične, 130 m visoke stene, na katerih ob robu sede številni jastrebi-plešci. Napravili smo z vrha nekaj lepih posnetkov in se potem potopili v podvodne jame, ki obdajajo zaliv in so dolge tudi po 25 metrov. Dno jim je posuto s čudovito belim prodom. Voda je v njih zelo mrzla (verjetno priteka skozi nje sladka voda), tako da je potapljanje brez posebne obleke zelo neprijetno. Uporabili smo naš lahko skafander, ki ga uporabljajo jamarji za raziskovanje sifonov v kraških jamah. Toda vreme se je začelo slabšati.

Za nameček še arheološka odkritja

Naslednji dan nas je zopet osrečila burja. Ta intermezzo smo izkoristili za izpopolnitev naših arheoloških raziskovanj okrog Vince. V zalivu Slivno smo odkrili prave gomile razbitih amfor. Prvi lep kos je bil vrat amfore z ročajem, okrašen z najbolj fantastično obarvanimi morskimi prebivalci — na vrhu se je držala sivozelena morska zvezda, kačjerep, dva črna morska ježka, svetlomodre spužve, oranžne spužve in prozorne... Vse je bilo čudovito okrašeno, s priznanim okusom boga Neptuna. Hitro smo napravili barvni posnetek. Potem smo privlekli na dan spodnji del amfore s podstavkom in počasi vse ostale dele (vse bogato okrašene), iz katerih smo amforo približno rekonstruirali in fotografirali. V mivki, precej daleč od brega, kot nam je dopuščala naša cev za zrak, pa smo opazili zakopane vratove amfor; gotovo je med njimi mnogo nepoškodovanih, vendar jih brez priprav nismo mogli dvigniti. Prihodnjo sezono bomo povabili s seboj še arheologa, ki se zanima za podvodne najdbe, da bi se mogoče začela izkopavanja, o kateri smo že pisali.

Vreme se nas je usmililo in nam omogočilo, da smo vsaj za nekaj ur lahko odšli v zloglasni Butinj, ki se razteza kakih 5 milj v dolžino in 360 m v višino. V morje pada precej navpična, približno 60 m globina. Za raziskovanja na tem področju morebiti izredno stalno vreme, ki nam pa na tej odpravi ni bilo naklonjeno. Tudi danes ne. Na hitrico smo privezali in zavarovali naš motorni čoln nekje v sredini Butinja.

Takoj v začetku potapljanja so se nam pokvarile zračne stiskalke, tako, da so črpale v obe smeri. Ko smo to hitro popravili, ker se je že napovedovala burja, smo spustili v morje prvega potapljača, ki je prišel iz globine s silno bolečimi sinusi. Že takrat so valovi grozili čolnu, da ga razbijejo ob steni. Poskušali smo izvesti še en potop, ki bi verjetno lepo uspel, da se ni še enkrat pokvarila stiskalka. Vsi nesrečni smo odvezali motorko in se prekopicaje po valovih, z močno burjo v hrbtu, vrnili v varni pristan Sv. Nikole.

Hobotnica

»Regula« bo morala še počakati

Zadnja dva dni smo porabili za iskanje Regule, pri čemer nam je bilo vreme spet nenaklonjeno. Poleg tega je začelo morje »cveteti« — plankton se je pojavil v velikih količinah in je bila preglednost pod morjem zelo slaba. Regula se je »branila« na vse načine. Morala bo počakati do prihodnjega leta, da pridemo z boljšo opremo. Rekonstruirali pa smo, kje bi predvidoma morala biti Regula, to pa po pripovedovanju domačinov in mornarjev — v kateri smeri je pihala burja, kje so se pojavile največje količine katrana in kam so priplavali zmrznjeni mrliči v reših pasovih. Naš sum potrjuje tudi dejstvo, da so ribiči iz Vrbnika na predvidenem mestu zataknili mrežo v nek neznan velik predmet, kar pa se prej ni nikoli zgodilo. Upajmo, da nam bosta vreme in usoda bolj naklonjena prihodnje leto.

V prihodnji reportaži bomo spremljali potapljača od površine do globine 25 m in se tako natančneje približali podvodnemu življu, kot je bilo mogoče v tej reportaži. Prav tako bom na kratko poročala o zadnjih rezultatih raizskovanja uporabnosti podvodne televizijske kamere.

Prihodnjo nedeljo — na svidenje!

Baby

TIHO, GLOBOKO!

Ali se spominjate Nicholasa Monsarrata knjige »Kruto morje«? Vojna na oceanu, na eni strani konvoji, ki vozijo živež in vojaški material, na drugi strani kruti, neusmiljeni sovražnik, ki v tišini išče svoje žrtve. Le nenadna bobneča eksplozija — in nova ladja je preživela tragedijo.

Tokrat drugače. Tokrat smo tiho, globoko. Zalezujemo japonsko ladjo, japonski konvoj. Kako naj se mu približamo neopaženi? Kako naj izstrelimo torpedo? In kako naj potem uidemo maščevalnim salvam globinskih bomb z japonskih rušilcev?

Vse to boste zvedeli iz novega romana »Tiho, globoko!«, ki ga je napisal resnični podmorniški poveljnik iz druge svetovne vojne. To je vojna, kakor so jo videli z lastnimi očmi tisti, ki so sami sodelovali v njej in prispevali k njeni krutosti.

In vendar — na poveljniškem mestu, za torpedom, ob topu, pri stroju je človek. Misli in občutja tega človeka — **v romanu »Tiho, globoko«, ki ga bo zdaj pričel objavljati Slovenski poročevalec!**

Radio Ljubljana

Spored v prihodnjem tednu

Poročila ob nedeljah in praznikih:
6.05 Poročila in vremenska napoved.
7.00 Napoved časa, poročila vremenska napoved in objava dnevnega sporeda.
13.00 Napoved časa, poročila vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila.
15.00 Napoved časa, poročila vremenska napoved in obvestila.
19.30 Radijski dnevnik.
22.00 Napoved časa, poročila vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.
22.55 Poročila.

Poročila ob delavnikih:
5.05 Poročila in vremenska napoved
6.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved pregled dnevnega sporeda in obvestila.
7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar.
8.00 Poročila.
10.00 Napoved časa in poročila.
13.00 Napoved časa, poročila vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila.
15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila
17.00 Napoved časa in poročila
19.30 Radijski dnevnik.
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.
22.55 Poročila.

4 PONEDELJEK AVGUST

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob
6.30—6.40 Reklame in obvestila
6.40—6.45 Naš jedilnik.
8.05 Odlomki iz komičnih oper —
8.40 Spomini na Georga Gershwina (Igra orkester Frank Chacksfield).
9.00 Radijski roman — Jules Roy: Srečna dolina — II.
9.20 Poje moški zbor »Jože Moškrič« pod vodstvom Slavka Mihelčiča.
9.40 Jules Massenet: Pisane podobe.
10.10 Dopoldanski komorni koncert.
11.00 Vaški trio igra.
11.15 Aleksander Lajovic: 5 pesmi iz Kitajske lirike (Poje tenorist Mitja Gregorač z orkestrom Slovenske filharmonije, dirigent Bogo Leskovic).
11.30 Oddaja za otroke.
12.00 Igra Jan Corduwener s svojim ansamblom.
12.15 Kmetijski nasvet — Ing. Dušan Oset: Pokladajte rudninsko krmo.
12.25 Slovenske narodne pojeta Danica Filiplič in Greta Ložar, na harmoniko spremlja A. Stanko.
12.40 Emil Adamič: Tatarska suita (Orkester Slovenske filharmonije, dir. J. Cipci).
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila.
13.30 Dva scherza za klavir Frederika Chopina.
13.50 Glasba za razvedrilo.
14.20 Franz Liszt: Madžarska rapsodija št. 1 v f-molu.
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.40 Listi iz domače književnosti — Milan Pugelj: Na Gradu.
16.00 V svetu opernih melodij —
17.10 Popevka tega tedna.
17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na pot)
18.00 Družinski pogovori — Prof. Franjo Baš: Mali kulturni spomeniki
18.10 Lucijan Marija Škerjanc: — Koncert za violino in orkester (Solistka Jelka Stanič in ork. Slovenske filharmonije, dirigent Jakov Cipci)).
18.45 Zoltan Kodaly: Slike iz Matre; Bela Bartok: Dve slovaški narodni (Izvaja Mali zbor Radia Ljubljana p. v. M. Škoberneta).
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.00 Srečanje na Eifflovem stolpu (francoske popevke in zabavne melodije).
20.45 Pisatelji o sebi: Heinrich Böll.
21.00 Simfonični koncert Radia Ljubljana, I. del.
22.15 Simfonični koncert Radia Ljubljana. II. del.

II PROGRAM
16.00 Zabavni zvoki
17.00 Ljubljanska kronika in obvestila.
17.15—18.00 Iz komornih del nemških skladateljev.

5 TOREK AVGUST

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob
6.30—6.40 Reklame in obvestila
6.40—6.45 Naš jedilnik.
8.05 Božena Glavak poje medžimurske narodne, pri klavirju Marijan Vodopivec.
8.20 Prijetno zabavo z orkestrom Andre Kostelanetz.
8.40 Potpisi in spomini: Blisk nad Hirošimo.
9.00 Pisana paleta (spored operne in solistične glasbe).
10.10 Igra ansambel Mojmira Sepeta.
10.25 Dopoldanski simfonični spored.
11.00 Za dom in žene.
11.15 Od popevke do popevke.
11.40 Popularne skladbe igra Mariborski instrumentalni ansambel, solist violinist Ivan Pal.
12.00 Trio Rudija Bardorferja v veselem ritmu.
12.15 Kmetijski nasvet — Dr. Albin Sedej: Najpogostejše živalske kužne bolezni.
12.25 Narodne in domače.
12.45 Straussovi valčki.
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila.
13.30 Pisan operni spored.
14.15 Majhni zabavni ansambli igrajo.
14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
14.45 Četrt ure jugoslovanskih samospevov (Poje baritonist Marcel Ostaševski).
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
15.40 Po slovenski planinski transverzali od Maribora do Kopra — VII. Od Kamniškega do Kokrškega sedla.
15.50 Frano Povia: Rapsodija za veliki orkester (Orkester Radia Ljubljana dirigira U. Prevoršek).
16.00 Ura popevk in ritmov.
17.10 Za ljubitelje in poznavalce.
18.00 Kulturni pregled
18.15 Z našimi solisti in skladatelji.
18.45 Domače aktualnosti: Nekateri problemi s področja strokovnega šolstva.
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.00 Koncert zbora KUD »Branko Krsmanović« iz Beograda pod vodstvom Bogdana Babića
20.30 Radijska igra — Robert Hossein: Vi, ki nas sodite (ponovitev).
21.47 Glasbena medigra.
22.15 Za prijatelje jazza.
22.35 Poje Caterina Valente z orkestrom Sy Oliver.

II PROGRAM
16.00 Iz opernega sveta.
17.00 Ljubljanska kronika in obvestila
17.15 »Prvi koraki v svet glasbe« (Solisti in ansambli v glasbeni šoli Moste).
17.35—18.00 V plesnem ritmu.

6 SREDA AVGUST

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob
6.30—6.40 Reklame in obvestila
6.40—6.45 Naš jedilnik
8.05 Venček narodnih.
8.25 Na vrtiljaku zabavnih melodij in popevk.
9.00 Svet v orkestralnih barvah.
10.10 Samospeve slovenskih skladateljev pojo solisti ljubljanske opere.
10.35 Zabavni intermezzo.
11.00 Slovenske narodne in umetne pesmi pojo mali vokalni ansambli.
11.20 Veliki zabavni orkester Leu Mercer.
11.30 Športna reportaža — Vitomil Zupan: Sergej Vanov.
11.45 Enrico Granados: Trije španski plesi— (Londonski filharmonični orkester dirigira Wilhelm Schüchter).
12.00 Poje zabavni zbor Norman Luboff.
12.15 Kmetijski nasvet — Ing. Rado Linzner: Za bogat pridelek žita ukrepajmo že zdaj.
12.25 Igra pihalna godba Ljubljanske garnizije pod vodstvom Jožeta Bruna.
12.46 Richard Wagner: — Baletna glasba iz opere »Tannhäuser«.
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila.
13.30 Iz zborovske tvornosti Matije Tomca — Poje Mariborski komorni zbor pod vodstvom Rajka Sikoška.
13.15 Plesni zvoki z orkestrom Hans Carste.
14.13 Janez Matičič: Poeme lyrique; Vladimir Lovec: Preludij in Caprice (Izvaja violinist Igor Ozim in pianistka Hilda Horak-Časova).
14.30 Radijski leksikon.
14.45 15 minut z domačimi pevci zabavne glasbe.
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
15.40 Pri klasičnih mojstrih — Anatole France: Jessy.
16.00 Koncert po željah.
17.10 Orglice in harfa v ritmu.
17.30 »Pojte z nami!« (posebna zabavna glasbena oddaja Radia BBC).
18.00 Sestanek ob šestih.
18.20 Slovaške ljudske viže.
18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.00 Pietro Mascagni: Cavalleria rusticana, opera v enem dejanju.
21.15 Joseph Haydn: Godalni kvartet v f-molu (Dunajski filharmonični kvartet).
21.35 Lahka glasba.
22.15 Skladbe Gallusovih sodobnikov poje Komorni zbor Radia Zagreb pod vodstvom Slavka Zlatiča.
22.35 Godala igrajo za lahko noč.

II. PROGRAM
16.00 Lahka glasba.
17.00 Ljubljanska kronika in obvestila.
17.15—18.00 Edvard Elgar: Koncert za violino in orkester v h-molu.

7 ČETRTEK AVGUST

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob
6.30—6.40 Reklame in obvestila.
6.40—6.45 Naš jedilnik
8.05 Jutranji operni koncert.
8.35 Melodije z Broadwaya – igra orkester Werner Müller.
9.00 Radijski roman — Jules Roy: Srečna dolina — III.
9.20 Ludvig van Beethoven: Prometejeva bitja, baletna glasba (Izvaja Londonski filharmonični orkester, dirigent Eduard van Beinum).
10.10 Poskočne in domače igrajo Logarski fantje.
10.30 Revija popevk.
11.00 Na obisku pri romantičnih skladateljih.
11.30 Oddaja za cicibane — a) Julian Tuwin: Vesele zgodbice v pesmih; b) Pojte z nami, otroci.
12.00 Dolores Budal poje slovenske narodne v priredbi in ob spremljavi Avgusta Stanka.
12.15 Kmetijski nasveti — Janko Lipovec: — Razne možnosti predelave sadja.
12.25 Vedri zvoki.
12.40 Umetne in narodne pesmi poje moški komorni zbor iz Celja p. v. Egona Kuneja.
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila.
13.30 Antonin Dvořak: 6 legend (Simfonični orkester berlinskega radia dirigira Fritz Lehmann).
13.55 Zabavni potpourri.
14.20 Tri skladbe Frederika Chopina.
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.

Bralcem »Slovenskega poročevalca«

ZA DOPUST!

Kmalu boste odšli na zasluženi letni odmor. - Morda v tistem kraju ne boste mogli dobiti »Slovenskega poročevalca«, ki Vas doma obvešča o dogajanjih v svetu in domovini

Prosimo Vas, da nam v takšnem primeru takoj pišete, zlasti, če bo tamkaj na letovanju več Slovencev. Posebno dobrodošel nam bo naslov kolporterja, trafikanta ali prodajalca spominov, ker bi mu z obratno pošto poslali naše časopise v prodajo

TUDI NA DOPUSTU – VSAK DAN
»SLOVENSKI POROČEVALEC«

15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
15.40 S knjižnega trga.
16.00 Glasbene uganke.
17.10 Za vsakogar nekaj iz arhiva zabavne glasbe.
18.00 Popoldne pod Stolom (reportaža).
18.15 Glasba Georga Gershwina.
18.45 Radijska univerza — Dr. Josip Mal: Naši gradovi.
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.
21.00 Janez Menart: Vesele in pikre.
21.30 Gabriel Faure: — Klavirski kvartet št. 1. v c-molu (Izvajajo: pianist Artur Rubinstein in člani kvarteta »Paganini«).
22.15 Moderna plesna glasba.

II PROGRAM
16.00 Zabavna glasba.
17.00 Ljubljanska kronika in obvestila.
17.15—18.00 Iz sodobnih komornih del.

8 PETEK AVGUST

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob
6.30—6.40 Reklame in obvestila
6.40—6.45 Naš jedilnik
8.05 Pesmi z ontran Volge (Izvajajo: Ansambel Berezka iz Moskve in Donski Kozaki.
8.30 Skladbe za razne instrumente.
9.00 Variete na valu 327,1 m (ponovitev).
10.10 Peter Iljič Čajkovski: Koncert za klavir in orkester št. 1 v b-molu.
10.45 Zborovske skladbe Frana Gerbiča.
11.00 Za dom in žene.
11.10 Od arije do arije.
12.00 Na harmoniko igra Avgust Stanko
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Viktor Repanšek: O izkopu in vskladiščenju krompirja;
12.25 Lahka glasba.
12.45 15 minut z Zadovoljnimi Kranjci.
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila.
13.30 Iz sodobne španske komorne in solistične glasbe.
13.50 Popevke se vrstijo.
14.15 Hamond orgle v ritmu.
14.30 Turistična oddaja.
14.45 Poje kvintet »Niko Štritof«.
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
15.40 Iz svetovne književnosti — Wiliam Tennessee: Poljana modrih otrok.
16.00 Koncert ob štirih.
17.10 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov.
18.00 Iz naših kolektivov.
18.30 Klavirska medigra.
18.45 Zanimivosti iz znanosti in tehnke.
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.00 Popevke domačih skladateljev.
20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled.
20.30 Max Reger: Variacije na veselo temo Adama Hillerja — (Izvaja Berlinski filharmonični orkester pod taktirko Paula van Kempena).
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.
22.15 Skladbe starih mojstrov v izvedbi Münchenskega komornega ansambla.

II. PROGRAM
16.00 Lahka glasba.
17.00 Razgovor z volivci.
17.10 Ljubljanska kronika in obvestila.
17.20 Glasbena medigra.
17.30—18.00 Paul Hindemith: Slikar Mathis, simfonija 3 stavkih.

9 SOBOTA AVGUST

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes ob
6.30—6.40 Reklame in obvestila
6.40—6.45 Naš jedilnik
8.05 Mladina poje.
8.30 Camille Saint - Saens: Introdukcija in rondo capricioso.
8.40 Humoreska tega tedna — Arkadij Averčenko: Lakasti čevlji.
9.00 V svetu opernih melodij (ponovitev).
10.10 Zabavna paleta Cola Porterja.
10.35 Krešimir Baranovič: Simfonietta za godalni orkester — (Izvaja orkester Beograjske filharmonije, dirigent Živojin Zdravković)
11.00 Filip Bernard: Jutranja zarja, venček narodnih.
11.12 Joseph Haydn: — Sonata za klavir v As-duru št. 46.
11.30 Pionirski tednik.
11.45 Pet pevcev — pet popevk.
12.00 Aleksander Glazunov: Stenka Razin, simfonična pesnitev (Orkester romanske Švice dirigira Ernest Ansermet).
12.15 Kmetijski nasveti — Vet. Janez Banič: Tujek v požiralniku.
12.25 Domači napevi izpod zelenega Pohorja.
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila.
13.30 Moški zbor primorskih študentov »Vinko Vodopivec« pod vodstvom Antona Nanuta poje pesmi raznih narodov.
13.45 Melodije od tu in od tam.
14.20 Matija Bravničar: — Belokranjska rapsodija.
14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
15.40 Kaj bo prihodnji teden na sporedu.
16.00 Ura popevk in ritmov.
17.10 Naši solisti pojo in igrajo.
18.00 Radijski leksikon
18.15 Narodne napeve igra ansambel Srečka Dražila.
18.45 Okno v svet: Varovanec in skrbnik (Oddaja ZN).
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.00 »Spoznavajmo svet in domovino!« (Prenos javne mladinske oddaje iz velikega studia Radia Ljubljana).
21.00 Zabavni zvoki za konec tedna.
22.16 Oddaja za naše izseljence.

II. PROGRAM
16.00 Iz nemške glasbene romantike.
17.00 Ljubljanska kronika in obvestila.
17.15—18.00 Zabavna glasba.

10 NEDELJA AVGUST

6.00—7.00 Veder nedeljski jutranji pozdrav.
7.15 Reklame.
7.30 Radijski koledar in prireditve dneva.
7.35 Kmečka godba igra.
8.00 Mladinska radijska igra — Dušan Radovič: Ladja »Maščevanje«.
8.43 Krešimir Baranovič: Lectovo srce, suita iz baleta; — Francois Auber: Nema iz Porticija, uvertura.
9.08 Solistične skladbe Roberta Schumana in Johannesa Brahmsa.
9.25 Kar radi poslušate (pisan spored domače zabavne in lahke glasbe).
10.00 Še pomnite, tovariši ... Dr. Ivo Brodarec: Bitka za ranjence.
10.30 Ponovitev II. dela javne oddaje »Pokaži kaj znaš« z dne 1. VI. 1958.
11.30 Igra zabavni orkester Radia Beograd.
12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.
13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
13.45 Za našo vas.
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
15.15 Lahka glasba.
15.45 Silvo Matelič: Bitolj moj rodni kraj (reportaža).
16.20 Glasbeni mozaik.
17.15 Radijska igra — Charles Dickens: Oliver Twist, I. del radijska priredba: M. Gundermann.
18.08 Popularne orkestralne melodije.
19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.0 Variete na valu 327.1 m.
21.00 Zabavne melodije.
21.30 Športna nedelja.
22.15 Risto Savin: Trio v g-molu op. 6.
22.45 Za lahko noč igra George Mealchrino.

II. PROGRAM
12.00 Nedeljski simfonični koncert.
13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved.
13.10 Slavni pevci — slavne arije.
14.00 Ljubljanska kronika in obvestila.
14.15 Lahka glasba.
15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved.
15.15—15.45 Eduard Lalo: Spanska simfonija.

ČASOPISNO PODJETJE »SLOVENSKI POROČEVALEC«
ima od 16. junija dalje novo številko bančnega računa
in sicer:
600 — 704
1 — 367

NEDELJSKO RAZVEDRILO

KRIŽANKI – DVOJČICI

Spodnji križanki sta po liku čisto enaki, opisi besed pa so premešani, tako da morate sami ugotoviti, za katero križanko veljajo posamezni.

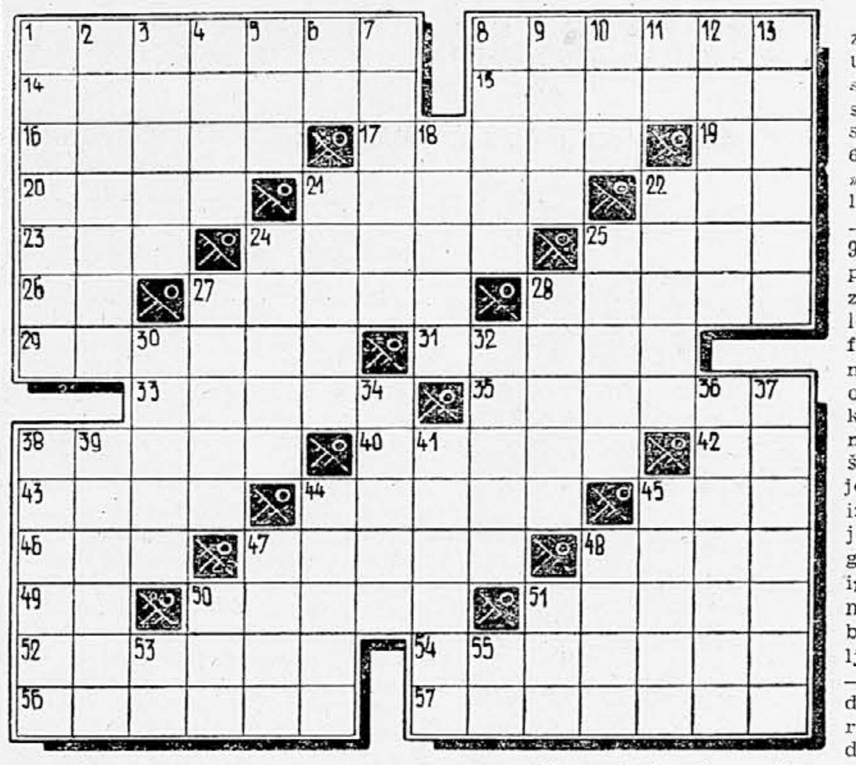

Vodoravno: 1. jezik indijske književnosti — ameriški filmski igralec (Kirk); 8. težka kovina — princip, načelo; 14. prebivalci jugoslovanskega polotoka — snov; 15. junak sredjeveških viteških romanov — obokan hodnik; 16. fantek — naziv za star avstrijski denar; 17. italijanska filmska igralka (Sophia) — tropska vodna rastlina s prekrasnimi cvetovi; 19. kemični znak za samarij — oznaka za neznanca; 20. gora pri Ljubljani — država v Indokini; 21. star naziv za Grka — mladič velike rečne in morske ribe; 22. arabski žrebci — bodljaj; 23. Jud.— težko dihanje, naduha; 24. tuje moško ime — predvojni in povojni predsednik ČSR; 25. grm z žilavim lesom — gozdna žival; 26. medmet — veznik; 27. nemška znamka žarnic — sorta; 28. močvirska ptica — reč, 29. ime dvanajstih egiptovskih faraonov — nemško koncentracijsko taborišče pri Münchenu; 31. plemenski znak primitivnih rodov — vrtna cvetlica; 33. mesna jed — kemična prvina (znak As); 35. brenkalo — spretnost, izurjenost; 38. področje, območje — otočje v južnem Pacifiku, ki pripada Novi Zelandiji in ZDA; 40. narodno moško ime — spomladanska cvetlica; 42. dva zaporedna soglasnika v abecedi — okrajšava za »junior«; 43. prečna letva — sorodnik; 44. mitološki frigijski kralj, ob čigar dotiku se je vse spreminjalo v zlato (orig.) — mehka kovina modrikasto srebrne barve; 45. ribiška mreža — medmet iz otroškega govora; 46. uradni spis — žuželka; 47. varuh — dragocen okras; 48. boginja starih Slovanov — očka; 49. kvartaški izraz — vol (srbohrv.); 50. rumen poldragi kamen — najboljši jugoslovanski telovadec (Miro); 51. visok državni uradnik v muslimanskih deželah — glavno mesto evropske države; 52. vrsta mačk z dolgo dlako — ugrabitev; 54. umetniško ime in priimek prve slovenske filmske igralke — tuje žensko ime; 56. indijski narodni voditelj in socialni reformator (Mahatma) — pritok Rena pri Mannheimu; 57. riba, katere ikre se pripravljajo za kaviar — vrsta prozornega papirja.

Navpično: 1. tuje ime za dvokis — paznik; 2. široka ulica z nasadi — rezilo; 3. bitje srca — naskok; 4. glas ob blisku — neprijeten občutek; 5. staroperzijski kralj — loščilo; 6. nemški predlog — kratica za »račun«; 7. nadarjenost — s silo; 8. spremljevalec boga Pana — mesto v Bosni (železarna); 9. zelo topel — znamenje za prihodnost; 10. del tedna — neznanka v matematiki; 11. predlog — okrajšava za »idem«; 12. feljton — slovnično število; 13. največji slovenski dramatik — osmi del celote; 18. sol oljne kisline — narkoza; 21. življenju nevarna snov — sodobni nemški pisatelj (Hermann); 22. prijeten duh — zmagovalec, as; 24. izolacija — drevo z belim lubjem; 25. orodje za dolbenje — groza; 27. ameriška filmska igralka (Maureen) — povod; 28. mehanična naprava — reka v bajeslovnem grškem podzemlju; 30. izumrli kopenski orjak — ime pevke Součkove; 32. središče Dalmacije — upravno teritorialna enota; 34. Odisejeva domovina — polje; 36. gruče — gora v Julijskih Alpah; 37. letovišče pri Kopru — ima več gradov v Španiji (najbolj znani v Sevilli; Cordobi in Toledu); 38. staroslovansko božanstvo — pripadnik velike skupine narodov; 39. javno poizvedovanje o kakem vprašanju — kroji; 41. sunek — bivališče blaženih v grški mitologiji, 44. škodljivec sadnega drevja — hrvaški pianist (Jurica); 45. eden od trpinov v grškem podzemlju — barijeva ruda; 47. Ibsenova drama — češki pesnik (Svatoplut), 48. orožje nekaterih žuželk — izparine; 50. struja — španski narodni junak; 51. usahel — del obleke; 53. začetnici velikega italijanskega pesnika — okrajšava za »množino«; 55. osebni zaimek — kazalni zaimek.

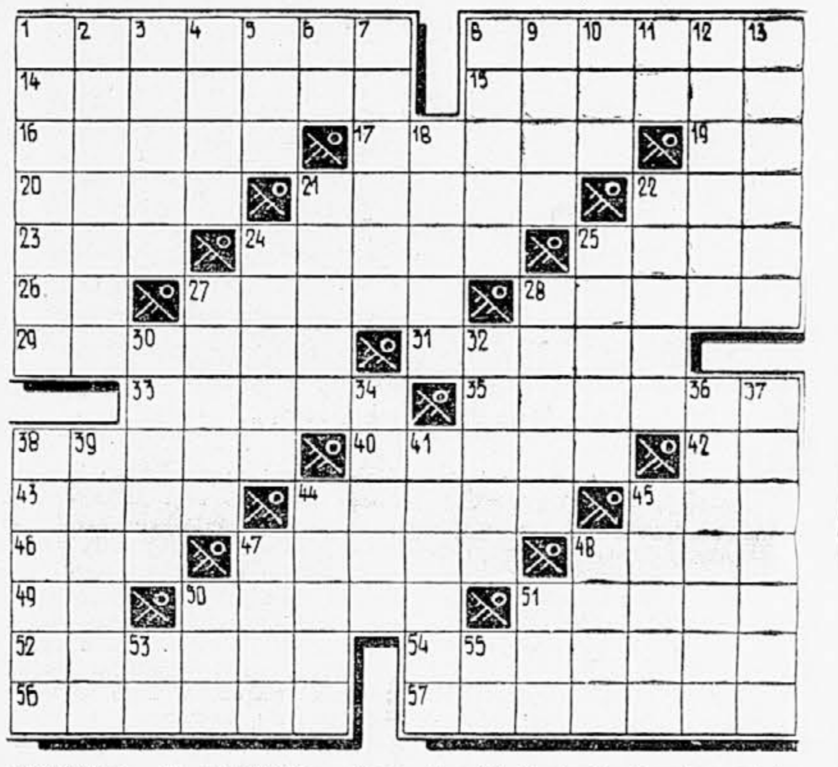

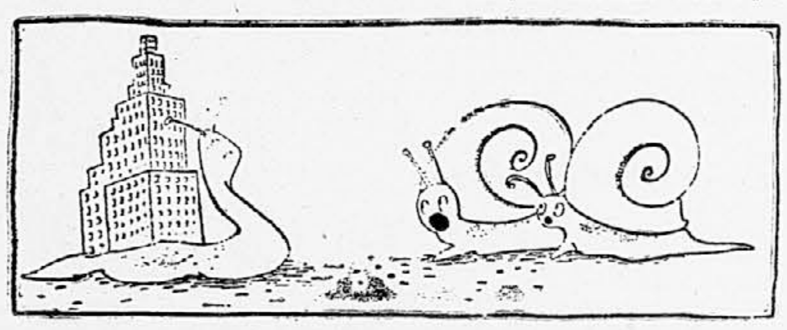

Obisk iz [illegible]

OBJAVA V ŠKOTSKEM ČASOPISU

V Aberdeenu sta se zaletela dva taksija. Pri tem je bilo ranjenih 29 potnikov.

VEČERNA ZABAVA

Na sprehodu Edo nežno zašepeta deklici na uho: »Danes zvečer se bova sijajno zabavala, ljubica. Kupil sem tri karte za kino.«

»Zakaj tri?« vpraša Milka začudeno.

»No, eno za tvojega očeta, eno za mamo, eno pa za tvoja dva bratca vendar.«

*

»Moj dragi Koren,« pravi šef svojemu uslužbencu, »spominjal se boš današnjega dne kot najlepšega v svojem življenju.«

»Toda, tovariš šef, saj se ne poročim danes, ampak jutri.«

»Ravno zato.«

ŠAH

7.
V. ČEHOVER
(1947)

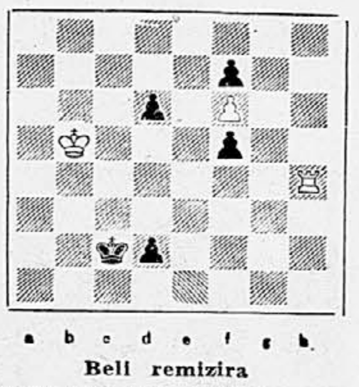

Beli remizira

Beli: Kb5, Th4, Pf6 (3)
Črni: Kc2, Pd2, d6, f5, f7 (5)

RESITEV NALOGE ST. 5

1. Kdl1! Th2. 2. Ke2 Tg2: 3. Kf1 Th2 4. Kg1 Th6 5. f3! in remi, ker črna trdnjava ne more nikjer prodreti.

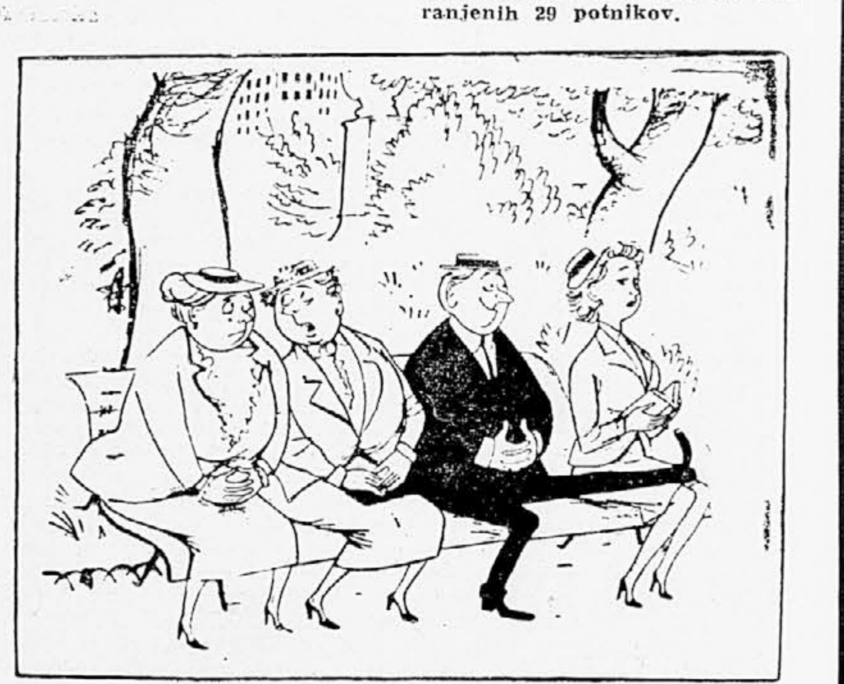

— Nemogoč je, odkar je prebral knjigo »Kako premagam boječnost«

NESPORAZUM

Oče: Kdaj si bil zadnjič v gostilni?

Sin: Oče, jaz sploh še nisem bil zadnjič v gostilni.

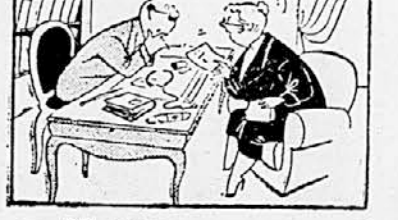

— Ali naj se ravnam po dieti, ki ste mi jo predpisali, pred jedjo ali po jedi?

REŠITVE UGANK ZADNJEGA »NEDELJSKEGA RAZVEDRILA«

Skrita križanka (črtica pomeni črno polje; na koncu vsake vodoravne vrste je vejica). **Vodoravno:** 1. Hemingway — 10. joga, 14. anomalija — 15. Avon, 16. rane- — 17. naloviti, 19. Akon — 20. to — 21. ekonom, 22. količina — 25. Trevi, 26. imitiranje — 28. kos, 29. ritem — — 30. Tot — — 31. st., 32. I(gor) S(travinski) — n — 33. trik — 35. biti, — 37. E(dgar) W(allace) — 39. prepoved — —, 41. oleati — 43. Ahil — 44. N(ovi) S(ad), 46. Knin — 47. Oktavijan, 50. Romih — 52. limonada, 53. asanacija — 55. dvig, 56. stranica — 57. Saara.

Zlogovna križanka. Vodoravno: 1. kontrola, 3. postajališče, 7. Kuba, 8. Jalovec, 9. Kati, — ren, 10. Atene, 11. Cetinje, 12. carina, 14. zavore, —nje, 16. maksima, 18. Simone, — ka, 21. mantika, 23. mižati, 25. meander, 27. Sirija, — jar, 29. niti, 30. karati, 31. Ado, 32. nakazovati, 33. Ranković.

ŠPORTNI POROČEVALEC

Še o vzorno prirejeni dirki »Roga«

Lepa uvertura za veliki dogodek

DANES OB 9. URI KRENE JUGOSLOVANSKA DIRKA S TRGA REVOLUCIJE OZIROMA OB 9.30 IZPRED GR NA OSEMDNEVNO VOŽNJO PO SLOVENIJI IN HRVATSKI

Tovarna »Rog« je s svojo tradicionalio IV. kolesarsko dirko do Ilirske Bistrice najlepše poskrbela za učinkovito uverturo za največjo jugoslovansko kolesarsko dirko »Po Jugoslaviji«. V mislih nimamo samo vzorne organizacije, temveč predvsem tekmo samo, na kateri so se še pred največjo krožno dirko po cestah Slovenije in Hrvatske zbrali in pomerili številni udeleženci prav te osemetapne preizkušnje.

Na Rogovi dirki — zapišimo o njej še, da je bil njen najtrši oreh neznosna vročina (32 stopinj C) — sicer niso tekmovali Romuni niti Poljaki in niti ne Švicarji, tako da o teh ekipah tudi danes ne moremo zapisati več kakor to, kar smo o njih vedeli že prej. Romunski tekmovalci Dumitrescu, Zanoni in Moiceanu sodijo prav gotovo med najboljše evropske amaterje. Podoben vzdevek pa zaslužijo tudi najboljši poljski zastopniki (Wozniak, Pruski, Podobas).

Nizozemska ekipa Maastricht se je odlično izkazala na Rogovi preizkušnji, medtem ko Belgijci na njej prav gotovo niso pokazali vseh zmožnosti. Zanje bi lahko [illegible] brez petkove dirke zapisali, da doslej še nikoli niso prišli na hrvaške in slovenske ceste s slabšim moštvom in še boljšimi posamezniki. O tem nam pač zgovorno govorita po dve zmagi v konkurenci posameznikov (l. 1951 in 1955) in moštev (l. 1951 in 1953) na dosedanjih dirkah »Po Jugoslaviji«.

Še beseda o zahodnonemških [illegible]: to je tričlanska ekipa [illegible] Münchena z bivšim svetovnim amaterskim prvakom v kriteriju Ottom Altweckom na čelu. Za to ekipo bo naša elitna preizkušnja bržkone pretrd oreh: boljše račune ima edinole Altweck

Taka sodba pa nikakor ne bi veljala za odlično ekipo Pucha iz Graza z zmagovalcem angleške in avstrijske krožne dirke Richardom Durlacherjem na čelu Vsi avstrijski tekmovalci bi zelo radi ostali na našem »touru« ker menijo, da bi bil zanje izredna priložnost, da osvojijo še tretjič na takih preizkušnjah najboljše mesto. Toda avstrijska zveza jim ni dovolila, da bi tekmovali pri nas, ker vztrajajo, da morajo vsi člani odlične graške ekipe startati na domačem državnem prvenstvu dne 10. avgusta. Vodstvo Pucha je zastavilo vse sile,, da bi smelo moštvo tekmovati na dirki »Po Jugoslaviji« in je domači zvezi celo obljubilo, da bi njeni tekmovalci takoj po končani dirki v Ljubljani z avtomobilom pohiteti na avstrijsko državno prvenstvo. Osrednja zveza pa tej prošnji ni ugodila. — Spričo te odločitve so se vsi ostali favoriti te dirke znebili zelo močnega tekmeca (Durlacherja), ki bi imel zares velike možnosti za najboljši plasma

Naši izbranci — Levačič, Valčič, Petrović, Žirovnik in Šebenik — so prišli na Rogovo dirko brez namena, da bi zasedli boljša mesta, temveč so v glavnem še zadnjič preizkusili lastne moči. Med njimi je zlasti v odlični formi Nevenko Valčič iz Pulja, pa tudi ostala dva najboljša zastopnika — Levačič in Petrović sta se med pripravami v Kranjski gori kar najbolje zbrala za veliko jugoslovansko preizkušnjo. O edinih dveh slovenskih članih državne reprezentance pa velja, da bosta prav gotovo učinkovito podpirala najboljše tri, če ne bosta celo sama odločneje posegla v boj za najboljša mesta.

Sprva je kazalo, da prireditelji ne bodo zagotovili močne konkurence iz tujine. Prav v zadnjem času pa jim je to uspelo, razen iz Italije, od koder ne bo prvotno prijavljene ekipe iz Trsta. Ljubitelji tega lepega športa vzdolž vse poti naše največje vsakoletne dirke bodo tako tudi letos prišli na račun. Moštva in posamezniki so nared čakajo samo še na starterjev znak…

Zdaj gre zares!

Slovesen začetek dirke po Jugoslaviji bo danes ob 9. uri na Trgu revolucije, nakar bodo vsi tekmovalci in njihovi spremljevalci v lagodni vožnji krenili pred Gospodarsko razstavišče. Tam bo natančno ob 9.30 uradni start za prvo etapo od Ljubljane do Maribora (137 km).

Šestič — Ljubelj

Danes je torej spet prva avgustovska nedelja in danes čaka prijatelje motoriziranega športa spet vsakoletni največji dogodek take sezone pri nas — naša tradicionalna dirka z motorji in avtomobili na najbolj strmi cesti južnih alpskih držav in obmejni žici med Jugoslavijo in Avstrijo. Ne bi ta opozarjal na pokrajinske lepote te prometne poti, ne bi hvalili užitkov in zadovoljstva vsakogar, ki kadar koli zaide v ta planinski kotiček naše Gorenjske, trdimo pa da je tak izlet na prvo avgustovsko nedeljo združen z dvojnim zadoščenjem. Ko prideš to nedeljo tja, ne boš užival samo v prelestni gorski naravi in — recimo tokrat nekoliko manj s poudarkom — toplem sončnem dnevu, kajti obenem boš lahko spremljal na drznih vožnjah po tej vijugasti poti navkreber vrsto najdrznejših vozačev za volani.

Dolga je že zgodovina te dirke na Ljubelj in prenekaterikrat smo se že navduševali nad novimi in zmerom novimi junaki te proge. Toda za vzhičenje ob vsakem novem startu je še zmerom priložnosti dovolj! Kajti tehnični napredek in pogum tistih, ki mu streželo, še nista dosegla skrajnih meja in še zmerom so ljubeljski rekordi — kakor mnogo drugih prav tako — zrušljivi ob vsaki novi prireditvi. In tega dogodka čakamo tudi danes. Morda celo ne zaman…

Prvi neobvezni trening na ljubeljski cesti so imeli najbolj neučakani udeleženci že v petek. Niso bili zbrani še vsi, toda med navzočimi sta se s solo stroji izkazala predvsem Avstrijec Vogel na Porsche — Spyderju s časom 5:24 in naš domači junak letošnje sezone Leon Pintar na Tomosu SGS s časom 5:30. S prikolico se je ta dan povzpel na teme prelaza dirkač Ritter s sovozačem (Zah. Nemčija), ki je s strojem BMW-RS postavil najboljši čas tega poskusa: 5:18. Madžari, ki so se tudi poskusili pognati v breg, so odnehali pred ciljem.

Obvezni trening vseh udeležencev je bil včeraj, start za dirko pa bo danes ob 10. uri.

Udeležena vozila bodo uporabljala 84-oktanski bencin — tako imenovani »Super modri«, ki ga izdeluje rafinerija nafte iz Siska. Z oljem bodo dirkače založila trgovsko podjetje »Petrol« v Ljubljani s proizvodom »Dvotaktol«, medtem ko bo rafinerija nafte z Reke dobavila motorno olje »Alfa D«. To pomeni, da bodo vsi dirkajoči uporabljali samo izbrana domača goriva.

V NEKAJ VRSTAH

V zadnjem srečanju prvega dela **waterpolskega prvenstva Jugoslavije in tekmovanja za plavalni pokal države** je v Zagrebu v plavalnem dvoboju Mladost premagala splitski Jadran z 59:51. Presenečenje večera je bila 13 letna članica zagrebškega društva Verži, ki je zmagala v treh disciplinah. Waterpolsko srečanje je bilo pri stanju 6:4 (2:1) v korist Jadrana prekinjeno, ker je neki neodgovorni gledalec zalučal splitskega sodnika Vučetića v vodo. — Srečanje med Mornarjem in Jugom iz istega mesta se je v Splitu končalo 63:37 v korist Mornarja, enako pa so s 5:0 (5:0) zmagali tudi waterpolisti Mornarja nad tekmeci iz Dubrovnika.

V Zrenjaninu se je predsinočnjim končal mednarodni turnir v rokoborbi grško-rimskega in prostega sloga za pokal Jugoslavije. Končno zmago si je osvojila reprezentanca Romunije v grško rimskem slogu, medtem ko je v prostem slogu zmagala Bolgarija. V prvi disciplini je Jugoslavija I. zasedla drugo mesto, v prostem slogu pa so se morali Jugoslovani zadovoljiti s petim in zadnjim mestom.

Sovjetski šahovski velemojstri Bronstein, Talj, Petrosjan in Auerbach so včeraj z letalom iz Moskve prispeli v Beograd. V njihovi družbi so še vodja pota Abramov in Taljev sekundant Koblenc, velemojster Galler kot sekundant Petrosjana in mednarodni mojster Simagin kot sekundant Auerbacha. Sovjetska šahovska ekipa je zvečer potovala dalje v Portorož.

PRIPIS K SKAKALNIM TEKMAM V RADOVLJICI

Nekaj izidov mednarodnega kova

Kakor smo na kratko objavili že včeraj, je bilo ta teden v radovljiškem kopališču v odlični organizaciji domačega plavalnega kluba »Prešerna« tekmovanje za prvenstvo LRS v vodnih skokih za člane in mladince. Prvič letos so udeleženci tekmovali po kakovostnih razredih, kar pa se ni posebno obneslo zaradi preobširnega sporeda in preveč zapletenega izračunavanja izidov. V ostalem pa je bilo to tekmovanje eno najbolj kvalitetnih po vojni, pri čemer je uvedba razredov vendarle pritegnila nekaj več aktivnih pristašev tega v javnosti premalo znanega in upoštevanega športa.

Prvi dan so skakali člani in mladinci z deske 3 m, članice in mladinke pa s stolpa 5 in 10 m. Predvsem je prinesla vrsto odličnih rezultatov disciplina z deske, saj so popolnoma enakovredni uspehom najboljših skakalcev po Evropi. Pri tem velja dodati, da so bili nekaterih teh skokov ocenjeni celo prenizko. Najbolj ogorčena borba za najboljše mesto je bila pri članih z deske, kjer je Porenti z nekaj težjimi skoki uspelo zmagati pred Rudijem Košorokom. Rezultat, ki sta ga dosegla oba — razlike je bilo samo 0.02 točke — bi na evropskem prvenstvu gotovo zadoščal za vstop v finale med prvih osem kandidatov. Tudi tretjeplasirani Vrtačnik je skakal precej solidno, medtem ko je nekdanji državni prvak Jože Dobrin v tej disciplini nekoliko odpovedal. Sicer pa je razveseljivo, da je kar pet tekmovalcev krepko preseglo mejo 10 točk, kar se je pri nas prvič zgodilo po vojni.

Pri skokih članic s stolpa in deske je omembe vreden samo rezultat Rubiničeve s stolpa (48.15 točke), ki je najboljši v zadnjih letih v državi. Tudi z deske je bila prva Rubiničeva z dobrim izkupičkom okrog 90 točk. Ostale tekmovalke so vidno zaostale za njo.

Prvenstvo s stolpa 10 m je po enoletnem »molku« zopet osvojil Ilirijan Jože Dobrin, ki pa bi z nekaj več treninga lahko dobil še boljšo oceno. Zelo dobra končna rezultata sta postavila tudi Šink (Triglav)in R. Košorok (Lj.), ki sta oba prišla nad 110 točk.

Pri tekmovalcih II. razreda je vredno posebej omeniti Šuštarja (Ilirija), ki je zmagal na deski in s stolpa. Pri mladincih je treba od tega pohvaliti dvakratnega prvaka Petra Košoroka in Tozona ter Brezovarja, kakor tudi tekmovalki Čufarjevo in Pehanijevo, ki so vsi imeli sicer lažji spored, pokazali pa so vmes le tudi nekaj prav dovršenih skokov.

Kakor smo že s samimi številkami objavili včeraj, je pri članih (premočno!) in mladincih zmagala ekipa ZPK Ljubljane. Po dolgem času se je letos prvič tega prvenstva udeležil tudi mariborski Branik, ki je z mladinci celo prehitel nekdaj tako prevladujočo ljubljansko Ilirijo.

K-k.

SIUJECASOVESTI

da so ameriški atleti, ki so že več ko mesec dni na daljši turneji po Evropi, po končanem dvoboju s Sovjetsko zvezo sredi tedna nastopili v dvoboju s Poljsko v Varšavi. Po prvem dnevu tekmovanja vodijo Američani v moški in ženski konkurenci s 63:54 oziroma 26:25 točkami. V metu kladiva je Poljak Rut z znamko 64.41 m na tem mitingu postavil nov poljski rekord;

da je 14-letna Američanka von Salza postavila nov svetovni rekord v plavanju na 200 m hrbtno s časom 2:37.4. Stari rekord je branila Nizozemka de Nijsova s časom 2:38.5. Na istem mitingu je ta nova ameriška rekorderka preplavala tudi 100 m krosto v času novega ameriškega rekorda 1:03,5;

da je avstralec Murra Rose, ki študira na univerzi Južne Kalifornije v Calver Citbyju, postavil nov svetovni rekord na 800 m prosto oziroma 880 byardov s časom 9:13.5. Stari rekord je imel American Breen s časom 9:15,7.

da je romunska državna in svetovna rekorderka Jolanda Balas pred kratkim izboljšala svoj lastni rekord v skoku v višino na 1.81 m. Letos je to svetovno znamko s tem izboljšala že drugič, najprej junija na Dunaju od 1.78 m na 1.80 m in zdaj še za 1 cm više.

MEDNARODNI TURNIR Z ŽOGICO V KRANJU

Ljubljana – favorit št. 1

Kranj 2. avg. Sinoči se je tukaj začel tradicionalni mednarodni namiznoteniški turnir za pokal mesta Kranja. Turnir, ki teče pod pokroviteljstvom obč. ljudskega odbora, je letos delno okrnjen, ker sta zagrebški ekipi (Mladost in Grafičar), namesto katerih so vskočili igralci Maribora. Po tej rešitvi za silo nastopajo zdaj štiri moške ekipe (Olimpia iz Padove, Ljubljana, Maribor in Triglav), medtem ko so ženske ekipe v konkurenci tri: Semperit z Dunaja, Ljubljana in Triglav.

V prvem sinočnjem srečanju je Ljubljana visoko premagala italijanske goste in s tem dokazala da je na tem turnirju najresnejši kandidat za zmago. V drugem dvoboju je domače moštvo odpravilo Maribor s 5:3.

Prvi ženski dvoboj med Triglavom in Semperitom z Dunaja se je končal z zasluženo zmago domačink — 2:1.

Turnir bo zaključen jutri z najzanimivejšim srečanjem — med Trigavom in Ljubljano, ki bo tudi odločilen za letošnji končni izid tega turnirja.

J-k.

BOKSARSKO PRVENSTVO FLRJ ZA POSAMEZNIKE

Za Slovence — dva poraza

Predsinočnjim se je pred približno 6000 gledalci na Tašmajdanskem stadionu začelo državno prvenstvo v boksu za posameznike.

Najzanimivejše srečanje prvega dneva je bilo v srednji kategoriji, med Jakovljevićem in prvakom Hrvatske Milošem iz Pule, ki se je končalo z gladko zmago Jakovljevića. Vsi ostali dvoboji niso bili kaj prida zanimivi. V teh prvih spopadih je med drugimi Radanov brez težav premagal premalo izkušenega Kajzerja. Prav tako se je precej slabši Prešeren po nekoliko prejetih udarcih vdal Kelavi v weltrski kategoriji. Tudi v poltežki in težki kategoriji boks tega večera ni bil lep niti zanimiv.

Podrobno: Kelava: welter: Prešeren 2:0 (slednji se vda v drugi rundi), srednja: Jakovljević — Miloš 2:0 (t. k. o. v drugi rundi).

DRUGI DAN III. MEDNARODNE KOPRSKE REGATE

Na prvih mestih nekaj novih imen

Koper, 2. avg. Danes se je nadaljevala III. mednarodna koprska regata, ki sta jo organizirala Brodarska zveze Slovenije in Jadralni klub »Jadro« iz Kopra, z drugim startom. Tudi danes so se starta udeležile jadrnice vseh petih tekmovalnih razredov, ki so šla na progo včeraj.

V mednarodnem razredu jadrnic »Zvezda« je dosegel v drugem startu prvo mesto Ninčević na jadrnici »Vumir« (Mosor, Trogir), naslednje pa Danelon na jadrnici »Nabbabo III« (J. C. Adriatico, Trst).

V razredu »Slipe« je zasedel prvo mesto Negressin na jadrnici »Punta grossa« (C. V. Milje-Trst), drugo pa Tomić na jadrnici »Grlica« (Labud, Split), tretji pa je bil Mario Cerkvenik na jadrnici »Cici« (Jadro, Koper).

V mednarodnem razredu jadrnic »O-yole« je ponovno zmagal Dobrić na jadrnici »Dva Inka« (Labud, Split), drugo mesto pa je pripadol Čapkunu na jadrnici »Tiha« (Labud, Split).

V mednarodnem razredu »Finnyole« je bil zmagovalec Fabris na jadrnici »Orut« (Labud, Split), drugo mesto pa je ostalo Širolj na jadrnici »Štipanska« (Labud, Split)

V nacionalnem razredu jadrnic »L 5« je bil najboljši Koludrović na jadrnici »Lasta« (Mornar, Split) na tretjem pa Safangel na jadrnici »Partizanka« (Jadro, Koper).

G. B.

V idealnem sončnem, a premalo vetrovnem vremenu je v petek odrinilo na morje po Koprskem zalivu več ko 60 jadrnic.

Letos bodo polhi

Po notranjskih gozdovih že sedem let ni bilo žira, ker je v tem času bukev dvakrat hudo pozebla. Letos pa bo bukev spet bogato obrodila, tako da bo žira dovolj za polhe, prašiče in za stiskanje jedilnega olja. Zelo polne so tudi mekunce, iz katerih kuhajo odlično žganje, iz posušenih pa meljejo rožičevi podobno moko. Izredno mnogo bo lesnik, lešnikov pa tudi ne bo malo. V jeseni se torej obeta pravi raj za polharje.

Kot je znano, se polhi v žirovem letu neverjetno namnože. Samice imajo mlade tudi po štirikrat. Prvi mladiči tako zrastejo in se odebele, da jih je le po dlaki mogoče ločiti od starih, ki imajo bolj rjavo, veveričji podobno dlako. Veljajo pa polhi za pravo mesno slaščico, kar v prvi meri podžiga polharsko strast. Mnogi so že pripravili pasti, izrabijo pa tudi vsak hipec prostega časa, da bodo izdelali čimveč novih.

S. F.

Nesreče

Po cesti iz Brezna proti Podvelki v maribrskem okraju je vozil tovarnjak poklicni voznik Franc Kotnik. Vozil je z zmerno hitrostjo in pravilno po desni strani ceste. Pred njim se je peljal s kolesom prav tako pravilno ob desni strani Ferdinand Volmajer. Pred prehitevanjem je dal voznik tovornjaka kolesarju zvočni signal. Tedaj je kolesar zapeljal še nekoliko proti robu ceste, tovornjak pa proti levi strani, da ne bi bilo kaj nezaželenega. Ko pa je voznik že prehitel kolesarja, je začutil nenavaden sunek. Ustavil je vozilo in stopil na cesto, kjer je opazil kolesarja z zmečkano glavo in seveda mrtvega. Do nesreče je prišlo zaradi tega, ker je zapeljal kolesar na del ceste, posute z gramozom prav v trenutku, ko ga je prehiteval tovornjak. Tu pa je kolesarja spodneslo, saj je bil na cesti 6 cm visok sloj gramoza. Kolesar je padel tako nesrečno, da mu je šlo kolo tovarnjaka prav čez glavo.

Na Tržaški cesti v Mariboru, pri odseku Ulice pariške komune, so parkirali drug za drugim trije tovornjaki. Ko so nadaljevali vožnjo, je voznik drugega tovarnjaka Stanko Sejič začel zavijati proti levi, da bi zapeljal z vozilom v omenjeno ulico. Pri tem pa je bil premalo previden in tako je prišlo do karambola Na vozilih je za okrog 50 tisoč din škode.

Ko je Stanko Pisk z motornim kolesom sekal ovinek v Gornjem Lokovcu v goriškem okraju, se mu je pripeljal nasproti pravilno po desni strani z motorjem Roman Bizjak. Ker je bil ovinek nepregleden, sta se opazila motorista šele v zadnjem trenutku in se zaletela, pri čemer je dobil povzročitelj nesreče Pisk hude poškodbe. Na vozilih pa je za okrog 30 tisoč din škode. Omenimo naj, da je vozil Pisk, ki je bil brez vozniškega izpita in potrebnega vozniškega dovoljenja, v ovinku dokaj neprevidno.

Ko se je peljal Emil Očka z motornim kolesom skozi Gorico, mu je postalo med vožnjo nenadoma slabo. Zaradi tega je padel in se hudo poškodoval. Takoj so ga prepeljali v šempetrsko bolnišnico.

KOŠARKARJI V VRNJAČKI BANJI

Srbija vodi…

Predsinočnji spored košarkarskega turnirja za pokal republik v Vrnjački Banji se je začel s tekmo med reprezentancama Črne gore in BiH. Izbrana ekipa Črne gore se je s precej sreče in dobro taktično igro dobro uveljavljala skozi vso tekmo in nazadnje tudi zmagala z 62:60 (37:32), čeprav sodi med najšibkejše udeležence. Črnogorci so imeli v svojem moštvu Nedića, ki je sam zabil celih 32 košev.

Tekma med izbranima vrstama Srbije in Slovenije je do odmora potekala precej enakovredno, v drugi polovici igre pa so srbski košarkarji s precizno in učinkovito igro Nikolića in Korača spravili še tretjo visoko zmago na tem turnirju. Srbija je premagala Slovenijo s 73:49 (31:27). Igra je bila sicer dopadljiva z obeh strani. Za Slovenije je bil med najuspešnejšimi strelci Kapelj (26) Gledalcev je bilo okrg 800.

Slovenska reprezentanca bo igrala naslednje srečanje s Črno goro.

SLOVENSKI VESLAČI V CELOVCU

BLED, 2. avg. Dopoldne so odpotovali v Celovec slovenski veslači, ki se bodo jutri udeležili tamkaj velike mednarodne veslaške regate. Hkrati bodo sodelovali tudi na troboju mladinskih reprezentanc Slovenije, Koroške in Trsta. Slovensko reprezentanco sestavljajo: četverec s krmarjem in double scull Branika, skiff Savice in osmerec iz Izole. Ta velika prireditev z vesli bo na Vrbskem jezeru.

B. B.

Z vrvmi so jih vlekli…

O senzacionalni plavalni prireditvi preteklega tedna — tako imenovanem maratonskem plavanju 33 km daleč od Caprija do Neaplja, na katerem je startalo 33 plavačev, med njimi štiri ženske — so prišle zdaj na dan nekatere zelo neljube podrobnosti za udeležence in prireditelje.

Kakor smo že na kratko zabeležili, je tudi to pot na tej mednarodno znani progi zmagal lanski zmagovalec Mehikanec Gutierrez, ki je že po 6 km prevzel vodstvo in mu pozneje ni mogel nihče več ogrožati prvega mesta. Pred koncem tekmovanja se je morje precej poslabšalo, tako da so morali prireditelji nekatere slabše tekmece kar sami pobrati v čolne in jih pripeljati na kopno.

Ko se je žirija pripravljala, da bo izdala uradne izide in slovesno razdelila nagrade in diplome, se je priglasil eden udeležencev, neki Brazilec Couto, ki je obvestil zbor, da so najmanj pet ali šest plavalcev spremljevalni čolni na vrveh vleki s seboj. Iz jeze nad to prevaro, ki so jo ponudili tudi njemu, je opustil nadaljnje tekmovanje. Sodniški zbor si ni vedel pomagati drugače, kakor da je izdal lakonično zaključno oceno, ki se je glasila takole: startalo je 33 plavalcev, ocenjenih je bilo 16, odstopilo jih je 12, neocenjenih pa je ostalo 5. Tudi diskvalificirani udeleženci so bili strogo opozorjeni, naj se vzdržijo vsakega komentarja o tej blamaži na letošnjem maratonskem plavanju z italijanskim žigom.

DROBNE IZ TRBOVELJ

V torek zvečer in ponoči sta se vrnili domov II. trboveljska mladinska delovna brigada »Toneta Okrogarja - Nestla«, ki je delala v odseku pri Šentjurju, in III. trboveljska MDB »Franca Vreska-Gustla«, ki je gradila cesto v Mačkovcu. Obe brigadi sta dosegli izredne uspehe — prva je sedemkrat, druga pa šestkrat udarna — in jim zato Zasavčani iz srca čestitajo.

Uprava trboveljske občine se je nedolgo preselila v stavbo, kjer je doslej domoval upravni aparat razpuščenega trboveljskega okraja. Občinski ljudski odbor je tudi že imel prvo sejo v novih prostorih, na kateri je sprejel več važnih sklepov. Novi predsednik trboveljske občine je Martin GOSAK, ker je dosedanji predsednik Franc Kralj-Cink prevzel novo odgovorno dolžnost v občinskem komiteju ZKS.

Vodstva trboveljskih športnih društev so sklenila združiti vsa društva v eno, kar naj bi prispevalo h kvalitetnejši športni dejavnosti v trboveljski dolini Ta ukrep, kakor zatrjujejo, ne bo škodoval množičnosti, ampak bo z združitvijo najrazličnejših akcij kvečjemu koristil. Zraven športnega društva bo še dalje obstojalo tudi telesnovzgojno društvo »Partizan«, ki je v svojem dosedanjem delu želo že kar precej uspehov.

Stolpnica sredi mesta se je povzpela že do petega nadstropja. Dela hitro napredujejo, kar opravičuje upanje, da bo nova najvišja stavba v Trbovljah kmalu nared za vselitev. V njej bodo, kakor smo že poročali, našli svoje prostore zraven uprave Elektrarne, sindikalne dvorane in stanovanj tudi knjigarna, knjižnica, otroški vrtec in morda še kaj.

Trgovinski zbornici za Krško in Trbovlje sta izdali knjigo o svojem delu v času 1945—1956. V zborniku so zajete glavne značilnosti razvoja, težav, napak in uspehov s področja blagovnega prometa.

Mimo zgodovinskega ima zbornik tudi dokumentarno-komercialni del. Oba naj bi prihodnjim rodovom prikazala delo trgovinske mreže v Zasavju ter razvoj, poslovne uspehe in gospodarsko vlogo posameznih podjetij tega področja. Obenem pa je zbornik, kakor je navedeno v njegovem uvodu, tudi v spomin vsem, ki so v tem obdobju požrtvovalno delali pri razvoju gospodarstva.

Umetniški zavod za litografijo, Ljubljana, Igriška 8,

sprejme 5 učencev za grafično stroko:

3 ZA ROČNE STAVCE

2 ZA KNJIGOTISKARJA.

Predpisana šolska izobrazba — 4. raz. srednje šole. Glede nadaljnjih informacij se obračajte na upravo naslovljenega podjetja. — Stanovanje zagotovljeno. 4790-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij v tovarni kovinske embalaže »SATURNUS« Ljubljana - Moste razpisuje naslednja delovna mesta:

KLJUČAVNIČARJE, orodne in strojne, visokokvalificirane in kvalificirane;

KEMOTEHNIKA za delo v laboratoriju.

Nastop službe za obe mesti možen takoj. Obenem javljamo, da sprejmemo v uk VAJENCE kovinske stroke Osebno se javite in pismene prošnje, lastnoročno napisane, oddajte v tajništvu podjetja. 4830-R

Montažno podjetje »TOPLOVOD« Ljubljana, Črtomirova ulica 6

sprejme

USLUŽBENCA (-KO)

za obračunski oddelek.

Interesenti naj se javijo osebno ali pismeno v upravi podjetja. 4828-R

Industrijsko podjetje v Ljubljani

sprejme v službo:

INŽENIRJA — šefa oddelka za sintetična pralna sredstva po možnosti s prakso na podobnih delovnih mestih.

OBRATOVODJO — Pogoj: inženir ali kemijski tehnič s primerno prakso in z organizacijskimi sposobnostmi;

ELEKTRIČARJA za vzdrževanje elektronaprav v obratu Pogoj: izučen električar s prakso.

ŠOFERJA C-kategorije za nov kamion. Možen takojšen nastop službe ali po dogovoru.

Naslov v oglasnem oddelku. 4824-R

Upravni odbor

TOVARNE OVEN V KRANJU

razpisuje naslednja delovna mesta:

Inž. KEMIJE, po možnosti z večletno prakso,

ADMINISTRATIVNE MOČI z dovršeno ekonomsko ali njej enako šolo in z nekaj let prakse,

SKLADIŠČNIKA z daljšo prakso.

Pismene ponudbe pošljite do 20. avgusta na Tovarno OVEN Kranj z navedbo dosedanjega službovanja in šolske izobrazbe. Plača po dogovoru oz. po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. 4772-R

TOVARNA KOLES »ROG«, LJUBLJANA, Trubarjeva 72

ZAPOSLI TAKOJ:

a) več nekvalificiranih delavcev na priučitev

b) kolesnega mehanika

c) električarja

SPREJME TUDI: VAJENCE

Kandidati naj vložijo pismene prošnje s kratkim življenjepisom. — Pogoj: 4. razrede srednje šole oziroma popolna osemletka.

Interesenti naj se zglase na upravi podjetja vsak četrtek ob 8. uri.

UPRAVNI ODBOR TOVARNE KOVINSKE EMBALAŽE »SATURNUS«, LJUBLJANA - Moste

razpisuje vodilno delovno mesto

ŠEFA RAČUNOVODSTVA

Pogoj: ekonomska fakulteta s 5-letno prakso ali srednja ekonomska šola z 10-letno prakso v finančnem poslovanju.

Rok razpisa je 15 dni po tej objavi. — Pismene prošnje pošljite na tajništvo podjetja.

4760-R

dnevne vesti obvestila oglasi

DNEVNE VESTI

KOLEDAR

Nedelja, 3. avgusta: Štefan.

Na današnji dan leta 1831 se je rodil na Reki hrvaški skladatelj **Ivan Zajc**. Največji uspeh je žel z opero »Nikola Šubić Zrinjski«, ki je še dandanes standardno delo v repertoarjih naših opernih gledališč.

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIKOVEM DOMU OD 20. DO 7. URE ZJUTRAJ. OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH VES DAN

Zdravstveni dom CENTER: dr. Golmajer Janja, Miklošičeva 24, tel. 39-151. Za obiske otrok ista tel. številka.

Zdravstveni dom VIČ: dr. Debevc Rado, Rimska 27, tel. 21-012.

Zdravstveni dom MOSTE: dr. Petek Anton, Titova 29-b, tel. 32-700. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-300.

Zdravstveni dom RUDNIK: dr. Velikonja Valentin, Ambulanta Ižanska 3, tel. 20-167. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 20-500. — V soboto dežurna služba že od 18 dalje. Sobotna in nedeljska dnevna pediatrična služba (za otroke) do 20. ure zvečer dr. Kornhauser Pavel. — tel. 32-225.

Zdravstveni dom BEŽIGRAD: dr. Strukelj Milan, Prešernova 1-III, tel. 22-111. — V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-800.

Zdravstveni dom ŠIŠKA: dr. Maček Stefan, Cernetova 31, tel. 22-831.

Včeraj sta se poročila France Jeras, novinar Slovenskega Poročevalca in Cvetka Leskovarjeva. Iskreno čestitajo kolegi.

POROKA. Včeraj sta se v Ljubljani poročila dr. Jože Košir, — zdravnik in Cvetka Köstl, abs. ekon. Čestitamo.

ZAHVALA. — Primariju Rakovec dr. Slavku, Ravniku dr. Ludviku ter ostalim sodelavcem se za uspešno operacijo in za ves trud pri zdravljenju mojega očeta iskreno zahvaljujem! — Sin Vukadin Milan, abs. slavistike.

Docent dr. Ivan Pintar zaradi dopusta ne ordinira.

Uprava cest sporoča, da bo okrajna cesta III reda št. 1252 Črnuče—Šentjakob zaprta za ves promet od 5. 8. 1958 do preklica zaradi rekonstrukcije nadvoza nad Kamniško progo.

OLO Ljubljana
Uprava cest

POZOR! — Če se mudite na plaži Semedela pri Kopru ne pozabite obiskati gostišče »Na obali«. Ob vsakem času dobite pristna domača topla in mrzla jedila ter najboljša istrska vina.

Maturanti celjske gimnazije letnik 1912 in absolventi celjske slovenske nižje gimnazije letnik 1908 se snidemo v Celju v restavraciji Hotela Evrope v soboto dne 9. avgusta 1958 zvečer in v nedeljo dne 10. avgusta 1958 dopoldne istotam.

Mladinski odsek Ljubljana-matica organizira taborjenje ob Krnskem jezeru v dneh od 11. do 17. avgusta. Prijave in informacije v pisarni. Pridružite se nam!

ZA SLADOKUSCE-TURISTE!

Gostišče »Na klancu« Jernej pri Portorožu Vam nudi domači pršut, istrsko vino, refoško in malvazijo. Ob sobotah in nedeljah ples. — Pridite, ne boste razočarani!

JAVNO KOPALIŠČE, Njegoševa 10, od 1. avgusta zopet redno posluje.
Uprava

PATENTIRANA NOVOST

DERMOVIT

učinkovito sredstvo proti vsem kožnim nevšečnostim: lišajem, ekcemom, potenju nog, srbečicam, izpuščajem, vnetju kože po britju itd. Dobite ga v vseh apotekah v Ljubljani. Streliška ul. 24, telefon 31-796

ULTRAGIN MLEKO ZA SONČENJE zaščiti Vašo kožo pred opeklinami. Lepo se vpija in je zelo izdatno. Imajo ga drogerije in parfumerije.

NEZNOSNO SRBENJE med prsti na nogah povzroča glivičen lišaj. Razvoj glivičnega lišaja preprečuje »NOGIS«. Dobite ga v lekarnah in drogerijah.

POSKUSITE ŠE VI

NAJBOLJŠO KREMO!

Original
TSCHAMBA-FII

Vaša koža skriva kože pred sončnimi žarki, temveč Vam jo napravi odporno in lepo rjavo.

RADIO

SPORED ZA NEDELJO

6.00—7.00 Veder nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 7.15 Reklame; 7.30 Radijski koledar in priditve dneva; 7.35 Operetni zvoki; 8.00 Mladinska radijska igra — Zoran Brkič: Skrivnostna plošča; — 8.35 Marijan Lipovšek: 4 skladbe za violino in klavir (Izvajata Pina Carmirelli in M. Lipovšek); 9.00 Prenos reportaže s starta XIV mednarodne kolesarske dirke »Po Jugoslaviji«; 9.10 Ponovitev četrtkovega večera z dne 21. XI. 1957. 10.00 Še pomnite, tovariši... a) Manko Golar: V internacijo: b) Avgust Dremelj-Vojko: Iz komandantovih zapiskov; 10.30 Počitniške razglednice — Slavo Kobe: Po Poljanski in Selški dolini; 11.30 Trideset minut z zabavnim orkestrom Radia Ljubljana; 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 13.15 Prenos I. etape XIV mednarodne kolesarske dirke »Po Jugoslaviji«; 13.30 Zabavna glasba, vmes reklame; 13.45 Za našo vas; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.; 15.15 Dag Wiren: Serenada za godala (Orkester Radia Stockholm dirigira S. Westerberg); 15.30 Veseli ritmi; 15.45 Nedeljska reportaža: Kosmet; — 16.15 Za ljubitelje opernih melodij; 16.54 Morton Gould: Latinsko — ameriška simfonietta; 17.15 Radijska igra — Tomord Skagestad: Mesec nad fjordom (ponovitev); 18.00 Leoš Janaček: Na skednju; 18.15 Pomenek v orkestru (instrumentalni solisti v zabavni glasbi!); 18.35 Fran Lhotka: Vrag na vasi, baletna suita; 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Variete na valu 327.1 m; 21.00 Melodije iz filmov in glasbenih revij (Igra orkester Johny Douglas); 21.30 Športna nedelja; 22.15 S popevkami po svetu.

II. PROGRAM

12.00 Nedeljski simfonični koncert; 13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved; 13.10 Slavni pevci — slavne arije; 14.00 — Ljubljanska kronika in obvestila; 14.15 Zabavna glasba; 14.45 Claude Debussy: 6 starodavnih epigrafov; 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved; 15.15 — 15.45 Hector Berlioz: Poletne noči, cikus pesmi za glas in orkester.

MARIBOR

Nedelja, 3. avgusta.

Dežurna lekarna: »Studenci«, — Gorkega ul. 18

NARODNO GLEDALIŠČE

Ob 9: Izbirne pevske tekme. — Ob 11: Javno pevsko tekmovanje.

RADIO

6.00—12.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 12.00—13.00 Mariborski feljton; 13.00—14.15 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 14.15—15.00 Želeli ste — poslušajte! (prvi del); 15.00 —15.15 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 15.15—15.45 Želeli ste — poslušajte! (drugi del); 15.45 — 23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

film KINO

KINO SPORED ZA NEDELJO

KINO »UNION«: franc. film »OČKA MAMICA, MOJA ŽENA IN JAZ« (nadaljevanje filma »Očka mamica služkinja in jaz«) igrata Robert Lamoureux in Nicole Courcel. Tednik — F. N. 31 samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat!

KINO »KOMUNA«: avstr. barv. biografski film »MOZART«. V nasl. vl. Oskar Werner. Tednik F N 31. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »SLOGA«: premiera sovj. barv. vohunskega filma »SKRIVNOST DVEH OCEANOV«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »VIČ«: ital. barv. biografski glasbeni film »SIMFONIJA LJUBEZNI« (Schubert) igrajo Claude Laydi, Lucia Bose, Marina Vlady in Gino Bechi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »ŠIŠKA«: amer. barv. vistavision film »NISMO ANGELI«. — Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

LETNI KINO »BEŽIGRAD«: franc. film »TO SE IMENUJE ZORA«. Predstava ob 20.30. — Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Danes zadnjikrat! Predprodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9—11 in od 14 dalje.

MLADINSKI KINO »LM« Kotnikova 8: amer. film »ŠAMPION«. Predstave ob 10, 16 in 17.

TRIGLAV: angleški barvni film »LEPO JE BITI MLAD«. V glavni vlogi John Milles in Cecil Parker. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14.30 dalje. Zadnjikrat.

»LITOSTROJ«: amer. barv. film »LJUBLJENKA DIVJEGA ZAPADA«, ob 18 in 20. Tednik št. 30. Predprodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

GUNCLJE: amer. barv. film »POLETNO GOSTOVANJE«, ob 18 in 20.

ZADOBROVA: amer. barv. film »V SRCU MLADIH«, ob 17 in 19.

VEVČE: amer. film »TARZAN V PUŠČAVI«, ob 18 in 20.

ČRNUČE: angl. barv. film »ZVEZDA INDIJE«, ob 17 in 20.

DOMŽALE: angl. barv. vistavision film »PLAVOLASA ZAPELJIVKA«, ob 16, 18 in 20.

KAMNIK »DOM«: — amer. barv. cinemasc. film »MED NEBOM IN ZEMLJO«.

DUPLICA: amer. barv. film »NA NALJNEM SEVERU« ob 17 in 19.

BLED: ital. barv. cinemasc. film »LEPA MLINARICA«, ob 14, 16, 18, in 20.30.

NOVO MESTO »KRKA«: — amer. film »MOJIH ŠEST KAZNJENCEV«.

ČRNOMELJ: amer. barv. western film »NAPADALCI«, ob 17.30 in 20.30.

KRANJ »STORŽIČ«: ob 10 amer. barv. cinemasc. film »DO PEKLA IN NAZAJ«.
Ob 15 amer. barv. film »SASKAČEVAN«.
Ob 17 in 19 amer. barv. film — »SKRIVNOSTNO MOČVIRJE«.
Ob 21 ital. barv. film »SENSO«.

KRANJ »PARTIZAN«: ob 20: — amer. barv. film »ZIGOSAN«.

KRANJ »SVOBODA«: ob 16 amer. barv. cinemasc. film »DO PEKLA IN NAZAJ«.
Ob 18 in 20.15 ital. barv. film »SENSO«.

NAKLO: ob 16 ital. barv. film — »SENSO«.
Ob 18 in 20 amer. barv. cinemascop film »DO PEKLA IN NAZAJ«.

JESENICE »RADIO«: amer. barv. cinemasc. fim »REKA BREZ POVRATKA«, ob 18 in 20.
Ob 10 matineja mladin. filma.
Ob 16 predvajamo samo v slučaju slabega vremena.

JESENICE »PLAVŽ«: jugosl. film »V SOBOTO ZVEČER«, ob 18 in 20.
Ob 10 matineja mladin. filma.
Ob 16 predvajamo samo v slučaju slabega vremena.

ŽIROVNICA: amer. barv. vistav. film »GORA«, ob 17 in 20.

DOVJE: amer. barv. film »MED NEBOM IN ZEMLJO«, ob 20.

MURSKA SOBOTA: ob 10, 15, 17.30 in 20.30 amer. film »TARZAN V PUŠČAVI«.

PTUJ: amer. barvni film »Rihard Levjesrčni«.

ŠOLSTVO

INDUSTRIJSKA RUDARSKA ŠOLA
Trbovlje

RAZPIS

za vpis v I letnik rudarskega in elektro odseka Industrijske rudarske šole v Trbovljah v šolskem letu 1958/59.

Pogoji:

RUDARSKI ODSEK:

Kandidat mora z uspehom dovršiti 6. razred osnovne šole ali 2 razreda gimnazije, v koledarskem letu 1958 mora dopolniti 15. leto starosti, mora biti duševno zdrav in telesno dobro razvit.

Ako kandidati nimajo predpisane izobrazbe, bodo sprejeti le, če z uspehom opravijo sprejemni izpit iz slovenskega jezika in računstva z geometrijo.

Šolanje v obeh odsekih traja 3 leta. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu se absolventi rudarskega odseka usposobijo za kvalificirane delavce rudarske stroke — kopače, absolventi elektro odseka pa za obratne **električarje**.

Mladinci, ki se žele vpisati, morajo ravnateljstvu šole predložiti s 30 din kolkovano prošnjo in ji priložiti naslednje dokumente:

1. Zadnje šolsko spričevalo;
2. Izpisek iz matične knjige rojenih;
3. Potrdilo o premoženjskem stanju;
4. Potrdilo o stalnem bivanju (samo kandidati, ki stanujejo izven Trbovelj);
5. Potrdilo o višini otroškega dodatka.

(Potrdila od 3 do 5 so kolkovine prosta.)

Nekolkovanih prošenj se ne bo upoštevalo kakor tudi ne prošenj brez priloženih listin.

Učenci prejemajo redne mesečne nagrade od 1500 din do 4000 din. Poleg rednih nagrad so učenci lahko nagrajeni še s posebnimi mesečnimi nagradami katerih višina je odvisna od učnega uspeha.

Vsako leto prejmejo učenci par delovnih čevljev, delovno obleko, delovno spodnje perilo, kakor vse ostale zaščitne predmete za izvajanje praktičnega pouka, vse šolske potrebščine ter knjige.

Pri šoli je internat, ki nudi učencem popolno oskrbo t. j. prenočišče, odlično hrano (pet obrokov dnevno, pranje osebnega perila in delovne obleke, krpanje perila in obleke ter pomoč pri učenju.

Vpis v šolo traja do 1 septembra 1958.

RAVNATELJSTVO ŠOLE
S

RAZPIS

Po členu 7. Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ, št. 32-55) IEV — Industrija za elektrozveze, Ljubljana, Linhartova 35 razpisuje

ŠTIPENDIJE
za šolsko leto 1958—1959
za študente:

fizikalnega oddelka	2
ekonomskega oddelka	2
elektro oddelka	3
strojnega oddelka	1
elektro oddelka TSS	10
strojnega oddelka TSS	5

Višina štipendij bo določena po odloku o višini štipendij (Ur. list FLRJ, št. 33-55).

Prošnje z življenjepisom, potrdilom o otroškem dodatku, premoženjskem stanju in dosedanjem uspehu v šoli dostavite do dne 20 avgusta 1958 IEV — Industriji za elektrozveze — kadrovskemu oddelku, Ljubljana, Linhartova 35. Prednost imajo študentje in dijaki zadnjega letnika.

IEV—Ljubljana
Industrija za elektrozveze
R

RAZPIS
HOTELSKA ŠOLA V LJUBLJANI

za usposabljanje hotelskih uslužbencev in drugih vodstvenih kadrov za gostinske gospodarske organizacije

razpisuje

vpisovanje učencev v 1. razred za šolsko leto 1958—1959. Vpišejo se lahko:

1. Absolventi gostinskih šol s praktičnim poukom z najmanj 3-letno strokovno gostinsko prakso.
2. Kvalificirani gostinski delavci z uspešno dovršenimi 8 razredi osnovne šole in najmanj 3-letno strokovno gostinsko prakso.
3. Uslužbenci v gostinstvu z uspešno dovršenimi 8 razredi osnovne šole in najmanj 6-letno zaposlitvijo v gostinstvu, od tega najmanj tri leta na strokovnih delovnih mestih.

Kandidati morajo vložiti prošnje do konca avgusta na ravnateljstvo šole. Priložiti je treba:

1. Kolek za din 30 državne takse in za 20 din občinske takse.
2. Rojstni list.
3. Spričevalo oziroma drugo dokazilo o izpolnjevanju pogojev glede splošne in strokovne izobrazbe.
4. Potrdilo o delovnem stažu oziroma gostinski strokovni praksi.

Šola je dveletna in ima stopnjo popolne srednje strokovne šole. Vse informacije daje uprava šole, Ljubljana, Privoz 11., telef. 22-260. Za pismene informacije je treba priložiti znamko za odgovor!

RAZPISI

RAZPIS

Podjetje »Črevarna«, Ljubljana, Poljanska cesta 95 razpisuje mesto
blagovnega knjigovodje

POGOJI: končana srednja šola, znanje strojepisja in vodenje blagajniških poslov ter nekaj let prakse v tej stroki.

in 3 **polkvalificirane delavce**

Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja, Ljubljana, Poljanska cesta 95.

Ljubljana, Poljanska 95
»Črevarna«
R

RAZPIS

Občinski ljudski odbor Svet za zdravstvo Šmarje pri Jelšah
razpisuje štipendije za farmacevta in babico

Prošnje z obširnim življenjepisom in potrebnimi dokumenti je vložiti pri podpisanem Obč. LO do 10. avgusta 1958.

RAZPIS

Veterinarska postaja Ljubljana-Vič razpisuje po sklepu upravnega odbora z dne 27. 7. 1958 mesto
osemenjevalca

POGOJ: osemenjevalni **tečaj z** nekaj prakse.

Ponudbe pošljite **na gornji naslov.**

Veterinarska postaja
Ljubljana-Vič
R

RAZPIS

Fakulteta za elektrotehniko in strojništvo Univerze v Ljubljani razpisuje na Oddelku za strojništvo mesto
pisarniške moči

Pogoj: obvladanje strojepisja, zaželena popolna srednješolska izobrazba.

Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom in prilogami naj prosilci vlože v 15 dneh od objave v Slovenskem Poročevalcu na dekanatu Fakultete za elektrotehniko in strojništvo, Ulica Toneta Tomšiča 7.
R

RAZPIS

Dekanat Fakultete za elektrotehniko in strojništvo Univerze v Ljubljani razpisuje
mesto asistenta
za predmet »Elektronske cevi«

Pogoj: diploma inženirja elektrotehnike-šibki tok in izpolnjevanje pogojev po čl. 85 in 86. Zakona o Univerzi v Ljubljani.

Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom in vsemi prilogami naj prosilci vlože v 15 dneh **od objave na Dekanat fakultete Tomšičeva 7.**
R

RAZPIS

Razpisna komisija pri Mestni hranilnici ljubljanski
razpisuje naslednja delovna mesta:
3 vknjiževalcev,
3 likvidatorjev,
kontista,
knjigovodje in
vknjiževalca-honorarca.

Pogoj za sprejem: popolna srednja ekonomska ali druga sorodna šola.

Temeljna in položajna plača bo določena po Zakonu o javnih uslužbencih.

Pismene prošnje pošljite do 18 avgusta t. l. na Mestno hranilnico ljubljansko, Tajništvo, Ljubljana, Čopova 3.
R

RAZPIS

Glasbena šola Šiška-Bežigrad razpisuje mesti:
tajnika

Pogoji: srednja ali visoka izobrazba. Plača po predpisih Zakona o javnih uslužbencih. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

in knjigovodje

Pogoji: srednja strokovna izobrazba. Plača po predpisih. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prošnje vložite v pisarni Glasbene šole, Smoletova 16-II, ali Štefanova 2.

RAZPIS

Komisija za razpis delovnih mest pri Trgovinski zbornici za okraj Novo mesto
razpisuje delovna mesta:

a) vodje poverjeništva v Brežicah ali Krškem,
b) administrativne moči v Brežicah ali Krškem,
c) 3 strokovnih tajnikov pri OTZ Novo mesto:
— strokovni tajnik odbora za ekonomsko - finančna vprašanja in analitik,
— strokovni tajnik odbora za kadre,
— strokovni tajnik odbora za odkup in konjunkturno službo.

POGOJI:

a) diplomiran ekonomist ali srednja strokovna izobrazba in 10 let prakse v gospodarstvu,
b) nižja strokovna izobrazba in administrativna šola s 3 leti prakse,
c) diplomiran ekonomist ali srednja strokovna izobrazba s 5 let prakse v finančnem poslovanju;
— višja strokovna izobrazba ali srednja strokovna izobrazba s 5 let prakse,
— srednja strokovna izobrazba s 3 leti prakse ali nižja strokovna izobrazba z 8 let prakse.

Plača po Zakonu o javnih uslužbencih.

Prošnje z opisom dosedanjega dela in dokazilom o strokovni izobrazbi pošljite do 15. avgusta t. l. navedeni komisiji.

RAZPIS

Komisija za sprejem in odpoved delovnega razmerja pri Obrtno gradbenem podjetju Komen v Komnu razpisuje mesto
GRADBENEGA TEHNIKA

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru.

Nastop službe takoj.

Osebe, ki reflektirajo na to mesto, morajo imeti vse za to stroko potrebne pogoje, posebno pa 3-letno prakso.

Prošnje, z opisom dosedanjih zaposlitev, vložite na Komisijo za sprejem in odpoved delovnega razmerja pri Obrtno gradbenem podjetju Komen do 25. avgusta 1958.
R

RAZPIS

Razpisna komisija Železniškega zdravstvenega doma Ljubljana — razpisuje:

1. mesto bolničarke za žel. ambulanto v Postojni,
2. mesto zobne asistentke in
3. mesto zobotehnika za žel. zobno ambulanto v Ljubljani.

Pogoj je predpisana strokovna **izobrazba.**

Prejemki po zakonu o javnih uslužbencih. Uslužbenci pridobe pravico do voznih ugodnosti na železnici po 1-letnem službovanju pri Železniškem zdravstvenem domu.

Za delovno mesto pod 1. je na razpolago 1-sobno družinsko stanovanje.

Prošnje vložite na Železniški zdravstveni dom Ljubljana, Celovška c. 4 do 20. VIII. t. l.
R

RAZPIS

Komisija za razpis delovnih mest pri Zdravstvenem domu Ptuj, razpisuje po čl. 37 Zakona o javnih uslužbencih (Ur. l. FLRJ, štev. 53-664-57) naslednja
delovna mesta

2 ZDRAVNIKA SPLOŠNE PRAKSE. Pogoj: medic. fakulteta.
2 STOMATOLOGA. Pogoj: medic. fakulteta.
2 DENTISTA — ZOBARJA. Pogoj: Višja dentistična šola.
4 MEDICINSKE SESTRE. Pogoj: Srednja medic. šola.
FIZIOTERAPEVTA. — Pogoj: Potrebna strokovna šola.
2 ZOBOTEHNIKA. Pogoj: Zobotehnična šola.
LABORANTA. — Pogoj: Srednja medic. šola.
OTROŠKE NEGOVALKE. Pogoj: Šola za otroško negovalko.
5 BABIC. Pogoj: Babiška šola.

Nezasedena mesta medicinskih sester so naslednja: mesto glavne sestre splošnega oddelka, otroškega dispanzerja, tuberkuloznega dispanzerja in šolskega dispanzerja.

Nezasedena mesta za babice so naslednja: Materinski dom, Ptuj okolica, Desternik, Grajena in Ptujska gora.

V tekočem letu bosta na razpolago 2 družinski stanovanji v mestu Ptuju. Stanovanja za babice na terenu so zagotovljena.

Plača po zakonu o javnih uslužbencih in po pravilniku Zdravstvenega doma Ptuj.

Nastop službe po dogovoru. Prijave vložite do 31. 8. 1958.
R

RAZPIS

Razpisna komisija pri Zavodu LR Slovenije za statistiko v Ljubljani razpisuje delovno mesto
REFERENTA
za kmetijsko in gozdarsko statistiko

Pogoji: agronomska fakulteta z najmanj 3-letno prakso. Delovno mesto je vezano s položajno plačo. Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom in z vsemi prilogami naj prosilci vlože pri Zavodu LR Slovenije za statistiko, Ljubljana, Vožarski pot 12 do 19. avgusta 1958.

Nastop službe 1 septembra t. l.
R

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev podjetij pri ObLO Ljubljana-Polje razpisuje po 21. členu Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ štev. 52-57) in 58 člena Uredbe o kmetijskih zadrugah (Ur. list FLRJ štev. 18-58) mesta

I. UPRAVNIKOV
naslednjih kmetijskih zadrug:

1. Kmetijske zadruge Ljubljana Polje,
2. Kmetijske zadruge Dobrunje.
3. Kmetijske zadruge Besnica.
4. Kmetijske zadruge Dolsko.

II. UPRAVNIKA
»Pekarne Vevče«
III. UPRAVNIKA
»Pekarne Sneberje«

Pogoji: kandidat za upravnika zadruge je lahko, kdor ima srednjo, višjo ali visoko strokovno izobrazbo in najmanj 2 leti prakse v gospodarstvu. V poštev pridejo tudi osebe z manjšo strokovno izobrazbo, ki imajo večletno prakso v zadružništvu in opravljeni tečaj **za upravnika.**

Kandidat za upravnika pekarne mora imeti mojstrski izpit iz pekarske stroke.

Plača o tarifnem pravilniku.

Nastop službe po dogovoru.

Pismene, pravilno kolkovane ponudbe z življenjepisom in podatki o šolski in strokovni izobrazbi ter dosedanjih zaposlitvah pošljite komisiji za razpis mest direktorjev in poslovodij podjetij pri ObLO Ljubljana-Polje do 15. 8. 1958.

Eventualne informacije dobite pri Oddelku za gospodarstvo in komunalne zadeve ObLO Ljubljana-Polje, tel. štev. 333-162.
R

RAZPIS

Razpisna komisija pri Polikliniki v Ljubljani razpisuje 2 delovni mesti
HONORARNIH BLAGAJNIKOV.

Pogoji: praksa v blagajniških poslih. V poštev pridejo predvsem upokojenci.

Nastop honorarne službe po dogovoru. Honorar se določi po Zakonu o javnih uslužbencih. Pravilno kolkovane prošnje vložite na Polikliniko v Ljubljani, Njegoševa 4. trakt B-II, soba 235 do 9. 8. 1958.
R

RAZPIS

Razpisna komisija pri Porodnišnici v Kranju razpisuje sledeča delovna mesta:

1. MEDICINSKE SESTRE.
2. 2 BABIC.
3. 2 BOLNIČARK.
4. LABORANTA.

Pogoji: 1. srednja med. šola. 2. babiška šola. 3. šola za bolničarke. 4. srednja teh. šola kemični odd. ali medicinski laborant s 5-letno prakso.
R

RAZPIS

Podjetje »Mesoizdelki« Ljubljana — Tomšičeva ul. št. 3 razpisuje naslednja delovna mesta:

RAČUNOVODJE,
SEKRETARJA,
BLAGAJNIKA in
ADMINISTRATIVNEGA USLUŽBENCA.

Ponudbe pošljite na podjetje do 10. t. m. z opisom dosedanjega službovanja. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku.
R

RAZPIS

Po sklepu 2. redne seje znanstvenega sveta Kmetijskega inštituta Slovenije v Ljubljani, Hacquetova 2. in 77. člena zakona o znanstvenih zavodih LRS (Uradni list št. 3—9/58)

razpisuje

uprava inštituta delovna mesta znanstvenih svetnikov, višjih znanstvenih sodelavcev, znanstvenih sodelavcev, višjih strokovnih sodelavcev, asistentov in strokovnih sodelavcev za sledeče referate in sicer:

1. 3 **za pedologijo**
2. **načelnika oddelka za poljedeljstvo**
3. **za krompir**
4. **za poljedeljstvo**
5. **za semenarstvo**
6. **za travništvo**
7. **vodjo selekcijske postaje v Poljanah**
8. **načelnika oddelka za kontrolo semen**
9. **načelnika oddelka za sadjarstvo in vinogradništvo**
10. **za sadjarstvo**
11. **za jagodičevje**
12. **za vinogradništvo**
13. **načelnika oddelka za zaščito rastlin**
14. **za fitopatologijo**
15. **za bolezni krompirja**
16. **načelnika oddelka za živinorejo**
17. **za govedorejo**
18. **za prašičjerejo**
19. **za perutninarstvo**
20. **za čebelarstvo**
21. **za prehrano živali**
22. **za rodovništvo**
23. **za mehanizacijo**
24. **načelnika centralnega laboratorija**
25. **za kemične analize in**
26. **2 za enologijo.**

Nadalje razpisuje naslednja delovna mesta:

27. **tehnično moč pri pedologiji**
28. **tehnično moč pri poljedeljstvu**
29. **2 laboranta pri kontroli semen**
30. **laboranta pri zaščiti rastlin**
31. **2 laboranta pri centralnem laboratoriju**
32. **2 administrativni moči.**

Pogoji

Kandidati od 1—26 morajo izpolnjevati pogoje, ki so navedeni v Zakonu o znanstvenih zavodih.

Kandidati od 27—31: srednja kmetijska šola in nekaj let prakse.

Kandidati pod toč 32: administrativna šola.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene prošnje z dokumentacijo naj reflektanti dostavijo na Kmetijski inštitut Slovenije, Ljubljana, Hacquetova 2, p. p. 355, najkasneje do 31. avgusta 1958.
R

RAZPIS

Razpisna komisija pri Trgovinski zbornici za okraj Ljubljana

razpisuje

v skladu z določbo 12. člena »Pravilnika o uslužbencih trgovinskih zbornic s področja notranje trgovine« (Ur. l. FLRJ št. 21/58).

SLEDEČA DELOVNA MESTA
pri Trgovski zbornici za okraj Ljubljana:

mesto referenta za kadre, (tajnika odbora za vzgojo kadrov);
2. mesto referenta za živilsko in kmetijsko stroko, (tajnik odbora za promet z živil in kmetijskimi proizvodi);
3. mesto stenodaktilografa.

Poleg splošnih pogojev po Zakonu o javnih uslužbencih morajo interesenti izpolnjevati še te-le pogoje:

ad 1. da ima visoko strokovno izobrazbo ali srednjo svrokovno izobrazbo ter 5 let prakse;
ad 2. visoko strokovno izobrazbo ali srednjo strokovno izobrazbo in 3 leta prakse;
ad 3. srednjo strokovno izobrazbo in 4 leta prakse ali nižjo strokovno izobrazbo in 6 let prakse.

Prejemki so urejena v zakonu o javnih uslužbencih in pravilniku o uslužbencih trgovinskih zbornic s področja notranje trgovine. Prijave s kratkim popisom dosedanjega službovanja pošljite na **Trgovinsko zbornico za okraj Ljubljana, Mestni trg 24/II, najpozneje do 20. avgusta 1958**
R

RAZPIS
I.

Na osnovi določbe 33., 36. in 164. čl. Zakona o javnih uslužbencih komisija za uslužbenske zadeve pri občinskem ljudskem odboru Ivančna gorica

razpisuje

sledeča delovna mesta:

1. **Šefa odseka za gospodarstvo,**
2. **Šefa odseka za narodno obrambo.**
3. **Referenta za komunalne in gradbene zadeve.**
4. **Strojepisko**

Pogoji pod točko 1: Visoka strokovna izobrazba, končana ekonomska ali pravna fakulteta ali popolna srednja šola z večletno prakso.

Pogoji pod točko 2: Priznana srednješolska izobrazba in večletna praksa.

Pogoji pod točko 3: Gradbeni tehnik, po možnosti s prakso v upravni službi.

Pogoji pod točko 4: Končana administrativna šola ali končan strojepisni tečaj z večletno prakso.

II.
RAZPIS

Komisija za imenovanje in odstavitev direktorjev gospodarskih organizacij pri občinskem ljudskem odboru Ivančna gorica razpisuje mesta upravnikov naslednjih kmetijskih zadrug:

1. **KZ Ivančna gorica**
2. **KZ Stična**
3. **KZ Šentvid pri Stični**
4. **KZ Radohova vas**
5. **KZ Višnja gora**
6. **Muljava**
7. **KZ Krka**
8. **KZ Zagradec**
9. **KZ Ambrus.**

Pogoji: srednja, višja i visoka strokovna izobrazba in najmanj 2 leti prakse v gospodarstvu ali nižja strokovna izobrazba z večletno prakso v zadružništvu, in opravljen tečaj za upravnika kmetijske zadruge.

Prošnje kolkovane s koleki za 180 din državne takse in 95 din občinske takse sprejema Občinski ljudski odbor Ivančna gorica do 25 avgusta 1958.

Prošnji priložite: dokazilo o šolski in strokovni izobrazbi, življenjepis in potrdilo o nekaznovanju.

Stanovanja za samce so na razpolago, medtem ko bodo družinska stanovanja urejena do 1. X. 1958.
R

OBJAVE

RAZPIS

Gozdno gospodarstvo Postojna bo prodalo na javni dražbi, v smislu uredbe o gospodarjenju z osnovnimi sredstvi gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ, št. 52, čl. 49) nepremičnine: **stanovanjsko stavbo z gospodarskimi objekti, vrt in sadovnjak v Strmici** pri Postojni. Najnižja cena znaša 546.603 din.

Dražba bo na upravi Gozdnega gospodarstva v Postojni, Vojkova št. 5, dne 6. avgusta 1958, ob 9. uri.

Gozdno gospodarstvo
Postojna, odsek za gradnje

OBJAVA

Okološki inštitut Kliničnih bolnic v Ljubljani obvešča vse bolnike, zdravnike in zdravstvene ustanove, da bodo od 1. avgusta 1958 dalje ambulantni pregledi v tukajšnjem inštitutu po naslednjem redu:

Od 8 do 12. ure samo za bolnike iz oddaljenejših krajev in sicer: **Ponedeljek:** moški, vsi primeri razen otorinolaringoloških; **torek:** ženske, primeri obolenj na prsih; **sreda:** ženske, vsi primeri razen obolenj na prsih, v ustni duplini, ginekoloških in otorinolaringoloških primerov; **četrtek:** otroci do 14 let starosti; **petek:** ženske, ginekološki primeri.

Od 8. do 12. ure za vse bolnike (tudi iz Ljubljane) in sicer **ponedeljek:** moški in ženski primeri z obolenji v ustni duplini; **petek:** moški in ženske otorinolaringološki primeri.

Od 13. do 15. ure za bolnike iz Ljubljane in bližnje okolice in sicer: **ponedeljek:** moški, vsi primeri razen otorinolaringoloških in primerov obolenj v ustni duplini; **torek:** ženske, primeri obolenj na prsih; **sreda:** ženske, vsi primeri razen obolenj na prsih, v ustni duplini, ginekoloških in otorinolaringoloških primerov; **četrtek:** otroci do 14. leta starosti **petek:** ženske, ginekološki primeri.

Prosimo vse bolnike, da se točno držijo navedenega urnika, ker bodo v nasprotnem primeru odklonjeni. Prav tako prosimo tov. zdravnike in zdravstvene ustanove, da pošiljajo bolnike v naš inštitut v navedenem času.

Posebej pa opozarjamo bolnike, da bomo sprejemali za dopoldanske preglede le od 8.—10. ure, za popoldanske pa od 12.—14. ure, da bodo lahko pregledani od 12. oziroma 15. ure.

Dotrpel je moj oče, brat in stric

BOŽIČ JANEZ
žel. upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 4. avgusta 1958, ob 17. uri, iz Nikolajeve mrliške vežice na Žalah.

Prosimo tihega sožalja

Žalujoči: **hčerka Marija, nečakinja Jožica,** brat **Miha, sestra Micka in ostalo sorodstvo.**

Ljubljana, 2. avgusta 1958.

Tragično je preminil naš ljubi sin, brat

HOČEVAR IVO

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 3. avgusta 1958, ob 17. uri, izpred hiše žalosti Mali vrh 14 na pokopališče Šmarje.

Žalujoči: oče, mati, brata Slavko in Marjan sestre Anica, Marija, Jožica, por. Trošt in ostalo sorodstvo.

Mali vrh, 31. julija 1958.

Dotrpela je naša dobra žena, mama, stara mama in sestra

ELIZABETA GOLOBIČ roj. GOLOB

Pogreb bo izpred rojstne hiše v Jurki vasi na pokopališče v Vavto vas, dne 3. avgusta, ob 17. uri.

Žalujoči: mož Ivan; sinovi: Ivan, dr. Maks, Branko, Slavko, Jože, Juli; hči: Valči, z družinami; sestri: Ančka in Francka ter ostalo sorodstvo.

Jurka vas, Beograd, Split, Ljubljana, Postojna, Velike Lašče, Dvor.

Jurka vas, dne 2. avgusta 1958.

V 84. letu starosti je preminil naš dragi

RADO JEREB
notar

Pogreb bo v nedeljo, dne 3. avgusta 1958, ob 16. uri na pokopališču v Slovenskih Konjicah.

Žalujoči: žena **Antonija**, otroci **Drago, Milojka, Jelena, Borut** z družinami, sestra **Micka** ter ostalo sorodstvo.

Slov. Konjice, Ljubljana, Celje, Vodice, 1. VIII. 1958.

Zahvala

Ob prebridki izgubi našega ljubega moža, očeta, brata, strica in svaka

ing. LESKE RAJKA
PROFESORJA GRADBENE SREDNJE ŠOLE

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrekli sožalje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. — Posebej se zahvaljujemo stanovalcem, ki so nam ob nesreči priskočili na pomoč, zlasti družini prof. dr. Mundovi. — Iskreno hvalo smo dolžni upravi in profesorskemu zboru Gradbene srednje šole, profesorju Francetu Bratkoviču za prisrčen govor, pevcem PTT za lepo petje ob krsti in darovalcem cvetja.

Ljubljana, 3. avgusta 1958.

ŽALUJOČI OSTALI

MALI OGLASI

CENA MALIH OGLASOV: do 10 besed 200 din, vsaka nadaljnja beseda 15 din. Ženitveni oglasi — beseda 50 din. Na oglase, ki so pod šifro, oz. naslov v ogl. odd., se pribije 50 din. Za vse nedeljske objave +20%.

OPOZORILO! Oglasi, naročeni za nedeljsko objavo in dostavljeni do vključno petka do 12. ure, se računajo po ceniku. Oglasi naročeni za nedeljo v petek popoldne in soboto se zaračunajo z 10% poviškom nedeljske cene.

OPOZORILO! Stranke, ki zahtevajo pismene naslove oglasov ali kakršno koli informacijo, naj priložijo za odgovor znamko za 25 din. V nasprotnem primeru ne bomo odgovarjali. Naslovov oglasov, ki so pod šifro, ne izdajamo. Za poslani denar v navadnih pismih ne odgovarjamo. Oglase sprejemajo tudi poštni uradi.

ZAPOSLITEV

ADMINISTRATIVNO USLUŽBENKO z znanjem strojepisja sprejme v službo grosistično trgovsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe v ogl. oddelek pod »Nastop možen takoj.« 17309-1

PRIDNEGA FANTA sprejmem h konjem. Manser, Črnuče. 17308-1

POSLOVODKINJA mešane stroke želi spremeniti službo. Pismene ponudbe v oglasni oddelek pod »Gorenjsko«. 17302-1

ENO ALI DVE OSEBI za spravljanje otave potrebujem. Istotam prodam stoječo košnjo. Ižanska c. 282. 17291-1

MLAJŠO UPOKOJENKO, dobro kuharico, čisto in snažno sprejmem. Stanovanje, hrana in nagrada. — Ponudbe v oglasni oddelek pod »4-članska družina«. 17281-1

Elektro-strojno podjetje Grosuplje

razpisuje

naslednji delovni mesti:

vodovodnega inštalaterja in

finančnega knjigovodje

Osebni prejemki po dogovoru.

Ponudbe pošljite na upravo podjetja

4762-R

BRIVSKO FRIZERSKO POMOČNICO, dobro moč, stalno zaposlim. Nudim stanovanje, plačam dobro. DRUSKOVIČ, Ljubljana, Bernekerjeva 22. 17296-1

POSTREZNICO ZA POPOLDANSKI ČAS iščem. Celovška c. 124, stanovanje 8. 17190-1

PERFEKTNO ŠIVILJO za obnavljanje moškega perila, honorarno iščem. Ponudbe pod »Perfektna« v ogl. odd. 17188-1

TRGOVSKO PODJETJE »POLJE« — Ljubljana-Polje št. 40 — sprejme v službo trgovske pomočnike-ce in vajence-ke v poslovalnice z mešanim blagom. Informacije na upravi podjetja — Polje št. 40 (za Domom Svobode) vsak dan od 7. do 14. ure. R 2189-1

MLEKARNA NOVO MESTO sprejme v službo kvalificiranega mlekarja z mlekarsko šolo. Plača po tarifnem pravilniku, samska soba zagotovljena. R 2187-1

SAMOSTOJNEGA KNJIGOVODJO-kinjo, po možnosti z vsaj 3-letno prakso v samostojnem vodenju knjigovodstva sprejmemo. Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Samsko stanovanje zagotovljeno. Ponudbe na upravo podjetja, Pekarna Šoštanj. R 2185-1

ZAPOSLITEV v zunanjetrgovinskem podjetju sprejmem. Praksa devizno poslovanje in zunanjetrgovinska šola. Ponudbe pod »Komercialac« v ogl. odd. 17067-1

SPREJMEM dva mizarska pomočnika, samostojna. Burgar Miha — Vižmarje 204. 17064-1

DAMSKA KROJAČICA želi vsestransko delo ali pristopi solidni krojačnici. Naslov v oglasnem oddelku. 17186-1

DIPLOMIRANA EKONOMISTKA išče službo, po možnosti v bližini Ljubljane. Naslov v ogl. odd. 17182-1

SLUŽBO SKLADIŠČNIKA ali poslovodje v Ljubljani iščem. Imam trgovsko izobrazbo in zmožen sem vsakega samostojnega dela. Ponudbe pod »40« v ogl. odd. 17173-1

DELAVKO začetnico sprejmemo v expedit. Kmečka knjiga, Ljubljana, Miklošičeva cesta 4. 17156-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO z znanjem kuhe sprejme Erbežnik, Trubarjeva 12. 17146-1

PLETILSTVO sprejme navijalko. — Naslov v ogl. odd. 17140-1

UPRAVNI ODBOR KLJUČAVNIČARSTVA Ciril Podržaj, državni obrtni mojster, Ljubljana, Slomškova 3, razpisuje sledeča delovna mesta: strojnega tehnika, strojnih in stavbenih ključavničarjev, strugarjev, kotlarjev, brusačev. Pogoj za stroj. tehnika: 10-letna praksa in obvladanje kalkulacije, za ostale pomočniški izpit. Plača po tarifnem pravilniku. R 2197-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO srednjih let, iščemo k 4-članski družini, Masz Sonja, Komenskega 5, Ljubljana. 17081-1

KOMISIJA ZA SKLEPANJE in odpovedovanje delovnih razmerij pri Kmetijskem posestvu Jesenkovo, Ljubljana, Cesta na Loko 4, razpisuje mesto prodajalca-ke za prodajalno s sadjem in zelenjavo v Ljubljani, Celovška cesta. Interesenti naj pošljejo prošnje na posestvo do 18. avgusta 1958. R 2202-1

SGP Slovenija ceste

Ljubljana, Titova 44,

razpisuje

naslednja delovna mesta:

gradbenega inženirja za visoke gradnje;

3 gradbenih tehnikov za visoke in nizke gradnje.

Pogoji: a) položen strokovni izpit s pooblastilom, b) lahko začetnik. — Prošnje z življenjepisom pošljite na naslov: SGP, Slovenija ceste, Ljubljana, Titova 44. 4419-R

ZAČETNICA z višjo izobrazbo išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Vestna— veselje do jezikov« v ogl. odd. 17061-1

GOSTILNA POD »DEBN VRHOM«, Sp. Kašelj išče za takojšen nastop natakarico srednjih let, ki bi prevzela prodajno mizo (šank). Kavcija zaželena. Istotako potrebujemo honorarne natakarice za nedeljo. 17106-1

PEKARNA ŠENTVID, Ljubljana — Šentvid 8, sprejme pekovske pomočnike: mešalca 2 oblikovalca — (parna pekarna, z mešalnim strojem). Nastop službe takoj. Stalna služba. 17136-1

AVTOTAPETNIK, ličar in avto kleepar želi zamenjati službo takoj ali pozneje. Obvladam vse tri obrti odlično. Ponudbe pod »September 1958« v ogl. odd. 17121-1

SAMOSTOJNO, PRIDNO in pošteno gospodinjsko pomočnico k 4-članski družini sprejmem. Plača dobra. Oglasiti se v trgovini, Gosposvetska 12. 16936-1

GREM ZA KNJIGOVODKINJO ali trgovsko pomočnico k podjetju, katero razpolaga z stanovanjem. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Hvaležna«. 17010-1

TRGOVSKA POMOČNICA z 11-letno prakso se želi zaposliti, kjer je na razpolago stanovanje. Ponudbe pod »Zelo vestna« v oglasni oddelek. 17028-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO išče 4-članska družina. Ponudbe od 5. 8. 1958 dalje. Petruša, Zaloška 51a, III.-48 16829-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO k 4-članski družini sprejmem. Brezovar Milena, Ljubljana, Ruska 3, nasproti pivovarne Union. 16997-1

ADMINISTRATORKA z znanjem strojepisja išče službo, kjerkoli. Ponudbe pod »Vestna« v oglasni oddelek. 16890-1

POŠTENO UPOKOJENKO zmožno kuhe k 2 osebama za celodnevno ali samo dopoldansko delo iščem. Cerlini, Ljubljana, Krojaška 5/I. 16965-1

ŽENSKO sprejmem na stanovanje — protiusluga: varstvo otroka v dopoldanskem času, ostalo po dogovoru. Anžur, Zaloška 32. 16967-1

PLETILSKO POMOČNICO, vajeno tudi podpletanja sprejme Smolnikar Albina, pletilstvo, Domžale, Depala vas 11. 16951-1

VISOKO KVALIFICIRAN VRTNAR verziran v cvetju in zelenjavi s 25-letno prakso želi spremeniti službo v Sloveniji ali izven. Naslov v ogl. odd. 16471-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO, izvežbano, z znanjem kuhe, plača dobro 3-članska družina. Ljubljana, Beethovnova 6, Rupnik. 16868-1

KAKRŠNOKOLI ZASTOPSTVO za Beograd prevzamem. Na razpolago telefon in soba za pisarno. Ponudbe pod »Ugodno« v oglasni oddelek. 16879-1

LESOSTRUGARSKEGA POMOČNIKA sprejmem takoj. Horvat Vekoslav, Šentjur pri Celju. Hrana in stanovanje preskrbljena. 16914-1

POŠTENO DEKLE za pomoč v gostilni iščem. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Poštena«. 16723-1

DVE MEZDNI KNJIGOVODKINJI z nekaj prakse sprejmemo takoj. Prenočišče in prehrana je na razpolago pri podjetju. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite na Apnenica, Kresnice. R 2170-1

TRGOVSKO PODJETJE

»TEHNOMETAL«

Ljubljana, Titova c. 24

sprejme v učenje

večje število

VAJENCEV

moških ali žensk.

4770-R

RUDNIK KAOLINA Črna pri Kamniku išče za svojo menzo (40 abonentov) kvalificirano kuharico. — Osnovna plača 11.260 din. Samska soba zagotovljena. Nastop službe takoj. R 2169-1

KOMISIJA za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij v podjetju K. G. Radvanje, Maribor, Streliška 150, razpisuje delovno mesto mezdnega knjigovodje z znanjem administracije. Stanovanje preskrbljeno. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Pismene ponudbe pošljite na K. G. Radvanje, Maribor, Streliška štev. 150. Plača po tarifnem pravilniku R 2234-1

KMEČKO DEKLE, čisto in pošteno, za pomoč v gospodinjstvu — išče gostišče Borišek v Litiji za takoj. Vsa oskrba v hiši. Plača po dogovoru. 17420-1

VEČJE ŠTEVILO mladih mizarskih pomočnikov sprejme podjetje za fino pohištvo »Hrast«, Ljubljana, Linhartova ulica 49/a Plača dobra. R 2176-1

MLAJŠO ŽENSKO DELOVNO SILO (predpogoj zdravo in močno) sprejme podjetje za fino pohištvo »Hrast«, Ljubljana, Linhartova 49/a. R 2177-1

STROJNEGA TEHNIKA KONSTRUKTERJA za izdelavo načrtov enostavnih pletilnih strojev (klepel strojev) sprejmemo. Plača po tarifni postavki in po dogovoru. — Pismene prijave pošljite v oglasni oddelek pod »Konstrukter«. Delovno mesto je v Ljubljani. R 2175-1

ZAPOSLIMO 2 ključavničarja ali polkvalificirana delavca, kleparja in 2 vajenca za elektromehanično ali ključavničarsko stroko v Šiški. »Elektro-Termo«, Žibertova ul. 7, Šiška, Poizve se vsaki dan od 6. do 18. ure in ob nedeljah od 6 do 14. ure. 17235-1

AVTOMEHANIČARSKI POMOČNIK z večletno prakso dobi stalno zaposlitev. Nastop takoj ali po dogovoru, hrana, stanovanje preskrbljeno. Vanič Ivan, Krško R 2207-1

Podjetje v Ljubljani sprejme v stalno zaposlitev dobrega

KOVINOSTRUGARJA, KLJUČAVNIČARJA, ORODJARJA in REZKARJA.

Nastop možen takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe v oglas. odd. pod »Dobri delavci«. 4816

TOVARNA kovinske galanterije, Ljubljana, Mariborska 4, sprejme v službo visoko kvalificirane in kvalificirane orodjarje. — Ponudbe pošljite v tajništvo podjetja. R 2206-1

ZANESLJIVO gospodinjsko pomočnico k družini treh odraslih oseb sprejmemo takoj. Naslov v ogl. odd. R 2195-1

DVA VRATARJA, zdravi moški osebi in snažilko s polno zaposlitvijo sprejemamo za skladišče v Vižmarjih. Javite se »Metalka«, Parmova 33. R 2201-1

POSLOVODJO, sposobnega za vodstvo velike poslovalnice ter dva trgovska pomočnika, sprejme takoj ali po dogovoru Trgovsko podjetje »Velma«, Velenje. R 2181-1

KUHARICO, izučeno, z večletno prakso, sposobno samostojnega vodenja obratne menze, sprejmemo takoj. Samska soba na razpolago. Apnenica, Kresnice. R 2191-1

KOVAČA z najmanj 3-letno prakso v obratnih delavnicah, vajenega samostojnega dela, sprejmemo takoj. Samska soba na razpolago. Apnenica, Kresnice. R 2192-1

TRGOV. POMOČNIKA železninarja ali mešane stroke za trgovino Kmetijske oskrbe z nastopom takoj ali do 1. 10. t. l. sprejme Kmetijska zadruga Sevnica ob Savi. Plača po dogovoru. R 2200-1

VEČ DELAVCEV sprejme tovarna »Tuba«, Ljubljana, Kamniška 20

STROJEPISKO, verzirano, sprejmemo takoj. Ponudbe v ogl. odd pod »SP takoj«. A 2214-1

HONORARNO ZAPOSLITEV — obračunavanje akordnih zaslužkov nudimo takoj. Ponudbe v ogl. odd. pod »Vestno delo«. R 2215-1

KOMISIJA za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri trg. podjetju »Koloniale«, Ljubljana, Šentvid 20, razpisuje naslednja delovna mesta: kvalificiranega šoferja in več skladiščnih delavcev. Ponudbe pošljite na upravo trgov. podjetja »Koloniale« do 10. 8. 1958. — Nastop službe lahko takoj ali s 1. sept 1958. R 2211-1

MLEKARJA-SIRARJA sprejmemo za svoj mlekarski obrat. Plača po kolektivni pogodbi. Ponudbe dostavite na Kmetijsko zadrugo, Škofja Loka. R 2210-1

ŠOFERJA — MEHANIKA za osebni avtomobil iščemo. Ponudbe pod »INVAD« v ogl. odd. 17241-1

FRIZERKO SPREJMEM takoj. — Dolezal Jože, Šentvid 48. 17242-1

POTREBUJEMO samostojno (pošteno) gospodinjsko pomočnico k 4-članski družini, ki ima veselje do otrok. Naslov v ogl. oddelku 17252-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO — veščo kuhanja, nujno potrebujem. Sulič, Obirska 25-I. 17264-1

TAPETNIŠKEGA POMOČNIKA za stalno sprejmem. Hrana in stanovanje brezplačno. — Naslov v ogl. oddelku. 17267-1

MIZARSKE POMOČNIKE in vajence sprejme Mizarstvo, Vižmarje. 17277-1

PEKOVSKEGA POMOČNIKA in razvažalca kruha sprejme Pekarna »Mirje«, Ljubljana, Gradišče 17. 17278-1

CEMENTAR, izučen, samski, mlad, stanujem v Ljubljani, iščem službo teraserja. Naslov v ogl. oddelku. 17171-1

FRIZERSKO POMOČNICO, dobro moč, sprejmem takoj v stalno službo. Plačam 14.000 din. Naslov v ogl. odd. 17279-1

MLINARJA, lahko tudi priučen — sprejmem takoj. Flerin Stanko, Ihan štev. 1, p. Domžale. 17377-1

POSTREZNICO za popoldan dvakrat tedensko k dvočlanski družini, iščem. Ponudbe pod »Poštena« v ogl. oddelek. 17374-1

NATAKARICA, pridna in poštena dobi takojšnjo zaposlitev v gostilni »Na Brinju« Ljubljana, Vodovodna 44. 17373-1

TAKOJ SPREJMEMO mizarskega pomočnika. Zadnikar — Ljubljana, Milčinskega 20. 17367-1

IŠČEM ŽENSKO, KI BI DOPOLDAN GOSPODINJILA. Ugodni pogoji. Plača po dogovoru. Naslov v ogl. odd. 17355-1

GOSPODINJSKE POMOČNICE izvežbane, ki imajo stanovanje v Ljubljani, sprejme Gospodinjski biro, Trubarjeva 8. 17353-1

ADMINISTRATIVNO MOČ za komercialne posle, z nekaj prakse, sprejmemo takoj. Ponudbe na »Planica—Šport, Ljubljana, Likozarjeva ul. 7. R2222-1

KOMISIJA ZA SPREJEM IN ODPUST DELAVCEV pri podjetju Globus špedicija Ljubljana Titova 33 sprejme skladiščnika za lokalno špedicijo. Nastop službe zaželen takoj ali po dogovoru. Plača pa tarifnem pravilniku. — Interesenti naj se zglasijo v tajništvu podjetja. R 2220-1

VEČJE PODJETJE v Ljubljani — sprejme več strojepisk in stenografk I. razreda z mesečnimi prejemki 18.000 din. Javite se pod »16« v oglasni odd. R 2225-1

POMOŽNEGA DELAVCA, možnost priučitve, takoj sprejmem, Muhič, steklarstvo, Gornji trg številka 17. 17336-1

HONORARNO MOČ za blagajniške posle, veščo strojepisja in drugih del, sprejmemo takoj. Ponudbe pod »Blagajniška moč« v oglasni oddelek. 17328-1

MIZARSKEGA POMOČNIKA — sprejmem takoj ali kasneje. — Naslov v ogl. odd. 17324-1

ADMINISTRATORKO za gradbišče v Ljubljani, sprejmemo s 1. sept. 1958. Ponudbe pod »Marljiva« v ogl. oddelek. 17322-1

BRIVSKO-FRIZERSKO POMOČNICO sprejmem takoj. Ponudbe pod »Stanovanje preskrbljeno« v ogl. oddelek. 17320-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO — samo z daljšo zaposlitvijo, sprejme Kavec, Prešernova cesta številka 3. 17314-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO — sprejmem. Naslov v ogl. oddelku. 17311-1

SKLADIŠČNIKA, mlajšo moč, izučeno v trgovini z železnino ali mešane stroke, potrebujemo za takojšen nastop. Nastop službe takoj. Ponudbe na Trgovsko podjetje »Železnina«, Jesenice. 17417-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO — samostojno, pridno in čisto z znanjem kuhe, iščem. Plača od 5000 din naprej. Javite se od 17 do 19. ure vsak dan ali pismeno Thaler R., Resljeva cesta št. 8. I. nadstropje. 17405-1

ZA GOSPODINJSKO POMOČNICO grem k dobri manjši družini. — Pišite na: Lukanič, Nova ulica n. h., Domžale. R 2232-1

DIPLOMIRANA ekonomistka s 5-letno komercialno prakso, soglasnostjo za opravljanje poslov v zunanji trgovini, znanjem angleškega in nemškega jezika — želi menjati službo. — Ponudbe pod »Družinsko stanovanje na razpolago« v ogl. odd. 17403-1

FRIZERSKO POMOČNICO in vajenko sprejme Salon »Vida«, Gosposvetska cesta 13. 17398-1

SLAŠČIČARSKEGA POMOČNIKA sprejme v takojšnjo zaposlitev — Slaščičarna »Ledina« Ljubljana Poljanska cesta 11. 17385-1

GOSPODINJSKO POMOČNICO samo z daljšimi zaposlitvami, sprejmem takoj. Prijateljeva ul. 18 — pritličje, desno — Prule. 17090-1

FRIZERKO sprejme takoj salon »Njeguš«, Nazorjeva ul. 10, Ljubljana. 17088-1

PEKARIJA MEDVODE sprejme 2 pekovska pomočnika. Nastop službe s 15. avgustom 1958. 17002-1

SAMSKI PEKOVSKI MOJSTER, hišni posestnik sprejme upokojenko od 45—56 let kot gospodinjo. Ponudbe pod »Sreča« na Slov. poroč. Jesenice. 17418-11

MLAJŠI TRGOVSKI POMOČNIK železninske, tekstilne in špecerijske stroke, agilen, z znanjem strojepisja, želi spremeniti službo. Sprejme mesto trgovskega potnika ali mesto v komercialni službi. Cenj. ponudbe pod »September« v ogl. odd 16852-1

ZASLUŽEK

ZAČETNIKE POUČUJEM NEMŠČINO (popravni izpiti) ter nudim konverzacijo že uvedenim. Ponudbe pod »Uspešno« v oglasni oddelek. 17193-2

DVE MLADI DEKLETI iščeta sobo. Dasta nagrado in pomagava v gospodinjstvu. Naslov v ogl. oddelku. 17142-2

TEHNIČNI RISAR - gradbeni tehnik sprejme tuširanje, risanje na domu. Naslov v oglasnem oddelku. 17070-2

OTROKA sprejmem v varstvo. Naslov v ogl. oddelku. 17037-2

PREVZAMEM honorarno delo v zvezi ažurnega knjigovodstva in polletnega obračuna. Strokovnost zajamčena. Ponudbe pod »Točnost« v ogl. oddelek. R 2180-2

ANKER - TRICOREX! Kdor me proti nagradi nauči plesti, naj sporoči. Barbič, Kostanjevica na Krki. 16888-2

SLIKE ZA LEGITIMACIJE vam v 2 urah izdela FOTO PAULI, Trubarjeva (bivša Sv. Petra cesta), telefon 20-305. Slikamo tudi na domu. 15845-2

MATEMATIKO gimnazijsko in univerzitetno inštruiram. Ponudbe pod »Matematik« v oglasni oddelek. 16863-2

VARUHINJO enemu otroku iščem Kodrič, Rozmanova 3, Ljubljana. 17220-1

PRIPRAVLJAM za ponavljalne izpite. Poljanska cesta štev. 27, I. nadstropje. 17352-2

INŠTRUKTORJA matematike, dobrega, iščem. Ponudbe pod »Petošolec« v ogl. odd. 17333-2

VAJENCA za orodno ključavničarsko obrt in delavko za delo na strojih sprejmem. Komljanec — Ljubljana, Trubarjeva 13. 17298-3

INŠTRUKTORJA matematike za 1. in 2. gimnazijo iščem. Ponudbe pod »Popravni izpit« v oglasni oddelek. 17419-2

KORESPONDENTKA za francoščino, italijanščino, nemščino in angleščino prevzame popoldansko honorarno delo. — Ponudbe pod »Zastopstvo« v oglasni oddelek. 17228-2

VAJENCI

STEKLARSKEGA VAJENCA sprejmem. Franjo Zrnec, steklarstvo — Ljubljana, Kopitarjeva 1. 17195-3

BRIVSKO - FRIZERSKO VAJENKO, sprejmem. Polanc, Kopitarjeva 1, Ljubljana. 17175-3

»DELIKATESA« KRANJ sprejme dva vajenca. R 2179-3

SPREJMEM VAJENCA za pečarsko obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Matjaž Dore, pečar Mozirje. R 2182-3

VAJENCA za električarsko stroko še vedno sprejme »ELEKTRO-JEREB«, Ljubljana, Poljanska cesta 53, telefon 31-278. 16980-3

DVA KLEPARSKA VAJENCA sprejme Jože Mihelič, Kauškova 18, Ljubljana. 17258-3

VAJENKE — vajence sprejme v uk trgovsko podjetje z živili — »Grmada«, Ljubljana, Celovška cesta štev. 43. 17379-3

KROJAŠKEGA VAJENCA sprejmem takoj. Petrovčič August, krojaštvo, Ljubljana, Tabor številka 4. 17349-3

VAJENCA sprejmem takoj. Mizarstvo Stanežice štev. 56, Medno, Snedu.

VAJENCE-ke za trgovino z živili sprejme Trgovsko podjetje »Rožnik«, Ljubljana, Titova cesta 18. 17286-3

VAJENCA s predpisano šolsko izobrazbo sprejmemo. Stanovanje in hrano plača podjetje. »Orient«, Ljubljana, Titova 22. 17284-3

VAJENCA s predpisano šolsko izobrazbo sprejme takoj »Plavica« trgovina z barvami in laki, Ljubljana, Wolfova 12. 17104-3

ECŽ LJUBLJANA, Celovška c. 164, sprejme v uk večje število vajencev za sledeče dejavnosti: avtoličarstvo, avtokleparstvo avtokaroseriste, ključavničarstvo. R 2224-3

FRIZERSKO VAJENKO sprejmem. Habicht Polde, Miklošičeva 2. 17316-3

PRODAM

STREŠNO OPEKO (bobrovec) novo dimniško opeko, stara kompletna okna in vrata ter moško italijansko kolo, ugodno prodam. Ljubljana, Predjamska 9 (Rožna dolina). 17327-4

LEPO OTROŠKO POSTELJICO iz trdega lesa in moderno bakreno nagrobno svetilko prodam. Naslov v ogl. odd. 17351-4

ČEVLJARSKI STROJ »Cilinderico« prodam. Na ogled v popravljalnici šivalnih strojev, Židovske steze, Švajcer. 17348-4

OTROŠKO POSTELJO z mrežo in žimnico ugodno prodam. Karlovška 11-I, desno. 17347-4

DOBRO OHRANJEN MOTOR DKW 350 KS prodam. Naslov v ogl. odd. 17345-4

ZADRUGAM, trgovskim in gradbenim podjetjem nudimo cement iz Pule PC-15 Z-250 a din 9.595 din za tono. Vagonske količine naročite pri Agenciji Slovenija Ljubljana, Kotnikova 16, telefon 30-685. R 2223-4

DOBRO OHRANJENO JEDILNICO, črno (raztegljiva miza), ugodno prodam. Tavzes, Zibertova 30. 17376-4

MOTOR DKW 98 ccm v odličnem stanju prodam. Ogled v Ljubljani, Livarska ul. 5. 17375-4

AVTO ZVOČNE SIGNALE (Bosch hupa!) prodam. Terselič, Zelena pot 3, Ljubljana. 17369-4

POSTELJO, mrežo, prodam. Terselič, Zelena pot 3, Ljubljana. 17368-4

2 OMARI, psiho, hrastovo posteljo in električni gramofon. Vse v najboljšem stanju prodam. Ogled: Geržina Marija, Ljubljana, Gosposka 6-II, med 16. in 17. uro. 17365-4

NOVO ŽENSKO KOLO prodamo: javna dražba 6. avgusta ob 8. uri. Reklamacije železniške postaje. Ljubljana. 17363-4

MOTOR B. M. W. 500 s prikolico, gumi voz. »diro« nosilnost 3.000 kg, novo gumo 6.50x20, novo strešno opeko bobrovec prodam Perne Matija, Janševa 14, Ljubljana. 17362-4

AVTO FIAT 1100 in Topolino prodam. Kolodvorska 5, Ljubljana. 17360-4

NOV »GRUNDING« 7-cevni, prodam. Ljubljana, Studentovska št. 7-I. 17358-4

PRODAM lepo otroško posteljico in razne otroške obleke. Naslov v ogl. odd. 17357-4

TRICIKEL prodam. Izdelujem nove tricikle vseh velikosti Ambrož, Grintovška 71, tel. 382-162. 17332-4

TOPOLINO prodam ali zamenjam za NSU — Roler Gregorc, rudnik Kočevje. 17422-4

MOPED, dobro ohranjen prodam ali zamenjam za motor do 150 ccm z amortizerji. Pral, Šentrupert. 17421-4

VESPO 54 prodam, 10.000 km prevoženo. Ogled v nedeljo od 9. do 12. ure Svetosavska 28, Kranj. 17217-4

HARMONIKO, klavirsko, 60 basov »Frontalini«, odlično, prodam. — Drobež, frizer, Celovška 264 — Ljubljana. 17216-4

AMERIŠKO ALUMINIJASTO KOLO z motorčkom prodam. Pržanjska ul. 10, Dravlje (pri cerkvi). 17215-4

STAVBNA PARCELA na Ižanski cesti naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku. 17213-4

DVOKRILNA ŽELEZNA VRATA — mala železna vrata, 2 kom., železne nosilke 6 m × 30 cm in 3 macesnove trodelne okne z steklom, proda Kino Domžale. R 2188-4

TOVARNA KOLES IN MOTORJEV znamke »Chiorda« Bergamo prodaja po ugodnih cenah rabljene motorje, motoskuterje (vespe, lambrete), motorna kolesa in nudi priložnostni nakup avtomobilov. — Tokić, Via Mercadante 1, Trst — telefon 38-835. 15726-4

AVTO 4-sedežni ADLER »Triumph«, dobro ohranjen po ugodni ceni prodam. Ogled 3. avgusta od 16. ure dalje. Škulj Mirko, Karlovica 13, p. Vel. Lašče. 16910-4

KLAVIR, dobro ohranjen, dunajske znamke »Wessely« prodam. Ogled torek in četrtek od 16. do 17. ure. Naslov v ogl. odd. 16922-4

NOV RAZTEGLJIV KAVČ prodam. Grandič Anton, Črnuče 53. 16992-4

RABLJENO POSTELJO in vitrino poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 17232-4

NSU »PRIMO«, vožen 2000 km, prodam. Štih Slavko, Šmihel 59, Novo mesto. 17227-4

TRGOVSKO podjetje »Javor« Ptuj, prodaja kot osnovno sredstvo osebni avtomobil znamke »Steyer 55« v voznem stanju. V kolikor se v roku 14 dni po preteku objave ne javi k nakupu gospodarska ali zadružna organizacija, imajo pravico odkupa tudi privatne osebe. R 2209-4

GARNITURO 3 fotelje, zelene in mizo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 17236-4

DOBRO OHRANJEN tenor saksofon in b-klarinet, prodam. Povšetova štev. 33. 17233-4

MOTOR Puch Roler, malo vožen (6600 km, z modernim ščitnikom in prtljažnikom in prevlekami, prodam. Krsto, Poljanska cesta štev. 52, Ljubljana (vinska klet), pri Kalanu. 17229-4

HRASTOVO JEDILNO MIZO s stoli, veliko ogledalo, prikladno za krojače, ugodno prodam. Poizvedbe v Šiški, blok 15, stanovanje 5, Vrhovec. 17341-4

ČRN ŠTEDILNIK, dobro ohranjen, prodam. Jamnik, Ižanska cesta štev. 47. 17339-4

PISALNI STROJ, — prvovrstne znamke, pisarniški, moderne zaprte oblike s 4 mestnim decimalnim tabulatorjem, v najboljšem stanju, poceni prodam. — Bida, Glinška štev. 3-II. 17338-4

MOPED, skoraj nov, vožen 4000 kilometrov, prodam, Muhič, Rožna dolina, Cesta V-7. 17337-4

TRI PRAŠIČE za pleme prodam. Teža 60—70 kg. Bizjan, Milana Majcna štev. 17. 17323-4

OTROŠKI VOZIČEK, lep, globok, kombiniran, športen, ugodno prodam. Feldin, Novi trg številka 2. 17321-4

ŽENSKO KOLO, novo, športno, in predposteljne preproge, nove, prodam. Kresal, Turnerjeva ulica štev. 14-a, Stožice. 17315-4

MOTORNO KOLO 250 ccm, »Panonija«, prodamo. Motor vožen 3900 km. Marinka Sivec, Preska 58, Medvode. 17312-4

SREBRN PRIBOR za 6 oseb prodam. Naslov v ogl. odd. 16935-4

2 ČRNA DOBERMAN PINČA, čistokrvna, odličnega porekla, z rodovnikom, 10 mesecev stara, ugodno prodam. Sajovic Miroslav, Novo mesto, Kristanova 12. 16945-4

»MOPED« TOMOS odličen, prodam, Pustoslemšek pri kovačiji, Medvode. 16952-4

MOTORNO KOLO DKW 98ccm, odlično ohranjeno, prodam. Naslov v ogl odd. 16899-4

MOŠKO KOLO »GERICKI«, dobro ohranjeno in manjšo kad za zelje, ugodno prodam. Plešeč, cesta v Kleče 11, poleg gostilne »Slepi Janez«. 16916-4

STAR ŠIVALNI STROJ poceni prodam (mala Singerica). Snoj Marija, Dragomelj 1. 16017-4

ZA TAM PRODAM LEVI IN DESNI BLATNIK, odbijač, stranice in masko, skoraj novo Babnik Andrej, Dolnice 16, avtokaroserijska delavnica. Ljubljana. 16920-4

BATERIJSKI RADIO, poceni prodam. Naslov v ogl. odd. 16931-4

RABLJENO MOŠKO KOLO, poceni prodam. Naslov v ogl. odd. 16932-4

OTROŠKO POSTELJO s predalom, dobro ohranjeno in kuhinjsko kredenco poceni prodam. Steblaj — Malgajeva št. 10. 17208-4

KOMBINIRANO POHIŠTVO za sobo prodam. Godec, Blok IV/4 ob Celovški (Zofke Kvedrove 16). 17205-4

OTROŠKI VOZIČEK, globok, prodam. Zalokar, Knezova 22/II, Šiška. 17202-4

DOBRO OHRANJEN MOTOR znamke »SAP« 500 s prikolico prodam za 120.000 din. Ogled samo popoldan na naslov v oglasnem oddelku. 17199-4

BMW 600 ccm, vožen 30.000 km s prikolico, prodam. Ljubljana, Vrtna ulica 8 (Krakovo). 17198-4

ŠTEDILNIK DELNI 2½ plošči, 2 pečnjaka, moderen, vzidljiv, prodam. Ljubljana, Vrtna ulica 8 — (Krakovo). 17197-4

MOPED COLIBRI, prevožen 2900 km prodam. Nazorjeva 6. 17192-4

ZLOŽLJIV ŠPORTNI VOZIČEK — otroški tricikelj in posteljico — prodam. Celovška cesta 124, stanovanje 8. 17191-4

RADIO »SAVICA«, nov z garancijo, zelo poceni prodam. Avbelj Desanka, Vila Vesna I. nadstr., Bled. 17189-4

KOTEL ZA ETAŽNO CENTRALNO KURJAVO prodam. Ogled pri Kokalj V., Kolodvorska 35 — Ljubljana. 17185-4

STARO POHIŠTVO po nizki ceni prodam. Poizve se popoldne Kač, Kolodvorska 25/III. 17184-4

2 OKNI NA ROLETE, trodelni, novi prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 17181-4

STROJ ZA ŠIVANJE SLAME »Oberstich« prodam. Klopčar, Trubarjeva 18. 17177-4

2 OMARI S POLICAMI in rabljen parket, prodam. Ljubljana, Poljanska 14. 17176-4

PRODAM MOTORINO »CHIMATTI« 50 ccm. Ugodna prilika. Ogled: Poljanski nasip 12, Ljubljana. 17174-4

ITALIJANSKO MOŠKO KOLO, dobro ohranjen, prodam. Drenikova 31, Šiška. 17170-4

TRICIKEL malo rabljen prodam za 30.000 din. Galjevica 48. 17169-4

MOTOR DKW 500 ccm z desno prikolico v brezhibnem stanju prodam Ogled v nedeljo ves dan. Celovška 5. 17167-4

VEČJO OTROŠKO POSTELJICO — prodam. Mlakar, Vrtača 5. 17160-4

SLADKI JABOLČNIK in rano sadje dobite vedno sveže. Hradeckega 36. 17027-4

KONSTRUKCIJO ŽAGE »VINCIJANKE« na kroglične ležaje, možno na električni pogon ugodno prodam. Informacije pri prodaji časopisa Sevnica. R 2168/a-4

PLETILNI STROJ »POPP« 12/100 prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 17020-4

LAMBRETTO ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku. R 2183-4

BICIKEL - MOTOR 4-taktni 50 cm. »Dukali« za 60.000 din prodam. Tržaška 64, dvorišče. 17015-4

NOVO ITALIJANSKO ŽENSKO KOLO in 4-cevni radio prodam. Ulica Vide Pregarčeve 1 17026-4

NOVO ITALIJANSKO KOLO prodam. Ogled: Riharjeva 17, Trnovo. 17017-4

CIRKULARNO ŽAGO z motorjem 4 KS, 30 m kabla in motor »Moped« prodam Lasan Jure, Jesenice. 17019-4

MOTOR »ZÜNDAPP« 750 ccm s prikolico in avto Steyer 55 v uporabnem stanju ugodno prodam. Informacije pri Vlaj Ludviku, Murska Sobota. 17007-4

MAGNETOFON prodam. Naslov SP Celje 16984-4

BMW MOTOR, dobro ohranjen prodam za 190.000 din. Buršič Alojz, Novo Velenje, Kidričeva 69. 16985-4

ELEKTRIČNI MLIN za kavo - dišave »Iruse« večji, prodam. Naslov v ogl. oddelku. 16991-4

10 LET suhe smrekove, orehove deske, prima, furnir, novo strešno pločevino, transmisijo, cirkular z motorjem, prodam. Ponudbe pod »Zmerna cena« v oglasni oddelek. 16884-4

MOTORISTI POZOR! Prodam zadnje amotizatorje in verižni ščitnik — original, za DKW motor. Pekarna Šraj, Radomlje 35. 16889-4

ARDIE 125 ccm v voznem stanju za 39.000 din prodam. — Ogled Trampuš, mehanik, Črnuče. 16998-4

KNJIGOVEŠKI STROJ za tisk Vergolt presse skoraj nov, prodam Treul, Okiškega 27, Kodeljevo. 16969-4

BENCINSKI MOTOR za žaganje drv, kompleten z vozom prodam. Klun Nilda, Verče 16, Ljubljana-Polje. 16970-4

ROČNI VOZIČEK srednje velik — ugodno prodam. Predjamska 4. 16976-4

ITALIJANSKO ŽENSKO IN MOŠKO KOLO s prestavami, prodam. — Šimec, Resljeva 26. 16978-4

POLTOVORNI AVTO 1,5 ton Ford, v odličnem stanju prodam. Naslov SP Celje. 16983-4

MOŠKO KOLO rabljeno, prodam. — Cena 8.000 din. Jager, Bizovik 69, pri Ljubljani. 16882-4

VESPO 125 ccm ugodno prodam. Je v odličnem stanju. Devova ul. 6, Dravlje. 16956-4

ZARADI SELITVE prodam: belo pleskano pohištvo za samsko sobo (9 komadov), pisalno mizo in pisalni stroj. Ogled ali ponudbe: Koman, Piran, Cankarjeva 4. 16968-4

DOMAČO VOLNO PRODAM. Ogled od 10. do 13. ure. Bezlaj, Slomškova 21. 16939-4

AEG električen štedilnik, 3 plošče, najnovejši model, tovarniško nov, proda Lovše, Celovška 95. 16940-4

MOTOR »PUCH« 250 ccm, dobro ohranjen, prodam. Poizve se: Javornik na Gorenjskem, Cesta v Rovte 18. 16944-4

ŠIVALNI STROJ CIK-CAK avtomatic, električni, popolnoma nov, prodam za 220.000 din. Kaič, Stari trg 28/II. 17222-4

ELEKTRIČNI KOMPRESOR z zračnim kotlom in reduciranim manometrom — kompleten, za točenje piva v gostinskih obratih, prodam. Ogledati v pivovarni »Union«. 17219-4

SEDLARJI, POZOR! Komat štok prodam. Klešnik, sedlar, Poljanska 25. 16995-4

MOTOR na prednjem kolesu original »REX«, München, 40 ccm, oboje skoro novo, brezhibno, posebno primerno za ženske, prodam. Ogled v nedeljo od 14. do 16. ure in v ponedeljek od 8. ure dalje. Švabičeva 15, vrata 23, Trnovo, Ljubljana. 17031-4

KMETIJSKO POSESTVO Cerkvenjak v Slov. goricah odproda od svojih osnovnih sredstev dve vprežni kosilnici, motorni drobilec (šrotar), motorno slamoreznico, 12-redni sejalnik ter razne pluge, navadne in izruvač krompirja. Prednost ima socialistični sektor. R 2213-4

TEKSTILNA TOVARNA v Preboldu ugodno proda osebni avto traža 65.000, kombiniran gasil-Opel Rekord, brezhiben, kilometski osebni avtobus TAM v brezhibnem stanju, kilometraža 31.000 Interesenti se lahko javijo vsak dan od 8. do 14. ure. R 2212-4

VRTNE STOLE IN MIZE ugodno prodam. Radio Telefunken, 5+1, koncerten, zamenjam za pisalni stroj ali prodam. Čuden, Ljubljana, Opekarska cesta 17 17238-4

NOVO ŽENSKO KOLO »JULIA«, italijansko, prodam. Celovška 96 Ljubljana, pritličje levo. 17239-4

MOPED »COLIBRI«, vožen 3000 km, prodam za 145.000 din. Poljanšek, Gražnova 2 (novi blok). 17240-1

RADIO, 4-cevni, prodam, ogled v nedeljo od 8. do 12. ure. Mikac, Cankarjeva 16. 17243-4

KOMPLETNO novo moško italijansko kolo prodam. — Možina, Zaloška 51-II. 17244-4

SKORAJ NOVO žensko italijansko kolo prodam. Pavlin, Privoz 6-II 17245-4

KRASNO MOŠKO KOLO »Legnano«, novo, prodam Stari trg 3-II desno. 17246-4

BLAGO, sivo, podlogo za plašč uro razno, naprodaj. Naslov v ogl. odd. 17247-4

NOVO ŽENSKO ITALIJANSKO KOLO prodam, Genussi, Hradeckega cesta 74. Ogled do 12 ure 17248-4

MOŠKO KOLO »Štirija« — prenovljeno, poceni naprodaj. Tomačevo 19. 17250-4

OTROŠKO POSTELJICO, lepo, z vzmetnico, prodam za 15.000 din Perčeva 16, Zelena jama. 17253-4

ŽENSKO italijansko novo kolo, prodam. Bohte, Obirska 17. 17254-4

KOMBINIRAN otroški voziček, bele barve, prodam za 10.000 din Tomažič, Tržaška 122. 17257-4

DIRKALNO KOLO prodam. Tihelj, Ljubljana, Polje 153. 17259-4

VZIDLJIVO kopalno banjo s pečjo in češke ploščice, prodam — Kocjan, Poljanski nasip 34. 17260-4

KOLO ZA FIAT 600, kompletno in nekatere dele prodam. Telefon 23-213, ob delavnikih od 5. do 17. ure. 17261-4

NOVO moško in žensko italijansko kolo, prodam. Švabičeva 15, vrata 23, Trnovo. 17265-4

MOTORNO KOLO, 150 ccm — ugodno prodam. Emonska 2. 17266-4

DOBRO OHRANJEN, vzidljiv štedilnik, prodamo. Kušar, Ciglarjeva ulica 47, Moste. 17269-4

NOVO UVOŽENO žensko kolo — ugodno prodam, prodam tudi motor »Java«, 98 ccm za 52.000 din. Videmska št. 3, Šiška, za novo cerkvijo. 17273-4

PRITLIČNO HIŠO z vrtom, prodam. Informacije. Eipprova 15. 17274-4

PRALNI STROJ »Riber«, nov, naprodaj. Naslov v ogl .odd. 17275-4

MOTOR »TRIUMPH«, 250 ccm, odlično ohranjen, z rezervnim cilindrom, prodam. — Poljanšek, Srednja vas 19, Kamnik. 17276-4

ŽENSKO novo italijansko športno štrapac kolo ko ugodni ceni prodam, Miklošičeva 15-I, vrata desno. Ložar E. 17110-4

OSEBNI AVTO FIAT 1100 v odličnem stanju prodam. Ogled vsak dan od 13 ure dalje. 17111-4

MOTOR 98 ccm in nov radio prodam. Šentvid — Vižmarje štev. 220 A (nasproti »Metalke«). 17109-4

MOTORJA BMW 350 cm in Terog 350 ccm v dobrem stanju prodam. Vrećek, Videm Dol 9, pri Ljubljani. 17107-4

ŠIVALNI STROJ znamke »Pfaff« nepogrezljiv, globok otroški voziček, stolico za dojenčka, leseno otroško posteljico, prodam. Pahor, Škrabčeva 11. 17104-4

MOTOR BMW 350 ccm prodam. Prebold 49. 17100-4

DOBRO OHRANJEN DKW AVTO prodamo. Uporaben kot osebni ali dostavni. Ugodni plačilni pogoji. Ogled: Draksler Dol 46, Hrastnik. 17098-4

OTROŠKI VOZIČEK, kombiniran prodam. Vodnikova 173. 17093-4

»PUCH« MOTOR 125 ccm prodam. Dalnja vas 19, Lavrica 17092-4

TRAVERZE 5 m dolge prodam. Fegeš, Sneberje 46, pri Ljubljani. 17091-4

TOPLER, 4 okna, 9x10 m, v dobrem stanju, ter DKW motor 250 ccm, tip 1956, prevoženih 16.000 km ugodno prodam. Savlje 41. 17131-4

DOBRO OHRANJEN OSEBNI AVTO »Fiat 1100« poceni prodam. Ogled v nedeljo in ponedeljek od 7. do 10. ure. Poljanska cesta 15, dvorišče, garaža 2. 17125-4

20 A—Ž PANJEV ČEBEL prodam. Gornji Ig. Poizve se pri Čuvaju Mačku, Gorni Ig. 17122-4

DOBRO OHRANJEN MOPED Colibri prodam. Ogled popoldne. Livada 25, pri Ižanski cesti Ljubljane. 17120-4

ŽENSKO ITALIJANSKO KOLO — novo, prodam. Horjak, Karlovška c. 9, Ljubljana. 17078-4

KOLO ŽENSKO NOVO zamenjam za šivalni stroj. Janko, Ljubljana Zbašnikova 4. 17077-4

MOTOR zaradi bolezni prodam. Njegoševa 6, dvorišče od 8. do 12. ure. 17076-4

LEPO ZAKONSKO SPALNICO in kavč prodam. Mele Alojzij, Lj. Ruska 9. 17075-4

DOBRO OHRANJENO POHIŠTVO, kuhinjska kredenca, plinski štedilnik, radio, poceni prodam — Rozmanova 6, pri Hišniku. 17074-4

TAPECIRAN OTROŠKI športni voziček prodam. Poizve se Milčinskega 20, klet. 17073-4

MOŠKO KOLO in otroški voziček prodam. Gornji trg 33-I. 17072-4

2 ŠPORTNI KOLESI po nizki ceni prodam. Draga 37. 17071-4

LEGLO NEMŠKIH KRATKODLAKIH PTIČARJEV z rodovnikom prodam. Bizjak Hrenova 6, 17068-4

KOLO NOVO MOŠKO in žensko prodam. Poljanski nasip 32. 17057-4

OLEANDRE krasne, cvetoče, prodam. Rojčeva 4, visoko pritličje, Moste. 17056-4

MOŠKO DVOKOLO znamke »Miele« in otroško dvokolo popolnoma novo, perzijsko preprogo »Tibris« 3x4 m velikost in tehtnico Berkel znamke »Cita« vse ugodno prodam. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Zaplatil, Galjevica 9 a. 17052-4

SPALNICO novo, orehovo, politirano, prodam. Podgora 6, Šentvid. 17050-4

MOTOR »SACHS« kompleten za 30.000 din, 6 ccm smrekovih desk, plohov, betonsko železo prodam. Vižmarje 22. 17045-4

MOPED HMV, 2500 km prevožen in Lambreto B tipa. Odprta prodam, oboje v odličnem stanju. Zalog 12, Ljubljana-Polje. 17044-4

FIAT-BALILLA 4-sedežni v odličnem stanju po zmerni ceni prodam. Naslov v ogl. odd. 17042-4

MOTOR »PUCH« 200 ccm prodam. Vodnikov trg 5, dvorišče. 17040-4

REALITETNA PISARNA Ljubljana, Tavčarjeva 6, tel. 21-011 proda: Traktorje: Unimog, Zettelmayer. Avtobuse: »Tam Pionir« in »Om« na zračenje. Osebne avtomobile: Volkswagen, Opel Olimpia predvojni z radio aparatom zelo ugodno, Fiat 1100 tipa E, Mercedes 170 D, Moskvič in razne druge avtomobile predvojnih znamk po ugodnih cenah. Motorna kolesa: Jawa 250 cm, NSU 500 cm, BMW Sahara, Zündapp 250 cm, Bessa 500 cm, Harley Davison 750 cm s prikolico, Standart 500 s prikolico, Puch 350 cm, moped Ducatti. Poleg tega imamo v prodaji razne obdelovalne stroje, rentgen za ambulanto, kompletno orodje za kleparsko delavnico, telefonsko centralo na 14 in 7 priključkov, več hladilnikov, stružnice, stroj za rezapeč dvoetažno, 2 stroja za tulpeč dvoetažno, 2 stroja za tulce in peč za oblate. R 2203-4

MOTOR »MAS« 350 ccm prodam ali zamenjam za moped. Šentvid pri Ljubljani 91. Osredkar. 17038-4

INOZEMSKI OTROŠKI VOZIČEK, angleški model, odlično ohranjen prodam. Ogled samo dopoldan. — Rus Srečko Prešernova 15/I. 17159-4

EKSCENTRIČNO STISKALNICO — 10 ton, prodam. Berlič, Vižmarje 150. 17155-4

AVTO OPEL KADET v dobrem stanju, ugodno prodam. Tovarniška 9/I. 17154-4

ŽENSKO KOLO nemške znamke — rabljeno, prodam. Celovška 107/I, levo. 17151-4

KUHINJSKO KREDENCO 3-delno — prodam zaradi selitve. Naslov v oglasnem oddelku. 17150-4

ŽENSKO ITALIJANSKO KOLO prodam. Ogled vsak dan popoldne. Naslov v ogl. odd. 17149-4

MOTOR NSU 125 ccm, v dobrem stanju prodam. Poizve se: Ljubljana-Polje 29. 17148-4

MOTOR »HERKULES - SACHS« 125 ccm, preduje in zadnje federacije prodam. Mlakar, Ljubljana, Novakova 5/b 17147-4

MOŠKO IN ŽENSKO KOLO poceni prodam Dermotova ul. 17. 17145-4

SKORAJ NOV PLETILNI STROJ št. 10, dolžina 90 cm, prodam. — Naslov v ogl. odd. 17143-4

DOBRO OHRANJENO MOŠKO KOLO prodam. Tavš, Medvedova 14/I, Ljubljana. 17130-4

VESPO 125 ccm prodam. Ogled v nedeljo od 8. do 12. ure. Resljeva 21, dvorišče. 17128-4

ŽENSKO KOLO, dobro ohranjeno in novo pisarniško opravo »Stol«, prodam. Vprašati na telefon 22-846.

KRAVO (drugo tele), sivorjavo, dobro mlekarico, prodam. Goršič — Ponova vas, Grosuplje. 17165-4

RADIO UKW Blaupunkt, 8-cevni — ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 17164-4

KUHINJSKO OPRAVO in otroško posteljo poceni prodam. Cuček, Poljanska 20/B. 17163-4

MOŠKO KOLO »WANDER«, kompletno s prestavami prodam. Robova 30/a, soba 17. 17166-4

POGREBNI ZAVOD CELJE prodaja od svojih osnovnih sredstev: kompletni stroj »Wanderer«, 6 cilindrov z rezervnimi deli, kompletni stroj »Mercedes«, 170 V s prestavami, sprednji kompletni most — »Mercedes«, 2 šasiji, karoserijo lifervagen, diferencial kompletni ter razne druge rezervne dele. Karoserija za Fiat 615 1,5 ton s streho novo ter blok za Fiat 615B. Možnosti do nakupa imajo drž. podjetja in ustanove. V kolikor pa se teh delov ne razproda do 20. avgusta 1958, imajo pravico tudi privatniki. R 2196-4

3 TRODELNA OKNA, rabljena prodam. Omirken, Zadvor 95, p. Dobrunje. 17085-4

VOZIČEK za dvojčke skoraj nov, prodam. Cankarjevo nabrežje 5/I. 17082-4

SADIKE VRTNIH JAGOD, omaro, spalnico, železen štedilnik, prodam. Jamova 27. 17117-4

ŽELEZNA OGRAJNA VRATA prodam. Medvode 3. 17114-4

2000 VOTLAKOV, 300 dimniške opeke, 15 LGD, cementne strešnike — prodam. Ljubljana, Postojnska 70. 17307-4

LEPO KNJIŽNO OMARO, oreh emitacija, poceni prodam. Mizar Podobnik, Zg. Zadobrova. 17305-4

30 SOBNIH STOLOV skoraj novih, roleto, več oken, miz in železnih peči prodam. Ponudbe pod »305« v oglasni oddelek 17304-4

NOVO MOŠKO SPORTNO ITALIJANSKO KOLO prodam. Kavčičeva 6, Zelena jama. 17301-4

MOTOR BMW z teleskopi ugodno naprodaj. Rupert, Ig 161 pri Ljubljani. 17300-4

KOŠNJO TRAVE prodam. Podutiška 28. 17290-4

MOŠKO KOLO, dobro ohranjeno — prodam. Novak, Rezijanska 4 — Kolezija. 17289-4

ŽENSKO KOLO, italijansko prodam. Oblak, Jamova 40. 17283-4

FIAT 500 C z radijskim sprejemnikom, v brezhibnem stanju, — prodam. Mandelc, Lesce št. 139, pri Bledu. 17416-4

MOŠKO KOLO, športno, »Rumi« 125 ccm, tip 1955, brezhiben, poceni prodam. Biček Janko, Mošnje štev. 26, Radovljica. 17415-4

AVTO FIAT 600 multipla, malo vožen, prodam. Ebenšpanger B., Maribor, Pušnikova 5. 17414-4

NEMŠKE OVČARJE, mlade, z rodovnikom, prodam. Kramberger Miloš, Maribor, Ulica pariške komune štev. 16. 17413-4

AVTO znamke »Mercedes«, v dobrem voznem stanju, z novimi gumami, prodam. Ogled vsak dan popoldan. Naslov v podružnici SP Kranj. 17412-4

GLAVO 600 mm, za mizarski poravnalni stroj, s cirkularko, prodam. Linhartova štev. 30, Bežigrad, Ljubljana. 17411-4

MOŠKO KOLO, italijansko, novo, prodam. Ponudbe pod »Kompletno« v ogl. oddelek. 17406-4

MOTOR »Ardia« 250 ccm, prodam ali zamenjam za moped. Ogled vsak dan od 6. do 9. ure na — Traktorski postaji Radomlje. R 2233-4

KRAVO s teletom prodam. Ljubljana, Litijska 34. 17401-4

BSA 500 OHW s prikolico, brezhiben, uporaben za prevoz tovora, ugodno prodam ali zamenjam za protivrednost. — Kreveli Ferdo, mizar, Sevnica. R 2229-4

MOTOR DKW 125 ccm, odličen — prodam. Cankarjevo nabrežje štev. 29. 17397-4

INOZEMSKI VOZIČEK, krasen — kombiniran, skoraj nov, prodam. Naslov v ogl. odd. 17396-4

OTROŠKI VOZIČEK, globok, tapeciran, skoraj nov, prodam. — Jazbec Zofija, Savska cesta 3 Ljubljana, od ponedeljka dalje. 17388-4

DVA PEKOVSKA mešalna stroja s kotli proda Slaščičarna »Ledina« Ljubljana, Poljanska cesta štev. 11. 17384-4

OTROŠKI VOZIČEK, športni, prodam. Fajfar, Mala vas Ježica, baraka ob Savi. 17382-4

NOV MOTOR »Supermax«, 250 ccm prodam. Tomačevo št. 16, Ljubljana. 17380-4

PSA ČUVAJA, izšolanega, starega 5 let, prodamo. Trgovsko podjetje »Kurivo«, Ljubljana, Masarykova cesta 15-II. R 2227-4

NEKAJ BOJLERJEV, električnih, velikosti 80 litrov, z manjšimi estetskimi napakami (odrgline na zunanjem plašču) prodamo s popustom. Elektro strojno podjetje »TIKI«, Ljubljana, Trata 12. R 2226-4

KUPIM

AVTO OPEL-REKORD type 56, kupim. Ponudbe pod Tomac, Zagreb, Opatička 4. Eventualne kombinacije po dogovoru. 16926-5

GUME 32×6 za tovorni avto in gradbeni material za nasutje in ostali gradbeni material kupim. Tel. 20-597, Štravs. 17012-5

STRUŽNICO, stružne dolžine 1 do 1.5 m kupimo. Ponudbe na podjetje »Elektro« Kamnik. 17009-5

OSEBNI AVTO »VOLKSWAGEN« ali DKW, malo rabljen v brezhibnem stanju, kupim. Galjot, Arnovo-selo 33, Artiče. 16977-5

OPEL REKORD, VOLKSWAGEN ali Fiat 1100, kupim. Naslov v ogl. odd. 17207-5

OBČI DRŽAVLJANSKI ZAKONIK v slovenščini kupim. Ponudbe pod »ODZ« v ogl odd. 17200-5

SLOVAR naravnih zdravil — Magister zel in plevelj, kupim. Muc, Pražakova 15. 17134-5

OJNICE (BLAJARCE) za motor znamke »Zündapp« za 750 ccm ali celo dobroohranjen »Zündapp« kupim. Polanc Jože, Gorjuša 53, p. Boh. Bistrica. 17187-5

DOBRO OHRANJEN PRALNI STROJ, na motorni pogon — likalni stroj za svetlo likanje in stroj za škrobljenje prodam. Ponudbe pod »Dober« v ogl. odd. 17172-5

MENJALNIK OD MERCEDESA L — 3300 5 brzin v uporabnem stanju, kupi »Belsad« Črnomelj. R 2199-5

VZMETNO KLADIVO kupim. Naglič, Strmec pri Vojniku 17099-5

NOVEJŠO, odlično ohranjeno Lambreto ali Goggo kupim. Plačam takoj. Ponudbe z opisom in ceno na: Franci Bukovec, Vaše št. 41, Medvode. 17089-5

ROČNI VOZIČEK do 500 kg nosilnosti kupim. Ponudbe pod »Rabljen« v ogl. odd. 17086-5

SODE za vino in sadjevec, primerno ohranjene, vseh velikosti kupuje G. Kapela, p. Slatina Radenci. R 2186-5

MOTOR novejši model od 125 ccm naprej kupim. Ponudbe z opisom in ceno v oglasni oddelek pod »Uredim si za šam«. 17295-5

LEPO OHRANJENO, od zdravega otroka, po možnosti roza pleskano otroško posteljico z modročkom — kupimo. Ponudbe pod »Takoj 7« v oglasni oddelek. 17285-5

ITALIJANSKO MOŠKO ŠPORTNO KOLO s prestavami, skoraj novo, nujno prodam za 34.000 din. Avšič Evgenija, Komenskega 36. Ogled vsak dan od 9. do 13. ure. 5

DOSMRTNO SOBO kupim, grem v skupno gospodinjstvo. Ponudbe pod »Čista upokojenka 66« v ogl. oddelek. 17234-5

ENOSTANOVANJSKO HIŠO ali stanovanje v Ljubljani ali okolici, kupim. Ponudbe pod »Takoj vseljivo« v ogl. odd. 17212-5

ENODRUŽINSKO VSELJIVO HIŠO, kupim. Naslov v ogl. odd. 17211-5

BREZHIBEN STROJ za motorno kolo DKW 350 ccm ali 500 ccm na nožne prestave, kupim. Baumkirher, Brežice. R 2208-5

VEČJO MNOŽINO RABLJENE BODEČE ŽICE in vrtne mreže kupimo. Ponudbe z navedbo cene. — Kmetijska zadruga Žužemberk. R 2190-5

GOSPODINJE POZOR! V delavnici preprog Veselova 3/a, bivša Nunska, dobite tekače v zamenjavo za vse vrste cunj in odpadkov ali slednje kupimo, glede na kvaliteto. 17211-5

DOBRO OHRANJEN otroški voziček kupim. Ponudbe pod »Navesti ceno« v ogl. odd. 17408-5

VEČJI KOVČEG za prevoz prtljage kupim Koritnik Marija, Ljubljana, Tomšičeva 5 (pri klavnici). 17391-5

NOVE avtomobilske gume 6.00x18 znamke Pirelli, za tovorni avtomobil Opel Blitz kupimo. Trgovsko podjetje »Tobak« Ljubljana Likozarjeva 5. R 2221-5

SMREKOV LES 50—40, 30 25 mm kupim Jurkovič Anton Ljubljana, Gradaška 12. 17325-5

ZAMENJAM

KRASNO SOBO V VILI s posebnim vhodom zamenjam za stanovanje. Marolt Vlada, Zeleni pot 4, Kolezija, Ljubljana. 17210-6

POSEST

cesti in železnici ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. 17011-7

LEPA DVOSTANOVANJSKA VILA v središču Ljubljane naprodaj v celoti ali posamezna stanovanja. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Center«. 17018-7

KOMFORTNO 3-SOBNO MANSARDNO STANOVANJE prodam proti zamenjavi. Ponudbe pod »Soba vseljiva« v ogl. odd. 16989-7

LOKAL 10×8 s sobo prodam. Ponudbe pod »Delno vseljivo« v ogl. oddelek. 16990-7

V PIRANU prodamo hišo s 3 sobami in kuhinjo, oddaljena od kopališča 20 m. Hiša je takoj vseljiva. Informacije dobite pri Kopić, Piran, Oglejska 7. 16993-7

DVORIŠČNO ZGRADBO, primerno za delavnico ali kaj drugega, v neposredni bližini trolejbusne postaje, prodam. Ponudbe pod »Takoj« v ogl. odd. 16996-7

ENODRUŽINSKO HIŠO vsaj polovico vseljivo v Ljubljani ali okolici kupim, lahko je nedograjena Nahtigal Adolf, Mokronog. 16892-7

VSELJIVO HIŠO, vrt, prodam na obroke. Ponudbe pod »Samo 3,8« v ogl. odd 1700-7

VSELJIVO 2½ SOBNO STANOVANJE — moped HMW, kompletno spalnico in jedilnico prodam takoj. Ponudbe pod »Strogi center« v ogl. oddelek. 17003-7

STAVBNO PARCELO z odločbo za zidanje enodružinske pritlične ali enonadstropne hiše circa 900 m², deloma zasejeno z sadnim drevjem takoj prodam za Bežigradom — Brinje (za Lampičem). Cena po dogovoru. Informacije: Bricelj Vinko, Ljubljana, Poljanska cesta 53, telefon 31-378. 16979-7

ENOSOBNO vseljivo stanovanje, kjerkoli v Ljubljani ali okolici, kupim. Ponudbe pod »Gotovina« v ogl. odd. 17249-7

VSELJIVO komfortno dvosobno stanovanje s kabinetom v središču mesta, prodam. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takojšnje plačilo »Mirze« v ogl. odd. 17262-7

VSELJIVO STANOVANJE s pritiklinami naprodaj. Ponudbe pod 2.500.000 din«. 17256-7

V KAMNIKU ali bližnji okolici kupita eno ali 2-sobno stanovanje starejša zakonca brez otrok. Naslov v trafiki Balantič — Titov trg. 17270-7

ENODRUŽINSKO HIŠO z vrtom na periferiji, proti zamenjavi podobnega stanovanja, prodam. Naslov v ogl. odd. 17139-7

REALITETNA PISARNA v Ljubljani, Tavčarjeva ul. 6, telefon 21-011 proda naslednje nepremičnine.

427. **Njivo** v Šentvidu pri Ljubljani 150000 m² á 65 din meter.

428. **Dvosobno stanovanje** komfortno s pritiklinami in vrtom v Šiški. Ljubljana 950.000 din.

423. **Vilo dvodružinsko** cela podkletena z vrtom c. 1500 m² triinpolsobno stanovanje komfortno vseljivo v Mariboru. 7,200.000 din.

430. **Enodružinsko hišo** vseljivo z vrtom Sušak Kostrina, 500.000 din.

386 **Poslovni lokal** v sredini Ljubljane takoj vseljiv, 750.000 din.

279. **Parcelo zazidljivo** pri šoli Šmartinska cesta Ljubljana 525 kvadratnih metrov, meter 500 din.

250. **Dvoinpolsobno stanovanje** komfortno z vsemi pritiklinami v novejši hiši, Ljubljana. 700.000 din.

421. **Dvodružinsko hišo z vrtom** v Ljubljani. 1,200.000 din.

207. **Polovico hiše z vrtom** dvoinpolsobno stanovanje komfortno za Bežigradom, Ljubljana, din 1,500.000.

624. **Dvodružinsko hišo** z vrtom pri Viču Ljubljana. 1,200.000 din. Prodajalce opozarjamo, da je naše podjetje registrirano za posredovanje pri nakupih in prodaji. V prodaji imamo še vile, hiše, stanovanja eno in več sobna, posestva, parcele, gostilniške hiše, pekarne in poslopja v Sloveniji in ostalih krajih. R 2204-4

VINOGRAD, zidanico, dovoz z avtom poceni prodam. Informacije: Švarc Jernej, Mokronog. 17105-7

ZAZIDLJIVO PARCELO v Vižmarjih ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 17293-7

PODSTREŠJE (mansardo), možnost izdelave 2-3 sobnega stanovanja in vrt primeren za postavitev delavnice ali garaže, prodam. Ponudbe pod »Skoraj center« v oglasni oddelek. 17292-7

ENO- ALI DVODRUŽINSKO HIŠO z vrtom v Ljubljani kupim proti zamenjavi stanovanja. Ponudbe pod »Vrtiček« v oglasni oddelek. 17282-7

STAVBNO PARCELO v izmeri 2500 m² zasajeno z mladim sadnim vrtom, prodam. Naslov v p. SK Trbovlje. 17102-7

V CELJU — Laškem kupim novejše 2—3-sobno stanovanje, vseljivo 1959, eventualno dam večje posojilo, za dograditev hiše. Prodam gradbeno parcelo. Naslov SP Celje. 17101-7

KMEČKO HIŠO z gospodarskimi poslopji in 22.000 m² zemlje z vinogradi in nasadi 2 km iz Kopra prodam zaradi selitve. Zlatič, Kampel 33, Koper. 17096-7

ENOSOBNO STANOVANJE, hiša ali hišico mogoče mala popravila kupim. Plačam takoj. Naslov v ogl. odd. odd. 17134-7

2/3 DVOSTANOVANJSKE VILE z vrtom v Šiški na lepem prostoru prodam Cena nizka. Ogled 5. in 6. avgusta. Naslov v ogl. odd. 17062-7

ZAZIDLJIVO PARCELO 620 m² prodam. Naslov v ogl. odd. 17057-7

ZAZIDLJIVO PARCELO 600 m² v Kroški ul. 6 prodam. Klopčič Antonija, Kroška 6, Ljubljana. 17036-7

DELAVNICO IN LOKALE, skupaj ali posamezno prodam v centru mesta. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Solidna gradnja«. 17230-7

2-SOBNO KOMFORTNO STANOVANJE s kabinetom v centru Ljubljan, vseljivo v enem mesecu, prodam za 2,400.000 din. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Prostorno stanovanje«. 17196-7

RABLJENO BARAKO pri zidavi hiše z navedbo cene in opisom v Ljubljani ali bližnji okolici kupim. — Tudi boljše ohranjeno. Ponudbe pošljite v oglasni oddelek pod »Baraka«. 17001-7

NJIVO — STAVBENO PARCELO, prodam. Mivka 4, Trnovo. 17030-7

HIŠO NA MORJU, 8 km od Reke, prodam (ima 3 sobe, ostalo in nekaj zemlje. Vseljiva. Naslov v ogl. odd. R 2228-7

DEL NEPREMIČNIN (16 ležišč in vsi ostali prostori) na najlepši legi, za oddih, prodam. Vila »Dagmar«, Selce. R 2231-7

HIŠO eno ali dvostanovanjsko, vseljivo takoj ali v doglednem času, kupim do 2,800.000 din v viškem okraju Mirje, Vič, Rožna dolina, Trnovo, Prule, Vrhovce. Ponudbe v ogl. odd. pod »Tudi drugje«. 17390-7

POSLOVNI PROSTOR sestoječ iz 2 sob. v strogem centru Ljubljane primeren za odvetniško pisarno, druge obrtne ali pisarniške namene oddam. Ponudbe pod »Strogi center« v ogl. odd. 17389-7

ENONADSTROPNO HIŠO, dolgo 20 m s 6 lokali in 5 stanovanji, eno vseljivo na prometni točki v lepem kraju na Notranjskem, prodam. Ponudbe v ogl. odd. pod »2,200.000 din«. 17383-7

ZAZIDLJIVO PARCELO na lepem prostoru ob Ižanski ceste, prodam. — Vprašati: Ižanska cesta štev. 184 17366-7

ENONADSTROPNO večstanovanjsko hišo, vso podkleteno, na periferiji Ljubljane, ugodno prodam. Ponudbe pod »Prilika« v ogl. oddelek. 17350-7

ENONADSTROPNO HIŠO z vrtom, delno vseljivo, ugodno prodam. Okiškega štev. 12, Kodeljevo. — Interesenti se lahko zglasijo: Sp Kašelj štev. 38. 17329-7

MALO vseljivo stanovanje ali lepo sončno sobo kupi samska upokojenka. Ponudbe pod »Gotovina« v ogl. odd. 17356-7

HIŠO, dvostanovanjsko, s sadnim vrtom, na zelo lepem kraju blizu mesta Trbovelj, ugodno prodam. Poizve se: Božič, Ostenk 7 Trbovlje III. R 2219-7

DVONADSTROPNO HIŠO v Makarski prodam. Perojević Domina Makarska R 2218-7

V NAJEM

OBRTNIKI! Lokal že vpeljan za mirno obrt zamenjam za sobo. Naslov v ogl. odd. 16562-8

GALVANIKO ZA KOVINSKO GALANTERIJO, komplet z delavno močjo, oddam podjetju. Naslov v oglasnem oddelku. 17299-8

VZAMEM za 3 MESECE potniški avto v najem. Ponudbe pod »Dobro plačilo« v oglasni oddelek. 17287-8

LOKAL za mirno obrt nujno iščem v centru-! Ponudbe pod »Cimpreje« v ogl odd. 17087-8

GARAŽO ali prostor za avto iščem. Ponudbe pod »Center« v ogl. .odd. 17132-8

LOKAL za fotografsko obrt iščem. Ponudbe pod »Fotoportret« v oglasni oddelek. 17319-8

ENOSOBNO STANOVANJE v Ljubljani, zamenjam za enako v Kopru ali okolici. — Ponudbe pod »Voda« v ogl. odd. 17478-9

STANOVANJA

KOMFORTNO 2-SOBNO STANOVANJE v Piranu zamenjam za enako v Ljubljani. Ponudbe pod »Lepo« v ogl. odd. 17025-9

SOBO, prazno ali opremljeno takoj potrebujem, kjerkoli. Najemnino plačam za 1 leto naprej ali dam nagrado. Ponudbe pod »Trg. nameščenka nujno« v oglasni oddelek. 17023-9

SOBO V CENTRU kupim ali vzamem v najem. Tudi v zamenjavo za garažo. Naslov v oglasnem oddelku. 16894-9

ZA PRAZNO ALI OPREMLJENO SOBO dobro plačam. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Tudi nagrada«. 16912-9

VISOKO NAGRADO dam za prazno enosobno stanovanje s kabinetom ali dvosobno, na periferiji Ljubljane. Naslov v oglasnem oddelku. 17013-9

STANOVANJE iščem, plačam ali pomagam v prostem času v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku. 17016-9

NUDIM HRANO IN STANOVANJE za varstvo dveh otrok. Ponudbe od 5. avgusta 1958 dalje. Petruša, Zaloška 51/III.-48. 16828-9

TRGOVSKI POTNIK išče sobo prazno ali opremljeno. Plača dobro. Novak Jože, Ljubljana 1, poštno ležeče. 16621-9

SKROMNO SOBICO v Ljubljani za dobo 7 mesecev išče abs. VTŠ. — Ribič Sonja, Žice 98, p. Soče pri Poljčanah. 17006-9

BREZPLAČNO izvršim pleskarsko-slikarska dela, tistemu, ki mi odstopi sobo. Naslov v oglasnem oddelku. 16988-9

STANOVANJE, lepo, center (70 m²) zamenjam za enako ali manjše. Od centra proti Št. Vidu. Naslov v ogl. oddelku. 16887-9

KDOR MI ODSTOPI 1-SOBNO STANOVANJE ali samo sobo, mu nudim visoko nagrado. Naslov v ogl. oddelku. 16875-9

PRAZEN KABINET z uporabo kuhinje oddam (ženski) proti dveletni najemnini. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Avgust« v oglasni oddelek. 16958-9

DVOSOBNO STANOVANJE v Dol. Logatcu zamenjam za enosobno ali sobo v Ljubljani. Preskrbim in plačam prevoz. Naslov v oglasnem oddelku. 16959-9

PIRAN — LJUBLJANA. POZOR! 3-sobno parketno stanovanje v Piranu zamenjam za enakega v Ljubljani. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Dobra zamenjava«. 16949-9

2-SOBNO SONČNO STANOVANJE z balkonom v Piranu zamenjam za enakega v Ljubljani. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Riva«. 16950-9

MLADA ZAKONCA, brez otrok — iščeta sobo od Šentvida do Ljubljane ali v okolici Ježice. Ponudbe pod »Nagrada« v oglasni oddelek. 16866-9

LJUBLJANA — ZAGREB! Zamenjam eno etažo — dve komfortni stanovanji, trenutno nevseljivi — v moderni hiši v centru Zagreba za eno enakovredno vseljivo stanovanje v Ljubljani ali eno nevseljivo stanovanje v Zagrebu za nevseljivo stanovanje v Ljubljani. Zadravec Jurica, Titova 19/II, poštni predal 367. 16483-9

MIRNA ŠTUDENTKA išče opremljeno sobo v Ljubljani. Plača 3000 din. Weixl, Maribor, Principova 2. 16947-9

STANOVANJE ZA POMOČ v gospodinjstvu iščem. Ponudbe pod »Mirna« v ogl. odd. 16900-9

SOSTANOVALCA sprejmem h gimnazijcu. Ponudbe pod »Študent« v oglasni oddelek. 16903-9

ZAMENJAM ali KUPIM veliko sobo v Centru Ljubljane z odločbo in enosobno stanovanje v Logatcu za enosobno stanovanje ali garsonjero v Ljubljani. Plačam selitev — dam nagrado. Pismene ponudbe pod »Plačam dobro«, v oglasni oddelek. 16905-9

LEPO SOBO, opremljeno, s posebnim vhodom, oddam 2 visokošolcema maturantoma. Pismene ponudbe pod »Brez obiskov« v ogl. oddelek. 16908-9

KOMFORTNO DVOSOBNO STANOVAJNE s kopalnico v Kranju, v blokih na Zlatem polju zamenjam za enakovredno v Ljubljani, takoj. Naslov v ogl. odd. 16913-9

SOBO ZA 1 LETO potrebujemo Mož absolvent tehnike, žena zdravnica. Lahko dajemo inštrukcije iz matematike, nemščine, angleščine in italijanščine. Ponudbe pod »Eno leto« v oglasni oddelek. 17271-9

ZA STANOVANJE POMAGAM v gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd odd. 17271-9

STANOVANJE 3-sobno, moderno, v bližini središča mesta, vseljivo prodam. Ponudbe pod »Miren solastnik« v ogl. odd. 17237-9

ZA SOBO dam visoko nagrado Ponudbe pod »Nagrada« v ogl odd. 17255-9

GRADBENIK, miren, nujno potrebuje stanovanje. Inštruira. Ponudbe pod »Plača vnaprej« v ogl. odd. 17410-9

ENOSOBNO stanovanje v Šiški zamenjam v Milana Majcena 18 17263-9

ŠTUDENTKA Z LASTNO POSTELJNINO išče sobo. Plača odlično. Pismene ponudbe pod »September« v ogl. odd 17113-9

MLAJŠI ZAKONSKI PAR brez otrok išče sobo, kjerkoli v Ljubljani za 1 leto zaradi nadaljevanja študija. Cena ni važna. Ponudbe v ogl. odd. pod »September«. 17097-9

S 3. AVGUSTOM potrebujem prazno sobo, kjerkoli v Ljubljani. Nudim primerno nagrado Ljubec Angela, Sabinjeva 6, Koper. 17095-9

300.000 DIN POSOJILA ali pa visoko nagrado nudim za enosobno stanovanje. Naslov v ogl odd. 17135-9

DAM OPREMLJEN KABINET in hrano, osebi, ki bi kuhala 3-članski mirni družini v centru Ljubljane Prednost upokojenke. Naslov v ogl. odd. 17126-9

ODDAM OPREMLJENO SOBO — samcu, v bližini Tehniške šole proti posojilu 200.000 din. Ponudba pod »Gotovina« v ogl. odd. 17125-9

LEPO, SONČNO SOBO s souporabo kopalnice oddam takoj starejšemu inteligentu. Ponudbe pod »Soliden« v ogl. odd. 17119-9

PIRAN—LJUBLJANA. Zamenjam 4-sobno stanovanje z vsemi pritiklinami s 3 ali 2-sobnim stanovanjem v Ljubljani. Izkoristite ugodno priliko. Pismene ponudbe na SAP — Turist biro Ljubljana, Središka ul. 13. R 2193-9

ZELO VELIKO ENOSOBNO stanovanje v pritličju, center, menjam za manjše 2-sobno, lahko hišniško. Ponudbe pod »Nujno« v ogl. odd 17069-9

PRAZNO ALI OPREMLJENO SOBO iščemo. Plačam vnaprej za pol ali leto dni. Ponudbe v ogl. odd. pod »1932«. 17060-9

IDRIJA—LJUBLJANA. Zamenjam dvosobno komfortno stanovanje v Idriji z eno ali dvosobnim stanovanjem v Ljubljani. Izkoristite ugodno priliko. Pismene ponudbe na SAP — Turist biro Ljubljana, Središka ul. 13. R 2191-9

IŠČEM SOBO, pomagam v gospodinjstvu, grem tudi za sostanovalko. Naslov v ogl. odd. 17058-9

MIRNA ŠIVILJA išče sobo, plača po dogovoru. Ponudbe v ogl. odd pod »Mirna«. 17048-9

STROJNI TEHNIK išče sobo samo za 2 meseca. Gre tudi za sostanovalca. Ponudbe v ogl. odd. pod »Avgust — september«. 17046-9

LJUBLJANA—BEOGRAD! Krasno 3-sobno komfortno stanovanje v centru Ljubljane zamenjam za enakovredno v Beogradu. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zamenjava«. 17043-9

ZA SOBICO pomagam v prostem času v gospodinjstvu, najraje v Šiški ali Šentvidu. Ponudbe v ogl. odd. pod »Potrebujem«. 17041-9

MEDICINSKA SESTRA išče sobo. Ponudbe pod »Dober plačnik« v ogl. odd. 17039-9

LEPO ENOSOBNO KOMFORTNO STANOVANJE, kopalnica, balkon, vrt, pritikline, prodam. vseljivo bo Naslov v ogl. odd. 17035-9

UPOKOJENKA gre gospodinjit v dopoldanskem času za sobico. Ponudba pod »Po dogovoru«. v ogl. odd. 17034-9

ZA PRAZNO SOBO lahko v širšem centru, takoj ali pozneje vseljivo, dam 100.000 din posojila. Ponudbe v ogl. odd. pod »Brez obresti«. 17033-9

ŠTUDENTKA išče sobo, gre tudi za sostanovalko. Ponudbe pod »Študentka« v oglasni oddelek. 17306-9

ZA PRAZNO SOBO dam visoko nagrado, pomagam tudi pri vseh zidarskih delih pri dograditvi hiše. Ponudbe pod »Soba« v oglasni oddelek. 17297-9

SOBO IŠČEM proti odkupu starega pohištva. Ponudbe pod »Čimprej« v ogl. oddelek. 17296-9

KOMFORTNO DVOSOBNO MODERNO STANOVANJE s kabinetom v Ljubljani zamenjam z enakovrednim večjim. Ponudbe tel. 21-650. 17294-9

SOLIDEN ŠTUDENT išče sobo. Plača dobro. Pismene ponudbe pod »Strojnik« v ogl. odd. 17288-9

MIRNA UČITELJICA išče sobo za takoj ali jo tudi kupi. Plača dobro. Nudi pomoč pri učenju. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Nagrada«. 17280-9

NA STANOVANJE VZAMEM žensko, ki ni v delovnem razmerju. Ponudbe v ogl. odd. pod »Poštena« v ogl. odd. 17183-9

ZAKONCA sprejmeta sostanovalko. Ponudbo pod »Delavka« v ogl. odd 17180-9

ENOSOBNO STANOVANJE s kabinetom zamenjam za enako ali enosobno. Ponudba pod »Bežigrad« v ogl. odd. 17179-9

OPREMLJENO SOBO v centru oddam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Najemnino celo leto vnaprej« v ogl. odd. 17178-9

3-SOBNO STANOVANJE s kabinetom, zamenjam za manjše 2-sobno, komfortno. Ponudbe pod »Poletje« v ogl. odd. 17168-9

OPREMLJENO podstrešno sobico oddam študentki. Točen opis razmer pod »Tržaška« v ogl odd. 1715-9

MANJŠE 2-SOBNO STANOVANJE, moderno, komfortno v centru, zamenjam za 2-sobno s kabinetom. Ponudbe pod »Kjerkoli« v ogl. odd. 17153-9

2-SOBNO KOMFORTNO stanovanje v Mariboru menjam za enako v Ljubljani, na Reki ali Kopru. Ponudbe pod »Lepi vrt« v ogl. odd 17084-9

NEMŠČINO ali francoščino bi poučeval kot protiuslugo za sobo v centru ali [illegible] centra, [illegible] primerna najemnina. Ponudbe pod »Ekonomist« v ogl odd. R 2198-9

MLADA ZNANSTVENICA išče opremljeno sobo — skromno ali bogato. Najrajši v okolici univerze. Plača dobro, da nagrado. Ponudbe pod »Hvaležna« v oglasni oddelek. 17231-9

PRIDNI - POŠTENI UPOKOJENKI, oziroma upokojencu nudim brezplačno stanovanje v gorskem kraju Zasavja. Ponudbe v oglasni oddelek pod »Čuvanje hiše«. 17226-9

ŠIVILJA z lastnim strojem išče sobo. Za uslugo pomaga delati. — Benekajeva 38, Ljubljana. 17224-9

SOLIDEN ŠTUDENT išče opremljeno sobo v centru Ljubljane ali v bližnji okolici. Pisati na: Klemenčič, Maribor, Mladinska 20. 17218-9

NEOPREMLJENO SOBO iščem. Ponudbe v ogl. odd. pod »Gorenjka«. 17214-9

LEPO SONČNO VELIKO ENOSOBNO STANOVANJE v Rog. Slatini zamenjam za enako kjerkoli v industrijskem kraju. Zaželeno Celje Ponudbe pod »Štajerska« v oglasni oddelek. R 2205-9

KDOR MI POSODI 100.000 din mu odstopim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Naslov v ogl. odd. 17409-9

STAREJŠA ZAKONCA iščeta stanovanje, lahko tudi izven Ljubljane. Prevzamem tudi delo v hiši. Naslov v ogl. odd. 17407-9

MIRNA PRIMORSKA ŠTUDENTKA išče skromno sobico v Ljubljani. Gre tudi za sostanovalko Naslov v ogl. odd. R 2230-9

ODDAM OPREMLJEN KABINET moški osebi v centru (bližina bolnice). Pismene ponudbe pod »Soliden« v ogl. odd. 17400-9

ZA SOBO ali stanovanje nudim lepo nagrado, Salon Vida, Gosposvetska 13. 17399-9

DVOSOBNO STANOVANJE Ljubljana, Veliki Stradon 11 zamenjam za enako ali enosobno od Bežigrada do Črnuč. Ogled vsak dan. 17394-9

DVA VOJVODINCA, ŠTUDENTA iščeta solidno sobo z uporabo kopalnice, v bližini centra. Plačajo odlično, lahko za eno leto vnaprej. Naslov v ogl. odd. 17395-9

SOBO ODDAM ŠTUDENTU, najugodnejšemu ponudniku. Ponudbe v ogl. odd. pod »Center 2«. 17392-9

MIRNA INTELEKTUALKA išče sobo. Plača dobro. Tudi inštruira ali pomaga v gospodinjstvu Ponudbe pod »Nagrada v septembru« v ogl. odd. 17387-9

UPOKOJENKI za pomoč v gospodinjstvu pri 3-članski družini nudim sobo. Ponudbe v ogl odd. pod »Rožna dolina«. 173819

STANOVANJE IN HRANO dobi kmečki fant za pomoč po službi po možnosti dopoldne. Ljubljana, Litijska c. 1. 17386-9

MIRNA ZAKONCA iščeta sobo nudita 50.000 din nagrade Naslov v ogl. oddelku. 17372-9

SOBO in službo preskrbim kmečkemu dekletu za varstvo otroka. Naslov v ogl. odd. 17370-9

CELOTNO OSKRBO pri boljši družini iščemo za solidnega študenta. Ponudbe pod »Vsaka cena« v ogl. oddelek. 17364-9

PRAZNO SOBO išče šivilja, za protiuslugo šivam za družino. — Ponudbe pod »Ugodno« v oglasni oddelek. 17359-9

OPREMLJENO SOBO z uporabo kuhinje, proti posojilu ali plačani najemnini vnaprej, oddam Naslov v ogl. odd. 17354-9

KDOR MI ODSTOPI SOBO, mu nudim lepo nagrado. Ponudbe pod »Nagrada« v oglasni oddelek SP. 17346-9

SOBO ali kabinet išče mlada šivilja. Ponudbe pod »Šivilja« v ogl oddelek. 17342-9

STANOVANJE in hrano nudim za pomoč v hiši in na vrtu. Ponudbe pod »Poštena« v oglasni oddelek. 17340-9

KONVERZACIJO nemško - angleško-francosko nudi juristka za sobo za nekaj mesecev. Ponudbe pod »Konverzacija« v oglasni oddelek. 17334-9

ENOSOBNO STANOVANJE, lepo, sončno, v I. nadstropju, zamenjam za enako. Naslov v oglasnem oddelku. 17326-9

USLUŽBENKA išče opremljeno sobo. Ponudbe pod »Mir« v ogl. oddelek. 17313-9

IZGUBLJENO

IZGUBIL SE JE PES črnosiv, nemški ovčar z verigo brez znamke okoli vratu in sliši na ime Aris. Nagrado dobi, kdor ga vrne na naslov: Prišavec, Ulica Milana Majcena 13. 11

AKTOVKO, zeleno, iz polivinila, na zadrgo, s skriptami in indeksom, izgubljeno v torek 29. julija, vrnite proti nagradi na naslov v ogl. odd. 17118-10

FOTOAPARAT »FED« sem pozabil na železniški postaji Pragersko dne 27. VII. 58 pred odhodom večernega potniškega vlaka za Ljubljano. Pošten najditelj naj ga proti nagradi vrne Korošec Srečku »Nanos« trg. podj Postojna. R 2184-19

NEGATIV FILM s kaseto (Cvetko) je bil izgubljen. Prosim vrnite proti nagradi: Grašek, Gosposvetska 10. 17066-10

POZABILA SEM 31. julija dopoldne v ženski bolnici (Leonišče) zdravstveno knjižico z dokumenti in osebno izkaznico na ime Pirc Joža. Poštenega najditelja prosim, da mi jih vrne in odda pri vratarju tiskarne »Slovenskega poročevalca«. 17053 19

31. VII. 1958 JE POBEGNIL PES Arun, nemški ovčar temne barve. Najditelja prosim, da ga vrne, oziroma obvesti Šolo LM Podutik, Ljubljana, tel. 32558. 17402-10

POŠTENEGA najditelja naprošam, da proti nagradi vrne modro žensko jopico, izgubljeno 1. avgusta od Streliške, preko Zmajskega mostu do Resljeve. Smerke, Vrhpolje 27, Kamnik. 17330-10

POŠTENEGA NAJDITELJA prosim, da vrne aktovko z vsebino, ki je bila izgubljena na Celovški cesti, proti primerni nagradi, na naslov dokumentov. 17318-10

NA RELACIJI Maribor-Ljubljana sem izgubil kapo od avtomobilskega kolesa. Vrniti proti nagradi na: Stular Pavel, Ljubljana, Erjavčeva cesta 15. 17317-10

RAZNO

SLIKE ZA LEGITIMACIJE vam v dveh urah izdela Foto GRAD — Miklošičeva 36. 15946-11

PORCELANSKE NAGROBNE SLIKE najboljša izdelava, najnižje cene. Ljubljana, Beethovnova 12/IV. nadstr. Rahovsky. 17022-11

VISOKOKVALIFICIRAN OBRTNI DELAVEC, srednjih let, razočaran v življenju išče sebi primerno žensko za skupno življenje od starosti 25 do 32 let. Ponudbe pod »Razočaran« v ogl. odd. 17021-11

54-LETNI VDOVEC želi spoznati sebi primerne starosti pošteno tovarišico, ki ima lastno stanovanje. Ženitev ni izključena. Ponudbe pod »Ljubljana« v oglasni oddelek. 17005-11

DEKLE Z DEŽELE, 30-letna želi spoznanstva s preprostim fantom za skupno gospodinjstvo. Ponudbe pod »Iskrena« v oglasni oddelek. 16831-11

PREPROGE vse vrste sprejemamo v popravilo in čiščenje. Brezplačno pridemo na dom za prevzem. Selman, Ljubljana, Poljanska cesta 13/II. Telefon 32-680. 16975-11

DEKLE Z DEŽELE, 36-letna, ne lepa, ne posebno simpatična, išče sebi primernega moža, nekoliko izobraženega, za dom in obrt. Ponudbe pod »Harmonija« v oglasni oddelek. 16832-11

OBRTNIK, srednje postave, z lastno hišo, želi spoznati pošteno in simpatično dekle, od 20—26 let. Cenjene ponudbe s sliko (proti vrnitvi), pošljite podružnici Slovenskega poroč. Kranj pod »Blondinka«. 16982-11

FOTOAMATERSKA DELA in slike za legitimacije izvršimo takoj še isti dan foto Hudnik, Celovška 43. 16943-11

UPOKOJENEC z lastnim domom. — osamljen želi znanja z upokojenko ali vdovo, zaradi skupnega gospodinjstva. Naslov v ogl. odd. R 2168-11

KATERA MLAJŠA OSEBA, moški ali ženska bi spremljala slepo tovarišico v Rogaški Slatini. Čas zdravljenja približno 2 meseca. Vso oskrbo plača soc. zavarovanje. Ponudbe v ogl odd. pod »Kasnejša zahvala«. 17268-11

IZOBRAŽENKA — samska, visoka, situirana (siguren dom) želi poznanstva z resnim samskim inteligentom do 38 let. Ponudbe pod »Idila« v ogl. odd. 17204-11

AKO ŽELITE PROSPEKTE za katerikoli predmet iz Trsta, pišite na tvrdko »LUSTRA« via Crispi 41 — Priložite znamke za odgovor. [illegible]-11

IŠČEM POSOJILO 50.000 za 3 mesece. Vrnem 60.000. Pismene ponudbe v ogl. odd. pod »Posojilo«. 17094-11

ŽELIM SPOZNATI resnega samca od 40 let dalje, ki ima hišo ali stanovanje opremo, nekoliko gotovine imam. Ženitev takoj. Resne ponudbe pod »Miren« v ogl. odd. 17115-11

LJUBLJANA!- Pišite ponovno. bila odsotna 14 17108-11

VDOVA ŽELI SPOZNATI do 50-letnega, samostojnega krojača ali upokojenca. Ima delavnico Ločenci izključeni!- Ponudbe pod »Inteligenten« podružnici Maribor 17103-11

ZDENKA, pošljite naslov! 17131-11

SAMEC 40-leten želi, spoznati nametno, pridno partnerico za skupno življenje. Pismene ponudbe po možnosti s sliko pod »Žena« v ogl odd. 17065-11

NUJNO POTREBUJEM 100.000 din posojila. V enem mesecu vrnem 120.000 din. Naslov v ogl. odd. 17032-11

VISOKO NAGRADO nudim tistemu, ki mi posodi 25.000 din. Vračam tekom 3 mesecev. Nujno potrebujem. Naslov v oglasnem oddelku. 17310-11

ABONENTE sprejmem na dobro domačo hrano. Naslov v oglasnem oddelku. 17223-11

INTELIGENTKA, prijetne zunanjosti, želi poznanstva s samskim inteligentom, dobrega značaja v starosti od 30 do 35 let, da bi v njegovi družbi koristila letni dopust. Ponudbe pod »Slika zaželena« v ogl. odd. 15905-11

25-LETNI inteligent vedrega značaja, dobro situiran, želi spoznati prikupno tovarišico za skupne izlete. Ponudbe s sliko pošljite pod »Rendez-vous« v oglasni oddelek. R 2217-11

DRUŽABNIKA z gotovino iščem. Donosna obrt. — Ponudbe pod 300.000« v ogl. odd. 17371-11

ZAHVALE

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem vsem prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so mi ob nenadomestljivi izgubi drage žene

MARIJE ŽORGA

stali ob strani in mi izkazali toliko pozornost in sočustvovanja. Zahvaljujem se vsem za častno spremstvo na njeni zadnji poti. Prav posebna zahvala za ganljive poslovilne besede zastopniku Hidrometeorološkega zavoda LRS tov. Tratniku Jožetu, direktorju tov. ing. Ostanku Lojzetu.

Iskrena hvala vsem, ki so mi izrekli ustmeno ali pismeno sožalje.

Žalujoči mož Rudi Žorga in sorodstvo,

Ljubljana, avgusta 1958

UMRLI

Po težki bolezni je dotrpel naš dragi, dobri mož, oče, stari oče, brat, tast, zet in svak

JOŽE NAGODE

ravnatelj Kmetske hranilnice v pokoju

K zadnjemu počitku ga bomo spremili v ponedeljek dne 4. avgusta ob 15.30 uri iz hiše žalosti Sušnikova 4. — na pokopališče na Vrhniki.

Žaujoči: žena Marija; otroci: Jože z družino, Minka, Janez in družine Jerina, Nagode, Starc, Brišček.

Vrhnika, Trst, Maribor, 2. avg. 1958.

Vsem, ki ste ga poznali, sporočamo, da nam je po težki bolezni danes preminil naš najdražji mož in oče

ERNEST FORTE

Pogreb bo v ponedeljek, 4. avg. ob 16. uri izpred hiše žalosti v Kotredežu

Žalujoči: žena, otroci, zeta, vnučki in ostalo sorodstvo.

Kotredež, 2. VIII. 1958.

Potrti sporočamo, da je v četrtek 31. julija 1958. umrla v bolnišci na Jesenicah naša draga

SONJA BUDAL
profesorica

Pokopali smo jo v Ratečah na Gorenjskem 1. avgusta 1958. Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki so nam požrtvovalno pomagali med dolgo boleznijo in vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje.

Žalujoči: oče Andrej, mati Edvarda, brat Gojmir, sestra Breda in ostalo sorodstvo

Rateče in Trst, 2. avgusta 1958.

Po težki in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama

MARIJA MATKOVIČ
Curile 15

Pogreb bo v nedeljo, 3. VIII. 1958, ob 16. uri k Trem faram.

Sorodniki.

PODJETJE »UDARNIK« LJUBLJANA,

Vilharjeva 45/a (Jama)

izdeluje vse vrste lesenih in aluminijastih oken po lastnih in predloženih načrtih — Prevzema in izvršuje vsa stavbena mizarska dela. — Preciznost, kvaliteta in kratek rok dobave. — Za naročila se priporočamo! 4817-R

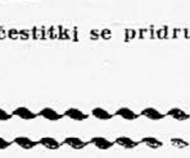

ZA OBČINSKI PRAZNIK 4. AVGUST 1958 čestita vsem delovnim ljudem in prebivalstvu občine Moravče pri Domžalah

»RAŠICA« Tovarna čipk in pletenin,

Obrat: Moravče

K čestitki se pridruži KOKALJ MILAN, tapetnik Moravče

4814-R

Kmetijska zadruga Braslovče

razpisuje mesto

računovodje

Prednost imajo tisti, ki že delajo najmanj 5 let v zadružništvu. Stanovanje na razpolago. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. 4768-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri mizarskem podjetju

»POHIŠTVENO MIZARSTVO«, Zavrti 7, Ljubljana

razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE PODJETJA

Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. — Prijave sprejema upravnik podjetja vsak dan od 6. do 14. ure.

4826-R

NAŠI NAROČNIKI nam pred odhodom na dopust lahko sporoče svoj naslov v letovišču in redno prejemajo naš list.

Tudi Vi se poslužite te ugodnosti in nam po možnosti **nekaj dni pred potovanjem** sporočite svoj **stalni** in **letoviški** naslov, da boste prejemali naš list tudi vse dni letnega dopusta .

»SLOVENSKI POROČEVALEC« tudi na letovanju!

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ **SAP — TURIST BIROJA**
razpisuje na podlagi čl. 143 Zakona o delovnih razmerjih Ur. list 53/57 naslednja delovna mesta:

blagajničarke,
mezdnega knjigovodje(-kinje),
več avtomehanikov,
varnostnega tehnika in
več strojnih tehnikov

Prosilci naj se osebno ali pismeno javijo na podjetje **SAP — TURIST BIRO, LJUBLJANA,** Središka ulica 13. Rok prijave do 15. avgusta 1958.

52-R

DVOLETNA ŽELEZNIŠKA PROMETNA ŠOLA V MARIBORU

Natečaj

za sprejem dijakov v 2-letno železniško prometno šolo internatskega tipa v Mariboru.

POGOJI ZA SPREJEM:

1. Prosilci morajo biti državljani FLRJ, kar dokažejo z državljansko izkaznico.
2. Starost najmanj 16 let in ne več kot 21 let, kar dokažejo z izpiskom iz matične knjige, izjemoma se sprejmejo kandidati do 23. leta starosti, če so že odslužili vojaški kadrovski rok, in to dokažejo z ustreznim dokumentom.
3. Če so polnoletni, morajo dokazati s potrdilom občinskih oblasti, da imajo volilno pravico.
4. Sposobni za železniško službo, kar bo ugotovila železniška zdravniška komisija pri sprejemnem pregledu.
5. Uspešno morajo dokončati najmanj 6 razredov gimnazije ali 2 razreda srednje ekonomske šole, kar dokažejo s šolskim spričevalom.
6. Ne smejo biti obsojeni niti v preiskovalnem postopku, kar dokažejo s potrdilom o nekaznovanju.
7. Ne smejo biti poročeni, kar dokažejo s samskim listom.

Ves čas šolanja prejemajo dijaki redne mesečne prejemke po tarifnem pravilniku v višini 9500 din.

Sprejeti prosilci uživajo takoj po sprejemu vse pravice železniških uslužbencev (mesečno plačo, socialno zdravstveno zavarovanje, letni dopust, režijsko voznino in službeno obleko po veljavnih predpisih). Vsi imajo možnost, da se kasneje prijavijo za študij na 2-letni prometni akademiji z rangom višje pedagoške šole.

Kandidati za sprejem v Železniško prometno šolo v Mariboru pošljejo prijavo na posebnem obrazcu, ki ga prejmejo na najbližji železniški postaji.

Prijave in prošnje z vsemi potrebnimi dokumenti, naštetimi v razpisu in s kratkim življenjepisom je treba poslati najkasneje do 15. avgusta 1958 po najbližji železniški postaji na:

ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE
PERSONALNI ODDELEK
LJUBLJANA.

Odgovor na prijavo oziroma prošnjo s pozivom na zdravniški pregled in vozovnico za brezplačno vožnjo po železnici bodo prejeli kandidati na železniški postaji, ki je sprejela njihovo prošnjo.

**ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE
LJUBLJANA**

4629-R

IZ TISKA SO IZŠLI:

PRIRUČNIK
ZA SPROVODJENJE PROPISA O PRIVREDNOM SISTEMU

(Predpisi o razdelitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij)

Ta priročnik je službena izdaja Sekretariata Zveznega izvršnega sveta za splošne gospodarske zadeve, a izdelali so ga: inž. BOŽIDAR RACE, višji svétnik ZIS, DJORDJE MIJIĆ, višji svetnik ZIS, SAVA MILATOVIĆ, svetnik ZIS, MILAN MIHAJLOVIĆ in VLADISLAV BOŠKOVIĆ, svétniki ZIS

V tem priročniku so zbrani, urejeni, medsebojno povezani in podrobno objasnjeni vsi predpisi (zakoni, uredbe, odloki, odločbe, pravilniki), s katerimi se izpopolnjuje gospodarski sistem.

Cena 1200 din

★

PRIRUČNIK
ZA SASTAVLJANJE PERIODIČNIH OBRAČUNA PRIVREDNIH ORGANIZACIJA

Ta službeni priročnik Zveznega državnega sekretariata za finančne zadeve so sestavili: ŽIVKO DJORDJEVIĆ, NIKOLAJ PETKOV in MIHAJLO ŠĆEKIĆ, svétniki Zveznega državnega sekretariata za finančne zadeve.

Priročnik vsebuje vse predpise o periodičnem obračunu, s praktičnim primerom periodičnega obračuna, izdelanim na novih obrazcih in soglasnim z najnovnejšim Pravilnikom za uporabo kontnih planov gospodarskih organizacij.

Cena 450 din

★

SKORAJ IZIDE IZ TISKA:

PRIRUČNIK
ZA PRIPREMU PROPISA O KONTNIM PLANOVIMA I O KNJIGOVODSTVU PRIVREDNH ORGANIZACIJA

To službeno izdajo Zveznega državnega sekretariata za finančne zadeve so priredili: NENAD BUTAŠ, MIHAJLO PULETIĆ, BOGOLJUB TONIĆ, svetniki državnega sekretariata za finančne zadeve, in RASTKO PEJIĆ, finančni svétnik Ekonomskega biroja.

Priročnik vsebuje vse najnovejše knjigovodske predpise, s podrobnim objasnilom in praktičnimi primeri knjiženja.

Cena 850 din

★

Opozarjamo gospodarska podjetja, zadruge itd., da se pri uporabi zakonskih in drugih predpisov o gospodarskem sistemu, periodičnem obračunu in kontnem planu, držijo objasnil, razlag in zaključkov, ki so v omenjenih priročnikih. Vsi zaključki, v drugih izdajah, ki pa nimajo značaj službenih priročnikov, se ne smejo upoštevati.

Naročila sprejema KOMERCIJALNO ODELJENJE »SLUŽBENOG LISTA FLRJ«, BEOGRAD, Kraljeviča Marka br. 9, Žiro račun 101-11
1-30

4761-R

Administratorko z znanjem strojepisja, **mezdno knjigovodkinjo**, kvalificirane **mizarje** in nekvalificirane **delavce** sprejme takoj **Stavbno mizarstvo, Ljubljana, Slomškova 16.** Plača po tarifnem pravilniku. 4789-R

Komisija za sprejem in odpust delavcev in uslužbencev **Tovarne pil »Triglav«**, Tržič, razpisuje delovno mesto **RAČUNOVODJE.** Pogoji: po možnosti popolna srednja šola z vsaj 5-letno prakso na vodilnem mestu računovodje. Prijave sprejemamo do 9. avg. t. l. 4773-R

Kolinska tovarna hranil Ljubljana, sprejme v stalno zaposlitev **kvalificiranega kleparja**, priučenega ali izučenega (kvalificiranega) **vrtnarja**, več nekvalificiranih **delavcev-težakov**. Pogoji: vojaščine prosti in stanovanje v Ljubljani. Osebni dohodek po tarifnem pravilniku. 4815-R

UGODNO PRODAMO

Kompleten elektromotor znamke »ŠKODA« 18 KS, v odličnem stanju z zaganjačem in stikalom.

Vse informacije dobite v podjetju **TOTRA**, Ljubljana, Zg. Hrušica 14, telefon št. 31-635

Komunalno podjetje
»JAVNA SKLADIŠČA« v Ljubljani, Šmartinska 152 a

razpisuje delovna mesta za:

GLAVNEGA SKLADIŠČNIKA
FINANČNEGA KNJIGOVODJE
STENODAKTILOGRAFKO
ELEKTROINSTALATERJA

Pogoj: ustrezna strokovna izobrazba. — Plača po dogovoru. — Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja do 15. avgusta 1958. 4782-R

Star poltovorni avto DKW

nosilnosti 300 kg — prodamo

oziroma oddamo s prenosom osnovnih sredstev.

OPREMOTEHNA, Kidričeva 3, Ljubljana.

4785-R

ELEKTROPRENOS, Ljubljana, Hajdrihova 2/II

sprejme

OBRATOVODJO za obrat Divača

Pogoji: elektroinženir s 6-letno prakso ali elektrotehnik z 10-letno prakso.

Stanovanje zagotovljeno. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite do 18. avgusta 1958. 4808-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri **Trgovskem izvoznem podjetju za domačo in umetno obrt »DOM« v Ljubljani, Mestni trg 24**, razpisuje sledeča delovna mesta:

3 TRGOVSKIH POMOČNIKOV (-c) za trgovino,

TRGOVSKEGA POMOČNIKA za skladišče.

Pismene vloge s kratkim življenjepisom in navedbo dosedanjih zaposlitev vložite do 6. avgusta v upravi podjetja. — Osebni dohodek po tarifnem pravilniku.

4771-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri podjetju

»JUGOTEHNIKA« v Ljubljani, Lepi pot 6,

sprejme:

2 TRGOVSKA POMOČNIKA za trgovino
2 TRGOVSKA POMOČNIKA za skladišče
3 DELAVCE za skladišče
’ TRANSPORTNA DELAVCA za skladišče
ŠOFERJA za mototricikel
VAJENCA za trgovino in
TRGOVSKEGA POTNIKA z lastnim oseb. avtomobilom.

Pogoj: stanovanje v Ljubljani.

Pismene vloge s kratkim življenjepisom in navedbo dosedanjih zaposlitev vložite do 15. avgusta 1958 na upravo podjetja. Osebni dohodek po tarifnem pravilniku.

4818-R

---

4. avgust

občinski praznik občine

TRŽIČ

TOVARNA LEPENKE TRŽIČ

Izdeluje belo lesovinsko lepenko v številkah 8 do 120; formata 70×100 v priznani najboljši kvaliteti.

DELOVNI KOLEKTIV SE PRIPOROČA
IN POŠILJA NAJLEPŠE ČESTITKE
ZA PRAZNIK OBČINE

DELOVNI KOLEKTIV

GRADBENEGA PODJETJA TRŽIČ

ČESTITA IN PRISRČNO POZDRAVLJA VSE DELOVNE KOLEKTIVE IN PREBIVALCE NA PODROČJU OBČINE TRŽIČ ZA OBČINSKI PRAZNIK 4. AVGUSTA 1958

Tovarna usnja

„RUNO“ TRŽIČ

Proizvaja vse vrste zgornjega krom-usnja: telečji boks, goveji boks, goveji dulboks, goveje tehnično usnje, konjsko usnje, ovčje oblačilno in rokavičarsko usnje, ševrete, podlogo barvasto in krom. — Poleg tega nudi kvalitetno strojarsko volno in telečjo dlako.

DELOVNI KOLEKTIV ČESTITA VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU ZA OBČINSKI PRAZNIK 4. AVGUST 1958

Lesno industrijsko podjetje

Tržič

nudi vsem svojim cenjenim odjemalcem žagan les vseh dimenzij, zaboje za izvoz in domači trg, ščipalke in druge galanterijske izdelke.

Kolektiv se priporoča in čestita ter prisrčno pozdravlja vse delovne ljudi in prebivalce občine Tržič za njihov praznik — 4. avgust.

Za občinski praznik
4. AVGUST
občine Tržič

ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM;
PREBIVALCEM, CENJENIM ODJEMALCEM,
DOBAVITELJEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM:

Trgovsko podjetje »PRESKRBA

PEKARIJA

JAVNA KLAVNICA

**Restavracija in prenočišče
»PRI POŠTI«
Tržič na Gorenjskem**

**KMETIJSKA ZADRUGA
Križe pri Tržiču**

**KMETIJSKA ZADRUGA
Kovor pri Tržiču**

KOLEKTIVI SE NADALJE TOPLO PRIPOROČAJO

4796—4805-R

Trgovsko podjetje
»Savinjski magazin« Žalec
sprejme v službo

TRGOVSKEGA POMOČNIKA (-CO)

Pogoji: kvalificiran trgovski delavec mešane stroke. Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja z navedbo zaposlitve do dne 15. avgusta 1958. Plača po dogovoru. 4769-R

Uprava cest OLO Ljubljana, Vilharjeva c. 14, sprejme v službo takoj ali po dogovoru več šoferjev in **samostojne avtomehanike.** Samsko stanovanje na razpolago. — Pismene ali ustne ponudbe na upravo v Ljubljani, Vilharjeva 14. 4810-R

Kmetijska zadruga z o. j. Griže, p. Griže pri Žalcu odprodaja osnovna sredstva: traktor »Steyer« 180, 30 KS, mlatilnico »Elita« in 2 pločevinasta soda po 1000 l. uporabna za vodo ali gnojnico. Ogled je možen vsak dan na upravi zadruge v času od 8. do 13. ure. Prednost nabave ima državni in družbeni sektor. Rok odprodaje je 8 dni po objavi v dnevnem časopisju. Po preteku tega časa ima možnost nabave tudi privatni sektor. 4763-R

Grosistično trgovsko podjetje v Ljubljani

sprejme:

pomočnika skladiščnika iz lesne ali podobne stroke,

finančnega knjigovodjo (knjigovodkinjo)

mezdnega knjigovodjo (knjigovodkinjo)

saldakontista (-stko)
honorarnega saldakontista (saldakontistko)

stenodaktilografko

Ponudbe pošljite v oglasni oddelek pod »Dobra zaposlitev«. 4827-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri **»ANGORA«, tovarna pletenin, Ljubljana, Emonska cesta št. 2**

razpisuje
delovno mesto

OBRATNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ali nepopolna srednja šola z večletno prakso v obratnem knjigovodstvu.

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja.

4783-R

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri **elektrotehničnem podjetju**

»ELEKTROTEHNA«, Ljubljana, Parmova 33

razpisuje naslednja delovna mesta:

referenta nabavne in prodajne službe,
referenta za uvoz
analitika
strojepiske
skladiščnih delavcev

Plača po tarifnem pravilniku podjetja.
Prošnje z navedbo šolske izobrazbe in dosedanjih zaposlitev pošljite na upravo podjetja. 4786-R

Večje industrijsko podjetje v bližini Ljubljane

išče za takojšnji nastop

GRADBENEGA TEHNIKA

ki ima že vsaj nekaj prakse v gradbeništvu.

Plača po dogovoru. Na razpolago je družinsko ali samsko stanovanje.

Pismene ponudbe pošljite oglasnemu oddelku do 10. avgusta 1958 pod šifro »Gradbeni tehnik« 4784-R

Skrivnosti mrtvega mesta

Aprila 1908, torej pred 50 leti, je odkril znani ruski raziskovalec P. K. Kozlov v osrednji Mongoliji razvaline starega mesta Hara — Hoto. Takale je zgodba tega odkritja:

Februarja 1908. leta je prešla ekspedicija pod vodstvom Kozlova obronke mongolskega dela Altaja in se spustila do nekega budističnega samostana. Zvečer je obiskal Kozlov tamkajšnjega mongolskega kneza. Ta je pojasnil, da ni nikakih poti do reke Eczin Gol, da pa tam nekje stoje razvaline zelo starega mesta. Puščavski domačini nočejo izdati tujcem dohodov do tega mesta, ker baje skrivajo v njem zaklade.

Kozlov se je razveselil teh podatkov, ker je dobil potrdilo, da mesto vendarle obstaja in da vse skupaj ni samo prazna legenda. Nekega mračnega marčnega jutra je karavana odšla proti Eczin Golu. Pred njo se je razprostirala puščava z usahlimi rečnimi koriti, le tu in tam so našli kak vodnjak ali vzpetino, ki je nudila razgled po neizmernem pesku. Navsezadnje so se le pokazali nekaki zidovi z obrambnimi stolpi in ekspedicija je stopila v mrtvo mesto.

Po letu dni se je Kozlov vrnil v Hara — Hoto. Delo raziskovalcev se je pričelo odvijati, a so ga morali že čez kratek čas prekiniti.

Šele leta 1923. leta je uspelo Kozlovu, da je tretjič obiskal mrtvo mesto. Približal se je že sedemdesetemu letu, a bil je še zdrav in krepak. Pričel je prekopavati razvaline in našel mnogo dragocenih predmetov, med njimi arhitektonske okraske, kipce z nenavadno izrazitimi potezami obraza, našel pa je tudi človeški okostnjak.

Vse, kar je našel v Hara — Hotu so znanstveniki zatem temeljito proučili. Ugotovil so, da je bila dolina reke Eczin Gol zagotovo naseljena pred pričetkom našega štetja, da pa so bile tu tudi kitajske trdnjave, ki naj bi ščitile Kitajsko pred vpadi nomadov s severa.

Obilno gradivo, ki ga je našel Kozlov, je omogočilo znanstvenikom, da so prišli do vrste dragocenih zaključkov. Proučili so jezik Si — Sja in dešifrirali številne zapiske v tem jeziku. Knjižnica, ki so jo našli v kraju Suburgan, je šele tako postala dostopna. Spričo njene obsežnosti šteje nad dva tisoč knjig in rokopisov — jo še vedno proučujejo.

Mlada Parižanka Alta Riba se je dolgo zaman trudila, da bi dobila tudi najmanjšo vlogo pri filmu. Naposled pa se ji je posrečilo, da je našla prijatelja, ki je napisal posebej zanjo scenarij. In res je dobila svojo prvo vlogo. O njenih igralskih sposobnostih pove morda dovolj že naslov filma: »Molči in bodi lepa!« Zares ni vseeno, ali molčiš iz modrosti ali pa zato, ker ne znaš nič povedati. Odgovor za to kratko srajčico bi bil kar jasen

V Afganistanu se odvija življenje še dandanes tako kot pred sto in sto leti. Na sliki vidimo deda in vnuka velikega plemena Hazarah, potomca Mongolov, ki so prišli sem v 12. stoletju z vojsko Džingis Kana. Hazarahi so nomadi in živijo od ovčereje

Filmska kamera z električnim očesom

»Avtoset« je filmska amaterska kamera za 8-milimetrski trak, ki ima vgrajeno posebno električno oko, ki avtomatično regulira vse svetlobne pogoje za snemanje. Električno oko je konstruirano na principu človeškega očesa ter celo opozarja na to, kdaj ni svetlobnih pogojev za dobre posnetke.

Svetloba, ki vdre skozi električno oko, se spremeni v električno energijo. Ta vodi posebni aparat za izračunavanje časa, kolikor mora biti odprta leča. Vse to se izvede avtomatično v manj kot eni sekundi.

PRI BRIVCU

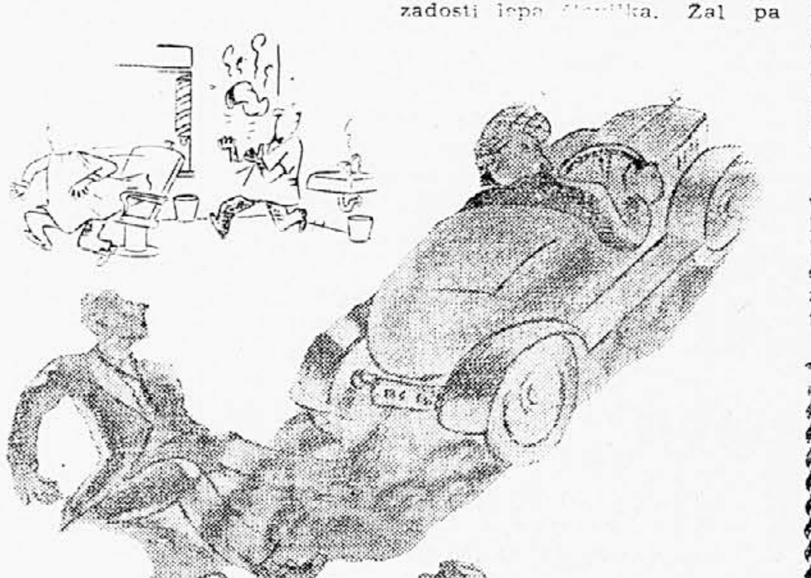

— Človek božji, pazite vendar, kadar greste čez cesto!
— Kaj se boste vrnili po isti poti?

NOVINARJI FILMSKEGA TRAKU

Filmsko »novinarsko« podjetje — tako bi mogli imenovati podjetje »Filmske novosti« — je staro 14 let. Prva filmska vest je bila osvoboditev Niša. Od tedaj so sodelavci — novinarji »napisali« že tri milijone metrov filmskega traku! Ta »kilometraža« novic se pa veča iz dneva v dan; redni in izredni tedniki, mesečni filmski pregledi, dokumentarni filmi... Vsako številko »Filmskih novosti« gleda približno poldrug milijon Jugoslovanov — kar je zadosti lepa številka. Žal pa prihajajo tedniki marsikam z veliko zamudo, čemur pa ni pomoči. Podjetje namreč izdela vsakokrat 80 kopij ter jih pošljejo najprej v večja mesta. Seveda to še zdaleka ne more poravnati potreb vseh kino dvoran v državi. Toda — filmski trak je drag in plačujemo ga z devizami, zato ni pričakovati, da bi mogli delati še več kopij.

Dobro se je obneslo sodelovanje »»Filmskih novosti« s televizijskimi postajami v Ljubljani in Zagrebu. Prav tako so dobre zveze z inozemstvom, ko zamenjujemo domače filmske trakove s 25. državami.

In še nekaj: čeprav je orodje »filmskih novinarjev« kamera in ne svinčnik, mora biti filmski reporter v bistvu novinar — imeti mora živ refleks, spretnost in iznajdljivost, poznati mora tehnično stran poklica. Zakaj, aktualni dogodki se ne morejo zrežirati vnaprej zato jih mora reporter snemati po svoji preudarnosti in po svojem konceptu.

Sprejmemo takoj
ADMINISTRATORKO
z znanjem strojepisja in po možnosti s pasivnim znanjem nemškega ali angleškega jezika. Ponudbe na **Steklo Export**, Zabjak 3. 4788-R

Nekaj o sovjetskih visokih šolah

— Na univerzah in fakultetih SZ se izobražuje več ko dva milijona študentov.

— Lani so v SZ odprli štiri nove univerze — v Kabardino-Balkarski, Baškirski, Dagestanski in Mordovski republiki.

— Na višjih tehniških šolah SZ pripravljajo inženirje za 200 strok.

— V dveh stoletjih je šlo z moskovske univerze 85.000 zgodovinarjev, književnikov, pravnikov, učiteljev, biologov, fizikov, kemikov.

— Na moskovski univerzi so vpisani tuji študentje iz 40 držav.

Nadzvočno razbijanje celic

Britanski znanstveniki so konstruirali nov instrument za razbijanje bioloških materialov, ki ga imenujejo »desintegrator«. Instrument je podoben nadzvočnemu vrtalnemu stroju, ki je prirejen za potrebe znanstvenega biološkega dela. Aparat ima sondo, ki jo vpeljejo v poskusno epruveto ali čašo s kulturo ali emulzijo, ki jo je treba preiskovati. Skozi spustijo nadzvočne valove z 60-vatnim generatorjem, prevodnikom in vibratorjem. Razen tresljajev ustvarja nadzvočna energija tudi »kaverne« v tekočini: ustvarjanje mehurjev spremlja močno spreminjanje pritiska. Hipni pritiski tudi do 1000 atmosfer razbijajo celice v tekočini. Pravijo, da je instrument, ki ga bodo začeli izdelovati tudi za prodajo, posebno pripraven za pripravljanje emulzij in razbijanje celic mikroorganizmov.

Drobiž

NA SVETOVNI RAZSTAVI v Bruslju še niso priznali nove iraške vlade, zakaj v iraškem paviljonu še vedno visi slika kralja Feisala. Vodja oddelka pravi, da nimajo niti oni niti iraško poslanstvo v Bruslju nobene zveze z Bagdadom, torej tudi nikakih novih navodil.

V BOCNU je rodila Mathilda Oberofler hčerko v žičnici, ko je bila na poti v porodnišnico. Pri porodu ji je pomagal mož in pripeljal obe zdravi v dolino.

PO 16 LETIH je zopet spregledal Nizozemec Klaas de Vogd po uspeli operaciji. 35-letni Klaas je tako prvič v življenju videl svojo ženo, s katero se je bil poročil leta 1949.

PRVI DEL GRADITVE stalingrajske hidrocentrale bo kmalu končan. Dograjena bo do leta 1960 in bo dajala 11 milijard kilovatnih ur električne energije.

SOVJETSKO MESTO Nahodko blizu Vladivostoka imenujejo »vrata Tihega oceana«, zakaj konec velike transsibirske železnice danes ni več v Vladivostoku, temveč v Nahodki.

Z ZAČETKOM NOVEGA ŠOLSKEGA LETA so v Španiji prepovedali skupni pouk dečkov in deklic. Ta odredba se nanaša na redke privatne šole v deželi, kjer je bil od leta 1939 dalje še mešani pouk.

VELIKA STAVA

PO POVESTI SAMUELA SCOVILLA RIŠE MIKI MUSTER

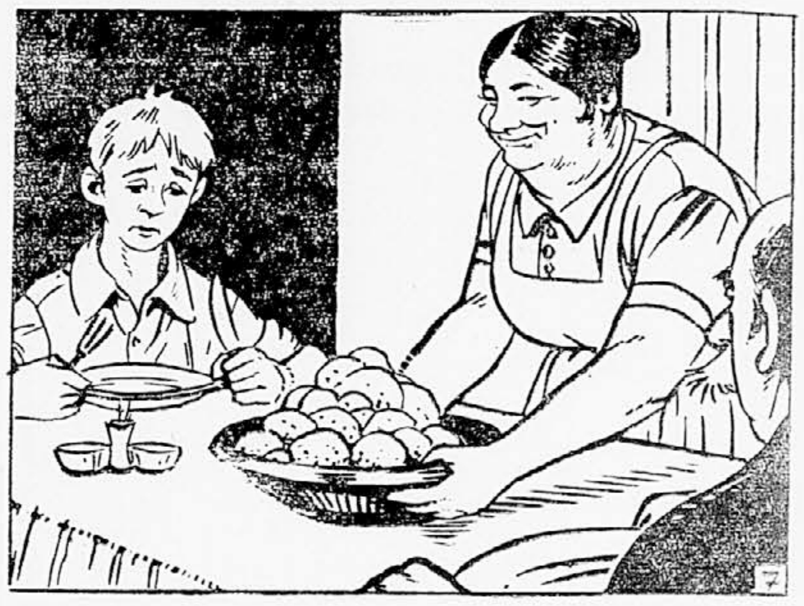

7. Tisti večer so imeli taborniki v San Paulu izreden sestanek. Pol ure pred napovedanim časom je na robu gozda zaskovikala sova. Enkrat, dvakrat, trikrat. Tom, vodnik Sovjega voda, je skliceval svoje tabornike. Danny je žalostno pogledal zvrhano skledo marelečnih cmokov, ki jo je mama pravkar postavila na mizo. Brez pozdrava je izginil iz kuhinje.

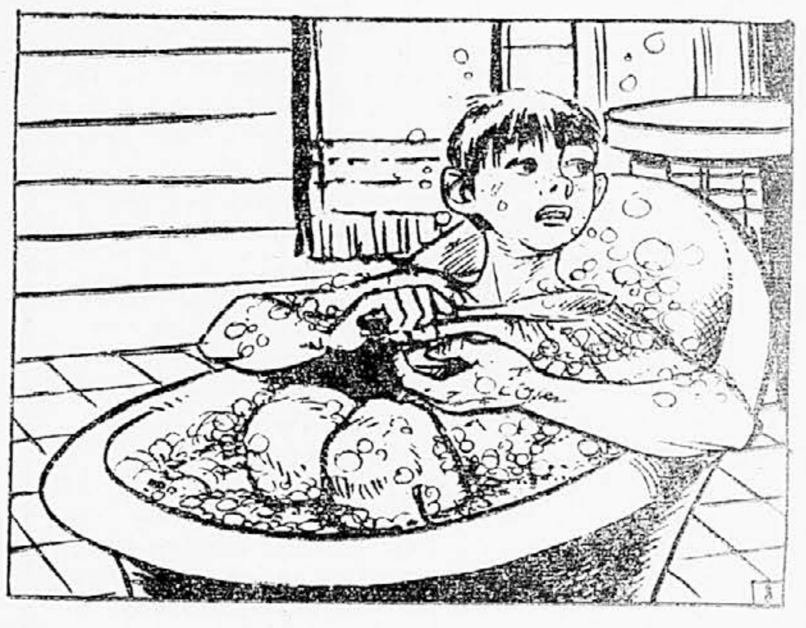

8. Mike je sedel v kopalni kadi in se drgnil kot za stavo. Zaslišal je skovikanje in skočil iz kadi. Ni se utegnil obrisati, pograbil je srajco, hlače in čevlje in se v teku oblačil. Onstran potoka je glasno zalajala lisica. Psi so odgovarjali z jeznim laježem, sedem dečkov pa se je zvito smejalo: da, njihov vodnik Fred zares dobro posnema lisico!

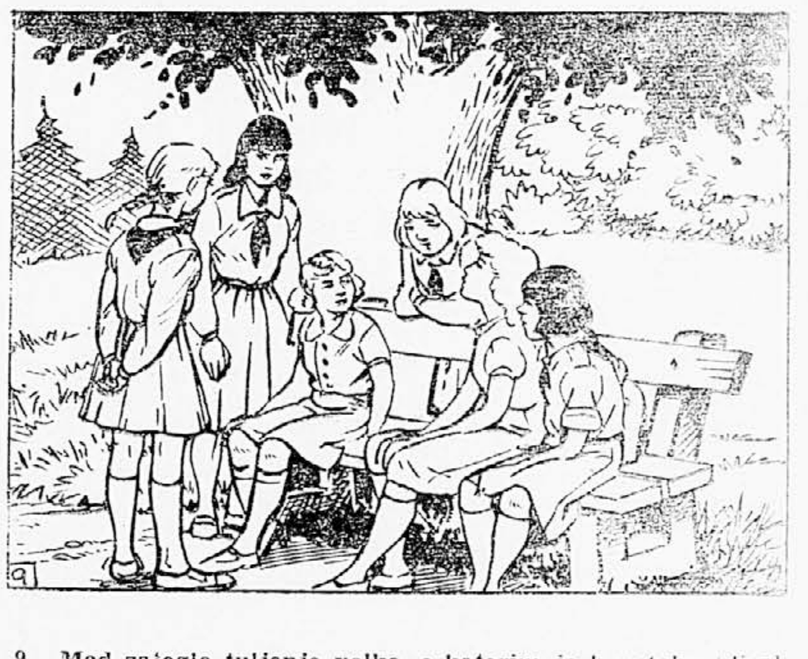

9. Med zateglo tuljenje volka, s katerim je k potoku klical svoj vod Sivega volka Billy, se je pomešalo tenko žvižganje. Billy se je nejevoljno nakremžil. Veverice! Le kaj bi rade, saj je ponudba mestnega župana moška zadeva! Kaj bi se še dekleta mešala vanjo! In vendar je kmalu po žvižgu šest deklic sedelo na klopi v mestnem parku.

BRUNO FISCHER
Ukleti kovček

57

»Rada bi zvedela od mene, ali je kaj dokazov,« sem rekel Molly. »Dvomim. Jaz sem to uganil, ker sva bila toliko skupaj. Saj je bil to znani recept — ženska maščuje smrt moškega, katerega je ljubila. Še več kot to, videl sem tvoje muhasto razpoloženje. Vse to me je nekaj časa presenečalo. Hotela si zbežati, hkrati pa si hotela ostati. Bila si prijazna in oddaljena, vesela in kujava, pozorna in pobita. S strahovito živčno napetostjo si zbirala pogum, da bi ubila človeka. Ko sem prišel v sobo po odkritju Moonovega trupla, si se oblačila. Pripravljena si bila zbežati, toda hkrati te ni dosti brigalo, kaj se bo zgodilo. Svoje delo si opravila, maščevanje izpolnila in nič več ti ni ostalo.«

Molly je zamahnila z roko. »Vse skupaj je zdaj videti brezpomembno. Čutila sem, da je to nekaj, kar morava z Larryjem opraviti. Gangsterska pravila o maščevanju in midva sva pač bila gangsterja, kajne?« Zasmejala se je. »Larryju se je zdelo, da ti nisi utegnil ubiti Jasperja. Dobil bi kovček, še preden si se ti mogel vrniti domov. Zdelo se nama je, da je to verjetno storil Moon, ker sva vedela, da prihaja po kovček. Toda on ni imel kovčka, kar je pomenilo, da ga imaš ti. Dvoje sem hotela doseči — dobiti kovček in ugotoviti, kdo je morilec. Toda morala sem se prepričati, da je to Moon. Saj se spominjaš, da me je v četrtek zvečer peljal plesat. Povedala sem mu, da sem v New Yorku slišala o nekem Breenu, ki da je ubil Jasperja in nato ukradel dragoceni kovček, ki je bil njegova last. Nasmehnil se je in povedal, da Breen ni ubil Jasperja, da pa ima kovček. To je rekel s tako gotovostjo, da sem takoj vedela, kar sem hotela zvedeti. In kasneje tisti večer, ko smo stali okrog Larryjevega trupla, je rekel še nekaj.«

»Spomnim se,« sem rekel. »Moon je rekel, da sta bila pred nekaj dnevi dva izdajalca in da sedaj ni nobenega. To je pomenilo, da je oba ubil on.«

»Da.« Molly je odprla torbico in jo jezno spet zaprla. »Ne bi ga ubila,« je izbruhnila. »Kar na mah sem spoznala, da ni več tako važno, ali živi ali umre. Spoznala sem tudi, da mi celo Jasper ni toliko pomenil. Morda zato, ker sem srečala tebe. Še nikdar nisem poznala človeka, kakršen si ti. Pomagal si mi, da sem začela gledati stvari iz drugega zornega kota. Kovček je bil še vedno važen. Bil je mnogo vreden, toda umor ne.« Gledala je v tla. »Potem pa so pobili Larryja.«

Nisem razumel. »Ali ti je Larry toliko pomenil?«

»Ne. Larry je bil baraba, toda oboževal me je. Mislim, da bi bil dal življenje zame. In nekako se je to tudi zgodilo. Vedel je, kako je nevarno prihajati k Tilly in paziti name. Tebe ni izdal, ker je vedel, da bi s tem izdal mene. In Moon ga je dal ustreliti. Ko je umrl Jasper, nisem jokala, tisti večer pa sem.«

Nato pa je Molly spregovorila z močnim odločnim glasom: »Tole mi ni všeč, Adam, toda kovček hočem imeti!«

Pogledal sem jo. Odprla je torbico in vzela iz nje pištolo.

21. PIŠTOLA

Tokrat je imela revolver, ki je bil precej večji od njene male pištole, toda v rokah ga je držala mirno. Cev mi je merila v srce.

Nastal je trenutek mučne tišine in nato je Esther začela jokati. S kolkom se je naslonila na naslanjač in strmela v revolver, kot da bi bila kaka neverjetna stvar z onega sveta.

»Nič naj te ne skrbi,« sem ji rekel. »Nikogar ne bo ustrelila.«

»Samo kovček hočem vzeti,« je rekla Molly.

Nisem se premaknil od mize, odkar je bila Molly stopila v sobo. Kovček je bil samo kak dober decimeter od mojih nog. S stegni sem se naslonil na mizni rob. »Torej si vedela, da je kovček tukaj, Molly?«

»O bog! Jaz sem ji povedala.« Esther si je z dlanjo pokrila usta. »Davi mi je telefonirala, da si živ in zdrav, in rekla sem ji, da mi telefoniraj takoj, ko se zbudiš, ker sem našla nekaj zelo važnega.«

»Bila je preveč razburjena, da jaz ne bi uganila, za kaj gre,« je pripomnila Molly. »Kakor hitro sem mogla, sem prišla sem.«

»Z revolverjem,« sem suho rekel. »Moon ti je bil vzel pištolo. Zadržala si se, ko si iskala orožje.«

»Adam, ali veš, koliko so vredne tiste stvari v kovčku?«

»Za lopove precej.«

»Poslušaj,« je rekla. »Nekoč so Georgeu Moonu ponudili sto tisoč dolarjev za to orodje. To je bilo med vojno, ko je črna borza z avtomobili izredno uspevala. Sedaj je vredno manj. Denimo petdeset tisoč dolarjev. Poznam ljudi, ki so pripravljeni položiti denar na roko. Poslušaj, samo mi trije vemo, da imaš kovček ti. Prodala ga bom in ti dam pol denarja.«

»Saj poznaš odgovor, Molly.«

»Vsaj dvajset tisoč dolarjev dobiš. Morda še več. Adam, pomisli, kaj vse lahko storiš s tem denarjem!«

»Dober trgovec si,« sem rekel. »Tako dober pa spet ne.«

Jezno je dvignila glavo. »Poštenjak!« je jezno rekla. »Ali veš, kaj je napravila tvoja poštenost?«

»Vem.«

Jasper ti je ponudil pet sto dolarjev za kovček. Ali veš, kaj bi se zgodilo, ko bi jih bil vzel? Jasper in Larry ne bi bila mrtva. Jaz ne bi ubila Georgea Moona. Tvoja žena ne bi toliko pretrpela in ti in jaz ne bi toliko doživela. Kaj imaš od svoje poštenosti?«

»Bolje bo, če greš, Molly,« sem rekel.

»Grem?« Hotela se je z roko prijeti za čelo in videla, da z njo drži revolver, in spet je pomerila proti meni. Mrzlično je gledala in ustnice so se ji tresle. »Zdelo se mi je, da boš takšen, Adam. Zato sem prinesla s seboj revolver. Odšla bom s kovčkom. Stopi proč od mize.«

Nisem se premaknil.

»Proč od mize!« Stegnila je roko, v kateri je imela pištolo. Nekaj v njej se je prelomilo. Začela se je tresti.

Esther se je spet začela jokati. Nisem je pogledal.

»Nikar, Molly,« sem rekel. »Tako bom moral povedati policiji, da si odšla s kovčkom.«